Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहिताप्रा०॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तंधूर्व्वयंव्वयन्धूर्व्वामः ॥ देवानामसिवह्नितमँ सस्नितमम्पप्रितमञ्जुष्टत
मन्देवहूतमम् ८ अह्रुतमसि॥ हविर्द्धानन्दृँहस्वमाह्वार्म्मातेयज्ञपति
र्ह्वार्षीत्॥ विष्णुस्त्वाक्क्रमतामुरुव्वातायापहतँ रक्षोयच्छन्ताम्पञ्च ९
देवस्यत्वा॥सवितुःप्प्रसवेश्विनोर्व्वाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥
अग्नयेजुष्टङ्गृह्णाम्म्यग्नीषोमाभ्याञ्जुष्टङ्गृह्णामि १० भूतायत्वा ॥ भू
तायत्वानारातयेस्वरभिविख्येषन्दृँहन्तान्दुर्य्याःपृथिव्यामुर्व्वन्त
रिक्षमन्वेमिपृथिव्यास्त्वानाभौसादयाम्म्यदित्याऽउपस्थेग्नेहव्यँ
रक्ष ११ [७] पवित्रेस्त्थः ॥ पवित्रेस्त्थोवैष्णव्यौसवितुर्व्वःप्प्रसव
ऽउत्पुनाम्म्यच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ देवीरापोऽअग्ग्रे

For Private and Personal Use Only

संहि. गुवोऽअग्ग्रेपुवोग्ग्रंऽइममुद्यसुज्ञन्नयुताग्ग्रेंसुज्ञपतिँसुधातुँसुज्ञपति पू.अ.
२ न्देवयुवम् १२ सुष्म्माऽइन्द्रे÷ । सुष्म्माऽइन्द्रोवृणीतवृत्त्रतूरुसँसुयमि १
न्द्रंमवृणीहूँवृत्त्रतूरुसँप्प्रोक्षितास्त्थ ॥ अग्नयेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षाम्म्यु
ग्नीषोमाभ्भ्यान्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामि॥दैव्यायकर्म्मणेशुंधद्ध्वन्देवयुज्ज्यायै
यैयद्वोशुद्धाःपराजग्घुरिदंवुस्तच्छुन्धामि १३ [२] शर्म्मासि । श
र्म्मास्यवधूतँ रक्षोवधूताऽअरातयोदित्त्यास्त्वगसिप्प्रतित्वादिति
र्वेत्तु। अद्रिरसिवानस्प्पत्त्योग्ग्रावासिपृथुवुध्नःप्प्रतित्वादित्त्यास्त्वग्वे
त्तु १४ अग्नेस्तनूः। अग्नेस्तनूरसिवाचोविसर्ज्जनन्देववीतयेत्वागृ २
ह्णामिबृहद्ग्रावासिवानस्प्पत्त्यः सऽइदन्देवेभ्भ्योहविःशमीष्ष्वसुश

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मिंशमीष्ष्व ॥ हविंष्कृदेहिहविंष्कृदेहिं १५ कुक्कुटोसि । कुक्कुटोसिम
धुंजिह्वऽइषमूर्ज्जमावंदत्वयांव्वयᳬसंङ्घातᳬसंङ्घातजेष्म्मव्वर्षवृद्धमासि
प्प्रतित्वाव्वर्षवृद्धंव्वेत्तुपरांपूतᳬरक्षःपरांपूताऽअरांतयोपंहतᳬरक्षोंव्वायु
र्व्वोंव्विविंनक्तुदेवोवंःसविताहिंरंण्यपाणिःप्प्रातिंगृभ्णात्वच्छिंद्द्रेणपा
णिनां १६ [३] धृष्टिंरसि । धृष्टिंरस्यपांग्नेऽअग्निमामादंजहिनिष्क्र
व्यादᳬसेधादेवयजंव्वह ॥ ध्रुवमंसिपृथिवीन्दृᳬहब्रह्मवनित्वाक्षत्त्रवनि
सजातवन्न्युपंदधामिभ्रातृंव्यस्यव्वधाय १७ अग्नेब्रह्मं । गृभ्णी
ष्ष्वधरुणंमस्यन्तरिंक्षन्दृᳬब्रह्मवनिंत्त्वाक्षत्त्रवनिंसजातवन्न्युपंदधा
मिभ्रातृंव्यस्यव्वधांय॥धर्त्रमंसिदिवंन्दृᳬहब्रह्मवनित्त्वाक्षत्त्रवनिंसजा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. तवन्न्युपदधामिब्भ्रातृव्व्यस्यवधाय ॥ विश्श्वाब्भ्यस्त्वाशाब्भ्यऽउ पू.अ.
३ पदधामिचितस्त्थोर्द्ध्वचितोभृगूणामङ्गिरसान्तपसातप्प्यद्ध्वम् १८ १
[२] शर्म्मासि । शर्म्मास्यवधूतꣳरक्षोवधूताऽअरातयोदित्यास्त्व
गसिप्प्रतित्वादितिर्व्वेत्तु ॥ धिषणासिपर्व्वतीप्प्रतित्वादित्यास्त्वग्ग्वेत्तु
दिवस्कम्भनीरसिधिषणासिपार्व्वतेयीप्प्रतित्वापर्व्वतीर्व्वेत्तुधान्न्यमसि
१९ धान्न्यमसि । धिनुहिदेवान्प्राणायत्त्वोदानायत्त्वाव्व्यानायत्त्वा
॥दीर्ग्घामनुप्प्रसितिमायुषेधान्देवोवःसविताहिरण्ण्यपाणिꣳप्प्रतिगृ
ब्भ्णात्वच्छिद्द्रेणपाणिनाचक्षुषेत्वामहीनाम्पयोसि २० [३] देव २
स्यत्वा । सवितुःप्प्रसवेश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्ष्णोहस्ताब्भ्याम् । सं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

र्वपामिसमापऽओषधीभिःसमोषधयोरसेन ॥ सꣳरेवतीर्ज्जगतीभिः
पृच्चयन्ताꣳसम्मधुमतीर्म्मधुमतीभिःपृच्चयन्ताम् २१ जनयत्यैत्वा
। जनयत्यैत्वासंयौमीदमग्नेरिदमग्नीषोमयोरिषेत्वाघर्म्मोसिवि
श्श्वायुरुरुप्प्रथाऽउरुप्प्रथस्वोरुतेयज्ञपतिःप्प्रथतामग्निष्टेत्वचम्मा
हिꣳसीद्देवस्त्वासविताश्श्रपयतुवर्षिष्ठेधिनाके २२ माभेः । माभेर्म्मा
संविक्थाऽअतमेरुर्यज्ञोतमेरुर्यजमानस्यप्प्रजाभूयात्त्रितायत्वा
द्वितायत्वैकतायत्वा २३ [३] देवस्यत्वा । सवितुःप्प्रसवेश्श्विनो
र्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेद्ध्वरकृतन्देवेभ्यऽइन्द्रस्य
बाहुरसिदक्षिणः सहस्रभृष्टिः शततेजावायुरसितिग्मतेजाद्विषतोव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धः २४ पृथिविदेवयजनि। पृथिविदेवयजन्योषध्द्यास्तेमूलम्मा
हिंᳫसिषंव्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंवर्षतुतेद्यौर्ब्बधानदेवसवितःपरमस्याम्पृथि
व्याᳪंशतेनपाशैर्योस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्म्मस्तमतोमामौक् २५
अपाररुम्। अपाररुम्पृथिव्यैदेवयजनाद्वध्द्यासंव्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंवर्षतु
तेद्यौर्ब्बधानदेवसवित ः परमस्याम्पृथिव्याᳪंशतेनपाशैर्योस्मान्द्वे
ष्टियञ्चवयन्द्विष्म्मस्तमतोमामौक् ॥ अररोदिवम्मापप्तोद्द्रप्सस्तेद्या
म्मास्कन्व्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंवर्षतुतेद्यौर्ब्बधानदेवसवित ः परमस्याम्पृ
थिव्या ᳪं शतेनपाशैर्योस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्म्मस्तमतोमामौक्
२६ गायत्रेणत्वा। गायत्रेणत्वाच्छन्दसापरिगृह्णामित्रैष्टुभेनत्वाच्छ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्देसा परिंगृह्णामिजागतेनत्वाच्छन्दसा परिंगृह्णामि । सुक्ष्म्माचासिशि
वाचासिस्योनाचासिसुषदाचास्यूर्ज्जस्वतीचासिपयस्वतीच २७पु
राक्रूरस्ये। विसृपोविरप्फिशन्नुदादायेपृथिवींजीवदानुम्॥ यामैरयंश्चन्द्र
मसिस्वधाभिस्तामुधीरासोऽअनुदिश्यंयजन्ते ॥ प्रोक्षणीरासादयद्वि
षतोबधोसि २८ [५] प्रत्युष्टृरक्षः । प्रत्युष्टुरक्षःप्रत्युष्टाअरा
तयोनिष्टप्तरक्षोनिष्टप्ताऽअरातयः ॥ अनिंशितोसिसपत्नक्षिद्वा
जिनंन्त्वाबाजेध्याचैसम्मार्जिम ॥ प्रत्युष्टुरक्षःप्रत्युष्टाऽअरात
योनिष्टप्तरक्षोनिष्टप्ताऽअरातयः ॥ अनिंशितासिसपत्नक्षिद्वाजि
नींन्त्वाबाजेध्याचैसम्मार्जिम २९ अदित्यैरास्नां । सिविष्णोर्वे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्प्योस्यूर्ज्जैत्वादंहधेनत्वाचक्षुषावंपश्यामि ॥ अग्नेर्ज्जिह्वासिंसुहूर्द्देवे
भ्र्योधाम्न्नेधाम्न्नेमेभवयजुर्षेयजुषे ३०सवितुस्त्वा। प्प्रसवऽउत्पु
नाम्म्यच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्यस्यरश्मिभिं÷ ॥ सवितुर्व÷प्प्रसवऽउत्पु
नाम्म्यच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्यस्यरश्मिभिं÷॥तेजोसिशुक्रमस्यमृतंम
सिधामनामासिप्प्रियन्देवानामनाधृष्टन्देवयजंनमसि३१ [३] इति
श्रीवाजसनेयसंहितायांप्रथमोध्यायः१॥१०॥अनुवाकसूत्रं॥कृष्णो
सिषड, ग्नेवाजजित्तिस्रो, मर्यादा, मग्नीषोमयोःपंचका, वग्नेदब्धायो
चतस्रः, संवर्चसापंचा, ग्नयेकव्यवाहनायषट्, सप्तचतुस्त्रिंशत्॥कृ

ष्णोसि । कृष्णोस्याखरेष्ठाग्नयेत्वाजुष्टम्प्रोक्षामिवेदिरसिबर्हिषे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्वाजुष्टम्प्रोक्षामिबर्हिरसिस्रुग्भ्यस्त्वाजुष्टम्प्रोक्षाम्म्यदित्यैव्युन्द
नम १ अदित्यैव्युन्दनमसिविष्णोस्तुपोस्यूर्णम्म्रदसन्त्वास्तृणामि
स्वासस्थान्देवेभ्योभुवपतयेस्वाहाभुवनपतयेस्वाहाभूतानाम्पत
येस्वाहा २ गन्धर्वस्त्वा । विश्वावसुः परिदधातुविश्वस्यारिष्ट्यै
यजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिडऽईडितः । इन्द्रस्यबाहुरसिदक्षिणोवि
श्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिडऽईडितः॥ मित्रावरुणौ
त्वोत्तरतःपरिधत्तान्ध्रुवेणधर्म्मणाविश्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरि
धिरस्यग्निरिडऽईडितः ३ वीतिहोत्रन्त्वा । कवेद्युमन्तꣳसमिधीमहि
॥ अग्नेबृहन्तमध्वरे ४ समिदसि । समिदसिसूर्य्यस्त्वापुरस्तात्पातु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कस्याश्चिदभिशंस्त्यै । सवितुर्बाहूस्थऽऊर्णम्म्रदसन्त्वास्तृणामि
स्वासस्थन्देवेभ्यऽआत्वावसवोरुद्राऽआदित्याःसदन्तु ५ घृताच्यसि । जुहूर्नाम्नासेदम्प्रियेणधाम्नाप्प्रियऽसदऽआसीदघृताच्यस्यु
पभृन्नाम्नासेदम्प्रियेणधाम्नाप्प्रियऽसदऽ आसीदघृताच्यासिध्रुवा
नाम्नासेदम्प्रियेणधाम्नाप्प्रियऽसदऽआसीदप्प्रियेणधाम्नाप्प्रिय
ऽसदऽआसीद ॥ ध्रुवाऽअसदन्नृतस्ययोनौताविष्णोपाहिपाहियज्ञ
म्पाहियज्ञपतिंपाहिमांय्यज्ञन्यम् ६ [६] अग्नेवाजजित् । अग्ने
वाजजिद्वाजन्त्वासरिष्यन्तंवाजजितऽसम्मार्ज्मि॥ नमोदेवेभ्यः
स्वधापितृभ्यःसुयमेमेभूयास्तमस्कन्नमद्य ७ अस्कन्नमद्य । देवे ६

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भ्युऽआज्ज्यु ६ सम्भिन्नंयासुमङ्गिणाव्विष्ष्णोमात्वावंक्रमिषंव्वसुंम
तीमग्ग्नेतेच्छायामुपंस्त्थेषंव्विष्ष्णोस्त्थानंमसीत ऽ इन्द्रोव्विर्व्वमक्
णोदुर्द्ध्रौंन्द्धरऽआस्त्थांत् ८ अग्ग्नेव्वेः । अग्ग्नेव्वेहोत्त्रंव्वेर्द्दूत्यमवंतान्त्वा
न्द्यावांपृथिवीऽअवत्वन्द्यावांपृथिवीस्विष्ष्टकृद्देवेभ्युऽइन्द्रऽआज्ज्यै
नहविर्षाभूत्स्वाहासञ्ज्योतिंषाज्ज्योतिंः ९ [३] मयीदम् । मयीद
मिन्द्रंऽइन्द्रियन्दंधात्वस्मान्त्रायोमघवांनः सचन्ताम् । अस्माकंः
सन्त्वाशिषंः सत्यानंः सन्त्वाशिषऽउपंहूतापृथिवीमातोपमाम्पृथि
वीमाताह्वंयतामग्ग्निराग्ग्नींद्ध्रात्स्वाहा १० उपंहूतोद्यौः । उपंहूतो
द्यौष्ष्पितोपमान्द्यौष्ष्पिताह्वंयतामग्ग्निराग्ग्नींद्ध्रात्स्वाहा । देवस्यं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्वासवितुःप्प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥प्रतिगृह्णा
म्म्यग्ग्नेष्ठास्येनप्प्राश्नामि ११एतन्ते।देवसवितरुर्यज्ञम्प्राहुर्वृहस्प्पतये
ब्रह्मणे ।तेनयज्ञमवतेनयज्ञपतिन्तेनमामव १२ मनोजूतिः।मनो
जूतिर्ज्जुषतामाज्ज्यस्यवृहस्प्पतिर्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टंयज्ञꣳसमि
मन्दधातु ॥ विश्वेदेवासऽइहमादयन्तामोꣳम्प्रतिष्ठ १३ एषाते ।
ऽअग्नेसमित्तयावर्द्धस्वचाचप्प्यायस्व ॥ वर्द्धिषीमहिचवयमाच
प्प्यासिषीमहि ॥ अग्नेवाजजिद्वाजन्त्वाससृवाꣳसंवाजजितꣳस
म्मार्ज्मि १४ [५] अग्नीषोमयोरुज्जितिम् ॥ अग्नीषोमयोरुज्जि
७
तिमनूज्जेषंवाजस्यमाप्प्रसवेनप्प्रोहामि ॥ अग्नीषोमौतमपनुदतां

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्योऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मोवाजस्यैनम्प्रसवेनापोहामि ॥ इन्द्रा
ग्न्योरुज्जितिमनुज्जेषंवाजस्यमाप्रसवेनप्रोहामि ॥ इन्द्राग्नीतमपनु
दतांयोऽस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मोवाजस्यैनम्प्रसवेनापोहामि १५
वसुभ्यस्त्वारुद्रेभ्यस्त्वादित्येभ्यस्त्वासञ्जानाथान्द्यावापृथिवी
मित्रावरुणौत्वावृष्ट्यावताम् ॥ व्यन्तुवयोक्तꣳरिहाणामरुताम्पृषती
र्गच्छवशापृश्निर्भूत्वादिवङ्गच्छततोनोवृष्टिमावह ॥ चक्षुष्पाऽअ
ग्नेसिचक्षुर्म्मेपाहि १६ यम्परिधिम। यम्परिधिम्पर्य्यधत्थाऽअग्नेदेव
पणिभिर्गुह्यमानः ॥ तन्तऽएतमनुजोषम्भराम्म्येषनेत्त्वदपचेतयां
ताऽअग्नेः प्रियम्पाथोपीतम् १७ सꣳस्रवभागास्थेषाबृहन्तः

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्प्रस्तरेष्ठाःपरिधेयाश्च्चदेवाः ॥ इमांव्वाचमभिविश्श्वेगृणन्तऽआस
८ द्यास्मिन्न्बर्हिषिमादयद्ध्वꣳस्वाहाव्वाट् १८ घृताचीस्त्थः । घृताची २
स्त्थोधुर्य्यौपातꣳसुम्म्नेस्त्थःसुम्म्नेमांधत्तम् ॥ यज्ञनमश्च्चतऽउपचय
ज्ञस्यशिवेसन्तिष्ठस्वस्विष्टेमेसन्तिष्ठस्व १९ [५] अग्ग्नेदब्धायो ।
शीतमपाहिमादिद्द्योः पाहिप्प्रसित्त्यैपाहिदुरिष्ट्यैपाहिदुरद्म्मन्न्याऽअ
विषन्नः पितुङ्कृणुसुषदायोनौस्वाहाव्वाडग्ग्नयेसंव्वेशपतयेस्वाहासरस्व
त्यैयशोभगिन्न्यैस्वाहा २० व्वेदोसि । व्वेदोसियेनत्वन्देवव्वेददेवेब्भ्योव्वे
दोभवस्तेनमह्यंव्वेदोभूयाः ॥ देवागातुविदोगातुंव्वित्त्वागातुमित ॥ ८
मनसस्पतऽइमन्देवयज्ञꣳस्वाहाव्वातेधाः २१ सम्बर्हिः । सम्बर्हिं

For Private and Personal Use Only

ड्ढा३ंहविषांघृतेनसमादित्यैर्वसुभिःसम्मरुद्भिः॥ समिन्द्रोविश्वदेवे
भिरङ्क्तान्दिव्यन्नभोगच्छतुयत्स्वाहा २२कस्त्वा। कस्त्वाविमुंचतिस
त्वाविमुंचतिकस्मैत्वाविमुंचतितस्मैत्वाविमुंचति॥पोषायरक्षसां
भागोसि २३[४] संवर्चसा। संवर्चसापयसासन्तनूभिरगन्महिमनं
सासंशिवेन॥ त्वष्टासुदत्रोविदधातुरायोनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् २४
दिविविष्णुः। दिविविष्णुर्व्यक्रंस्तजागतेनच्छन्दसाततोनिर्भ
क्तोयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मोन्तरिक्षेविष्णुर्व्यक्रंस्तत्रैष्टुभेन
च्छन्दसाततोनिर्भक्तोयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्म पृथिव्यांवि
ष्णुर्व्यक्रंस्तगायत्रेणच्छन्दसाततोनिर्भक्तोयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवय

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. १ न्द्विषष्मोस्म्मादन्नादस्यैप्प्रतिष्ठायाऽअगन्मस्वः सञ्ज्योतिषाभूम २५ पू.अ. २
स्वयम्भूरासि । स्वयम्भूरसि श्रेष्ठोरश्मिर्वर्च्चोदाऽअसिवर्च्चोमेदेहि । सू
र्य्यस्यावृतमन्वावर्त्ते २६ अग्नेगृहपते । सुगृहपतिस्त्वयाग्नेहङ्गृहप
तिनाभूयासꣳसुगृहपतिस्त्वम्मयाग्नेगृहपतिनाभूयाः । अस्थूरिणौ
गार्हपत्त्यानिसन्तुशतꣳहिमाःसूर्य्यस्यावृतमन्वावर्ते २७ अग्नेव्रतप
ते । व्रतमचारिषन्तदशकन्तन्मेराधीदमहंयऽएवास्मिसोस्मि २८
[५] अग्नयेकव्यवाहनायस्वाहासोमायपितृमतेस्वाहा । अपह
ताऽअसुरारक्षाꣳसिवेदिषदः २९ येरूपाणि । प्रतिमुञ्चमानाऽअ १
सुराःसन्तःस्वधयाचरन्ति ॥ परापुरोनिपुरायेभरन्त्यग्निष्टाँल्लोका

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्प्रणुदात्युस्म्मात् ३० अत्रपितरः । अत्रंपितरोमादयद्धंस्थथाभाग
मावृंषायद्धम् ॥ अमींमदन्तपितरोंयथाभागमावृंषायिषत ३१ न
मोवःपितरोरसांयुनमोवःपितरःशोषांयुनमोवःपितरोजीवायुनमो
वः पितरःस्वधायैनमोवःपितरोघोरायुनमोवः पितरोमन्यवेनमोव
ः पितरः पितरोनमोवोगृहान्नःपितरोदत्तसतोवः पितरोदेष्मैतद्धः
पितरोवासऽआधंत्त ३२ आधंत्त पितरोगर्भंकुमारम्पुष्करस्रजम् ॥
यथेहपुरुषोसंत् ३३ ऊर्ज्जम्वहन्तीः । ऊर्ज्जंवहन्तीरमृतंघृतम्पयः
कीलालंपरिस्रुतंम्। स्वधास्त्थंतर्प्पयंतमेपितॄन् ३४ [६] इतिसंहि
तायांद्वितीयोध्यायः २ समिधाग्निम्, भूर्भुवःस्वश्चतुष्का, वम्नि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ज्योतिर्द्वे, उपप्रयन्तषड्विँ शति, भूर्भुव स्वःश्चतस्रो, गृहामात्तिस्रः,
 प्प्रघासिनः पंच, पूर्णादर्व्विद्वे,ऽअक्षन्नमीमन्तषडे, षतेसप्त, दश १०
त्रिषष्टीः सुमिधाग्निम् । सुमिधाग्निन्दुवस्यतघृतैर्ब्बोधयुतातिथिम्
॥ आस्म्मिन्हुह्व्याजुंहोतन १ सुसंमिद्धायशोचिषे ॥ घृतन्तीव्रञ्जु
होतन ॥ अग्नयेजातवेदसे २तन्त्वा । सुमिद्भिरङ्गिरोघृतेनंबर्द्धयाम
सि ॥ बृहच्छोचायविष्ठ्य ३ उपत्वा । ग्नेहविष्म्मतीघृताचीर्य्यन्तु
हर्य्यत॥ जुषस्वंसुमिधोममं ४ [४] भूर्भुर्वः । भूर्भुवःस्वर्द्यौरिवभू
म्नापृथिवीवंवरिम्म्णा ॥ तस्यास्तेपृथिवीदेवयजनिपृष्ठेग्निमन्नादम
न्नाद्यायादधे ५ आयम । आयङ्गौःपृश्निरक्क्रमीदसंदन्मातरम्पुरः ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पितरंञ्चप्प्रयंत्स्वंः६ अन्तश्चरति । रोचनास्यप्प्राणादपानती ॥ व्यं
कख्यन्महिषोदिवंम् ७ त्रिᳫंशद्धामं । त्रिᳫंशद्धामविराजतिवाक्पतं
ङ्गायंधीयते ॥ प्रतिवस्तोरहद्युभिः ८ [४] अग्निर्ज्ज्योतिः । अ
ग्निर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिरग्निःस्वाहासूर्य्योर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिः सूर्य्यःस्वा
हां । अग्निर्वर्च्चोर्ज्ज्योतिर्वर्च्चःस्वाहासूर्य्योवर्च्चोर्ज्ज्योतिर्वर्च्चःस्वाहां ।
ज्योतिःसूर्य्यःसूर्य्योर्ज्ज्योतिःस्वाहा ९सजूर्द्देवेनं । सवित्रासजूरात्र्ये
न्द्रंवत्या ॥ जुषाणोऽअग्निर्वेतुस्वाहा ॥ सजूर्द्देवेनंसवित्रासजूरुषसेन्द्रं
वत्या । जुषाणःसूर्य्योवेतुस्वाहा १० [२] उपप्प्रयन्तोऽअध्वरम् ।
उपप्प्रयन्तोऽअध्वरम्मन्त्रंवोचेमाग्नये ॥ आरेऽअस्म्मेचंशृण्वते ११

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अग्निर्म्मूर्द्धा । दिवः ककुत्पतिः पृथिव्याऽअयम् ॥ अपाᳬरेताᳬसि
जिन्वति १२ उभावाम् । उभावामिन्द्राग्नीऽआहुवद्ध्याऽउभाराधं
सः सहमादयद्ध्यै ॥ उभादातारा विषाᳬरयीणामुभावाजस्यसातये
हुवेवाम् १३ अयन्ते । अयन्तेयोनिर्ऋत्वियोयतोजातोऽअरोच
थाः ॥ तञ्जानन्नग्नऽआरोहाथानोवर्द्धयारयिम् १४ अयमिह । प्प्र
थमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअद्ध्वरेष्ष्वीड्यः ॥ यमप्नवानोभृग
वोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे १५ अस्यप्प्रत्नाम् ॥ अस्य
प्प्रत्नामनुद्द्युतᳬशुक्रन्दुदुह्रेऽअह्रयः ॥ पयः सहस्रसामृषिम् ॥ तनू
पाऽअग्ने । सितन्न्वम्मेपाह्यायुर्दाऽअग्नेस्यायुर्म्मेदेहिवर्च्चोदाऽअग्ने

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सिवर्च्चोमेदेहि ॥ अग्ग्नेयन्न्मेतन्न्वाऽऊनन्तन्न्मुऽआपृण ॥ १७ इन्धा
नास्त्वा । शतँहिमाद्युमन्तुँ समिधीमहि ॥ वयंस्वन्तोवयुस्कृतुँ
सहस्वन्तःसहस्कृतम् ॥ अग्ग्नेसपत्नदम्भनमदब्धासोऽअदाभ्यम् ।
चित्रावसोस्वस्तितेपारमशीय १८ सन्त्वम् । सन्त्वमग्ग्नेसूर्य्यस्यवर्च्च
सागथाःसमृषीणाँस्तुतेन ॥ सम्प्रियेणधाम्न्नासमहमायुषासंवर्च्च
सासम्प्रजयासँरायस्पोषेणग्मिषीय १९ अन्धस्त्था । अन्धस्त्था
न्धोवोभक्षीयमहस्थमहोवोभक्षीयोर्ज्जस्त्थोर्ज्जंवोभक्षीयरायस्पो
षस्त्थरायस्पोषंवोभक्षीय २० रेवतीरमध्वम् । रेवतीरमध्वमस्मि
न्न्योनावस्मिन्न्गोष्ठेस्म्मिँल्लोकेस्म्मिन्क्षये ॥ इहैवस्तमापगात २१

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सꣳहितासि । विश्वरूप्पूर्ज्जामाविशगौपत्त्येन ॥ उपत्त्वाग्नेदिवेदि
वेदोषावस्तर्द्धियाव्वयम् ॥ नमोभरन्तऽएमसि २२ राजन्तमद्ध्वराणां
म् । राजन्तमद्ध्वराणाङ्गोपामृतस्यदीदिविम् ॥ वर्द्धमानꣳस्वेदमे २३
सनः । सनः पितेवसूनवेग्नेसूपायनोभव । सचस्वानः स्वस्तये
२४ अग्नेत्त्वम् । अग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतत्त्राताशिवोभवावरू
त्थ्यः । वसुरग्निर्व्वसुश्रवाऽअच्छानक्षिद्युमत्तमꣳरयिन्दाः २५ तन्त्वा
। तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवः सुम्नायनूनमीमहेसखिभ्यः ॥ सनोबो
धिश्रुधीहवमुरुष्याणोऽअघायतः समस्मात् २६ इडऽएहि । इडऽए १२
ह्यदितऽएहिकाम्म्याऽएत ॥ मयिवः कामधरणम्भूयात् २७ सोमान

For Private and Personal Use Only

ॐस्वरणम् । कृणुहिब्रह्मणस्पते ॥ कक्षीवन्तंयऽऔशिजः २८ योरे
वान् । योरेवान्योऽअमीवहावसुवित्पुष्टिवर्द्धनः ॥ सनःसिषक्तुयस्तु
रः २९ मानः । मानःशंसोऽअररुषोधूर्तिःप्रणङ्मर्त्यस्य । रक्षाणो
ब्रह्मणस्पते ३० महित्रीणाम् । महित्रीणामवोस्तुद्युक्षम्मित्रस्यार्य
म्णः ॥ दुराधर्षंवरुणस्य ३१ नहितेषाम् । नहितेषाममाचनन्नाध्वसु
वारणेषु ॥ ईशेरिपुरघशंसः ३२ तेहिपुत्रासोऽअदितेःप्रजीवसेमर्त्या
य ॥ ज्योतिर्यच्छन्त्यजस्रम् ३३ कदाचन । स्तरीरसिनेन्द्रसश्चसि
दाशुषे ॥ उपोपेन्नुमघवन्भूयऽइन्नुतेदानन्देवस्यपृच्यते ३४ तत्सवि
तुः । तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्यधीमहि । धियोयोनःप्रचोदयात्

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

३५ शतम् १०० परिंतेदुडभोरथोस्म्मा ॥ अश्न्नोतुविश्श्वतं॑ः ॥
येनरक्षंसिदाशुषं॑ः३६[२६] भूर्भुवं॑ः। भूर्भुवुःस्वृःसुप्प्रुजाःप्प्रुजा
भिं॑ःस्याᳪसुवीरोवीरैःसुपोषुःपोषैः ॥ नर्य्यप्प्रुजाम्मेपाहिशᳪस्यं
पुशून्मेपाह्यथंर्व्यपितुम्मेपाहि ३७ आगन्म। विश्श्ववेदसमुस्म
भ्यंवसुवित्तंमम॥अग्नेसम्म्राडुभिद्युम्म्नमुभिसहुऽआयच्छस्व३८
अुयमुग्निः । अुयमुग्निर्गृहपंतिर्गार्हपत्यःप्प्रुजायांवसुवित्तंमः ॥
अग्नेगृहपतेभिद्युम्म्नमुभिसहुऽआयच्छस्व ३९ अुयमुग्निः। अुयमु
ग्निःपुंरीष्प्योरयिमान्पुंष्टिवर्द्धनः ॥ अग्नेपुरीष्पाभिद्युम्म्नमुभिसहु १३
ऽआयच्छस्व ४० [४] गृहामा । बिंभीतमावेपद्ध्मूर्ज्जम्बिभ्रंत

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽएमसि ॥ ऊर्ज्जम्बिभ्रद्वःसुमनाःसुमेधागृहानैमिमनसामोदमानः
४१ येषामध्येतिप्प्रवसन्येषुसौमनसोबहुः ॥ गृहानुपह्वयामहे
तेनोजानन्तुजानतः ४२ उपहूताऽइह। गावऽउपहूताऽअजावयः ॥
अथोऽअन्नस्यकीलालऽउपहूतोगृहेषुनः॥क्षेमायवःशान्त्यैप्रपद्येशि
वꣳशग्मꣳशंय्योःशंय्योः ४३ [३] प्रघासिनोहवामहे । मरुतश्च
रिशादसः ॥ करम्भेणसजोषसः ४४ यद्ग्रामे। यदरण्येयत्स
भायांयदिन्द्रिये ॥ यदेनश्चकृमावयमिदन्तदवयजामहेस्वाहा।४५
मोषूणः । मोषूणऽइन्द्रात्रपृत्सुदेवैरस्तिहिष्मातेशुष्मिन्नवयाः ॥
॥ महश्चिद्यस्यमीढुषोयव्व्याहविष्मतोमरुतोवन्दतेगीः ४६ अक्र

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्कर्म्मकर्म्मकृतं÷सुहव्वाचामंयोभुवा ॥ देवेभ्यःकर्म्मकृत्त्वास्तम्प्रे
तंसचाभुवः ४७ अवंभृथनिचुम्पुण । निचेरुरंसिनिचुम्पुणः ॥ अ
वंदेवैर्द्देवकृंतमेनोयासिषमवमर्त्यैर्म्मर्त्यकृतम्पुरुराव्णोदिवारिषस्पा
हि४८[५]पूर्णादर्वि।पूर्णादर्व्विपरांपतसुपूर्ण्णापुनरापत॥व्वस्नेवविक्री
णावहाऽइषमूर्ज्जंशतक्रतो ४९ देहिमे । देहिमेददामितेनिमेधेहिनि
तेदधे॥ निहारञ्चहरासिमेनिहारन्निहराणितेस्वाहा ५० अक्षन्नमीमद
न्त । अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्प्रियाऽअधूषत ॥ अस्तोषतस्वभान
वोविप्प्रानविंष्ठयामतीयोजान्विन्द्रतेहरी ५१ सुसन्दृशन्त्वा । सुस १४
न्दृशन्त्वावयम्मघवन्वन्दिषीमहि ॥ प्रनूनम्पूर्णवन्धुरस्तुतोयासिव

For Private and Personal Use Only

शाः ॥ ऽअनुषोजान्विन्द्रतेहरी ५२ मनोनु । मनोन्वाह्वामहेनारा
शꣳसेनस्तोमेन । पितॄणाञ्चमन्मभिः ५३ आनः । आनऽएतुमनः
पुनःक्रत्वेदक्षायजीवसे ॥ ज्योक्चसूर्य्यन्दृशे ५४ पुनर्नः । पुनर्नःपि
तरोमनोददातुदैव्योजनः ॥ जीवंव्रातꣳसचेमहि ५५ वयꣳसोमव्रते
तवमनस्तनूषुबिभ्रतः ॥ प्रजावन्तःसचेमहि ५६ एषते । रुद्रभागः
सहस्वस्राम्बिकयातञ्जुषस्वस्वाहैषतेरुद्रभागऽआखुस्तेपशुः ५७ अ
वरुद्रम् । अवरुद्रमदीमह्यवदेवन्त्र्यम्बकम् ॥ यथानोवस्यꣳसस्क
रद्यथानःश्रेयꣳसस्करद्यथानोव्यवसाययात् ५८ भेषजमसि । भे
षजङ्गवेऽश्वायपुरुषायभेषजम् ॥ सुखम्मेषायमेष्यै ५९ त्र्यम्ब

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कंरुयजामहे । सुगन्धिम्पुंष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्वारुकमिवबन्धनान्मृत्यो
र्मुक्षीयुमामृतात् ॥ त्र्यंम्बकंरुयजामहेसुगन्धिम्पंतिवेदनम् ॥ उर्वा
रुकमिवबन्धनादितोमुक्षीयुमामुतं÷ ६० एतत्ते । रुद्रावसन्तेनंपरो
मूजवतोतीहि ॥ अवंततधन्वापिनाकावसुःकृत्तिवासाऽअहिंऽस
न्नःशिवोतीहि ६१ त्र्यायुषंज्जमदंग्नेः कश्यपस्यत्र्यायुषम् ॥ यद्देवे
षुत्र्यायुषन्तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषम् ६२ शिवोनाम । शिवोनामासिस्व
धितिस्तेपितानमंस्तेऽअस्तुमामाहिंऽसीः ॥ निवंर्त्तयाम्म्यायुंषेन्ना
द्यायप्रजननायरायस्प्पोषायसुप्प्रजास्त्वायंसुवीर्य्याय ६३॥१०
[७] इतिसंहितायांतृतीयोध्यायः३ एदंद्वे, महीनाम्पयश्वतस्र, आ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कृत्या, ऋक्सामयो, द्विकौ, व्रतंकृणुतषडे, षतेचतस्रो, वस्व्यासिति
स्र, एषतेद्वे, शुक्रंत्वाचतस्रो, दित्यास्त्वगष्टौ, दशसप्तत्रिंशत् १० ए
दम् । एदमंगन्मदेवयजंनम्पृथिव्याःयत्रदेवासोऽअजुषन्ताविश्वे ॥
ऋक्सामाभ्यांसन्तरन्तोयजुर्भीरायस्पोषेणसमिषामदेम ॥ इ
माऽआपः शमुमेसन्तुदेवीरोषधेत्रायस्वस्वधितेमैनंहिंसीः १ आ
पोऽअस्मान् । आपोऽअस्मान्मातरः शुन्धयन्तुघृतेननोघृतप्प्वः
पुनन्तु ॥ विश्वंहिरिप्रम्प्रवहन्तिदेवीरुदिदाभ्यःशुचिरापूतऽएमि
॥दीक्षातपसोस्तनूरसितान्त्वाशिवांशग्ग्माम्परिदधेभद्रंवर्णम्पुष्यं
न् २ [२] महीनाम्पयः । महीनाम्पयोसिवर्च्चोदाऽअसिवर्च्चोमेदे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हि ॥ वृत्रस्यासिकनीनकश्चक्षुर्दाऽअसिचक्षुर्म्मेदेहि ॥ ३ ॥ चित्प
तिर्म्मा । चित्पतिर्म्मापुनातुवाक्पतिर्म्मापुनातुदेवोमासवितापुनात्व
च्छिद्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ तस्यतेपवित्रपतेपवित्रपूतस्य
यत्कामःपुनेतच्छकेयम् ४ आवः । आवोदेवासऽईमहेवामम्प्रय
त्यध्वरे ॥ अवोदेवासऽआशिषोयज्ञियासोहवामहे ५ स्वाहायज्ञम् ।
स्वाहायज्ञंमनसः स्वाहोरोरन्तरिक्षात्स्वाहाद्यावापृथिवीभ्यांस्वा
हावातादारभेस्वाहा ६ [४] आकूत्यैप्रयुजे । आकूत्यैप्रयुजेग्न
येस्वाहामेधायैमनसेग्नयेस्वाहादीक्षायैतपसेग्नयेस्वाहासरस्वत्यैपू १६
ष्णेग्नयेस्वाहा ॥ आपोदेवीर्बृहतीर्विश्वशम्भुवोद्यावापृथिवीऽउ

For Private and Personal Use Only

रोऽअन्तरिक्ष।बृहस्पतेंयेहावषा।विधेमस्वाहा ७ विश्श्वोदिवस्य। वि
श्श्वेदिवस्यंनेतुर्म्मर्त्तोवुरीतसख्यम्॥ विश्श्वोरायऽईषुद्धयतिद्युम्न्नं
वृणीतपुष्यसेस्वाहा८[२] ऋक्सामयोःशिल्पे। ऋक्सामयोः
शिल्पेस्त्थस्तेवामारभेतेमापातमास्ययज्ञस्योद्दृचं÷ ॥ शर्म्मासिश
र्म्ममेयच्छनमस्तेऽअस्तुमामाहिंसीः ९ ऊर्ग्गसि । ऊर्ग्गस्याङ्गिरस्यू
र्णम्म्रदाऽऊर्ज्जंमयिधेहि ॥सोमस्यनीविरसिविष्णोःशर्म्मासिशर्म्म
यजमानस्येन्द्रस्ययोनिरसिसुसस्याःकृषीस्कृधि । उच्छ्रयस्ववन
स्पतऽऊर्द्ध्वोमापाह्यंहसऽआस्ययज्ञस्योद्दृचं÷ १०[२] व्रतङ्कृणु
त । व्रतङ्कृणुताग्निर्ब्रह्माग्निर्यज्ञोवनस्पतिर्यज्ञियं÷ ॥ दैवीन्धियं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir
For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म्मनामहेसुमृडीकामुभिष्टयेवर्च्चोधांयुज्ञवाहसꣳसुतीर्थानोऽअसद्व
शे ॥येदेवामनोजातामनोयुजोदक्षक्रतवुस्तेनोवन्तुतेनःपांतुतेभ्युः
स्वाहा ११ श्वात्राःपीताः । श्वात्राःपीताभवतयूयमापोऽअस्म्मा
कमन्तरुदरेसुशेवाः ॥ ताऽअस्म्मभ्यंमयक्ष्म्माऽअनमीवाऽअनाग
सुः स्वदन्तुदेवीरमृताऽऋतावृधः १२ इयन्ते । युज्ञियातनूरपोमुञ्चा
मिनप्प्रजाम ॥ अꣳहोमुचःस्वाहाकृताःपृथिवीमाविशतपृथिव्यास
म्भव १३ अग्नेत्वम । अग्नेत्वꣳसुजागृहिवुयꣳसुमन्दिषीमहि॥रक्षा
णोऽअप्पयुच्छन्प्प्रबुधेनःपुनस्कृधि १४ पुनर्म्मनः । पुनर्म्मनःपुनरा
युर्म्मऽआगन्पुनःप्प्राणःपुनरात्मामऽआगन्पुनश्चक्षुःपुनःश्श्रोत्रं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म्मुऽआगंन् ॥ वैश्वानुरोऽअदंब्धस्तनुपाऽअुग्निर्न्नं÷पातुदुरितादेव
द्यात् १५ त्वमंग्ने । व्रतपाऽअंसिदेवऽआमर्त्यैष्ष्वा ॥ त्वंरुषज्ञेष्ष्वी
ड्यं÷ ॥ रास्वेयंत्सोमाभूयोंभरदेवोनं÷सवितावसोंर्दाताबस्वंदात् १६
[६] एषातेंशुक्कतनूरेतद्वर्च्चुस्तयासम्भंवभ्राजंङ्गच्छ ॥ जूरंसिधृताम
नंसाजुष्टाविष्णंवे १७ तस्यांस्ते । सुत्त्यसंवसंःप्प्रसवेतन्न्वोयंत्र
मंशीयस्वाहां ॥ शुक्रमंसिचन्द्रमंस्यमृतंमासिवैश्श्वदेवमांसि १८ चि
दंसि । मनासिधीरंसिदक्षिंणासिक्षत्त्रियांसियज्ञियास्यदितिरस्यु भय
तंःशीर्ष्णी ॥ सानंःसुप्प्राचीसुप्प्रंतीच्येधिमित्रस्त्वांपादिबंध्नीता
म्पूषाद्ध्वंनस्प्पात्विन्द्रायाद्ध्यंक्षाय १९ अनुंत्वामातामंन्यताम्नुपि

संहि. तानुभ्रातासगर्भ्योनुसखासयूथ्यः ॥ सादेविदेवमच्छेहीन्द्रायसो पू. अ.
१८ मंरुद्रस्त्वावर्तयतुस्वस्तिसोमसखापुनरेहि २० [४] वस्व्यसि । व ४
स्व्युस्यदितिरस्यादित्यासिरुद्रासिचन्द्रासि ॥ बृहस्पतिष्ट्वासुम्नेरं
म्णातुरुद्रोवसुभिराचके २१ अदित्यास्त्वा । मूर्द्धन्नाजिघर्म्मिदेव
यजनेपृथिव्याऽइडायास्पदमसिघृतवत्स्वाहा ॥ अस्मेरमस्वास्मे
तेबन्धुस्त्वेरायोमेरायोमावयंरायस्पोषेणवियौष्मतोतोरायः
२२ समख्ये । देव्याधियासन्दक्षिणयोरुचक्षसा ॥ मामऽआयुः
प्रमोषीर्म्मोऽअहन्तववीरंविदेयतवदेविसन्दृशि २३ [३] एषते । १८
गायत्रोभागऽइतिमेसोमायब्रूतादेषतेत्रैष्टुभोभागऽइतिमेसोमायब्रूता

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्वेषते जार्गतो भागऽइति मेसोमायब्रूताच्छन्दो नुमानुष्ठ साम्नाज्यङ्ग
च्छेति मेसोमायब्रूतादारुम्माक्रोसिशुक्रस्तेग्रहृयोविचित्तंस्त्वाविचि
न्वन्तु २४ अभित्त्यम् । अभित्त्यन्देव ᳪ सवितारमोण्योः कवि
क्रतुमर्च्चामिसत्त्यसंव ᳪ रत्नधामभिप्प्रियम्मतिङ्कविम् ॥ ऊर्द्ध्वायस्या
मतिर्भाऽअदिद्युतत्त्सवीमनिहिरण्यपाणिरमिमीतसुक्रतुः कृपास्वः
॥ प्रजाभ्यस्त्वाप्प्रजास्त्वानुप्प्राणन्तुप्प्रजास्त्वमनुप्प्राणिहि २५
[२] शुक्रन्त्वा । शुक्रेणक्रीणामिचन्द्रश्चन्द्रेणामृतममृतेन॥सग्ग्मे
तेगोरस्म्मेतेचन्द्राणितपसस्तनूरसिप्प्रजापतेर्व्वर्ण्णः परमेणपशुना
क्रीयसेसहस्रपोषम्पुषेयम् २६ मित्रोनः । मित्रोनऽएहिसुमित्रधऽइ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्द्रंस्योरुमाविंशदक्षिणमुशन्नुशन्तं॑स्योनःस्योनम् ॥ स्वानभ्रा
जाङ्घारिबम्भारिहस्तसुहस्तकृशानवेतेवंःसोमक्रयणास्तान्त्रक्षध्वम्मा
वोदभन् २७ परिमा । ग्नेदुश्चरिताद्बाधस्वामासुचरितेभज । उदा
युषास्वायुषोदस्थाममृताः ॥ ऽअनु २८ प्रतिपन्थाम् । प्रतिपन्थां
मपद्महिस्वस्तिगामनेहसम् ॥ येनविश्वाःपरिद्विषोवृणक्तिविन्दते
वसु २९ [४] अदित्यास्त्वक् । अदित्यास्त्वगस्यदित्यैसदऽआसी
द ॥ अस्तभ्नाद्द्यांवृषभोऽअन्तरिक्षममिमीतवरिमाणम्पृथिव्याः ॥
आसीदद्विश्वाभुवनानिसम्राड्विश्वेत्तानिवरुणस्यव्रतानि ३० व
नेषुवि । वनेषुव्यन्तरिक्षन्ततानवाजमर्वत्सुपयऽउस्त्रियासु ॥ हृत्सु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

क्रतुंवरुणोविक्ष्वग्निन्दिविसूर्र्यमदधात्सोममद्रौ ३१ सूर्र्यस्यच
क्षुः सूर्र्यस्यचक्षुरारोहाग्नेरक्ष्णःकनीनकम् ॥ यत्रैतंशोभिरीयसेभ्रा
जमानोविपश्चिता ३२ उस्रावेतम् । उस्रावेतन्धूर्षाहौयुज्येथामन
श्रूऽअवीरहणौब्रह्मचोदनौ॥स्वस्तियजमानस्यगृहान्गछतम् ३३
भद्रामे । सिप्रह्त्र्यंवस्वभुवस्पतेविश्वान्यभिधामानि ॥ मात्वा
परिपरिणोविदन्मात्वापरिपन्थिनोविदन्मात्वावृकाऽअघायवोविद
न् ॥ श्येनोभूत्वापरापतयजमानस्यगृहान्गछतन्नौसँस्कृतम् ३४ न
मोमित्रस्य ।नमोमित्रस्यवरुणस्यचक्षसेमहोदेवायतदृतँसपर्यत॥
दूरेदृशेदेवजातायकेतवेदिवस्पुत्रायसूर्र्यायशँसत ३५ वरुणस्यो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्तम्भंनम् । वरुणस्योत्तम्भंनमासिवरुणस्यस्कम्भुसर्ज्जनीस्त्थोवरुं
णस्यऽऋतुसदंन्यासिवरुणस्यऽऋतुसदंनमासिवरुणस्यऽऋतुसदंनुमा
सींद ३६ याते । यातेधामानिहविषायजंन्तिताते विश्श्वांपरिभूरंस्तु
यज्ञम् ॥ गयस्फानंः प्रतरंणः सुवीरोवीरहाप्प्रचंरासोमदुर्य्यान् १०
३७ [८] इतिसंहितापाठेचतुर्थोध्यायः ४ ॥ १० ॥ अग्नेस्तनू,
रापतयेचतुष्कौ, तप्तायनीद्वे, इन्द्रघोषस्तिस्रो, युंजतेष्टौ, देवस्यत्वा
चतस्रो, देवस्यत्वापंच, विभूरसिचतस्रो, ज्योतिरसिषडुरुविष्णो
तिस्रो, दशत्रिचत्वारिंशत् ॥ अग्नेस्तनूः । अग्नेस्तनूरंसिविष्ष्णंवेत्वा
सोमंस्यतनूरंसिविष्ष्णंवेत्वातिंथेरातित्थ्यमंसिविष्ष्णंवेत्वाश्श्येना

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यंत्त्वासोमभृतेव्विष्ण्णवेंत्त्वाग्ग्नयेंत्त्वारायस्प्पोषदेव्विष्ण्णवेत्त्वा १ अ
ग्ग्नेर्ज्जनित्त्रंम् । अग्ग्नेर्ज्जनित्त्रमसिव्वृषंणौस्त्थऽउर्व्वश्यंस्यायुरंसिपुरूर
वाऽअसि ॥ गायत्त्रेणंत्त्वाच्छन्दंसामन्थामित्त्रैष्टुभेनत्त्वाच्छन्दंसाम
न्थामिजागंतेनत्त्वाच्छन्दंसामन्थामि २ भवंतन्नः । भवंतन्नःसमंन
सौसचेंतसावरेपसौ ॥मायज्ञꣳहिꣳसिष्टम्मायज्ञपंतिञ्जातवेदसौशिवौ
भंवतमद्यनंः ३ अग्ग्नावग्ग्निः । अग्ग्नावग्ग्निश्चंरतिप्प्रविंष्टऽऋषींणा
म्पुत्त्रोऽअंभिशस्तिपावां ॥ सनंःस्योनःसुयजांयजेहदेवेभ्योंहव्यꣳ
सदमप्प्रंयुछन्त्स्वाहां ४ [४] आपंतयेत्त्वा । आपंतयेत्त्वापरिंपत
येगृह्णामितनूनप्त्त्रेशाक्क्वरायशक्क्वनऽओजिंष्ठाय ॥ अनांधृष्टमस्यनाधृ

For Private and Personal Use Only

ष्ष्यन्देवानामोजोनभिशस्त्यभिशस्तिपाऽअनभिशस्तेन्यमञ्जसा
सत्यमुपगेषꣳस्वितेमाधाः ५ अग्नेव्रतपाः ॥ अग्नेव्रतपास्त्वेव्रत
पाषातवंतनूरियꣳसामयिषोममंतनूरेषासात्वयि ॥ सहनौव्रतपतेव्र
तान्यनुमेदीक्षान्दीक्षापतिर्म्मन्यंतामनुतपस्तपस्पतिः ६ अꣳशुरं
ꣳशुष्टेदेवसोमाप्प्यायतामिन्द्रायैकधनविदे॥आतुभ्यमिन्द्रःप्प्या
यतामात्वमिन्द्रायप्प्यायस्व॥आप्प्याययास्म्मान्त्सखीन्त्सन्न्या
मेधयास्वस्तितेदेवसोमसुत्यामशीय ॥ एष्टारायःप्प्रेषेभगायऽऋत
मृतवादिभ्योनमोद्यावापृथिवीभ्याम् ७ षातें । षातेऽअग्नेयःशु
यातनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा॥उग्रंवचोऽअपावधीत्त्वेषंवचोऽअपावधीत्स्वा

हां ॥ यातेऽअग्नेरजःशयातनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रंवचोऽअपावधी त्वेषंवचोऽअपांवधीत्स्वाहा॥यातेऽअग्नेहरिशयातनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रंवचोऽअपांवधीत्वेषंवचोऽअपांवधीत्स्वाहा ८ [४] तप्तायं नीमे। तप्तायंनीमेसिविंत्तायंनीमेस्यवंतान्मानाथितादवंतान्माव्य थितात् ॥ विदेदग्निर्नभोनामाग्नेऽअङ्गिरऽआयुंनानाम्नेहियोस्या म्पृथिव्यामसियत्तेनांधृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्वादंधेविदेदग्निर्नभोना माग्नेऽअङ्गिरऽआयुंनानाम्नेहियो।द्वितीयंस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनां धृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्वादंधेविदेदग्निर्नभोनामाग्नेऽअङ्गिरऽआयुंना नाम्नेहियस्तृतीयंस्याम्पृथिव्यामसियत्तेनांधृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दंधे ॥ अनुंत्वादेववींतये १ सिꣳह्यसि । सपत्नसाहीदेवेभ्यंः क
ल्पस्वसिꣳह्यसिसपत्नसाहीदेवेभ्यंः शुन्धस्वसिꣳह्यसिसप
त्नसाहीदेवेभ्यंः शुम्भस्व १० [२] इन्द्रघोषस्त्वा । इन्द्रघोषस्त्वाव
सुभिः पुरस्तात्पातुप्रचेतास्त्वारुद्रैः पश्चात्पातुमनोजवास्त्वापितृभि
र्दक्षिणतः पातुविश्वकर्मात्वादित्यैरुत्तरतः पात्विदमहन्तप्तंवार्बहि
र्धायज्ञान्निःसृजामि ११ सिꣳह्यसि । सिꣳह्यसिस्वाहासिꣳ
ह्यस्यादित्यवनिः स्वाहासिꣳह्यसिब्रह्मवनिः क्षत्रवनिः स्वाहा
सिꣳह्यसिसुप्रजावनीरायस्पोषवनिः स्वाहासिꣳह्यस्यावहदे २२
वान्यजमानायस्वाहाभूतेभ्यस्त्वा १२ ध्रुवोसि । पृथिवीन्दृꣳह

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वृक्षिदंस्यन्तरिंक्षन्दृꣳहाच्युतक्षिदंसि दिवंन्दृꣳहाग्नेःपुरीषमसि १३
[३] युञ्जतेमनंः । युञ्जतेमनंऽउतयुञ्जतेधियोविप्प्राविप्प्रंस्यबृहतो
विपश्चितंः । विहोत्रांदधेवयुनाविदेकऽइन्मुहीदेवस्यंसवितुःपरिंष्टु
तिःस्वाहा १४ इदंविष्णुः । इदंविष्णुर्विचंक्रमेत्रेधानिदंधेपदम्
। समूंढमस्यपाꣳसुरेस्वाहा १५ इरांवतीधेनुमती । इरांवतीधेनुमती
हिभूतꣳसूयवसिनीमनंवेदशस्या ॥ व्यंस्कभ्नारोदंसीविष्णवेतेदा
धर्त्थपृथिवीमभितोमयूखैःस्वाहा १६ देवश्श्रुतौदेवेषु । देवश्श्रुतौदे
वेष्वाघोषतम्प्राचीप्प्रेतमध्वरङ्कल्पयन्तीऽऊर्द्ध्वंयज्ञन्नयतम्माजि
ह्वरतम् ॥ स्वङ्गोष्ठमावदतन्देवीदुर्य्येऽआयुर्म्मानिर्वादिष्टम्प्रजाम्मानि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. व्वाँदिष्टमन्त्रंरमेथांव्वर्ष्मन्न्पृथिव्याः १७ व्विष्ण्णोर्न्नु । कंव्वीर्य्याणिप्प्र पू.अ.
२३ वोचंय्यः पार्थिवानिव्विममेरजांꣳसि ॥ योऽअस्कभायदुत्तरꣳसध ५
स्त्थंव्विचक्क्रमाणस्त्रेधोरुगायोव्विष्ण्णवेत्वा १८ दिवोवा । व्विष्ण्णऽ
उतवापृथिव्यामहोवाव्विष्ण्णऽउरोरन्तरिक्षात् । उभाहिहस्ताव्वसुना
पृणस्वाप्प्रयच्छदक्षिणादोतसव्याद्विष्ण्णवेत्वा १९ प्रतत् । प्रतद्विष्ण्णु
स्तवतेव्वीर्य्येणमृगोनभीमः कुचरोगिरिष्ठाः ॥ यस्योरुषुत्रिषुव्विक्क्रम
णेष्वधिक्षियन्तिभुवनानिव्विश्श्वा २० व्विष्ण्णोरराटम् । व्विष्ण्णो
रराटमसिव्विष्ण्णोः श्नप्प्त्रेस्त्थोव्विष्ण्णोः स्यूरसिव्विष्ण्णोर्ध्रुवोसि ॥ व्वै २३
ष्ण्णवमसिव्विष्ण्णवेत्वा २१ [८] देवस्यत्वा । सवितुः प्प्रसवेव्विश्श्व

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नोबाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनार्य्यसीदमहꣳरक्षसाङ्ग्री
वाऽअपिकृन्तामि ॥ बृहन्नासिबृहद्ग्रवाबृहतीमिन्द्रायवाचंवद २२ रक्षो
हणंवलगहनंम् ॥ रक्षोहणंवलगहनँवैष्णवीमिदमहन्तंवलगमुत्कि
रामियम्मेनिष्ट्योयममात्योनिचखानेदमहन्तंवलगमुत्किरामिय
म्मेसमानोयमसमानोनिचखानेदमहन्तंवलगमुत्किरामियम्मेसव
धुर्य्यमसबन्धुर्न्निचखानेदमहन्तंवलगमुत्किरामियम्मेसजातोयम
संजातोनिचखानोत्कृत्याङ्किरामि २३ स्वराडसि । सपत्नहासत्त्रुरा
डस्यभिमातिहाजनराडसिरक्षोहासर्व्वराडस्यमित्रहा २४ रक्षोहणो
वः । रक्षोहणोवोवलगहनःप्रोक्षामिवैष्णवान्रक्षोहणोवोवलगह

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नोवंनयामिवैष्णवान्रक्षोहणौवलगहनोवस्तृणामिवैष्णवान्र
२४ क्षोहणौवांवलगहना ऽ उपदधामिवैष्णवीरक्षोहणौवांवलगहनोप ५
र्य्यूहामिवैष्णवीवैष्णवमसिवैष्णवास्थ २५[४] देवस्यत्वा ।
सवितुःप्प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥ आददेनार्य्य
सीदमहꣳरक्षसाङ्ग्रीवा ऽ अपिकृन्तामि॥ यवोसियवयास्म्मद्द्वेषोयवया
रातीर्दिवेत्वान्तरिक्षायत्वापृथिव्यैत्वाशुन्धन्ताँल्लोकाः पितृषदनाः
पितृषदनमसि २६ उद्दिवम् । उद्दिवꣳस्तभानान्तरिक्षम्पृणदृꣳहस्वपृ
थिव्यान्द्युतानस्त्वामारुतोमिनोतुमित्रावरुणौध्रुवेणधर्म्मणा॥ ब्रह्म २४
वनित्वाक्षत्रवनिंरायस्पोषवनिपर्य्यूहामि॥ ब्रह्मदृꣳहक्षत्रन्दृꣳहायु

For Private and Personal Use Only

दृंहप्रजान्दृंह २७ ध्रुवासि । ध्रुवोयंयजमानोस्मिन्नायतनेप्र
जयापशुभिर्भूयात् । घृतेनद्यावापृथिवीपूर्येथामिन्द्रस्यछदिरसि
विश्ववजनस्यछाया २८ परित्वा । गिर्वणोगिरऽइमाभवन्तुविश्व
तः ॥ वृद्धायुमनुवृद्धयोजुष्टाभवन्तुजुष्टयः २९ इन्द्रस्यस्यूः । इन्द्र
स्यस्यूरसीन्द्रस्यध्रुवोसि ॥ ऐन्द्रमसिवैश्वदेवमसि ३० [५] वि
भूरसि । प्रवाहणोवह्निरसिहव्यवाहनः ॥ श्वात्रोसिप्रचेतास्तुथोसि
विश्ववेदाऽउशिगसि ३१ उशिगसि । कविरङ्घारिरसिबम्भारिरव
स्यूरसिदुवस्वाञ्छुन्ध्यूरसिमार्जालीयः सम्राडसिकृशानुःपरिष
द्योसिपवमानोनभोसिप्रतक्वामृष्टोसिहव्यसूदन ऽ ऋतधामासिस्व

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. ज्योतिःसमुद्रोसि ३२ समुद्रोसि । विश्वव्यचाऽअजोस्येकपाद पू अ.
२५ हिरसिबुध्न्योवागस्यैन्द्रमसिसदोस्यृतस्यद्वारौमामासन्ताप्तमध्वना ५
मध्वपतेप्रमातिरस्वस्तिमेस्मिन्पथिदेवयानेभूयान्मित्रस्यमा ३३
मित्रस्यमा । चक्षुषेक्षध्वमग्नयःसगराःसगरास्थसगरेणनाम्नारौ
द्रेणानीकेनपातमाग्नयःपिपृतमाग्नयोगोपायतमानमोवोस्तुमामा
हिंसिष्ट ३४ [४] ज्योतिरसि । विश्वरूपंविश्वेषान्देवानांस
मित् ॥ त्वंसोमतनूकृद्भ्योद्वेषोभ्योन्यकृतेभ्यऽउरुयन्तासिवरूथ
ंस्वाहाजुषाणोऽअप्तुराज्यस्यवेतुस्वाहा ३५ शतम् २०० अग्ने २५
नय । सुपथारायेऽअस्मान्विश्वानिदेववयुनानिविद्वान् । युयो

For Private and Personal Use Only

द्रुयस्म्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिंविधेम ३६ अयन्नं॑अ
यन्नोऽअग्निर्वरिवस्कृणोत्वयम्मृधं॑पुरएंतुप्प्रभिन्दन् ॥ अयंवाजा
ञ्जयतुवाजंसातावयॅशत्रूञ्जयतुजर्हृषाणःस्वाहा ३७ उरुविष्णो ।
उरुविष्णोविक्रमस्वोरुक्षयायनस्कृधि । घृतघृंतयोनेपिबप्प्रप्प्रंय
ज्ञपतिन्तिरस्वाहा ३८ देवंसवितः । देवंसवितरेषतेसोमस्तॅरक्षस्व
मात्वादभन् । एतत्वन्देवसोमदेवोदेवाः ॥ उपागाऽइदमहम्मनुष्या
न्त्सहरायस्प्पोषेणस्वाहानिर्वरुणस्यपाशान्मुच्ये ३९ अग्नेव्रतपाः
।अग्नेव्रतपास्त्वेव्रतपायातवंतनूर्म्मय्यभूदेषासात्वयियोममतनूस्त्व
य्यभूदियॅसामयि ॥ यथायथन्नोव्रतपतेव्रतान्यनुमेदीक्षान्दीक्षाप

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तिरमुꣳस्तानुतपस्तपꣳस्प्पातिः ४० [६] उरुव्विष्ष्णो । उरुव्विष्ष्णो
व्विक्क्रमस्व्वोरुक्षयायनस्कृधि । घृतङ्घृतयोनेपिबप्प्रप्प्रंयज्ञपतिन्तिर
स्वाहा ४१ अत्यन्न्यान् । अत्यन्न्याꣳ ॥ ऽअगान्नान्न्याꣳ ॥ ऽउपा
गामर्व्वाक्त्वापरेब्भ्योविदम्परोवरेब्भ्यः ॥ तन्त्वाजुषामहेदेवव्वनस्प्पते
देवयज्ज्यायैदेवास्त्वादेवयज्ज्यायैजुषन्ताव्विष्ष्णवेत्वा ॥ ओषधेत्त्रा
यस्व्वस्वधितेमैनꣳहिꣳसीः ४२ द्याम्मा । द्याम्मालेखीरन्तरिक्षम्मा
हिꣳसीःपृथिव्यासम्भव ॥ अयꣳहित्वास्वधितिस्तेतिजानःप्प्रणि
नायमहतेसौभगाय ॥ अतस्त्वन्देवव्वनस्प्पतेशतवल्शोव्विरोहसहस्र
वल्शाव्वियꣳरुहेम ४३ [३] ॥ १० ॥ इतिसंहितायांपंचमोध्या

For Private and Personal Use Only

यः ५ देवस्यत्वाषड्डुपावीरसिपंचमाहिःषट्सन्तेतिस्रःसमुद्रंगच्छहवि
ष्मतींद्रिंकौह्देत्वापंचदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तात्रिंशत् देवस्यंत्वा । स
वितुःप्प्रंसुवेश्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्तांभ्याम् ॥ आदंदेनार्य्यं
सीदमुहऽरक्षंसाङ्गीवाऽअपिंकृन्तामि।यवोंसियवयास्म्मद्द्वेषोयवया
रांतीर्दिंवेत्वान्तरिंक्षायत्वापृथिव्यैत्वाशुन्धंन्ताँल्लोकाःपितुषदंनाःपि
तुषदंनमसि१ अग्ग्रेणीरंसि॥ स्वावेशऽउंन्नेतृणामेतस्यंवित्तादधित्वा
स्त्थास्यतिदेवस्त्वांसवितामद्ध्वांनक्तुसुपिप्पलाभ्यस्त्वौषंधीभ्यः॥
द्यामग्ग्रेणास्पृक्षऽआन्तरिंक्षम्मद्ध्येनाप्प्राःपृथिवीमुपंरेणादृंहीः २
याते । यातेधामांन्युश्म्मसिगमंद्ध्यैयत्त्रगावोभूरिंशृङ्गाऽअयासः ÷

अत्राहतदुरुगायस्यविष्णोःपरमम्पदमवभारिभूरि । ब्रह्मवनित्वा
क्षत्रवनिंरायस्पोषवनिपर्य्यूहामि ॥ ब्रह्मदृꣳहक्षत्रन्दृꣳहायुर्दृꣳहप्र
जान्दृꣳह ३ विष्णोःकर्म्माणि । पश्यतयतोव्रतानिपस्पशे ॥ इन्द्र
स्ययुज्यःसखा ४ तद्विष्णोः । परमम्पदꣳसदापश्यन्तिसूरयः ।
दिवीवचक्षुराततम् ५ परिवीरसि । परिवीरसिपरित्वादैवीर्विशोव्य
यन्ताम्परीमंयजमानꣳरायोमनुष्याणाम् ॥ दिवःसूनुरस्येषतेपृ
थिव्याँल्लोकऽआरण्यस्तेपशुः ६ [६] उपावीरसि । उपावीरस्युप
देवान्दैवीर्विशःप्रागुरुशिजोवह्नितमान् ॥ देवत्वष्टर्वसुरमहव्यातेस्व
दन्ताम् ७ रेवतीरमध्वम् । रेवतीरमध्वम्बृहस्पतेधारयावसूनि ॥ ऋ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तस्यंत्वादेवहविःपाशेनप्रतिमुञ्चामिधर्षामानुषः ८ देवस्यंत्वा ।
सवितुःप्प्रसवेश्श्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् । अग्नीषो
मांभ्याञ्जुष्टन्नियुनज्मि ॥ अद्भ्यस्त्वौषधीभ्योनुत्वामातामन्यता
मनुपितानुभ्रातासगर्भ्योनुसखासयूत्थ्यः ॥ अग्नीषोमाभ्यान्त्वा
जुष्टम्प्रोक्षामि ९ अपाम्पेरुः । अपाम्पेरुरस्यापोदेवीःस्वदन्तुस्वा
त्तञ्चित्सद्देवहविः ॥ सन्तेप्प्राणोव्वातेनगच्छताᳪसमङ्गानियजत्रैः सं
यज्ञपतिराशिषा १० घृतेनाक्तौ । पशूँस्त्रायेथाᳪरेवतियजमानेप्रि
यन्धाऽआविश ॥ उरोरन्तरिक्षात्सजूर्देवेनव्वातेनास्यहविषस्त्मना
यजसमस्यतन्वाभव । व्वर्षोव्वर्षीयसियज्ञेयज्ञपतिन्धाःस्वाहादेवे

For Private and Personal Use Only

संहि. भ्यो॑देवेभ्य॑ऽस्वाहा ११ [५] माहि॑ः । माहि॑र्भूर्म्मा पृदा॑कुर्न्नम॑ पू.अ.
२८ स्त॑ऽआतानानर्वाप्प्रेहि ॥ घृतस्य॑कुल्या॑ऽउप॑ऽऋतस्य॑पत्थ्या॑ऽअनु ६
१२ देवी॑राप॑ः । देवी॑राप॑ः । शुद्धा॑वो॑द्रुँ॑सुप॑रिविष्टा॑देवेषु॑सुप॑रिविष्टा
वयम्प॑रिवेष्टारो॑भूयास्म्म १३ वाचं॑न्ते । वाचं॑न्तेशुन्धामि॑प्प्राणन्ते
शुन्धामि॑चक्षु॑स्तेशुन्धामि॑श्रोत्र॑न्तेशुन्धामि॑नाभिन्तेशुन्धामि॑मेढ्रन्ते
शुन्धामि॑पायुन्ते॑शुन्धामि॑चरित्राँ॑स्तेशुन्धामि १४ मनं॑स्ते । मनं॑स्त
ऽआप्प्या॑यतां॑वाक्क॑ऽआप्प्या॑यताम्प्राणस्त॑ऽआप्प्या॑यता॑ञ्चक्षु॑स्त
ऽआप्प्या॑यता॑ᳪ॑श्रोत्र॑न्त॑ऽआप्प्या॑यताम् ॥ यत्ते॑क्रूरंयदास्थि॑तन्त २८
त॑ऽआप्प्या॑यतान्निष्ट्या॑यतान्तत्ते॑शुद्ध्यतुशमहो॑भ्य॑ः ॥ ऊष॑धेत्रा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यंस्वस्वधितेमैनँहिँसीः १५ रक्षसाम्भागः। रक्षसाम्भागोसि
निरस्तँरक्षःऽइदमहँरक्षोभितिष्ठामीदमहँरक्षोवबाधऽइदमहँरक्षो
धमन्तमोनयामि॥ घृतेनद्यावापृथिवीप्प्रोर्णुवाथांवायोवेस्तोकाना
मग्निराज्ज्यंस्यवेतुस्वाहास्वाहाकृतेऽऊर्द्ध्वनभसम्मारुतङ्गच्छतम् १६
इदमापः। इदमापुःप्प्रवहतावद्यञ्चमलञ्चयत्॥ यच्चाभिदुद्द्रोहानृतं
यच्चशेपेऽअभीरुणम्॥ आपोमातस्म्मादेनसःपवमानश्चमुञ्चतु
१७ [६] सन्ते। सन्तेमनोमनसासम्प्राणःप्प्राणेनगच्छताम्॥ रेडे
स्यग्निष्ट्वाश्श्रीणात्वापस्त्वासमरिणन्वातस्यत्वाध्ध्राज्ज्यैपूष्णोरँ
ह्याऽऊष्मणोव्यथिषत्प्रयुतन्द्वेषः १८ घृतङ्घृतपावानः। घृतङ्घृ

For Private and Personal Use Only

तपावानःपिवतुवसांवसापावानःपिवतान्तरिक्षस्यहविरसिस्वाहा॥
दिशःप्रदिशऽआदिशोविदिशऽउद्दिशोदिग्भ्यःस्वाहा १९ ऐन्द्रःप्रा
णः। ऐन्द्रःप्राणोऽअङ्गेऽअङ्गेनिदीध्यदैन्द्रऽउदानोऽअङ्गेऽअङ्गेनिधी
तः॥ देवत्वष्टर्भूरितेसꣳसमेतुसलक्ष्मायद्विषुरूपम्भवाति। देवत्राय
न्तमवसेसखायोनुत्वामातापितरोमदन्तु २०[३] समुद्रङ्गच्छ। समुद्र
ङ्गच्छस्वाहान्तरिक्षङ्गच्छस्वाहादेवꣳसवितारङ्गच्छस्वाहामित्रावरुणौग
च्छस्वाहाहोरात्रेगच्छस्वाहाछन्दाꣳसिगच्छस्वाहाद्यावापृथिवीगच्छ
स्वाहायज्ञङ्गच्छस्वाहासोमङ्गच्छस्वाहादिव्यन्नभोगच्छस्वाहाग्निवैश्वा
नरङ्गच्छस्वाहामनोमेहार्दियच्छदिवन्तेधूमोगच्छतुस्वर्ज्ज्योतिःपृथिवी २१

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भस्म्मनापृणस्वाहा २१ मापः । मापोमौषधीर्हिᳬसीर्द्धाम्म्नोधाम्म्नो राजँस्ततोवरुणनोमुञ्च । यदाहुरग्घ्याऽइतिवरुणेतिशपामहेततोवरु णनोमुञ्च ॥ सुमित्रियानुऽआपऽओषधयःसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्म्मैस न्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्म्मः २२ [२] हविष्म्मतीरिमाः । ह विष्म्मतीरिमाऽआपोहविष्म्मा॑ऽआविवासति ॥ हविष्म्मान्देवो ऽअध्वरोहविष्म्मा॑ ॥ ऽअस्तुसूर्य्यः २३ अग्नेर्वः । अग्नेर्वापन्नगृ हस्यसदसिसादयामीन्द्राग्न्योर्भागधेयीस्त्थमित्रावरुणयोर्भाग धेयीस्त्थविश्श्वेषान्देवानाम्भागधेयीस्त्थ ॥ अमूर्य्याऽउपसूर्य्येया भिर्वासूर्य्यःसह ॥ तानोहिन्वन्त्वध्वरम् २४ [२] हृदेत्वा । हृदेत्वा

For Private and Personal Use Only

संहि. मनंसेत्वादिवेत्वासूर्य्यायत्वा ॥ ऊर्द्ध्वमिममंद्ध्वरन्दिविदेवेषुहोत्त्रायच्छ पू.अ.
३० २५ सोमंराजन् । सोमंराजन्विश्श्वास्त्वम्प्रजाऽउपावंरोहविश्श्वा ६
स्त्वाम्प्रजाऽउपावंरोहन्तु ॥ शृणोत्वग्ग्निःसमिधाहवंम्मेशृणवन्त्वापो
धिषणाश्श्चदेवीः । श्रोतांग्ग्रावाणोविदुषोनयज्ञꣳशृणोतुंदेवःसंविता
हवंम्मेस्वाहां २६ देवीरापꣳ । देवीरापोऽअपान्नपाद्योवंऽऊर्म्मिर्हंवि
ष्ष्यऽइन्द्रियावांन्मदिन्तंमꣳ । तन्देवेब्भ्योदेवत्रादंत्तशुक्रपेब्भ्योयेषां
म्भागस्त्थस्वाहां २७ कार्षिंरसि । कार्षिंरसिसमुद्द्रस्यत्वाक्षित्याऽउन्नं
यामि॥समापोंऽअद्भिरंग्ग्मतसमोषंधीभिरोषंधीꣳ२८यमंग्ग्ने । यमंग्ग्ने ३०
पृत्सुमर्त्यमवावाजेंषुयञ्जुनाः॥सयन्ताशश्श्वंतीरिषꣳस्वाहां २९[५]

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देवस्यंत्वा । देवस्यंत्वासवितुः प्प्रसवेश्श्विनोर्बाहुब्भ्यांम्पूष्ष्णो
हस्तांब्भ्याम् ॥ आदंदेरावांसिगभीरमिममंध्वरङ्कृधीन्द्रांयसुषूतंम
म् ॥ उत्तमेनंपविनोर्ज्जस्वन्तम्मधुमन्तम्पयंस्वन्तंनिग्ग्राभ्यास्त्थ
देवश्रुतंस्तर्प्पयंतमामनोमे ३० मनोमे । तर्प्पयतवाचंम्मेतर्प्प
यतप्प्राणम्मेतर्प्पयतचक्षुम्मेतर्प्पयतश्श्रोत्रम्मेतर्प्पयतात्मानम्मे
तर्प्पयतप्प्रजाम्मेतर्प्पयतपशून्मेतर्प्पयतगणान्मेतर्प्पयतगणामे
मावितृषन् ३१ इन्द्रांयत्वा । इन्द्रांयत्वावसुंमतेरुद्रवंतऽइन्द्रांयत्वादि
त्यवंतऽइन्द्रांयत्वाभिमातिघ्ने ॥ श्येनायंत्वासोमभृतेग्नयेंत्वाराय
स्प्पोषदे ३२ यत्ते । सोमदिविज्ज्योतिर्यत्पृथिव्यांयदुरावन्तरिक्षे॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तेनास्म्मैयजमानायोरुरायेकृद्ध्यधिदात्रेवोचः ३३ श्वात्रास्थ ।
श्वात्रास्थवृत्रतुरोराधोगूर्ताऽअमृतस्यपत्नीः । तादेवीर्देवत्रेमंयज्ञ
न्नयतोपहूताःसोमस्यपिबत ३४ माभेः । माभेर्म्मासंविक्थाऽऊर्ज्ज
न्धत्स्वधिषणेवीड्वीसतीवीडयेथामूर्ज्जन्दधाथाम् ॥ पाप्माहतोनसो
मः ३५ प्रागपाक् । प्रागपागुदगधराक्सर्वतस्त्वादिशऽआधावन्तु।
अम्बनिष्पर्यसमरीर्विदाम् ३६ त्वमङ्ग । त्वमङ्गप्रशंसिषोदेवःश
विष्ठमर्त्यम्॥नत्वदन्योमघवन्नस्तिमर्डितेन्द्रब्रवीमितेवचः ३७ ॥८॥
इतिसंहितायांषष्ठोध्यायः ६ वाचस्पतयउपयामगृहीतोसित्रिकावा
वायोयंवाद्विकौयस्तएकाप्राणायतिस्रोमघवइंद्राग्नीआगतमाद्यौमा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सश्चर्षणीधृतोविश्वेदेवासऽआगतेंद्रमरुत्वोमरुत्वंतंवृषभंमरुत्वांतो
जसेसजोषाइंद्रमरुत्वा ॥१॥ इंद्रमहाँ ॥१॥ इंद्रोमहाँ ॥२॥ इंद्रएकैकोद्दुत्य
मष्टौपंचविंशतिरष्टाचत्वारिंशत् वाचस्पतंये ॥ वाचस्पतंयेपव
स्ववृष्णोऽअंशुभ्यांगभस्तिपूतः ॥देवोदेवेभ्यं ÷ पवस्वयेषांम्भा
गोसि १मधुंमतीर्न्नः ॥मधुंमतीर्न्नऽइषस्कृधियत्तेंसोमादाभ्यन्नामजा
गृंवितस्मैतेसोमसोमायस्वाहास्वाहोर्वंतरिक्षमन्वेंमिस्वाहूतोसि २
स्वाहूतोसि । विश्वेभ्यऽइन्द्रियेभ्योंदिव्येभ्यः पार्थिवेभ्योमनं
स्त्वाष्टस्वाहात्वासुभवसूर्यायदेवेभ्यंस्त्वामरीचिपेभ्योदेवांशो
यस्मैत्वेडतत्सत्यमुपरिप्पुतांभङ्गेनंहतोसौफट्प्राणायंत्वाव्यानायंत्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

३ [३] उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोस्यन्तर्यच्छमघव
न्पाहिसोमम् ॥ उरुष्ष्यरायऽएषोयजस्व ४ अन्तस्ते । अन्तस्ते
द्यावापृथिवीदधाम्म्यन्तर्दधाम्म्युर्वन्तरिक्षम् । सजूर्देवेभिरवरैःपरै
श्चान्तर्यामेमघवन्मादयस्व ५ स्वाङ्कृतोसि । स्वाङ्कृतोसिविश्श्वे
भ्यऽइन्द्रियेभ्योदिव्येभ्यःपार्थिवेभ्योमनस्त्वाष्टुस्वाहात्वासुभ
वसूर्यायदेवेभ्यस्त्वामरीचिपेभ्यऽउदानायत्वा ६ [३] आवा
यो । आवायोभूषशुचिपाऽउपनःसहस्रन्तेनियुतोविश्श्ववार । उपो
तेऽअन्धोमद्यमयामियस्यदेवदधिषेपूर्वपेयंवायवेत्वा ७ इन्द्रवायू ३२
ऽइमे । सुताऽउपप्प्रयोभिरागतम् ॥ इन्दवोवामुशन्तिहि । उपयाम

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

गृहीतोसिवायवंऽइन्द्रवायुभ्यान्त्वैषतेयोनिः सजोषोभ्यान्त्वा ८
[२] अयंवाम् । अयंवांम्मित्रावरुणासुतःसोमंऽऋतावृधा॥ममेदि
हश्श्रुतंहवम् ॥ उपयामगृहीतोसिमित्रावरुणाभ्यान्त्वा ९ रायाव
यम् । रायावयंसंसवाछंसोमदेमहव्येनदेवायवसेनगावः ॥ तान्धे
नुम्मित्रावरुणायुवन्नोविश्श्वाहाधत्तमनपस्फुरन्तीमेषतेयोनिर्ऋता
युभ्यान्त्वा १० [२] यावाम् । यावाङ्कशामधुमत्त्यश्श्विनासूनृ
तावती ॥ तयायज्ञम्मिमिक्षतम् । उपयामगृहीतोस्यश्श्विभ्यान्त्वै
षतेयोनिर्म्माध्वीभ्यान्त्वा ११ [१] तम्प्रत्नथा । पूर्वथाविश्श्वथे
मथाज्ज्येष्ठतातिम्बर्हिषदंछंस्वर्विदम् ॥ प्रतीचीनंवृजनन्दोहसेधुनिं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

माशुञ्जयन्तमनुयासुवर्द्धसे ॥ उपयामगृहीतोसिशण्डायत्वैषतेयोनिं
र्वीरतांम्पाह्यपंमृष्टःशण्डोदिवास्त्वांशुक्रपाः प्प्रणंयुन्त्वनांधृष्टासि
१२ सुवीरोंवीरान्। सुवीरोंवीरान्प्प्रंजनयन्त्परीह्यभिरायस्प्पोषेण
यजंमानम् ॥ सञ्जग्मानोदिवापृथिव्याशुक्रःशुक्रशोचिषानिरंस्तः
शण्डःशुक्रस्याधिष्ठानंमसि १३ अच्छिन्नस्यते। देवसोमसुवीर्य्यस्य
रायस्प्पोषंस्यददितारंःस्याम ॥ साप्प्रथमासंस्कृतिर्विश्श्ववारास
प्प्रंथमोवरुंणोमित्रोऽअग्निः १४ सप्प्रंथमः। सप्प्रंथमोबृहस्प्पति
श्चिकित्वाँस्तस्माऽइन्द्रायसुतमाजुंहोतस्वाहां ॥ तृम्पन्तुहोत्रामध्वो
याःस्विष्टायाःसुप्प्रींताःसुहुतायत्स्वाहायाडग्नीत् १५ [४] अयं २३

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ह्वेनः । अयंवेनश्चोदयत्पृश्निगर्ब्भाज्ज्योतिर्ज्जरायूरजसोविमाने॥
इममपाᳪसङ्गमेसूर्य्यस्यशिशुन्नविप्प्रामतिभीरिहन्ति ॥ उपयामगृ
हीतोसिमर्क्कायत्वा १६ मनोन। येषुहव्वनेषुतिग्ग्मंविपःशच्यावनुथो
द्द्रवन्ता ॥ आयःशूर्षाभिस्तुविनृम्मणोऽअस्याश्श्रीणीतादिशङ्गभ
स्ताव्वेषतेयोनिःप्प्रजाःपाह्यपमृष्टोमर्क्कोदेवास्त्वामन्थिपाः प्प्रणय
न्त्वनाधृष्टासि १७ सुप्प्रजाःप्प्रजाःप्प्रजनयन्परीह्यभिरायस्प्पो
षेणयजमानम् ॥ सञ्जग्मानोदिवापृथिव्यामन्थीमन्थिशोचिषानि
रस्तोमर्क्कोमन्थिनोधिष्ठानमसि १८ [३] येदेवासः । येदेवासोदि
व्येकादशस्त्थपृथिव्यामध्येकादशस्त्थ ॥ अप्प्सुक्षितोमहिनैकाद

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शुस्त्थतेदेवासोयुज्ञमिमञ्जुषद्ध्वम् १९ उपयामगृहीतोसि । उपयाम
गृहीतोस्याग्रयणोसिस्वाग्रयणः पाहियज्ञम्पाहियज्ञपतिंविष्णु
स्त्वामिन्द्रियेणपातुविष्णुन्त्वम्पाह्यभिसवनानिपाहि २० सोमः
पवते । सोमःपवतेसोमःपवतेस्मैब्रह्मणेस्मैक्षत्त्रायास्मैसुन्वते
यजमानायपवतऽइषऽऊर्ज्जेपवतेद्भ्यऽओषधीभ्यःपवतेद्यावापृथि
वीभ्याम्पवतेसुभूतायपवतेविश्श्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यऽएषतेयोनिर्विश्
श्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यः २१ [३ उपयामगृहीतोसि । उपयामगृही
तोसीन्द्रायत्वाबृहद्वतेवयस्वतऽ उक्थाव्यङ्गृह्णामि ॥ यत्तऽइन्द्रबृहद्वयस्
तस्मैत्वाविष्णवेत्वैषतेयोनिरुक्थेभ्यस्त्वादेवेभ्यस्त्वादेवाव्य

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रुषुज्ञस्यायुंषेगृह्णामिमित्रावरुंणाभ्यान्त्वा २२ मित्रावरुंणाभ्या
न्त्वा। देवाद्युंरुषुज्ञस्यायुंषेगृह्णामीन्द्रायत्वादेवाद्युंरुषुज्ञस्यायुंषेगृ
ह्णामीन्द्राग्निभ्यांन्त्वादेवाद्युंरुषुज्ञस्यायुंषेगृह्णामीन्द्रावरुंणाभ्या
न्त्वादेवाद्युंरुषुज्ञस्यायुंषेगृह्णामीन्द्राबृहस्पतिभ्यान्त्वादेवाद्युंरुषु
ज्ञस्यायुंषेगृह्णामीन्द्राविष्णुंभ्यान्त्वादेवाद्युंरुषुज्ञस्यायुंषेगृह्णामि
२३ [२] मूर्द्धानंन्दिवः। मूर्द्धानंन्दिवोऽअंरतिम्पृंथिव्यावैश्श्वानर
मृतऽआजातमुग्निम्। कुविंर्ठसम्म्राजमतिंथिञ्जनांनामासन्नापात्रं
ञ्जनयन्तदेवाः २४ उपयामगृहीतोसि। ध्रुवोसिध्रुवक्षितिर्ध्रुवाणां
न्ध्रुवतमोच्युतानामच्युतक्षित्तमऽएषतेयोनिर्वैश्श्वानरायंत्वा॥ ध्रुव

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्ध्रुवेणमनसावाचासोममवनयामि ॥ अथान्ऽइन्द्रइद्विशोसपत्क्ाः
समनसस्करत् २५ [२] यस्तै । द्रप्सस्कन्दतियस्तेऽअंऽशुग्र्नो
वंच्युतोधिषणयोरुपस्त्थात् ॥ अध्वर्य्योर्व्वापरिव्वायःपवित्रात्तन्तेजु
होमिमनसावषट्कृतऽंस्वाहादेवानामुत्क्रमणमसि २६ [१] प्राणा
यमे । वर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वव्यानायमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वोदानायमेव
र्च्चोदावर्च्चसेपवस्ववाचेमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वक्रतूदक्षाभ्यामेवर्च्चो
दावर्च्चसेपवस्वश्श्रोत्रायमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वचक्षुर्भ्यामेवर्च्चोदसो
वर्च्चसेपवेथामात्मनेमे २७ आत्मनेमे । वर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वौजसे
मेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वायुषेमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वविश्वाभ्योमेप्र

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जाभ्य्योंवर्च्चोदसौवर्च्चसेपवेथाम् २८ कोसि ॥ कतमोसिकस्यासि
कोनामासि ॥ यस्यतेनामामन्महियन्त्वासोमेनातीतृपाम ॥ भूर्भुवः
स्वः सुप्रजाःऽप्रजाभिःस्याᳪंसुवीरोवीरैःसुपोषःऽपोषैःऽ २९ [३] उ
पयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोसिमधवेत्वोपयामगृहीतोसिमाध
वायत्वोपयामगृहीतोसिशुक्रायत्वोपयामगृहीतोसिशुचयेत्वोपया
मगृहीतोसिनभसेत्वोपयामगृहीतोसिनभस्यायत्वोपयामगृहीतोसी
षेत्वोपयामगृहीतोस्यूर्ज्जेत्वोपयामगृहीतोसिसहसेत्वोपयामगृहीतो
सिसहस्यायत्वोपयामगृहीतोसितपसेत्वोपयामगृहीतोसितपस्या
यत्वोपयामगृहीतोस्यᳪंहसस्पतयेत्वा ३० [१] इन्द्राग्नीऽआगं

For Private and Personal Use Only

तम्॥इन्द्राग्ग्नीऽआगतꣳसुतङ्गीर्ब्भिर्न्नभोव्वरेण्यम् ॥ अस्यपातन्धि
येषिता॥उपयामगृहीतोसीन्द्राग्ग्निभ्यान्त्वैषतेयोनिरिन्द्राग्ग्निभ्यां
न्त्वा ३१ [१] आघं । आघाषेऽअग्ग्निमिन्धतेस्तृणन्तिबर्हिरानुष
क् ॥ येषामिन्द्रोयुवासखां ॥ उपयामगृहीतोस्यग्ग्नीन्द्राभ्यान्त्वैष
तेयोनिरग्ग्नीन्द्राभ्यान्त्वा ३२ [१] ओमासश्चर्षणीधृतः । ओमा
सश्चर्षणीधृतोव्विश्वेदेवासऽआगत ॥ दाश्वाꣳसोदाशुषःसुतम् ।
उपयामगृहीतोसिव्विश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्यऽएषतेयोनिर्व्विश्वेभ्य
स्त्वादेवेभ्यः ३३ [१] व्विश्वेदेवासः । व्विश्वेदेवासऽआगतशृ
णुतामऽइमꣳहवम् ॥ एदम्बर्हिर्न्निषीदत ॥ उपयामगृहीतोसिव्विश्वे

भ्र्यस्त्वादेवेभ्र्यंऽएषतेयोनिर्व्विश्श्वेभ्र्यस्त्वादेवेभ्र्य÷ ३४ [१] इ
न्द्रंमरुत्वꣳ ॥ इन्द्रंमरुत्वऽइहपाहिसोमंुरुयथाशार्य्यातेऽअपिबꣳसुत
स्यं ॥ तवप्प्रणीतीतवशूरुशर्म्मुन्नाविवासन्तिकवयं÷सुयज्ञाः ॥ उ
पयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्वंत ऽ एषतेयोनिरिन्द्रायत्वामरुत्वंते
३५ [१] मरुत्वन्तंवृषभंवावृधानमकवारिन्दिव्यꣳशासमिन्द्रंम् ।
व्विश्श्वासाहमवसेनूतनायोग्ग्रꣳसहोदामिहतꣳहुवेम ॥ उपयामगृही
तोसीन्द्रायत्वामरुत्वंतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्वामरुत्वंते ॥ [१] उप
यामगृहीतोसिमरुतान्त्वौजसे ३६ [१] सजोषाऽइन्द्र । सजोषा
ऽइन्द्रसगणोमरुद्भिꣳसोमम्पिबवृत्रहाशूरविद्वान् ॥ जहिशत्रूँ १ रपमृ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

 धोनुदस्वाथाभयङ्कणुहिविश्श्वतोनः ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वा
३७ मरुत्त्वतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्वामरुत्वते ३७ [१] मरुत्वां३ ॥ ऽइ ७
न्द्र ॥ वृषभोरणायपिबासोममनुष्ष्वधम्मदाय । आसिञ्चस्वजठरे
मद्ध्वऽऊर्म्मिन्त्वꣳराजासिप्प्रतिपत्सुतानाम् ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रा
यत्वामरुत्वतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्वामरुत्वते ३८ [१] महा३ ॥ऽइ
न्द्रे÷ ॥ माहा ३ ॥ ऽइन्द्रोनुवदाचर्षणिप्प्राऽउतद्द्विबर्हाऽअमिनःसहो
भिः॥अस्म्मद्र्यग्ग्वावृधेवीर्य्यायोरुःपृथुःसुकृतःकर्तृभिर्ब्भूत् ॥ उ
पयामगृहीतोसिमहेन्द्रायत्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रायत्वा ३९ [१] म ३७
हा३ ॥ ऽइन्द्रं÷ ॥ महा३ ॥ इन्द्रोयऽउजंसापुर्ज्जन्न्योवृष्टिमा३ ॥ ऽइव॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्तोमैर्वृत्सस्यंवावृधे । उपयामगृहीतोसिमहेन्द्रायंत्वैषतेयोनिर्म्महे
न्द्रायत्वा ४० [१] उदुत्यम् । उदुत्यञ्जातवेदसन्देवंवंहन्तिकेतवंः॥
दृशेविश्श्वायसूर्र्यंᳫस्वाहा ४१ चित्रन्देवानाम् । चित्रन्देवानामुद
गादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्यवरुणस्याग्नेः ॥ आप्प्राद्यावापृथिवीऽअन्त
रिक्षᳫसूर्र्यंऽआत्त्माजगतस्तस्थुषश्श्चस्वाहा ४२ अग्नेनयं । सुप
थारायेऽअस्म्मान्विश्श्वानिदेववयुनानिविद्द्वान् ॥ युयोद्ध्यस्म्मज्जु
हुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिंविधेमस्वाहा ४३ अयन्नंः । अयन्नो
ऽअग्निर्व्वरिवस्कृणोत्वयम्मृधंःपुरऽएतुप्प्रभिन्दन् ॥ अयंवाजाञ्जय
तुवाजसातावयᳫशत्रूञ्जयतुजर्हृषाणःस्वाहा ४४ रूपेणवः । रूपेण

वोरूपमभ्ध्यागान्तुथोवोंब्रिश्श्ववैदाब्बिभंजतु । ऋतस्यंपुथाप्प्रेतंच्च
न्द्रदक्षिणाब्विस्वःपश्श्यव्युन्तारिंक्षुंय्यत्तंस्वसदुस्यै ÷४५ ब्राह्मणमुद्य
। व्विदेयाम्पितृमन्तंम्पैतृमत्यमृषिमार्षेयःसुधातुदक्षिणम् ॥ अस्म्म
द्राताद्देवत्राागंछतप्प्रदातारमाविशत ४६ अग्नयेत्वा ॥ अग्नयेत्वा
मह्यंव्वरुणोददातुसोमृतत्वमंशीयायुर्द्दात्रऽएंधिमयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रे
रुद्रायत्वामह्यंव्वरुणोददातुसोमृतत्वमंशीयप्प्राणोदात्र ऽ एंधिव्वयोम
ह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रेबृहस्प्पतयेत्त्वामह्यंव्वरुणोददातुसोमृतत्वमंशीयत्त्व
ग्ग्दात्रऽएंधिमयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रेयमायत्वामह्यंव्वरुणोददातुसोमृत ३८
त्वमंशीयहयोदात्रऽएंधिव्वयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रे ४७ कोदात् । कोदा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्कस्म्मा॑ऽअदा॒त्कामो॒दा॒त्कामा॑यादात् ॥ कामो॒दा॒ताकाम॑÷प्प्रतिग्र
ही॒ताकामै॒तत्ते ४८ [८] ॥ २५ ॥ इतिसंहितायांसप्तमोध्यायः ७
उपयामगृहीतोसि ॥ आदित्येभ्यःपंचवाममद्यद्देसुशर्मास्येकाबृह
स्पतिसुतस्यद्देहरिरसिचतस्रःसमिन्द्रणोष्टौमाहिरेजतुदशमास्यःपंच
कावातिष्ठसुक्ष्वाहींद्रमिदेकैकाघस्मान्नद्देग्नेपवस्वोत्तिष्टन्नऽद्दश्रमुदुत्य
मेकैकाजिघद्देविनइंद्रवाचस्पतिंविश्वकर्मन्नेकैकाग्नयेत्वाचतस्रइह
रतिस्तिस्रःपरमेष्टीदशत्रयोविंꣳशतिस्त्रिषष्टिः उपयामगृंहीतोसि ।
उ॒प॒या॒मगृं॑हीतोस्यादि॒त्येभ्यंस्त्वा ॥ विष्ष्णं॑ऽउरुगायैषते॒सोम॒स्तꣳ
रंक्षस्वमात्वांदभन् १ कुदा॒चुन ॥ स्त॒रीरसि॒नेन्द्रंसश्चासि॒दाशुषे॑ ॥ उ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पोपेन्नुमंघवन्भूयुऽइन्नुतेदानंन्देवस्यपृच्च्यतऽआदित्येभ्यंस्त्वा २ कु
दाचन । प्प्रयुंछस्युभेनिपांसिजन्मंनी ॥ तुरीयादित्युसवंनन्तऽइ
न्द्रियमातंस्त्थावुमृतंन्दिव्यादित्येभ्यंस्त्वा ३ युज्ञोदेवानाम् । युज्ञोदे
वानाम्प्प्रत्त्येतिसुम्नमादित्यासोभवंतामृडयन्तं÷ ॥ आवोर्व्वाचीसु
मतिर्व्ववृत्यादᳪहोश्चिद्याव्वरिवोवित्तरासंदादित्येभ्यंस्त्वा ४ विवस्व
न्नादित्य । विवस्वन्नादित्यैषतेसोमपीथस्तस्म्मिन्मत्स्व ॥ श्रदंस्म्मै
नरोव्वचसेदधातनुयदांशीर्द्दादम्पंतीव्वाममंश्नुतः ॥ पुमान्पुत्रोजायते
विन्दतेव्वस्वधाविश्श्वाहारुपऽएंधतेगृहे ५ [५] व्वाममुद्य ॥ संवित
र्व्वाममुश्श्वोदिवेदिवेव्वाममुस्म्मभ्यᳪसावीः ॥ व्वामस्युहिक्षयंस्यदे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वभूरैरयाधियाव्वांमुभाजं॑स्याम ६ उपयामगृंहीतोसि। सावित्रो
सिचनोधाश्च्वंनोधाऽअंसिचनोमयिंधेहि । जिंन्वंयज्ञञ्जिन्वंयज्ञपं
तिम्भगांयदेवायंत्वासवित्रे ७ [२] शतम् ॥ ३०० ॥ उपयामगृंही
तोसि । सुशर्म्मांसिसुप्प्रतिष्ठानोबृहदुक्षायनमं॑ ॥ विश्श्वेंभ्यस्त्वा
देवेभ्यंऽएषतेयोनिर्व्विंश्श्वेंभ्यस्त्वादेवेभ्यं॑ ८ [१] उपयामगृंही
तोसि । उपयामगृंहीतोसिबृहस्पतिसुतस्यदेवसोमतऽइन्द्रौंरिन्द्रि
यावंतः पत्नींवतोग्ग्रहाँ२ ॥ ऽऋद्ध्यासम् ॥ अहम्पुरस्तादहमवस्ता
द्यदन्तरिंक्षन्तदुंमेपिताभूंत् ॥ अहꣳसूर्य्यंमुभयतोंददर्शाहन्देवानाम्प
रमङ्गुहायत् ९ अग्ग्ना ३ ॥ ऽइपत्नींवन् । अग्ग्ना ३ ॥ ऽइपत्नींव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्त्सुजूर्द्देवेनत्वष्ट्रासोमम्पिबस्वाहा ॥ प्रजापतिर्वृषासिरेतोधारेतो
मयिधेहिप्प्रजापतेस्तेवृष्ष्णोरेतोधसोरेतोधामशीय १० [२] उप
यामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोसिहरिरसिहारियोजनोहरिभ्भ्या
न्त्वा ॥ हर्य्योर्द्धानास्त्थंसहसोमाऽइन्द्राय ११ यस्ते ॥ ऽअश्श्वसनि
र्भक्षोयोगोसनिस्तस्यतऽइष्टयजुषस्तुतस्तोमस्यशस्तोक्थस्योपहूत
स्योपहूतोभक्षयामि १२ देवकृतस्यैनसः ॥ देवकृतस्यैनसोवयज
नमसिमनुष्ष्यकृतस्यैनसोवयजनमसिपितृकृतस्यैनसोवयजनम
स्यात्मकृतस्यैनसोवयजनमस्येनसऽएनसोवयजनमसि॥ यच्चा ४०
हमेनोविद्द्वाँश्श्चकारयच्चाविद्द्वाँस्तस्यसर्व्वस्यैनसोवयजनमसि १३ सं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वर्च्चसा । संवर्च्चसापयंसासन्तनूभिरगंन्माहिमनंसासᳯशिवेनं । त्व
ष्टांसुदत्रोविदंधातुरायोनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् १४ [४] समिन्द्र
। णोमनंसानेषिगोभिःसᳯसूरिभिंर्म्मघवन्त्सᳯस्वस्त्या ॥ सम्ब्रह्मं
णादेवकृतंयदस्तिसन्देवानांᳯसुमतौयज्ञियांनाᳯस्वाहा १५ संव
र्च्चसा । संवर्च्चसापयंसासन्तनूभिरगंन्माहिमनंसासᳯशिवेनं ॥ त्वष्टा
सुदत्रोविदंधातुरायोनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् १६ धातारातिःसंवितेद
जुंषन्ताम्प्रजापंतिर्न्निधिपादेवोऽअग्निः॥त्वष्टाविष्ष्णुःप्प्रजयासᳯ
रराणायजंमानायद्द्रविंणन्दधातस्वाहा१७सुगावंः।सुगावोंदेवाःसदं
नाऽअकर्म्मयऽआंजग्मेदᳯसवंनञ्जुषाणाः ॥ भरंमाणावहंमानाहवी

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ꣳष्युस्म्मेधंतद्वसवोद्वसूंनिस्वाहा १८ षा३॥ऽआवहꣳषा३॥ऽआवह
ऽउशतोदेवदेवाँस्तान्प्रेरयस्वेऽअंग्नेसधस्त्थे॥जक्षिवाꣳसं÷पपिवाꣳ
संश्श्चविश्श्वेसुंद्धर्म्मꣳस्वरातिंष्ठतानुस्वाहा १९ वयꣳहि॥ त्वांप्प्रय
तियज्ञेऽअस्स्मिन्नग्ग्नेहोतारमवृणीमहीह॥ऋधंगयाऽऋधंगुताशंमिष्ठा
ꣳप्रजानन्न्यज्ञमुपंयाहिविद्वान्त्स्वाहा २० देवांगातुविदः।देवांगातुविदो
गातुंवित्त्वागातुमिंत॥मनंसस्प्पतऽइमन्देवयज्ञꣳस्वाहावातेधाꣳ २१
यज्ञंयज्ञम्। यज्ञंयज्ञङ्गच्छयज्ञपतिङ्गच्छस्वांय्योनिङ्गच्छस्वाहा ॥ एषते
यज्ञोयंज्ञपतेसहसूंक्तवाकꣳसर्व्ववीरस्तञ्जुषस्वस्वाहा २२ [८]माहिꣳ ४१
माहिर्भूम्मांपृदाकुꣳ ॥उरुꣳहिराजावरुणश्च्चकारसूर्य्यायपन्थामन्न्वे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तवाऽउ ॥ अपदेपादाप्प्रतिंधातवेकरुतापंवक्ताह्र्दयाविधंश्चित् ॥
नमोवरुणायाभिष्ठितोवरुणस्यपाशः २३ अग्नेरनीकम् । अग्नेर
नीकमपऽआविवेशापान्नपात्प्रतिरक्षन्नसुर्य्यम् ॥ दमेदमेसमिधंय्य
क्ष्यग्नेप्प्रतितेजिह्वाघृतमुच्चरण्यत्स्वाहा २४ समुद्रेते । समुद्रेतेह्रदं
यमप्प्स्वन्तःसन्त्वाविशन्त्वोषधीरुतापः ॥ यज्ञस्यत्वायज्ञपतेसू
क्तोक्तौनमोवाकेविधेमयत्स्वाहा २५ देवीरापः । देवीरापऽएषवोग
र्भस्तंसुप्प्रीतंसुभृतम्बिभृत ॥ देवसोमैषतेलोकस्तस्मिञ्छञ्चव
क्ष्वपरिंचवक्ष्व २६ अवभृथनिचम्पुण । निचेरुरसिनिचम्पुणः॥
अवदेवैर्देवकृतमेनोयासिषमवमर्त्यैर्म्मर्त्यकृतम्पुरुराव्णोदेवरिष

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्पाहिदेवानांᳪंसुमिदंसि २७ [५] एजंतुदशंमास्यः । एजंतुदशं
मास्योगर्भोजरायुंणासुह ॥ यथायंवायुरेजंतियथांसमुद्रऽएजांति॥
एवायन्दशंमास्योऽअस्त्रंज्जरायुंणासुह २८ यस्यैते । यज्ञियोगर्भो
यस्यैयोनिर्हिरण्ययीं ॥ अङ्गान्यह्रुंतायस्युतम्मात्रासमंजीगमुᳪं
स्वाहां २९ पुरुदुस्म्मोविषुंरूपः । पुरुदुस्म्मोविषुंरूपऽइन्दुरन्तर्म्म
हिमानंमानञ्जुधीरंः। एकंपदीन्द्विपदीन्त्रिपदीञ्चतुंष्पदीमुष्टापंदीम्भु
वनानुंप्प्रथन्ताᳪंस्वाहां ३० मरुंतोयस्यं । मरुंतोयस्युहिक्षयेपाथा
दिवोविमहसः ॥ ससुंगोपातंमोजनः ३१ मुहीद्यौः । पृथिवीचंन
ऽइमंयुज्ञम्मिमिक्षताम् ॥ पिपृतान्नोभरींमभिः ३२ [५] आतिंष्ठ।

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वृत्रहन्त्रथंय्युक्तातेब्रह्मणाहरी ॥ अर्वाचीनᳪसुतेमनोग्ग्रावाकृणोतु
वग्नुना ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाषोडशिनऽएषतेषोनिरिन्द्राय
त्वाषोडशिने ३३ [१] षुक्ष्वाहि । केशिनाहरीवृषणाकक्ष्यप्प्रा
॥ अथानऽइन्द्रसोमपागिरामुपश्श्रुतिञ्चर ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रा
यत्वाषोडशिनऽएषतेषोनिरिन्द्रायत्वाषोडशिने ३४ [१] इन्द्रमि
त् । इन्द्रमिद्धरीवहतोप्प्रतिधृष्टशवसम् ॥ ऋषीणाञ्चस्तुतीरुपय
ज्ञञ्चमानुषाणाम॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाषोडशिनऽएषतेषोनि
रिन्द्रायत्वाषोडशिने ३५ [१] षस्म्मान्न । जातःपरोऽअन्न्योऽअ
स्तिषऽआविवेशभुवनानिविश्श्वा ॥ प्रजापतिःप्प्रजयासᳪराणस्त्री

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. णिज्ज्योतीᳪंषिसचतेसपोडुशी ३६ इन्द्रश्च । सुम्म्राड्वरुणश्चुरा पू. अ.
४३ जातौतेभुक्षञ्चंक्रतुरग्ग्रेऽएतम् ॥ तयोरुहमनुंभुक्षम्भंक्षयामिवाग्देवी ८
जुंषाणासोमंस्यतृप्प्यतुसुहप्प्राणेनुस्वाहा ३७ [२] अग्ग्नेपवंस्व ।
अग्ग्नेपवंस्वुस्वपाऽअुस्म्मेवर्चुं÷सुवीर्य्यम् ॥ दधंद्रयिम्मयिपोषंम् ॥
उपयामगृंहीतोस्युग्ग्नयेंत्वावर्चुंसऽएषतेयोनिरुग्ग्नयेत्वावर्चुंसे ॥ अ
ग्ग्नेवर्चस्विन्न्वर्चुंस्वाँस्त्वन्देवेष्ष्वसिवर्चुंस्वानुहम्मंनुष्ष्येषुभूयास
म् ३८ [१] उत्तिष्ठुन्नोजंसा । उत्तिष्ठुन्नोजसासुहपीत्वीशिप्प्रेऽअ
वेपयः ॥ सोमंमिन्द्रचुमूसुतम् ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रायुत्त्वौजंस ४३
ऽएषतेयोनिरिन्द्रायुत्वौजंसे ॥ इन्द्रौजिष्ठौजिंष्ठुस्त्वन्देवेष्ष्वस्योजि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्ठोहम्मंनुष्ष्येषुभूयासम् ॥ ३९ [१] अहंश्श्रमस्य । अंहश्श्रम
स्यकेतवोविरश्म्मयोजनाइं ॥ ऽअनु ॥ भ्राजन्तोऽअग्नयेयथा ॥
उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्वाभ्भ्राजायैषतेयोनिःसूर्य्यायत्वाभ्भ्रा
जायं॥सूर्य्यभ्भ्राजिष्ठभ्भ्राजिष्ठस्त्वन्देवेष्ष्वसिभ्भ्राजिष्ठोहम्मंनुष्ष्ये
षुभूयासम् ४० [१] उदुत्यम् । उदुत्यजातवेदसन्देवंवहन्तिकेत
वं ÷ ॥ दृशेविश्श्वायसूर्य्यम् ॥ उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्वाभ्भ्रा
जायैषतेयोनिःसूर्य्यायत्वाभ्भ्राजायं ४१ [१] आजिग्घ्र । आ
जिग्घ्रकलशम्मह्यात्वाविशन्त्विन्दवः ॥ पुनरूर्जानिवर्तस्वसानं÷
सहस्रन्धुक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्माविशताद्रयिः ४२ इडेरन्ते ।

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

इडेरन्तेहव्येकाम्म्येचन्द्रेज्ज्योतेदितिसरस्वतिमहिविश्श्रुति ॥ एता
तेऽअग्न्येनामानिदेवेभ्य्योमासुकृतम्ब्रूतात् ४३ [२] विनः ॥
ऽइन्द्रमृधोजहिनीचायच्छपृतन्न्युतः॥योऽअस्म्माँ२ ॥ ऽअभिदासत्त्य
धरङ्गमयातमः ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाविमृधऽएषतेयोनिरि
न्द्रायत्वाविमृधे ४४ [१] वाचस्पतिं । विश्श्वकर्म्माणमूतयेम
नोजुवंवाजेऽअद्याहुवेम ॥ सनोविश्श्वानिहवनानिजोषद्विश्श्वश
म्भूरवसेसाधुकर्म्मा ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाविश्श्वकर्म्मण
ऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्वाविश्श्वकर्म्मणे ४५ [१] विश्श्वकर्म्मन्हु
विषा ॥ विश्श्वकर्म्मन्हविषावर्द्धनेनत्रातारमिन्द्रमकृणोरवद्ध्यम्॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तस्मैविश्वसमनमन्तपूर्वीरयमुग्रोविहव्योषथासंत ।उपयामगृही
तोसीन्द्रायत्वाविश्वकर्म्मण एषतेयोनिरिन्द्रायत्वाविश्वकर्म्मणे
४६ [१] उपयामगृहीतोसि । उपयामगृहीतोस्यग्नयेत्वागायत्र
छन्दसगृह्णामीन्द्रायत्वात्रिष्टुप्छन्दसगृह्णामिविश्वेभ्यस्त्वादेवे
भ्योजगंछन्दसगृह्णाम्म्यनुष्टुप्तेभिगरः ४७ व्रेशीनान्त्वा । व्रेशी
नान्त्वापत्मन्नाधूनोमिकुकूननानान्त्वापत्मन्नाधूनोमिभन्दनाना
न्त्वापत्मन्नाधूनोमिमदिन्तमानान्त्वापत्मन्नाधूनोमिमधुन्तमा
नान्त्वापत्मन्नाधूनोमिशुक्रन्त्वाशुक्रआधूनोम्म्यन्होरूपेसूर्य
स्यरश्मिषु ४८ ककुभंरूपं ॥ वृषभस्यरोचतेबृहच्छुक्रःशुक्रस्यपु

For Private and Personal Use Only

संहि. रोगाःसोमःसोमस्यपुरोगाः ॥ यत्तेसोमादा१भ्यन्नामजागृवितस्मैं पू.अ.
४५ त्वागृह्णामितस्मैंतेसोमसोमायस्वाहा ४९ उशिक्तम् । उशिक्तन्देवं ८
सोमाग्नेः प्प्रियम्पाथोपीहिवशीत्वन्देवसोमेन्द्रस्यप्प्रियम्पाथोपीं
ह्यस्म्मत्संखात्वन्देवसोमविश्श्वेषान्देवानाम्प्प्रियम्पाथोपीहि ॥
५० [४] इहरतिः इहरतिरिहरमद्ध्वमिहधृतिरिहस्वधृतिःस्वाहा ॥
उपसृजन्धरुणम्मात्रेधरुणोमातरन्धयन् ॥ रायस्प्पोषमस्म्मासुदी
धरत्स्वाहा ५१ सत्रस्यऽऋद्धिः । सत्रस्यऽऋद्धिरस्यगन्म्मज्ज्योति
रमृताऽअभूम ॥ दिवम्पृथिव्याऽअद्ध्यारुहामाविदामदेवान्त्स्वज्ज्यो ४५
तिः ५२ सुवन्तम् । सुवन्तमिन्द्रापर्वतापुरोयुधायोनःपृतन्न्यादपत

न्तमिद्धंतंव्वज्ज्रेणतन्तमिद्धंतम्॥ दूरेचत्तायंछन्त्सद्गहनंयदिनंक्षत् ॥
अस्माकꣳशत्रून्परिशूरविश्श्वतोदम्मादर्षीष्टविश्श्वतः ॥ भूर्भुवः
स्वःसुप्प्रजाःप्प्रजाभिःस्यामसुवीरावीरैःसुपोषाःपोषैः ५३ [३]
परमेष्ठ्यभिधीतः ॥ प्प्रजापतिर्व्वाचिव्याहृतायामन्धोऽअच्छेतःसवि
तासन्न्यांव्विश्श्वकर्म्मादीक्षायाम्पूषासोमक्क्रयण्यामिन्द्रश्श्च ५४ इ
न्द्रश्श्च । मरुतश्श्चक्क्रयायोपोत्थितोसुरःपण्यमानोमित्त्रःक्क्रीतोवि
ष्ष्णुःशिपिविष्टऽऊरावासन्नोव्विष्ष्णुर्न्नरन्धिषःप्प्रोह्यमाणः ५५
प्प्रोह्यमाणःसोमऽआगतोव्वरुणऽआसन्द्यामासन्नोग्निराग्नीध्रऽइ
न्द्रोहविर्द्धानेथर्व्वोपावह्रियमाणोव्विश्श्वेदेवाः ५६ व्विश्श्वेदेवाःवि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्वेदेवाऽ ० ऽअंशुष्न्यूष्तोविष्णूराप्पीतपाऽआप्यायमानोय
मः सूयमानोविष्णु ÷ सम्भ्रियमाणोवायुःपूयमानःशुक्रःपूतःशु
क्रःक्षीरश्श्रीम्मन्थीसक्तुश्श्रीर्विश्श्वेदेवाः५७विश्श्वेदेवाः। विश्श्वे
देवाश्च्चमसेषून्नीतोसुर्होमायोद्यतोरुद्रोहूयमानोवातोभ्यावृत्तोनृच
क्षाःप्प्रतिकख्यातोभक्षोभक्ष्यमाणःपितरोनाराशंसाः ५८ सन्नः
सिन्धुं ÷। सन्नःसिन्धुरवभृथायोद्यतःसमुद्रोभ्यवह्रियमाणःसलि
लःप्प्रप्प्लुतोययोरोजंसास्कभितारजांसिवीर्य्यैभिर्वीरतमाशविष्ठा
॥यापत्येतेऽअप्प्रतीतासहोभिर्विष्णूऽअगन्वरुणापूर्व्वहूतौ ५९ देवा ४६
न्दिवम्। देवान्दिवमगन्यज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टुमनुष्यानन्तरिक्षम

For Private and Personal Use Only

गन्न्युज्ञस्ततोमाद्द्रविंणमष्टुपितृन्पृथिवीमंगन्न्युज्ञस्ततोमाद्द्रविंणमष्टु
यद्धन्नंलोकमगंन्न्युज्ञस्ततोंमेभद्रमंभूत् ६० चतुंस्त्रिंᳪशत्तन्तंवः । च
तुंस्त्रिंᳪशत्तन्तंवोयेवितत्त्निरेयऽइमंय्यज्ञᳪस्वधयादर्दन्ते ॥ तेषांञ्छि
न्नᳪसम्म्वेतद्दधामिस्वाहाघुम्मोऽअप्प्येतुदेवान् ६१ यज्ञस्यदोहः ।
यज्ञस्यदोहोवितंतःपुरुत्रासोऽअष्टधादिवंमन्न्वातंतान ॥सयंज्ञधुक्ष्व
महिमेप्प्रजायांᳪरायस्पोषंविश्श्वमायुंरशीयस्वाहा ६२ आपंवस्व
। आपंवस्वहिरंण्यवदश्श्वंवत्सोमवीरवंत् ॥ वाजङ्गोमंन्तमाभंरस्वा
हा ६३ ॥ [१०] ॥ २३ इतिसंहितायांअष्टमोध्यायः ८ देवसवित
श्वतस्त्रइंद्रस्यवज्रःपंचदेवस्याहंदशापयेतिस्रोवाजस्येममष्टावग्निरे

काक्षेरणैषतेचतुष्कौसविताद्वे अष्टौचत्वारिꣳशत् ॥ देवंसवितः । दे
वंसवितःप्प्रसुवयज्ञम्प्रसुवयज्ञपंतिम्भगाय ॥ दिव्योगन्धर्वःकेत
पूःकेतंन्नःपुनातुवाचस्प्पतिर्वाजंन्नःस्वदतुस्वाहा १ ध्रुवसदंन्त्वा ।
नृषदंम्मनःसदमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाजुष्टंगृह्णाम्म्येषतेयोनिरि
न्द्रायत्वाजुष्टतमम् । अप्प्सुषदन्त्वाघृतसदंव्योमसदमुपयामगृही
तोसीन्द्रायत्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम्।पृथिवी
सदंन्त्वान्तरिक्षसदन्दिविसदन्देवसदंन्नाकसदमुपयामगृहीतोसीन्द्रा
यत्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टतमम् २ अपाꣳरसम् । ४७
अपाꣳरसमुद्वयसꣳसूर्य्येसन्तꣳसमाहितम् । अपाꣳरसस्ययोरस

स्तंद्यौगृह्णाम्म्युत्तममुंपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्वाजुष्टंङ्गृह्णाम्म्येषतेयो
निरिन्द्रांयत्वाजुष्टंतमम् ३ ग्रहांऽऊर्ज्जाहुततयः । ग्रहांऽऊर्ज्जाहुतयो
व्यन्तोव्विप्प्रांयमतिम । तेषांव्विशिंप्प्रियाणांव्वोहमिषमूर्ज्जᳪसमंग्ग्र
भमुपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्वाजुष्टंङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रांयत्वाजुष्टं
तमम् ॥सम्पृचौस्त्थःसम्मांभद्द्रेणपृङ्क्तंव्विपृचौस्त्थोव्विमांपाप्मनांपृङ्क्तम्
४ ॥ [४] इन्द्रंस्यव्वज्रोंऽसि । इन्द्रंस्यव्वज्रोंसिव्वाजसास्त्वयायंव्वाज
ᳪसेत् ॥ व्वाजंस्यनुप्प्रंसुवेमातरंम्महीमदितिन्नामव्वचंसाकरामहे ॥
यस्यांमिदंव्विश्श्वंम्भुवंनमाविवेशतस्यांन्नोदेवःसंवितांधर्म्मसाविष
त् ५ अप्प्स्वन्तः । अप्प्स्वन्तरमृतंमप्प्सुभेषजमपामुतप्प्रशंस्ति

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्व॑श्श्वाभ॑वंतवाजिन॒ः ॥ देवी॑रापो॒यो॑वऽऊ॒र्म्मिः प्प्र॒तू॒र्त्तिः कुकुन्मां
न्वाजु॒सास्तेना॒यंवाज॑ꣳसेत् ६ वातो॑वा । वातो॑वामनो॑वागन्धुर्वाः
स॒प्तवि॑ꣳशतिः ॥ तेऽअग्ग्रेश्श्वं॑मयुञ्जँस्तेऽअ॑स्मिन्जवमाद॑धुः ७ वा
तर॑ꣳहाभववाजिन्युज्ज्यमा॑न॒ऽइन्द्र॑स्येवदक्षि॒णःश्श्रि॒ये॑धि ॥ युञ्ज
न्तुंत्वामरुतो॑वि॒श्श्ववे॑दसऽआतेत्व॒ष्टा॑पत्सुज॒वन्द॑धातु ८ जवोयः ।
जवोयस्ते॑वाजि॒न्निहि॑तो॒गुहा॒यः श्येनेपरी॑त्तोऽअच॑रच्च॒वाते॑ ॥ तेनं॑नो
वाजिन्ब॒लवा॑न्ब॒लेनवाज॒जिच्च॒भव॒सम॑नेचपारयि॒ष्णुः ॥ वाजि
नो॑वाजजितो॒वाज॑ꣳसरि॒ष्यन्तो॑बृह॒स्प्पते॑र्भा॒गमव॑जिग्घत १ [५]
देवस्या॒हम् । देवस्या॒हꣳसंवि॒तुः सुवे॑सुत्यसंवसो॒बृह॒स्प्पते॑रुत्तमन्नाकं

For Private and Personal Use Only

ँरुहेयम् ॥ देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यसंवसऽइन्द्रंस्योत्तुमन्नाकꣳरु
हेयम् ॥ देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यप्प्रंसवसोवृहस्पतेरुत्तमन्नाकं
मरुहम॥देवस्याहꣳसंवितुःसुवेसुत्यप्प्रंसवसुऽइन्द्रस्योत्तुमन्नाकंमरु
हम् १० वृहस्पतेवाजंम् । वृहस्पतेवाजंजयुवृहस्पतंयेवाचंवद
तुवृहस्पतिंवाजंजापयत । इन्द्रवाजंजुयेन्द्रायुवाचंवदुतेन्द्रंवाजंजा
पयत ११ एषावं÷ । एषावुꣳसासुत्यासुंवागंभूद्ययावृहस्पतिंवाज
मजीजपुताजीजपतुवृहस्पतिंवाजंवनंस्पतयोविमुंञ्चयन्हूम्। एषवुꣳ
सासुत्यासुंवागंभूद्ययेन्द्रंवाजुमजीजपुताजीजपुतेन्द्रंवाजंवनंस्प
तयोविमुंञ्चयन्हूम् १२ देवस्याहम् । देवस्याहꣳसंवितुꣳसुवेसुत्यप्प्रंस

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वसोबृहस्प्पतेर्वाजजितोवाजंजेषम् । वाजिनोवाजजितोद्ध्वंनस्क
भ्नुवन्तोयोजंनामिमांनाऽकाष्ठांङ्गछत १३ एषस्यऽ। एषस्यवाजी
क्षिपणिन्तुरण्णयतिग्ग्रीवायांम्बद्धोऽअपिकक्षऽआसनि॥ क्रतुन्दधि
क्राऽअनुसᳬसनिष्ष्यदत्पथामङ्काᳬस्यन्वापनीफणत्स्वाहा १४ उ
तस्म्म । उतस्म्मास्यद्द्रवंतस्तुरण्युतःपर्ण्णन्नवेरनुवातिप्प्रगर्द्धिनंः॥
श्येनस्येवद्ध्रजतोऽअङ्कसम्परिदधिक्राव्णंःसहोर्ज्जातरित्रतऽस्वाहा
१५ शन्नंः। शन्नोभवन्तुवाजिनोहवेषुदेवताताामितद्द्रवऽस्वर्क्काः॥ज
म्भयन्तोहिंवृकᳬरक्षाᳬसिसनेम्म्यस्म्मद्युयवन्नमीवाऽ १६ तेनंः ।
तेनोऽअर्वन्तोहवनश्श्रुतोहवंविश्श्वेशृण्णवन्तुवाजिनोमितद्द्रवऽ॥ सु ४९

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हस्रसामेधसांतासनिष्षपवोंमहोषेधनंᳩसमिथेषुंजभ्रिरे १७ वाजेवाजेवत । वाजिनोनोधनेषुविप्प्राऽअमृताऽऋतज्ञाः ॥ अस्यमद्ध्व÷पिबतमादयंद्धन्तृप्ताषांतपथिभिर्द्देवयानैः १८ आमावाजस्यप्प्रसवोजगम्म्यादेमेद्यावांपृथिवीविश्श्वरूपे ॥ आमांगन्तांम्पितरांमातराचामासोमोऽअमृतत्त्वेनंगम्म्यात् ॥ वाजिनोवाजजितोवाजᳩसस्रुवाᳩसोबृहस्प्पतेर्भ्भागमवंजिग्घतनिमृजानाः १९ [१०] आपयेस्वाहां । स्वापयेस्वाहांपिजायस्वाहाक्रतवेस्वाहावसवेस्वाहांहर्प्पतयेस्वाहान्हैमुग्ग्धायस्वाहांमुग्ग्धायवैनᳩशिनायस्वाहांविनᳩशिनऽआन्त्यायनायस्वाहान्त्यायभौवनायस्वाहाभुवनस्यपतये

For Private and Personal Use Only

स्वाहाधिपतयेस्वाहा २० आयुर्य्यज्ञेनं । कल्पताम्प्राणोयज्ञेनंक
ल्पताञ्चक्षुर्य्यज्ञेनंकल्पताꣳश्रोत्रंर्य्यज्ञेनंकल्पताम्पृष्ठंर्य्यज्ञेनंक
ल्पतांर्य्यज्ञोयज्ञेनंकल्पताम् ॥ प्रजापतेःप्रजाऽअभूमस्वर्द्देवाऽअ
गन्मामृताऽअभूम २१ अस्म्मेवः । अस्म्मेवोऽअस्त्विन्द्रियम
स्म्मेनृम्म्णमुतक्क्रतुरस्म्मेवर्च्चाꣳसिसन्तुवः । नमोमात्रेपृथिव्यैनमो
मात्रेपृथिव्याऽइयन्तेराड्यन्तासियमनोध्रुवोसिधरुणः ॥ कृष्यै
त्वाक्षेमायत्वारय्यैत्वापोषायत्वा २२ [३] वाजस्येमम् । वाज
स्येमम्प्रसवःसुषुवेग्ग्रेसोमꣳराजानमोषधीष्वप्सु ॥ ताऽअस्म्म ५०
भ्यम्मधुमतीर्भवन्तुवयꣳराष्ट्रेजागृयामपुरोहिताःस्वाहा २३ वा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जंस्येमाम् ॥ व्वाजंस्येमाम्प्रंसुवःशिश्रियेदिवंमिमाचविश्श्वाभुवं
नानिसम्म्राट्। अदित्सन्तन्दापयतिप्प्रजानन्त्सनोरयिᳪसर्ववीरन्नि
यंच्छतुस्वाहा २४ व्वाजंस्यनु। प्प्रंसवऽआवंभूवेमाचविश्श्वाभुवना।
निसर्वतः ॥ सनेमिराजापरियातिविद्वान्प्रजाम्पुष्टिंवर्द्धयमानोऽअ
स्म्मेस्वाहा २५ सोमᳪराजानम्। सोमᳪराजानमवसेग्निमन्वार
भामहे ॥ आदित्यान्विष्णुᳪसूर्य्यम्ब्रह्माणंञ्चबृहस्पतिᳪस्वाहा
२६ अर्य्यमणम्बृहस्पतिम्। अर्य्यमणम्बृहस्पतिमिन्द्रन्दानाय
चोदय ॥ व्वाचंव्विष्णुᳪसरस्वतीᳪसवितारञ्चव्वाजिनᳪस्वाहा २७
अग्नेऽअच्छ। अग्नेऽअच्छावदेहनःप्प्रतिनःसुमनाभव ॥ प्रनोयच्छस

संहि. हस्तजित्वᳪँहिधंनुदाऽअसिस्वाहा २८ प्रनः । प्रनौऽयच्छत्वर्य्यमाप्प्र पू.अ.
५१ पूषाप्प्रबृहस्प्पतिः । प्रवाग्ग्देवीदंदातुनःस्वाहा२९देवस्यंत्वासवितुः १
प्प्रसवेऽश्श्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम । सरस्वत्यैवाचोय
न्तुर्यन्त्रियैदधामिबृहस्प्पतेष्ट्वासाम्म्राज्ज्येनाभिषिंचाम्म्यसौ ॥
३० [८] अग्निरेकाक्षरेण । प्प्राणमुदंजयत्तमुज्जेषमश्श्विनौद्व्य
क्षरेणद्विपदोमनुष्ष्यानुदंजयतान्तानुज्जेषंविष्ष्णुस्त्र्यक्षरेणत्रींल्लो
कानुदंजयत्तानुज्जेषᳪँसोमश्चतुरक्षरेणचतुष्ष्पदः पशूनुदंजयत्तानु
ज्जेषम्पूषापञ्चाक्षरेण ३१ पूषापञ्चाक्षरेण पञ्चदिशऽउदंजयत्ताऽउ ५१
ज्जेषᳪँसविताषडक्षरेणषड्ऋतूनुदंजयत्तानुज्जेषम्मरुतः सप्ताक्षरेणस

प्तग्ग्राम्म्यान्पशूनुदंजयँस्तानुज्जेषम्बृहस्पतिरष्टाक्षरेणगायत्रीमुदं
जयत्तामुज्जेषम्मित्रोनवाक्षरेण३२मित्रोनवाक्षरेण।त्रिवृतꣳस्तोममु
दंजयत्तमुज्जेषंवरुणोदशाक्षरेणविराजमुदंजयत्तामुज्जेषमिन्द्रऽएका
दशाक्षरेणत्रिष्टुभमुदंजयत्तामुज्जेषंविश्वेदेवाद्वादशाक्षरेणजगतीमुदं
जयँस्तामुज्जेषंवसवस्त्रयोदशाक्षरेण ३३ वसवस्त्रयोदशाक्षरेण। त्रयो
दशꣳस्तोममुदंजयँस्तमुज्जेषꣳरुद्राश्चतुर्दशाक्षरेणचतुर्दशꣳस्तोममु
दंजयँस्तमुज्जेषमादित्याः पञ्चदशाक्षरेणपञ्चदशꣳस्तोममुदंजयँस्त
मुज्जेषमदितिः षोडशाक्षरेणषोडशꣳस्तोममुदंजयतमुज्जेषम्प्रजाप
तिः सप्तदशाक्षरेणसप्तदशꣳस्तोममुदंजयत्तमुज्जेषम् ३४ [४] ए

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षतें। निर्ऋतेभागस्तज्जुषस्वस्वाहाग्निनेत्रेभ्योदेवेभ्यः पुरःसद्भ्यः
स्वाहाषमनेत्रेभ्योदेवेभ्योदक्षिणासद्भ्यःस्वाहाविश्वदेवनेत्रेभ्यो
देवेभ्यः पश्चात्सद्भ्यःस्वाहामित्रावरुणनेत्रेभ्योवामरुन्नेत्रेभ्यो
वादेवेभ्यऽउत्तरासद्भ्यःस्वाहासोमनेत्रेभ्योदेवेभ्यऽउपरिसद्भ्योदु
वस्वद्भ्यःस्वाहा ३५ षेदेवाऽअग्निनेत्राःपुरःसदस्तेभ्यःस्वाहाषे
देवाषमनेत्रादक्षिणासदस्तेभ्यःस्वाहाषेदेवाविश्वदेवनेत्राःपश्चा
त्सदस्तेभ्यःस्वाहाषेदेवामित्रावरुणनेत्रावामरुन्नेत्रावोत्तरासदस्ते
भ्यःस्वाहाषेदेवाःसोमनेत्राऽउपरिसदोदुवस्वन्तस्तेभ्यःस्वाहा
३६ अग्नेसहस्व। अग्नेसहस्वपृतनाऽअभिमातीरपास्य॥ दुष्टरस्त

For Private and Personal Use Only

रुन्नरांतिर्व्वर्च्चौधायुज्ञवांहसि ३७ देवस्यंत्वा । सवितुःप्प्रंसुवेश्श्वि
नोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् । उपांꣳशोर्व्वीर्य्येणजुहोमिहतꣳ
रक्षः स्वाहारक्षंसान्त्वाबुधायायावंधिष्म्मुरक्षोवंधिष्म्मामुमसौहत ः
३८ [४] सवितात्वांसुवानांꣳसुवतामुग्निर्ग्गृहपंतीनाꣳसोमोवन
स्प्पतीनाम् ॥ वृहस्प्पतिर्व्वाचऽइन्द्रोज्ज्यैष्ठ्यांयरुद्रःपुशुभ्योमित्र ः
सुत्योवरुणोधर्म्मपतीनाम् ३९ इमन्देवाः । इमन्देवाऽअसपत्नꣳ
सुंवद्ध्वम्महतेक्षत्त्रायंमहतेज्ज्यैष्ठ्यांयमहतेजानंराज्ज्यायेन्द्रस्येन्द्रि
यायं ॥ इमममुष्ष्यंपुत्त्रममुष्ष्यैपुत्त्रमस्यैविशऽएषवोमीराजासोमो
स्म्माकंम्ब्राह्मणानाꣳराजा ४० [२] ॥ ८ ॥ इतिश्रीसंहितायां

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नवमोऽध्यायः ९ अपोदेवाश्चतस्रःसोमस्यत्विषिःपंचावेष्टाःसप्तसो
मस्यत्वाच्चतस्रइंद्रस्यवज्रःपंचस्योनासिचतस्रःसवित्रेकाश्विभ्यांच
तस्रोष्टौचतुस्त्रिंशत् ॥ अपोदेवाः। अपोदेवामधुमतीरगृभ्णन्नूर्ज्ज
स्वतीराजस्वश्चितानाः ॥ याभिर्म्मित्रावरुणावभ्यषिंचन्याभि
रिन्द्रमनयन्नत्यरातीः १ वृष्णऽऊर्मिः। वृष्णऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदा
राष्ट्रम्मेदेहिस्वाहावृष्ण ऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैदेहिवृषसेनो
सिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मेदेहिस्वहावृषसेनोसिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैदेह्यर्थेतस्थ
२ अर्थेतस्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मेदत्तस्वाहार्थेतस्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैद
त्तौजस्वतीस्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मेदत्तस्वाहौजस्वतीस्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मै

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दत्तापं÷परिवाहिणीस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहापं ÷ परिवाहिणीस्त्थ
राष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैंदत्तापाम्पतिंरसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदेहिस्वाहापाम्पतिंर
सिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैंदेह्यपाङ्गभ्वौंसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदेहिस्वाहापाङ्ग
भ्वौंसिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैंदेहिसूर्र्यंत्वचस्तस्त्थ ३ सूर्र्यंत्वचसस्त्थ।
राष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहासूर्र्यंत्त्वचसस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैंदत्तसूर्र्यं
वर्च्चसस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहासूर्र्यवर्च्चसस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैं
दत्तमान्दांस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहामान्दांस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैंद
त्तव्रजाक्षितंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहांव्रजाक्षितंस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममु
ष्म्मैंदत्तवाशांस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तस्वाहावाशांस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्म्मैंदत्तुशविष्ठास्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तुस्वाहाशविष्ठास्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रममु
ष्म्मैंदत्तुशक्क्वरीस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तुस्वाहाशक्क्वरीस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रममु
ष्म्मैंदत्तजनभृतस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तुस्वाहांजनभृतंस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रम
मुष्म्मैंदत्तविश्श्वभृतंस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैंदत्तुस्वाहांविश्श्वभृतंस्स्थराष्ट्र
दाराष्ट्रममुष्म्मैंदत्तापं ÷स्वराजंस्स्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्म्मैंदत्त ॥ मधुंमती
र्म्मधुंमतीभिःपृच्यन्ताम्महिंक्षत्त्रङ्क्षत्त्रियांयवन्वानाऽअनांधृष्टाःसीद
तसुहौजंसोमहिंक्षत्त्रङ्क्षत्त्रियांयुदधंतीः ४ [४] शतम् ४०० ॥ सो
मंस्यत्विषिं÷ । सोमंस्यात्विषिंरासितवेवमोत्विषिंर्भूयात् ॥ अग्नये
स्वाहासोमांयस्वाहांसवित्रेस्वाहासरंस्वत्यैस्वाहांपूष्णेस्वाहाबृह

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्पतयेस्वाहेन्द्रायस्वाहाघोषायस्वाहाश्लोकायस्वाहाꣳशाय
स्वाहाभगायस्वाहार्यम्णेस्वाहा ५ पवित्रेस्त्थः । पवित्रेस्त्थोवै
ष्णव्यौसवितुर्व्वः प्रसवऽउत्पुनाम्म्यच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यर
श्मिभिः ॥ अनिभृष्टमसिवाचोबन्धुस्तपोजाः सोमस्यदात्रमसि
स्वाहाराजस्वः ६ सधमादोद्युम्निनीः । सधमादोद्युम्निनीरापऽए
ताऽअनाधृष्टाऽअपस्योवसानाः ॥ पस्त्यासुचक्रेवरुणःसधस्थम
पाꣳशिशुम्मातृतमास्वन्तः ७ क्षत्रस्योल्बम् । क्षत्रस्योल्बमसिक्ष
त्रस्यजराय्वसिक्षत्रस्ययोनिरसिक्षत्रस्यनाभिरसीन्द्रस्यवार्त्रघ्न
मसिमित्रस्यासिवरुणस्यासित्वयायंवृत्रंवधेत् ॥ दृवासिरुजासिक्षु

For Private and Personal Use Only

संहि. मासि ॥ पातैनम्प्राञ्चम्पातैनम्प्रत्यञ्चम्पातैनन्तिरुर्यञ्चन्दिग्भ्यःपा पू.अ.
५५ त ८ आविर्म्मर्य्याः। आविर्म्मर्य्याऽआवित्तोऽअग्निर्गृहपतिरावि १०
त्तऽइन्द्रोवृद्धश्रवाऽआवित्तौमित्रावरुणौधृतव्रतावावित्तःपूषावि
श्ववेदाऽआवित्तेद्यावापृथिवीविश्वशम्भुवावावित्तादितिरुरुश
र्म्मा ९ [५] अवेष्टादन्दशूकाः। अवेष्टादन्दशूकाःप्राचीमारोह
गायत्रीत्वावतुरथन्तरᳬसामत्रिवृत्स्तोमोवसन्तऽऋतुर्ब्रह्मद्रविणन्द
क्षिणामारोह १० दक्षिणामारोह। त्रिष्टुप्त्वावतुबृहत्सामपञ्चदश
स्तोमोग्ग्रीष्म्मऽऋतुःक्षत्रन्द्रविणम्प्रतीचीमारोह ११ प्रतीचीमारो ५५
ह। जगतीत्त्वावतुवैरूपᳬसामसप्तदशस्तोमोवर्षाऽऋतुर्विड्द्रविणमु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दीर्चीमारोह १२ उदीर्चीमारोहानुष्टुप्त्वावतुवैराजꣳसामैकविꣳशस्तो
मं÷शरदृतुःफलन्द्रविणमूर्द्धामारोह १३ ऊर्द्धामारोह। पङ्क्तिस्त्वावतु
शाक्करैरवतेसामनीत्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौस्तोमौहेमन्तशिशिरावृतूवर्च्चोद्र
विणम्प्रत्यस्तन्नमुचेꣳशिर÷ १४ सोमस्यत्विषि÷। सोमस्यत्विषिर
सितवेवमेत्विषिर्भूयात् ॥ मृत्योःपाह्योजोसिसहोस्यमृतमसि
१५ हिरण्यरूपाऽउषसः। हिरण्यरूपाऽउषसोविरोकऽउभाविन्द्रा
ऽउदिथꣳसूर्य्यश्च॥ आरोहतंवरुणमित्रगर्तन्ततश्चक्षाथामदितिन्दि
तिञ्चमित्रोसिवरुणोसि १६ [७] सोमस्यत्वाद्युम्नेनाभिषिञ्चा
म्यग्नेर्भ्राजसासूर्य्यस्यवर्च्चसेन्द्रस्येन्द्रियेण । क्षत्राणाङ्क्षत्रपतिरे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. द्ध्यतिंदिद्यून्पाहि १७ इमन्देवाऽ। इमन्देवाऽअसपत्नꣳसुवद्ध्वम्म पू.अ.
५६ हुतेक्षुत्रायंमहुतेज्ज्यैष्ठ्यांयमहुतेजानंराज्ज्यायेन्द्रस्येन्द्रियाय ॥ इ १०
ममुमुष्ष्यंपुत्रममुष्ष्यैपुत्रमस्यैविशऽएषवोमीराजासोमोस्म्माकं
म्ब्राह्मणानाꣳराजा १८ प्रपर्वतस्य। वृषभस्यंपृष्ठान्नावश्च्चरन्ति
स्वसिचंऽइयानाः। ताऽआवंवृत्रन्नधरागुदक्ताऽअहिम्बुध्न्युमनुरीयं
माणाऽ॥विष्ष्णोर्विक्क्रमणंमसिविष्ष्णोर्विक्क्रान्तमसिविष्ष्णोःक्क्रा
न्तमंसि १९ प्रजापतेन। त्वदेतान्न्यन्न्योविश्श्वारूपाणिपरिताबंभू
व ॥ यत्कामास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्त्वयममुष्ष्यंपितासावस्यपिता ५६
वयꣳस्यामपतयोरयीणाꣳस्वाहा ॥ रुद्रयत्तेक्क्रिविपरन्नामतस्म्मिन्

For Private and Personal Use Only

न्हुतमंस्यमेष्टमंसिस्वाहा २० [४] इन्द्रस्यवज्रं ÷ । इन्द्रस्यवज्रो
सिमित्रावरुणयोस्त्वाप्रशास्त्रोःप्रशिषासुनज्मि ॥ अव्ययंथायैत्वा
स्वधायैत्वारिष्टोऽअर्ज्जुनोमरुताम्प्रसवेनंजयापामुमनंसासमिन्द्रिये
णं २१ मातें । मातऽइन्द्रतेव्वयन्तुराषाडयुंक्तासोऽअब्रह्मताविदंसा
म ॥ तिष्ठारथमधियंव्वंज्रहस्तारश्मीन्देवयमसेस्वश्वान् २२ अ
ग्नयेगृहपतये । अग्नयेगृहपतयेस्वाहासोमायव्वनस्पतयेस्वाहामरु
तामोजसेस्वाहेन्द्रस्येन्द्रियायस्वाहां।पृथिविमातम्मामाहिंऽसीम्मो
ऽअहन्त्वाम् २३ हंऽसःशुचिषत् । हंऽसःशुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता
व्वेदिषदातिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जागोजाऽऋत

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जाऽअद्रिजाऽऋृतम्बृहत् २४ इयंदसि । इयंदस्यायुरस्यायुर्म्मयिंधे
हिसुदुंसिवर्चोसिवर्च्चोमयिंधेत्यूर्ग्गस्यूर्ज्जम्मयिंधेहि ॥ इन्द्रस्यवांवी
र्यकृतोबाहूऽअंभ्युपावहरामि २५ [५] स्योनोसि । सुषदासि
क्षत्रस्ययोनिरसि । स्योनामासीदसुषदामासीदक्षत्रस्ययोनिमासी
द २६ निषंसाद । धृतव्रतोवरुणःपस्त्यास्वा । साम्म्राज्ज्यायसुक्र
तुः २७ अभिभूरसि । अभिभूरस्येतास्तेपञ्चदिशः ॥ कल्पन्ता
म्ब्रह्मंस्त्वम्ब्रह्मासिंसवितासिसत्यप्प्रसवोवरुणोसिसत्यौजाऽइ
न्द्रोसिविशौजारुद्रोसिसुशेवः ॥ बहुकारश्श्रेयंस्करभूयंस्करेन्द्रस्य
वज्जोसितेनंमेरद्ध्य २८ अग्निः । पृथुः । अग्निःपृथुर्द्धर्म्मणस्पति ५७

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

र्जुषाणोऽअग्निःपृथुर्द्धर्म्मणुस्पतिराज्ज्यंस्यवेतुस्वाहास्वाहाकृ
ताः सूर्य्यस्यरश्मिभिर्य्यतन्त्वँसजातानाम्मद्ध्यमेष्ठ्याय २९[४]
सवित्राप्प्रसवित्रा । सरस्वत्यावाचात्वष्ट्रारूपैःपूष्णापशुभिरिन्द्रे
णास्म्मेबृहस्प्पतिनाब्रह्मणावरुणेनौजसाग्निनातेजसासोमेनराज्ञा
विष्णुनादशम्म्यादेवतयाप्प्रसूतःप्प्रसप्र्पामि ३० [१] अश्विव
भ्यांम्पच्यस्व । अश्विभ्यांम्पच्यस्वसरस्वत्यैपच्यस्वेन्द्रायसु
त्राम्म्णेपच्यस्व ॥ वायुःपूतःपवित्रेणप्प्रत्यङ्क्सोमोऽअतिस्रुतः ॥ इ
न्द्रस्ययुज्ज्यःसखा ३१ कुविदङ्ग । यवमन्तोयवञ्चिद्यथादान्त्यनु
पूर्व्वंव्वियूय । इहेहैषाङ्कृणुहिभोजनानियेबर्हिषोनमऽउक्तिंयजन्ति ।

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

उपयामगृहीतोस्यश्विभ्यान्त्वासरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्णे
३२ युवꣳसुराममं । युवꣳसुराममश्विनानमुचावासुरेसचा ॥ वि
पिपानाशुभस्पतीऽइन्द्रङ्कर्म्मस्वावतम् ३३ पुत्रमिवपितरौ । पुत्र
मिवपितरावश्विनोभेन्द्रावथुःकाव्यैर्दꣳसनाभिः ॥ यत्सुरामंव्यपि
बःशचीभिःसरस्वतीत्त्वामघवन्नभिष्णक् ३४ [४] ॥ ८ ॥ इति
श्रीसंहितायांदशमोऽध्यायः १० युंजानएकादशप्रतर्त्तꣳषोडशदेवस्य
त्वादशापोदेवीर्द्वादशापोत्येकादशादितिष्ट्वापंचाकूतिमष्टादशसप्तत्र्य
शीतिः ॥ युञ्जानःप्रथमम् । युञ्जानःप्रथमम्मनस्तत्वायसविताधि ५८
यं÷ । अग्नेज्ज्योतिर्न्निचाय्यपृथिव्याऽअध्याभरत् १ युक्तेनमनसा ।

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

व्वयन्देवस्यसवितुःसवे । स्वर्ग्ग्यायशक्त्या २ युक्त्वायसविता । दे
वान्त्स्वर्य्यतोधियादिवम् । बृहज्ज्योतिःकरिष्ष्यतःसवितापप्रसु
वातितान् ३ युञ्जतेमनः । युञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधियोव्विप्प्राव्विप्प्र
स्यबृहतोव्विपश्चितः॥ व्विहोत्त्रादधेव्वयुनाविदेकऽइन्मुहीदेवस्यसवि
तुःपरिष्टुतिः ४ युजेवाम् । युजेवाम्ब्रह्मपूर्व्यन्नमोभिर्व्विश्श्लोक
ऽएतुपथ्येवसूरेः । शृण्वन्तुविश्श्वेऽअमृतस्यपुत्त्राऽआयेधामानिदि
व्यानितस्थुः ५ यस्यप्प्रयाणम् । यस्यप्प्रयाणमन्न्वन्न्यऽइद्ययुर्द्दे
वादेवस्यमहिमानमोजसा । यःपार्त्थिवानिव्विममेसऽएतशोरजाꣳ
सिदेवःसवितामहित्वना ६ देवसवितः । देवसवितःप्रसुवयज्ञम्प्र

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुवंयज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्योगंधुर्वःकेतपूःकेतन्नःपुनातुवाचस्प
तिर्वाचन्नःस्वदतु ७ इमन्नः। इमन्नोदेवसवितर्यज्ञम्प्रणयदेवाव्यंᳪ
सखिविदᳪंसत्राजितन्धनजितᳪंस्वर्जितम्। ऋचास्तोमᳪंसमर्द्धय
गायत्रेणरथन्तरम्बृहद्गायत्रवर्तनिस्वाहा ८ देवस्यत्वा। सवितुःप्र
सवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेगायत्रेणछन्द
साङ्गिरस्वत्पृथिव्याःसधस्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वदाभरत्रैष्टुभे
नछन्दसाङ्गिरस्वत् ९ अभ्रिरसि। नार्यसित्वयावयमग्निᳪंशकेम
खनितुᳪंसधस्थऽआ। जागतेनछन्दसाङ्गिरस्वत् १० हस्तऽआधा
य। सविताबिभ्रदभ्रिᳪंहिरण्ययीम् ॥ अग्नेर्ज्योतिर्निचाय्यपृ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

थिव्या॑ऽअद्भ्या भ॑रदानुष्टुभेनुछन्दसाङ्गिरस्वत् ११ [११] प्रतूर्त्तंवा
जिन् । प्रतूर्त्तंवाजिन्नाद्रेवव॑रिष्ठामनुसंवतम् ॥ दिवितेजन्म॑परमम॒न्त
रिक्षेतवनाभिः पृथिव्यामधियोनिरित् १२ युञ्जाथाॅ रासभम् । यु
ञ्जाथाॅ रासभंयुवमस्मिन्न्यामेवृषण्वसू ॥ अग्निम्भरन्तमस्म
युम् १३ योगेयोगेतवस्तरम् । योगेयोगेतवस्तरंवाजेवाजेहवामहे
॥ सखायइन्द्रमूतये १४ प्रतूर्वन्नेहि । प्रतूर्वन्नेह्यवक्रामन्नशस्तीरुद्र
स्यगाणपत्यम्मयोभूरेहि ॥ उर्वन्तरिक्षंवीहिस्वस्तिगव्यूतिरभयानि
कृण्वन्पूष्णासयुजासह १५ पृथिव्याःसधस्थात् । पृथिव्याःस
धस्थादग्निम्पुरिष्यमङ्गिरस्वदाभराग्निम्पुरिष्यमङ्गिरस्वदच्छेमो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

 ग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वद्भरिष्यामः १६ अन्वग्निः । अन्वग्निरुष
 सामग्र्यमख्यदन्वहानिप्प्रथमोजातवेदाः । अनुसूर्य्यस्यपुरुत्रा
चरश्मीननुद्यावापृथिवीऽआततंथ १७ आगत्यंवाजी । आग
त्यंवाज्यध्वानंऽसर्वामृधोविधूनुते ॥ अग्निऽसधस्थेमहतिचक्षु
षानिचिकीषते १८ आक्रम्यंवाजिन् । आक्रम्यंवाजिन्पृथिवी
मग्निमिच्छरुचात्त्वम् ॥ भूम्यावृत्त्वायनोब्रूहियतः खनेमतंवयम् १९
द्यौस्ते । पृष्ठम्पृथिवीसधस्थमात्मान्तरिक्षऽसमुद्रोयोनिः ॥ वि
ख्यायचक्षुषात्त्वमभितिष्ठपृतन्यतः २० उत्क्राम । महतेसौभगा
याऽस्मादास्थानाद्द्रविणोदावाजिन् ॥ वयऽस्यामसुमतौपृथिव्या

For Private and Personal Use Only

ऽअग्निर्ह्नन्तऽउपस्त्थेऽअस्याः २१ उदक्रमीत्। उदक्रमीद्द्रविणो
दाव्वाज्ज्यर्वाकःसुलोकᳪसुकृतम्पृथिव्याम् ॥ ततःखनेमसुप्प्रतीक
मग्निᳪस्वोरुहाणाऽअधिनाकमुत्तमम् २२ आत्वा। जिघर्म्मिमनं
साघृतेनप्प्रतिक्षियन्तम्भुवनानिविश्श्वा ॥ पृथुन्तिरश्च्चावयसाबृह
न्तंव्यचिष्ठमन्नैरभसन्दृशानम् २३ आविश्श्वतः। प्प्रत्यञ्चञ्जिघ
र्म्म्यरक्षसामनसातज्जुषेत ॥ मर्य्यश्श्रीस्पृहयद्वर्णोऽअग्निर्नाभिमृ
शेतन्वाजर्भुराणः २४ परिवाजपतिः। परिवाजपतिःकविरग्निर्ह
व्यान्यक्रमीत् ॥ दधद्रत्नानिदाशुषे २५ परित्वा ग्ग्नेपुरंव्वयंव्विप्प्रᳪ
सहस्यधीमहि ॥ धृषद्वर्णन्दिवेदिवेहन्तारम्भङ्गुरावताम् २६ त्वमग्ने।

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir
For Private and Personal Use Only

संहि॰ द्युभिस्त्वमाशुशुक्षणिस्त्वमद्भ्यस्त्वमश्मनस्परि ॥ त्वंवनेभ्यस्त्व पू॰अ॰
६१ मोषधीभ्यस्त्वन्नृणान्नृपतेजायसेशुचिः २७ [१६] देवस्यत्वा। ११
सवितुःप्प्रसवेश्श्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥पृथिव्याःस
दस्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वत्खनामि ॥ ज्योतिष्मन्तन्त्वाग्नेसु
प्प्रतीकमजस्रेणभानुनादीद्यतम् ॥ शिवम्प्रजाभ्योहिंसन्तम्पृथि
व्याःसधस्थादग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वत्खनामः २८ अपाम्पृष्ठम्।
अपाम्पृष्ठमसियोनिरग्नेःसमुद्रमभितःपिन्वमानम् ॥ वर्द्धमानोमहा
ँ॥ऽआचपुष्करेदिवोमात्रयावरिम्णाप्प्रथस्व २९ शर्म्मच। शर्म्म ६१
चस्थोवर्म्मचस्थोछिद्रेवहुलेऽउभे ॥ व्यचस्वतीसंवसाथाम्भृतम

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ग्निम्पुंरीष्ष्यम् ३० संब्वंसाथाम् । संब्वंसाथाॅस्वृविंदासुमीच्चीु
ऽउर्रसात्क्कमना ॥ अुग्निमुन्तर्भैरुिष्ष्यन्तीुज्ज्योतिष्म्मन्तुमजंस्र
मित् ३१ पुरीष्ष्यो सि । व्विश्श्वभंराऽअथर्व्वात्त्वाप्प्रथुमोनिरंमन्थद
ग्ने ॥ त्त्वामंग्नेपुष्क्कंरादद्ध्यथर्व्वानिरंमन्थत ॥ मूर्द्धोव्विश्श्वंस्यव्वाघ
तंः ३२ तमुंत्त्वा । दद्ध्यङ्डषिंःपुत्त्रऽईधेऽअथर्व्वणंः॥व्वुत्रहणंम्पुरन्दु
रम् ३३ तमुंत्त्वा । पाुत्थ्योव्वृषासमींधेदस्युुहन्तंमम् ॥ धुनञ्जयरं
णेरणे ३४ सीदंहोतंः । सीदंहोतुंःस्व ऽउंलोुकेचिंकित्वान्त्सादयांयु
ज्ञर्ठसुंकृतस्यंयोनौ ॥ देवाुवीर्द्देवान्हविषांयजाुस्यग्नेबृहद्यजंमानेव्व
योधाः ३५ निहोताु । होतुषदंनेुव्विदानस्त्वेषोदीदिवार्ठ ॥ ऽअंसदत्सु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दक्षं÷ ॥ अदंब्धव्रतप्प्रमतिर्व्वसिंष्ठःसहस्रम्भुरःशुचिंजिह्वोऽअग्निः ३६
सऽसींदस्व । सऽसींदस्वमुहाँ ॥ अंसिशोचंस्वदेववीतंमः ॥ विधू
ममंग्नेऽअरुषम्मियेद्ध्यसुजप्प्रंशस्तदर्शत्तम् ३७ [१०] अपोदेवीः
। अपोदेवीरुपंसृजमधुंमतीरयक्ष्मायंप्प्रजाभ्यं÷ ॥ तासांमास्था
नादुज्जिहतामोषंधयःसुपिप्पलाः । ३८ सन्तें । वायुम्मांतरिश्वा
दधातूत्तानायाहृदंयंय्यद्विकंस्तम् ॥ योदेवानाञ्चरंसिप्प्राणथेंनक
स्म्मैदेववषंडस्तुतुभ्यंम् ३९ सुजातोज्ज्योतिंषा । सुहशर्म्मवरूथ
मासंदत्स्व÷ ॥ वासोऽअग्नेविश्वरूपऽसंव्व्यंयस्वविभावसो ४० उ
दुंतिष्ठ । स्वद्ध्वरावानोदेव्व्याधिया ॥ दृशेचंभासावृंहतासुशुक्कनिराग्ने

For Private and Personal Use Only

षाहिसुशस्तिभिः ४१ ऊर्द्ध्वऽऊषुणः। ऊर्द्ध्वऽऊषुणऽऊतयेतिष्ठादेवो
नसंविता ॥ ऊर्द्ध्वोवाजंस्यसनिताषदञ्जिभिर्वाघद्भिर्विह्वयामहे ४२
सजातः। सजातोगर्भ्भोऽअसिरोदस्योरग्ग्नेचारुर्विभृतऽऊषधीषु ॥
चित्रःशिशुः परितमांऽस्यक्तून्प्रमातृब्भ्योऽअधिकनिक्क्रदद्गाः ४३
स्थिरोभव। वीड्वङ्गऽआशुर्भववाज्ज्यर्वन्॥ पृथुर्भवसुषदस्त्वमग्ग्नेः
पुरीषवाहणः ४४ शिवोभव। प्प्रजाब्भ्योमानुषीब्भ्यस्त्वमङ्गिरः॥
माद्यावापृथिवीऽअभिशोचीर्म्मान्तरिक्षम्माव्वनस्प्पतीन् ४५ प्रैतु।
वाजीकनिक्क्रदन्नानदद्रासभःपत्वा ॥ भरन्नग्ग्निम्पुरीष्ष्यम्मापाद्या
युषःपुरा ॥ वृषाग्ग्निम्वृषणम्भरन्नपाङ्गर्भ्भंऽसमुद्रियम् ॥ अग्ग्नऽआ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

याहिद्युतिये ४६ ऋतꣳसत्त्यमृतꣳसत्यमग्निम्पुरीष्यमङ्गिरस्वद्भरा
मः ॥ ओषधयः प्रतिमोदद्ध्वमग्निमेतꣳशिवमायन्तमभ्यत्र युष्माः
॥ व्यस्यन्विश्श्वाऽअनिराऽअमीवानिषीदन्नोऽअपदुर्म्मतिञ्जहि ४७
ओषधयः प्रति । ओषधयः प्रतिगृभ्णीतपुष्पवतीः सुपिप्पलाः ॥
अयंवोगर्भऽऋत्त्वियः प्रत्नꣳसधस्थमासदत् ४८ विपाजसा ।
पृथुनाशोशुचानोबाधस्वद्विषोरक्षसोऽअमीवाः ॥ सुशर्म्मणोबृहतः
शर्म्मणिस्यामग्नेरहꣳसुहवस्यप्रणीतौ ४९ [१२] आपोहि । ष्ठा
मयोभुवस्तानऽऊर्ज्जेदधातन ॥ महेरणायचक्षसे ५० योवः ॥ शि
वतमोरसस्तस्यभाजयतेहनः ॥ उशतीरिवमातरः ५१ तस्माऽअ

For Private and Personal Use Only

रंम् । तस्म्माऽअरंङ्गमामवोषस्युक्षयायुजिन्वथ । आपोजुनयथा
चनः ५२ मित्रःसुर्ठसृज्ज्यं ॥ पृथिवीम्भूमिञ्चुज्ज्योतिषासुह ॥ सु
जांतञ्जातवेदसमयुक्ष्मायंत्त्वासर्ठसृंजामिप्प्रुजाभ्यंः ५३ रुद्राःसुर्ठ
सृज्ज्यं । पृथिवीम्बृहज्ज्योतिः समींधिरे ॥ तेषांभ्भानुरजंस्त्रऽइच्छु
क्रोदेवेषुंरोचते ५४ सर्ठसृंष्टांवसुभिः ॥ सर्ठसृंष्टांवसुंभीरुद्रैर्द्धीरैः कर्म्मु
ण्ण्याम्मृदम् ॥ हस्ताभ्याम्मृद्वीङ्कृत्त्वासिनीवालीकृणोतुताम् ५५
सिनीवालीसुंकपर्द्दा ॥ सुंकुरीरास्वौपुशा ॥ सातुभ्यंमदितेमुह्योखा
न्दंधातुहस्तंयोः ५६ उषाङ्कृणोतु । शक्त्याबाहुभ्यामदितिर्द्धिया ॥
मातापुत्त्रंरुयथोपस्त्थेसाग्निम्बिभर्त्तुगर्भ्भऽआ॥मुखस्युशिरोसि ५७

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वसंवस्त्वा ॥ कृण्वन्तु गायत्रेण छन्दसाङ्गिरस्वद्धुवासि पृथिव्यसि धा
रया मयि प्रजाᳬं रायस्पोषं गौपत्त्यᳬं सुवीर्य्यᳬं सजातान्यजमाना
य रुद्रास्त्वा कृण्वन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसाङ्गिरस्वद्धुवास्यन्तरिक्षमसि धार
या मयि प्रजाᳬं रायस्पोषं गौपत्त्यᳬं सुवीर्य्यᳬं सजातान्यजमाना
यादित्त्यास्त्वा कृण्वन्तु जागतेन छन्दसाङ्गिरस्वद्धुवासि द्यौरसि धार
या मयि प्रजाᳬं रायस्पोषं गौपत्त्यᳬं सुवीर्य्यᳬं सजातान्यजमाना
य विश्श्वे त्त्वा देवा वैश्श्वानराः कृण्वन्त्वानुष्टुभेन छन्दसाङ्गिरस्वद्धु
वासि दिशोसि धारया मयि प्रजाᳬं रायस्पोषं गौपत्यᳬं सुवीर्य्यᳬं स ६४
जातान्यजमानाय ५८ अदित्त्यै रास्ना । अदित्त्यै रास्न्नास्यदितिष्टे

बिलङ्गृभ्णातु ॥ कृत्त्वायसामहीमुखाम्मृन्मयींयोनिमग्नये ॥ पुत्रे
भ्यःप्प्रायच्छददितिःश्रपयानिति ५९ वसवस्त्वा ॥ धूपयन्तुगाय
त्रेणछन्दसाङ्गिरस्वद्रुद्रास्त्वाधूपयन्तुत्रैष्टुभेनछन्दसाङ्गिरस्वदादित्या
स्त्वाधूपयन्तुजागतेनछन्दसाङ्गिरस्वद्विश्वेत्त्वादेवावैश्वानराधूप
यन्त्वानुष्टुभेनछन्दसाङ्गिरस्वदिन्द्रस्त्वाधूपयतुवरुणस्त्वाधूपयतुवि
ष्णुस्त्वाधूपयतु ६० [११] अदितिष्ट्वा ॥ देवीविश्वदेव्यावती
पृथिव्याःसधस्थेऽअङ्गिरस्वत्खनत्ववटदेवानान्त्वापत्नीर्देवीर्वि
श्वदेव्यावतीःपृथिव्याःसधस्थेऽअङ्गिरस्वद्दधतूखेधिषणास्त्वादे
वीर्विश्वदेव्यावतीःपृथिव्याःसधस्थेऽअङ्गिरस्वदभीन्धतामुखेव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रूत्रीष्ट्वादेवीर्विश्वदेव्यावतीः पृथिव्याःसधस्थेऽअङ्गिरस्वद्धूपय
न्तूखेऽग्नास्त्वादेवीर्विश्वदेव्यावतीःपृथिव्याःसधस्थेऽअङ्गिरस्व
त्पंचन्तूखेजनंयस्त्वाछिन्नपत्त्रादेवीर्विश्वदेव्यावतीःपृथिव्याःसध
स्थेऽअङ्गिरस्वत्पंचन्तूखे ६१ मित्रस्यंचर्षणीधृतः ॥ मित्रस्यंच
र्षणीधृतोवोदेवस्यंसानसि ॥ द्युम्नञ्चित्रश्रवस्तमम् ६२ देवस्त्वा॥
सवितोद्वपतुसुपाणिः स्वङ्गुरिःसुबाहुरुतशक्त्या॥अव्यथमानापृथि
व्यामाशादिशऽआपृण ६३ उत्थायबृहती ॥ भवोदुतिष्ठध्रुवात्वम् ॥
मित्रैतान्तऽउखाम्परिददाम्यभित्त्याऽएषामाभेदि ६४ वसवस्त्वा। ६५
छृन्दन्तुगायत्रेणछन्दसाङ्गिरस्वद्रुद्रास्त्वाछृन्दन्तुत्रैष्टुभेनछन्दसाङ्गिर

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्वदादित्त्यास्त्वाछ्छन्दन्तुजागतेनुछन्दसाङ्गिरस्वद्विश्श्वैत्त्वादेवावैश्श्वानराऽआछ्छन्दन्त्वानुष्टुभेनुछन्दसाङ्गिरस्वत् ६५ [५]आकूतिमुग्निम् । आकूतिमुग्निम्प्रयुजु स्वाहामनोमेधामुग्निम्प्रयुजु स्वाहाचित्तंविज्ञातमुग्निम्प्रयुजु स्वाहावाचोविधृतिमुग्निम्प्रयुजु स्वाहाप्प्रजापतयेमनवेस्वाहाग्नयेवैश्श्वानरायुस्वाहा६६ विश्श्वोदेवस्य ॥ नेतुम्मर्तोवुरीतसुक्ख्यम् ॥ विश्श्वोरायऽइषुद्ध्यतिद्युम्नंवृणीतपुष्ष्यसेस्वाहा ६७ मासु । भित्त्थामासुरिषोम्बेधूष्णुवीरयेस्वसु ॥ अग्निश्श्चेदङ्करिष्ष्यथः ६८ दृ हंस्वदेवि । पृथिविस्वस्तयेऽआसुरीमायास्वधयाकृतासि ॥ जुष्टुन्देवेब्भ्यऽइदमस्तुह

For Private and Personal Use Only

ह्यमरिंष्टात्वमुदींहिषुङ्गोऽअस्मिन् ६९ द्वंन्नःसुप्पिंपरांसुतिःप्प्रत्क्कोहो
ताुव्वरेंण्यः ॥ सहंसस्पुत्रोऽअद्भुतः ७० शतम् ५०० ॥ परंस्याुऽअ
धिं ॥ संुव्वतोवरा ॥ ॥ ऽअुभ्यातर ॥यत्राुहमस्म्मिुता ॥ ॥ ऽअव ७१
पुरमस्या÷पराुवतः ॥ पुरमस्यां÷पराुवतोरोुहिदंश्श्वऽइहागंहि ॥ पु
रीष्ष्य÷पुरुप्प्रियोग्नेुत्वन्तंराुमृधं÷ ७२ यदंग्ने । यदंग्नेुकानिुकानिं
च्चिुदातुदारूणिदुध्ध्मसिं ॥ सर्व्वन्तदंस्तुतेघृतन्तज्जुंषस्वयविष्ठ्य ७३
यदत्त्तिं ॥ यदत्त्युंपजिह्विकाुयद्वुम्म्रोऽअंतिुसर्प्पंति ॥ सर्व्वंन्तदंस्तुतेघृ
तन्तज्जुंषस्वयविष्ठ्य ७४ अहंरहरप्प्रंयावम् ॥ अहंरहरप्प्रंयाव्रुम्भ
रुन्तोश्श्वांयेवुतिष्ठंतेघाुसमंस्म्मै ॥ राुयम्प्पोषेंणसाुमिुषामदुन्तोग्नेु ६६

मातेप्प्रतिंवेशारिषाम ७५ नाभोपृथिव्याः ॥ संमिधानेऽअग्नौरुाय
स्प्पोषांयबृहतेहंवामहे ॥ इरम्मुदम्बृहदुक्थंयजंत्रजेतारमग्निम्पृत
नासुसासहिम् ७६ याःसेनाः ॥ याःसेनाऽअभीत्त्वरीराव्याधिनीरु
गंणाऽउत्त ॥ येस्तेनायेचतस्कंरास्ताँस्तेंऽअग्नेपिंदधाम्म्यास्ये ७७
दष्ट्राभ्याम्मलिम्म्लून् ॥ दष्ट्राभ्याम्मलिम्म्लूञ्जंभ्यैस्तस्कराँ
१ ।ऽउत ॥ हनुंभ्यांस्तेनान्भगवस्ताँस्त्वङ्खादसुखादितान् ७८
येजनेषु । मलिम्म्लंवस्तेनासस्तस्करावने ॥ येकक्षेष्वघायवस्ताँ
स्तेंदधामिजम्भंयोः ७९ योऽअस्म्मभ्यम् । योअस्म्मभ्यमराती
याद्यश्चनोद्वेषतेजनं ÷ ॥ निन्दाद्योऽअस्म्मान्धिप्प्साच्चसर्वन्तम्मं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्म्मुसाकुरु ८० सᳪशितम्मे ॥ सᳪशितम्मेब्रह्मसᳪशितंवीर्युम्बलं
म्॥सᳪशितक्षत्रञ्जिष्णुयस्याहमस्मिपुरोहितः ८१ उदेषाम् ॥ उ
देषाम्बाहूऽअतिरमुद्वर्चोऽअथोवलम् ॥ क्षिणोमिब्रह्मणामित्रानुन्न
यामिस्वाः । ऽअहम् ८२ अन्नपतेन्नस्य॥नोदेह्यनमीवस्यंशुष्मिम
णः ॥ प्रप्रंदातारन्तारिषऽऊर्ज्जन्नोधेहिद्विपदेचतुष्पदे ८३ [१८
इतिसंहितायांएकादशोऽध्यायः ११ इशानःसप्तदशादिवस्पारिद्वादश
सामिधाग्निंपंचदशापेतसप्तदशासुन्वंतंत्रयोदशयाओषधीःसप्तविᳪश
तिर्मामाषोडशसप्तसप्तदशᳪशतं ॥ इशानोरुक्मः । इशानोरुक्मऽउ
द्यांद्यंद्यौहुम्मर्षमायुःश्रियेरुचानः ॥ अग्निरमृतोऽअभवद्वयोभि ६७

For Private and Personal Use Only

रुयँदेनुन्द्यौरजंनयत्सुरेताः १ नक्तोषासासमंनसा ॥ विरूपेधापये
तेशिशुमेकꣳसमीची ॥ द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्विभातिदेवाऽअग्नि
न्धारयन्द्रविणोदाः २ विश्श्वारूपाणि ॥ विश्श्वारूपाणिप्प्रतिमुञ्च
तेकविःप्प्रासावीद्भद्रंद्विपदेचतुष्पदे ॥ विनाकमक्ख्यत्सवितावरे
ण्योनुप्प्रयाणमुखसोविराजति ३ सुपर्णोसि ॥ गुरुत्माँस्त्रिवृत्तेशि
रोगायत्रञ्चक्षुर्बृहद्रथन्तरेपक्षौ ॥ स्तोमऽआत्माछन्दाꣳस्यङ्गानि
यजूꣳषिनाम ॥ सामतेतनूर्वामदेव्यंयज्ञायज्ञियम्पुच्छन्धिष्ण्याः
शफाः ॥ सुपर्णोसिगुरुत्मान्दिवङ्गच्छस्वःपत ४ विष्णोःक्रमः ॥
विष्णोःक्रमोसिसपत्नहागायत्रञ्छन्दऽआरोहपृथिवीमनुविक्रं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मस्वुद्विष्ष्णोाऽक्रमोस्यभिमातिहान्त्रैष्टुंभुञ्छन्दुऽआरोहान्तरिक्षम
नुविक्क्रमस्वुद्विष्ष्णोाऽक्रमोस्यरातीयुतोहुन्तजागंतुञ्छन्दुऽआरोह
दिवमनुविक्क्रमस्वुद्विष्ष्णोाऽक्रमोसिशत्रूयुतोहुन्तानुष्टुभुञ्छन्दुऽआ
रोहदिशोनुविक्क्रमस्व ५ अक्क्रन्ददुग्निः ॥ अक्क्रन्ददुग्निस्तुनयंन्निव
द्यौःक्षामारेरिहद्वीरुधं÷समुञ्जन् ॥ सुद्योजंज्ञानोविहीमिद्धोऽअक्ख्यु
दारोदंसीभानुनाभात्युन्तः ६ अग्ग्नेभ्यावर्त्तिन् ॥ अग्ग्नेभ्यावर्त्ति
न्नुभिमानिवर्तुस्वायुंषावर्च्चसाप्प्रुजयाधनेन ॥ सुन्न्यामेधयांरुय्या
पोषेण ७ अग्ग्नेऽआङ्गिरः ॥ शुतन्तेसन्त्वावृतं÷सुहस्रन्तऽउपावृतं÷॥ ६८
अधापोरवस्यपोषेणपुनंन्नोनुष्टमाकृधिपुनंन्नोरुयिमाकृधि ८ पुनरू

For Private and Personal Use Only

ज्र्जा ॥ निवंर्त्तस्वपुनरग्नऽइषायुषा ॥ पुनर्न्नःपाह्यꣳहसः ॥ ९ ॥ स
हरुषा ॥ निवंर्त्तस्वाग्नेपिन्वस्वधारया ॥ विश्श्वप्प्स्न्याविश्श्वत
स्प्परि १० आत्त्वा ॥ हार्षमुन्तरभूर्द्धुवस्तिष्ठाविचाचलिः ॥ विशं
स्त्वासर्व्वावाञ्छन्तुमात्वद्राष्ट्रमधिभ्रशत् ११ उदुत्तमम् ॥ उदुत्तम वं
रुणपाशमस्म्मदवाधममंविमध्यमꣳश्रथाय ॥ अथावयमादित्यव्रते
तवानागसोऽअदितयेस्याम १२ अग्रेबृहन् ॥ अग्रेबृहन्नुषसामूर्द्ध्वो
ऽअस्त्थान्निर्ज्जगन्वान्तमसोज्ज्योतिषागात् ॥ अग्निर्भानुनारुशं
तास्वङ्गऽआजातोविश्श्वासद्मान्यप्प्राः १३ हꣳसःशुचिषत् ॥ हꣳ
स ः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोतावेदिषदतिथिर्द्दुरोणसत॥नृषद्वरसदृत

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सद्व्योमसदृब्जागोजाऽऋतजाऽअद्रिजाऽऋतंबृहत् १४ सीदत्वम्। सी
दत्त्वम्मातुरस्याऽउपस्थेविश्वान्यग्नेवयुनानिविद्वान्। मैनान्तप
सामार्चिषाभिशोचीरन्तरस्याᳪंशुक्रज्ज्योतिर्विभाहि १५ अन्तर
ग्ने ॥ रुचात्त्वमुखायाᳪंसदनेस्वे ॥ तस्यास्त्वᳪंहरसातपञ्जातवेदᳪंशि
वोभव १६ शिवोभूत्त्वा ॥ मह्यमग्नेऽअथोसीदशिवस्त्वम् ॥ शि
वाᳪंकृत्त्वादिशᳪंसर्व्वाᳪंस्वंय्योनिमिहासदᳪं १७ [१७] दिवस्प्परि॥
प्प्रथमञ्जज्ञेऽअग्निरस्म्मद्द्वितीयम्परिजातवेदाᳪं ॥ तृतीयमप्प्सुनृम
णाऽअजस्रमिन्धानऽएनञ्जरतेस्वाधीᳪं १८ विद्मातें ॥ अग्नेत्रेधात्र
याणिविद्मातेधामविभृतापुरुत्रा ॥ विद्मातेनामंपरमङ्गुहायद्विद्मातमु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्सुंरुचत्ऽआजुगन्थ १९ सुमुद्रेत्त्वा ॥ नृमणाऽअुप्प्स्वुन्तर्नृचक्षा
ईधेदिवोऽअंग्नऊधन ॥ तृतीयेत्त्वारजसितस्त्थिवाᳬसंमुपामुपस्त्थे
महिषाऽअंवर्द्धन् २० अक्रंन्ददुग्निः॥अक्रंन्ददुग्निस्तुनयंन्निवद्यौः
क्षामारेरिंहद्वीरुधः समञ्जन् ॥ सुद्योजंज्ञानोविहीमिद्धोऽअक्ख्यदारो
दंसीभानुनाभात्यन्तः २१ श्रीणामुंदारः ॥ श्रीणामुंदारोधरुणोरयी
णाम्मनीषाणाम्प्रार्प्पणःसोमगोपाः ॥ वसुःसूनुःसहसोऽअप्प्सुरा
जाविभात्त्यग्ग्रेऽउषसांमिधानः २२ विश्वंस्यकेतुः ॥ विश्वंस्य
केतुर्भुवंनस्यगर्भऽआरोदंसीऽअपृणाज्जायमानः । वीडुञ्चिदद्रिंम
भिनत्त्परायञ्जनायदग्निमयंजन्तपञ्च २३ उशिक्पावकः ॥ उशि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. क्पावकोऽअरतिःसुमेधामर्त्तेष्वग्निरमृतोनिधायि ॥ इयर्त्तिधूममरु पू.अ.
७० रुषम्भरिभ्रदुच्छुक्रेणशोचिषाद्यामिनक्षन् २४ रुशानोरुक्मः ॥ दृ १२
शानोरुक्मऽउर्व्यादिद्यौद्दुर्म्मर्षमायुःश्रियेरुचानः ॥अग्निरमृतोऽअ
भवद्वयोभिर्यदेनन्द्यौरजनयत्सुरेताः २५ यस्ते ॥ अद्यकृणवद्भद्र
शोचेपूपन्देवघृतवन्तमग्ने ॥ प्रतन्नयप्रतरंवस्योऽअच्छाभिसुम्न
न्देवभक्तंयविष्ठ २६ आतम् ॥ आतम्भजसौश्रवसेष्वग्नऽउक्थ
ऽउक्थऽआभजशस्यमाने ॥ प्रियःसूर्य्येप्रियोऽअग्नाभवात्युज्जा
तेनभिनदुज्जानित्वैः २७ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेयजमानाऽअनुद्यून्वि ७०
श्वावसुंदधिरेवार्य्याणि ॥ त्वयासहद्रविणमिच्छमानाव्रजङ्गोमन्त

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मुशिजोव्विवेब्बुः २८ अस्तांह्यग्निः। अस्तांह्युग्निन्नुंराॅसुशेवोवि
श्श्वान्नुरऽक्रृषिंभिःसोमंगोपाः॥ अद्वेषेद्यावांपृथिवीहुंवेमदेवांधुत्त
रुयिमुस्म्मेसुवीरम् २९ [१२] सुमिधाुग्निम्॥ सुमिधाुग्निन्दुंव
स्यतघृतैर्बोधयुतातिंथिम्॥ आस्मिन्न्हुव्याजुंहोतन ३० उदंत्त्वा॥
उदंत्त्वाव्विश्श्वेदेवाऽअग्ग्नेभरंन्तुचित्तिंभिः॥ सनोभवशिवस्त्वॅसु
प्प्रतींकोव्विभावंसुः ३१ प्रेत॥ प्रेदंग्ग्नेज्ज्योतिंष्म्मान्न्याहिशिवेभिंर
र्च्चिभिष्ट्वम्॥ बृहद्भिर्भानुभिर्भासुन्माहिंॅसीस्तुन्न्वाप्प्रुजाः ३२ अ
क्रन्दद्ग्निः॥ अक्क्रन्दद्ग्निस्तनयंन्निवद्यौःक्षामारेरिंहद्वीरुधंःसम
ञ्जन्॥ सुद्योजंज्ञुासोव्विहीमिद्धोऽअक्ख्युदारोदंसीभानुनांभात्त्यु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्तः ३३ प्रप्प्रायम ॥ प्रप्प्रायमग्निर्भरतस्यशृण्वेवियत्सूरुषोनरो
चंतेबृहद्धाः॥ अभियःपूरुम्पृतनासुतस्थौदीदायदैव्योऽअतिथिःशि
वोनः३४ आपोदेवीः ॥आपोदेवीःप्प्रतिगृभ्णीतभस्म्मैतत्स्योनेकृ
णुद्ध्वंसुरभाऽउलोके ॥ तस्म्मैनमन्ताजनयःसुपत्नीर्म्मातेवपुत्रम्बि
भृताप्प्स्वेनत् ३५ अप्प्स्वेग्ने ॥ अप्प्स्वग्नेसधिष्टवसौषधीरनुरुध्य
से॥गर्भेसञ्जायसेपुनः३६ गर्भोऽअसि॥ गर्भोअस्योषधीनाङ्गर्भो
वनस्प्पतीनाम ॥ गर्भोविश्श्वस्यभूतस्याग्नेगर्भोऽअपामसि ३७
प्रसद्यभस्म्मना ॥ प्रसद्यभस्म्मनायोनिमपश्श्चपृथिवीमग्ने ॥ सु
सृज्ज्यमातृभिष्ट्वञ्ज्योतिष्म्मान्पुनरासदः ३८ पुनरासद्य। पुनरास

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्युसदनमुपश्च्चपृथिवीमंग्ने ॥ शेषेमातुर्य्यथोपस्थेन्तरंस्याᳪंशिव
तमः ३९ पुनरूर्जा ॥ निवर्त्तस्वपुनरग्नऽइषायुषा ॥ पुनर्न्नः पाह्य
ᳪंहसः ४० सहरय्या ॥ निवर्त्तस्वाग्नेपिन्वस्वधारया ॥ विश्वप्प्स्न्या
विश्वतस्प्परि ४१ बोधामे ॥ ऽअस्यवचसोयविष्ठमᳪंहिष्ठस्यप्रभृ
तस्यस्वधावः ॥ पीयतित्त्वोऽअनुत्त्वोगृणातिवन्दारुष्टेतन्न्वंवन्देऽअ
ग्ने ४२ सबोधि ॥ सूरिर्म्मघवावसुपतेवसुदावन् ॥ युयोद्ध्यस्म्मद्द्वे
षांᳪंसिविश्वकर्म्मणेस्वाहा ४३ पुनस्त्वा ॥ दित्त्यारुद्द्रावसवः स
मिन्धताम्पुनर्ब्ब्रह्माणोवसुनीथयज्ञैः ॥ घृतेनत्त्वन्तन्न्ववर्द्धयस्वस
त्त्याः सन्तुयजमानस्यकामाः ४४ [१५] अपेत ॥ अपेतवीतवि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चंसर्प्पतातोयेत्रस्थपुराणायेचनूतनाः ॥ अदाद्यमोवसानम्पृथि
व्याऽअक्रन्निमम्पितरोलोकमस्म्मै ४५ सञ्ज्ञानमासि ॥ कामधरणं
म्मयितेकामधरणम्भूयात् ॥ अग्नेर्भस्म्मास्यग्नेःपुरीषमासिचित
स्थपरिचितऽऊर्द्ध्वचितःश्रयद्ध्वम् ४६ अयꣳसः ॥ अयꣳसोऽअग्नि
र्यस्म्मिन्त्सोममिन्द्रःसुतन्दधेजठरेवावशानः ॥ सहस्त्रियम्वाजम
त्त्यन्नसर्ण्णिꣳससवान्त्सन्त्स्तूयसेजातवेदः ४७ अग्नेयत् ॥ अग्ने
यत्तेदिविवर्च्चःपृथिव्यांयदोषधीष्वप्स्वायजत्र ॥ येनान्तरिक्षमु
र्व्वाततन्थत्वेषःसभानुरर्ण्णवोनृचक्षाः ४८ अग्नेदिवः ॥ अग्नेदिवो
ऽअर्ण्णमच्छाजिगास्यच्छादेवाꣳ ॥ ऽऊचिषेधिष्ण्याये ॥ यारोचनेप

For Private and Personal Use Only

रस्तात्सूर्य्यस्यषाश्चावस्तादुपतिष्ठन्तुऽआपं÷ ४९ पुरीष्यासोऽअ
ग्नयं÷ ॥ प्रावणेभि÷सुजोषसः ॥ जुषन्ताङ्यज्ञमद्रुहोनमीवाऽइषो
महीः ५० इडामग्ने ॥ पुरुदꣳसꣳसुनिङ्गोःशश्वत्तमꣳहवमानायसा
ध ॥ स्यान्नं÷सूनुस्तनयोविजावाग्नेसातेसुमतिर्भूत्त्वस्म्मे ५१ अ
यन्ते ॥ अयन्तेयोनिर्ऋत्त्वियोयतोजातोऽअरोचथाः ॥ तञ्जानन्न
ग्नऽआरोहाथानोवर्द्धयारयिम् ॥ ५२ ॥ चिदसि ॥ चिदसितयादे
वतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीदपरिचिदसितयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ५३
लोकम्पृण ॥ छिद्रम्पृणाथोसीदद्ध्रुवात्त्वम् ॥ इन्द्राग्नित्त्वावृहस्प्प
तिरस्मिन्न्योनावसीषदन् ५४ ताऽअस्य ॥ सूददोहसःसोमꣳश्री

णन्तिपृश्न्नयः ॥ जन्मन्देवानांविशस्त्रिष्वारोचनेदिवः ५५ इन्द्रं
विश्श्वाः ॥ इन्द्रंविश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतम
ꣳरथीनांवाजानाꣳसत्पतिम्पतिम् ५६ समितम ॥ समितꣳसङ्कल्प्पे
थाꣳसम्प्रियौरोचिष्णुसुमनस्यमानौ ॥ इषमूर्ज्जमभिसंवसानौ५७
संवाम॥संवाम्मनाꣳसिसंव्रतासमुचित्तान्याकरम् ॥अग्नेपुरीष्ष्या
धिपाभवत्त्वन्नऽइषमूर्ज्जंयजमानायधेहि ५८ अग्नेत्त्वम् ॥ अग्ने
त्त्वम्पुरीष्ष्योरयिमान्पुष्टिमाꣳ॥ऽअसि ॥ शिवाꣳकृत्त्वादिशःसर्वाः
स्वंयोनिमिहासदः ५९ भवतन्नः ॥ भवतन्नःसमनसौसचेतसाव
रेपसौ ॥ मायज्ञꣳहिꣳसिष्टम्मायज्ञपतिञ्जातवेदसौशिवौभवतमद्य ७३

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नं÷ ६० मातेवंपुत्रम् ॥ मातेवंपुत्रम्पृथिवीपुरीष्ष्यमुग्निꣳस्वेयोनां
वभारुषा ॥ तांविश्श्वैर्देवैर्ऋतुभिं÷संविदानः प्प्रजापंतिर्विश्श्वक
र्म्माविमुंञ्चतु ६१ [७] असुंन्वन्तमयंजमानम् ॥ असुंन्वन्तम
यंजमानमिछस्तेनस्येत्यामन्विहितस्कंरस्य ॥ अन्न्यमुस्म्मदिंछसा
तंऽइत्त्यानमोंदेविनिर्ऋतेतुभ्यंमस्तु ६२ नमुꣳसुतेंनिर्ऋतेतिग्मतेजो
युस्म्मयुंविचृंताबन्धमेतम् ॥ यमेनुत्त्वंꣳयुम्म्यासंविदानोत्तमेनाके
ऽअधिंरोहयैनम् ६३ यस्यांस्ते ॥ घोरऽआसञ्जुहोम्म्येषाम्बन्धानां
मवसर्ज्जनाय ॥ यान्त्वाजनोभूमिरितिंप्प्रमदंन्तानिर्ऋतिन्त्वाहम्परि
वेदविश्श्वतं÷ ६४ यन्तेंदेवीनिर्ऋतिराबुबन्धपाशंङ्ग्रीवास्वंविचृत्त्यम्॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तन्तेव्विष्ष्युाम्म्यायुंषोनमद्धयादथैतम्पितुमांद्धिप्प्रसूतः ॥ नमोभू
त्त्यैयेदञ्चकारं ६५ निवेशंनःसङ्गमंनः ॥ निवेशंनःसङ्गमंनोव्वसूनां
व्विश्श्वारूपाभिर्वसूुशचीभिः ॥ देवऽइंवसवितासत्त्यधर्म्मैन्द्रोनतं
स्त्थौसमरेपंथीनाम ६६ सीरायुञ्जन्ति ॥ कवयोयुगाव्वितंन्वतेपृथं
क् ॥ धीरांदेवेषुसुम्न्नया ६७ युनक्तसीरां ॥ युनक्तसीराव्वियुगातं
नुद्ध्वङ्कृतेयोनौव्वपतेहवीजंम् ॥ गिराचंश्श्रुष्टिःसभंराऽअसंन्नोनेदीय
ऽइत्त्सृण्यःपक्कमेयांत्६८शुनःसु ॥ फालाव्विकृंषन्तुभूमिंशुनङ्कीना
शांऽअभियंन्तुव्वाहैः ॥ शुनांसीराहविषातोशंमानासुपिप्पलाऽओषं
धीःकर्त्तनास्म्मे ६९ घृतेनसीतां ॥ घृतेनसीतामधुनासमंज्ज्यतांव्वि ७४

श्वैर्द्देवैरनुमतामुरुद्धिः ॥ ऊर्ज्जस्वतीपयसापिन्वमानास्म्मान्त्सीते
पयसाभ्याववृत्स्व ७० लाङ्गलम्पवीरवत् ॥ लाङ्गलम्पवीरवत्सु
शेवंसोमपित्सरु ॥ तदुद्वपतिगामविम्प्रफर्व्यञ्चपीवरीम्प्रस्थावद्रथ
वाहणम् ७१ कामङ्कामदुघे ॥ धुक्ष्व मित्रायवरुणायच ॥ इन्द्रायाः
श्विभ्याम्पूष्णेप्प्रजाभ्यऽओषधीभ्यः ७२ विमुच्यध्वम्॥ वि
मुच्यध्वमघ्याद्देवयानाऽअगन्मतमसस्प्पारमस्य । ज्ज्योतिरापाम
७३ सजूरब्दः । सजूरब्दोऽअयवोभिःसजूरुषाऽअरुणीभिः ॥ स
जोषसाविश्विनादंसोभिःसजूःसूरऽएतशेनसजूर्व्वैश्वानरऽइडया
घृतेनस्वाहा ७४ [१३] याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःपूर्व्वाजाता

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देवेभ्यस्त्रियुगम्पुरा॥मनैनुबभ्रूणामुहꣳशुतन्धामानिसप्तचं ॥७५ शतंवं॥ शतंवोऽअम्बधामानिसुहस्रमुतवोरुहं ॥ अधाशतक्रत्वो सूयमिमम्मेऽअगुदङ्कृत ७६ ओषधीःप्प्रति ॥ मोदद्धम्पुष्पवतीः प्प्रसूवरीः ॥ अश्वाऽइवसजित्वरीर्व्वीरुधःपारयिष्ण्णवः ७७ ओ षधीरिति ॥ मातरस्तद्वोदेवीरुपब्रुवे ॥ सनेयमश्वङ्गावासꣳऽआत्मा नन्तवपूरुष ७८ अश्वत्थेवं ॥ अश्वत्थेवोनिषदनम्पर्णेवोव्वस तिष्कृता॥ गोभाजऽइत्किलासथयत्सनवथपूरुषम् ७९ यत्रौषधीः ॥ समग्मतराजानःसमिताविव ॥ विप्प्रःसऽउच्यतेभिषग्रक्षोहामी वचातनः ८० अश्वावतीꣳसोमावतीम् ॥ अश्वावतीꣳसोमा

For Private and Personal Use Only

वृतीमूर्जयन्तीमूदोजसम् ॥ आविंत्सिसर्वाऽओषधीरस्म्माऽअरिष्ट
तांतये ८१ उच्छुष्म्मांः ॥ उच्छुष्म्माऽओषधीनाङ्गावोगोष्ठादिवे
रते ॥ धनंऽसनिष्ष्यन्तीनामात्मानन्तवपूरुष ८२ इष्कृतिर्न्नामं॥
वोमातार्थोसूयऽस्त्थनिष्कृतीः ॥ सीराःपतत्रिणीस्त्थनयदामयति
निष्कृत्थ ८३ अतिविश्श्वाःपरिष्ठास्तेनऽइवव्रजमंक्रमुः ॥ ओष
धीःप्प्राचुच्च्यवुर्यत्किञ्चंतन्वोरपः ८४ यदिमाः ॥ यदिमावाजयं
न्नहमोषधीर्हस्तंऽआदधे ॥ आत्माषक्ष्मस्यनश्यतिपुराजीवगृभो
यथा ८५ यस्यौषधीः ॥ प्प्रसर्प्पथाङ्गंमङ्गम्परुंष्पपरुः ॥ ततोयक्ष्मं
विवाधध्वऽउग्ग्रोमंध्यमशीरिव ८६ साकंयक्ष्म ॥ साकंयक्ष्मप्रप

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तुचाषैणाकिकिदीविनां ॥ साकंवातंस्यद्राज्ज्योसाकन्नंश्यनिहाकं
या ८७ अन्यावं॑÷ ॥ अन्यावोऽअन्यामंवत्त्वन्याऽन्यस्याऽउपांव
त ॥ ताःसर्वा÷संविदानाऽइदम्मेप्प्रावंताव्वचं÷ ८८ याःफलीनीः ॥
याःफलिनीर्य्याऽअंफलाऽअंपुष्पायाश्चंपुष्पिणीः ॥ बृहस्प्पति
प्प्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वं॑हंसः ८९ मुञ्चन्तुंमा॥शपत्थ्यादथोवरुण्या
दुत ॥ अथोयमस्यपड्वींशात्सर्वस्म्मादेवकिल्बिषात् ९० अवपतंन्ती
रवदन् ॥ अवपतन्तीरवदन्दिवऽओषधयस्प्परिं ॥ यंञ्जीवमश्नवांम
हैनसरिष्प्यातिपूरुंषः ९१ याऽओषंधीः ॥ याऽओषंधीःसोमंराज्ञी
र्बह्वीःशतविंचक्षणाः ॥ तासांमसित्त्वमुंत्तमारङ्कामांयशं॑हृदे ९२

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःसोमराज्ञीर्विष्ठिताःपृथिवीमनु ॥ बृह
स्पतिप्रसूताऽअस्यैसन्दत्तवीर्यम् १३ याश्च ॥ याश्चेदमुपशृण्व
न्तियाश्चदूरम्परागताः ॥ सर्वाःसङ्गत्यवीरुधोस्यैसन्दत्तवीर्यम्
१४ मावः ॥ मावोरिषत्खनितायस्मैचाहङ्खनामिवः ॥ द्विपाच्चतु
ष्पादस्माकंसर्वमस्त्वनातुरम् १५ ओषधयः सम् ॥ ओषधयः
समवदन्तसोमेनसहराज्ञा ॥ यस्मैकृणोतिब्राह्मणस्तंराजन्पार
यामसि १६ नाशयित्रीबलासस्यार्शसऽउपचितामसि ॥ अथोश
तस्ययक्ष्माणाम्पाकारोरसिनाशनी १७ त्वाङ्गन्धर्वाः ॥ त्वाङ्गन्धर्वा
ऽअखनँस्त्वामिन्द्रस्त्वाम्बृहस्पतिः ॥ त्वामोषधेसोमोराजाविद्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्यक्ष्मांदमुञ्चयत ९८ सहस्वमे ॥ सहस्वमेऽअरांतीःसहस्वपृतनायु
तः ॥ सहस्वसर्वंपाप्मानुंसहमानास्योषधे९९ दीर्घायुस्ते ॥ दीर्घा
युंस्तऽओषधेखनिताषस्म्मैचत्त्वाखनांम्म्यहम् ॥ अथोत्त्वन्दीर्घा
युंर्भूत्त्वाशतवंल्शाविरोहतात् १०० त्वमुंत्तमा ॥ स्योषधेतववृक्षा
ऽउपंस्तयः॥ उपंस्तिरस्तुसोस्म्माकुंर्योऽअस्म्माँ२॥ ऽअभिदासंति
१०१ [२७] मामांहिंसीज्जनिताषःपृथिव्यायोवादिवंसत्यधं
म्मार्व्यानट् ॥ षश्चापश्चन्द्राःप्प्रंथमोजजानकस्म्मैदेवायंहविषांवि
म १०२ अभ्यावंर्त्तस्व ॥ पृथिविषज्ञेनपयंसासह ॥ वपान्तेंऽअ
ग्गिरिंषितोऽअंरोहत् ॥ १०३ ॥ अग्नेषत् ॥ अग्नेषत्तेशुक्रंषच्चन्द्रं ७७

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऊषत्पूतंऊषर्च्चंसुज्ञियंम् ॥ तद्देवेभ्योभरामसि १०४ इषमूर्ज्जम् ॥ इषु
मूर्ज्जमहामितऽआदंमृतस्युयोनिंम्महिषस्युधारांम् ॥ आमागोषुंविशु
त्वातनूषुजहांमिसेदिमनिरांममींवाम् १०५ अग्नेतवं ॥ अग्नेतव
श्श्रवोवयोमहिंभ्राजन्तेऽअर्च्चयोंविभावसो ॥ बृहंद्भानोशवंसावा
जंमुक्थ्युन्दधांसिदाशुषेंकवे १०६ पावकवंर्च्चाःशुक्रवंर्च्चाः ॥ पाव
कवंर्च्चाःशुक्रवंर्च्चाऽअनूंनवर्च्चाऽउदियर्षिभानुनां ॥ पुत्रोमातरांविच
रन्नुपांवसिपृणाक्षिरोदंसीऽउभे १०७ ऊर्ज्जोनपात् ॥ ऊर्ज्जोनपाज्जात
वेदःसुशस्तिभिर्म्मन्दंस्वधीतिभिर्हितः ॥ त्वेऽइषःसन्दंधुर्भूरिवर्पं
सश्चित्रोतंयोवामजांताः १०८ इरज्ज्यन्नंग्ने ॥ प्प्रथयस्वजन्तुभि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रुस्म्मेरायोऽअमर्त्त्यं ॥ सदर्शतस्यद्ववपुषोद्विराजसिपूणाक्षिसानुसिक्ष्
तुम् १०९ इष्कुर्त्तारमह्वरस्यं ॥ इष्कुर्त्तारमह्वरस्यप्प्रचेतसक्षयन्तुॅ
राधंसोमुहः ॥ रातिंव्वामस्यंसुभगाम्महीमिषन्दधासिसानुसिॅरयि
म् ११० ऋतावानम्महिषं ॥ व्विश्श्वदर्शतमग्निॅसुम्म्नायंदधिरेपुरो
जनाः ॥ श्रुत्कर्णॅसप्प्रथस्तमन्त्वागिरादैव्यम्मानुषासुगा॥१११॥
आप्प्यायस्व ॥ समेतुतेव्विश्श्वतःसोमवृष्णयम् ॥ भवाव्वाजस्य
सङ्गथे ११२ सन्तें ॥ सन्तुपयांॅसिसमुषन्तुव्वाजाःसंव्वृष्णयान्य
भिमातिषाहः ॥ आप्प्यायमानोऽअमृतायसोमदिविश्श्रवांॅस्यु
त्तमानिधिष्ष्व ११३ आप्प्यायस्व ॥ मदिन्तमसोमव्विश्श्वेभिरॅ

For Private and Personal Use Only

शुभिं÷ ॥ भवांनꣳसुप्प्रथंस्तमुꣳसखांवृधे ११४ आतें ॥ वृत्सोमनो
समत्परमाच्चित्सुधस्त्थांत् ॥ अग्नेत्त्वाङ्कामयागिरा ११५ तुब्भ्यु
न्ताः ॥ तुब्भ्युन्ताऽअंङ्गिरस्तमुव्विश्श्वां÷सुक्षितयꣳपृथंकू ॥ अग्ने
कामांयसेमिरे ११६ अुग्निश्प्प्रियेषुं ॥ अुग्निश्प्प्रियेषुधामंसुका
मोंभुतस्युभद्दंस्य ॥ सुम्म्राडेकोव्विरांजति ११७ [१६] इतिसंहि
तापाठेद्वादशोऽध्याय: १२ मयिगृह्णामिपंचदशध्रुवासिमधुवाताए
कादशकौसम्यकूस्रवंतिनवेमंमाषडपांत्वैकाऽयंपुर:पंचसप्ताष्टापंचा
शत् ॥ मयिंगृह्णामि ॥ मयिंगृह्णाम्म्यग्ग्रेंऽअुग्निंꣳरायस्प्पोषांयसुप्प्र
जास्त्वायंसुवींरुर्यांय ॥ मामुंदेवतांꣳसचन्ताम् १ अपाम्पृष्ठम् ॥ अ

पाम्पृ॒ष्ठमं॑सि॒योनि॑र॒ग्नेः॑स॒मु॒द्रम॒भित॒ऽपिन्व॑मा॒नम् ॥ वर्द्ध॑मानोम॒हाँ॥
ऽआ॒च॒पुष्क॑रे॒दि॒वोमात्र॑या॒वरि॒म्म्णाप्प्र॑थस्व २ ब्रह्म॑ज्ञा॒नम् ॥ ब
ह्म॑ज्ञा॒नम्प्र॑थ॒मम्पु॒रस्ता॒द्वि॒सीम॒तः॒सु॒रु॒चो॑वे॒नऽआ॑वः ॥ सबु॒ध्न्या॒
ऽउप॒माऽअ॑स्यवि॒ष्ठाः॒सत॒श्च॒योनि॒मस॑त॒श्च॒विव॑ः ३ हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः॒
सम॑वर्त्त॒ताग्रे॑भू॒तस्य॑जा॒तः॒पति॒रेक॑ऽआसीत् ॥ सदा॑धार॒पृ॒थि॒वीन्द्या
मु॒तेमाङ्कस्मै॑दे॒वाय॑ह॒विषा॑विधेम ४ द्र॒प्प्स॒श्च॒स्कन्द॥पृ॒थि॒वीमनु॒द्या
मि॒मञ्च॒योनि॒मनु॒य॒श्च॒पूर्व॑ः ॥ स॒मा॒नंयो॒नि॒मनु॑स॒ञ्चर॑न्तन्द्र॒प्प्सञ्जु॒
हो॒म्म्यनु॑स॒प्त॒हो॒त्राः ५ नमो॑स्तु ॥ स॒र्प्पेभ्यो॒ये॑के॒च॑पृ॒थि॒वीमनु॑ ॥
येऽअ॒न्तरि॑क्षे॒ये॒दि॒वि॒तेभ्य॑ः॒स॒र्प्पेभ्यो॒नम॑ः ॥ ६ ॥ याऽइष॑वः ॥ या

ऽइषंवोयातुधानानांस्येवावनस्पती१ँरनु ॥ येवांवटेषुशेरंतेतेभ्यः
सर्प्पेभ्योनमः ७ येवा । मीरोचनेदिवोयेवासूर्यस्यरश्मिषु ॥ ये
षामप्सुसदस्कृतन्तेभ्यः सर्प्पेभ्योनमः ८ कृणुष्ष्वपाजः ॥ कृ
णुष्ष्वपाजःप्रसितिन्नपृथ्वीँय्याहिराजेवामंवाः ॥ ऽइभेन॥तृष्वी
मनुप्रसितिन्द्रूणानोस्तासिविद्ध्यरक्षसस्तापिष्ठैः ॥ ९ ॥ तवभ्रमा
सः ॥ तवभ्रमासऽआशुयापतन्त्यनुस्पृशधृषताशोशुचानः ॥ तपू
ंष्ष्यग्नेजुह्वापतङ्गानसंन्दितोविसृजविष्ष्वगुल्काः १० प्रतिस्प
शः ॥ प्रतिस्पशोविसृजतूर्णितमोभवापायुर्विशोऽअस्याऽअदब्धः
योनोदूरेऽअघशंसोयोऽअन्त्यग्नेमाकिष्टेव्यथिरादधर्षीत् ११ उदग्ने ॥

तिष्टुप्प्रत्यातंनुष्ष्वन्न्युमित्रां॑ ॥ ऽओषतातिग्ममहेने ॥ योनोऽअरां
तिॐसमिधानचक्केनीचातन्धंक्ष्यतसन्नशुष्कंम् १२ ऊर्द्धोभंव ॥
ऊर्द्धोभंवप्प्रतिंविद्ध्याध्युयस्म्मदाविष्कृंणुष्ष्वदैव्यांन्न्यग्ग्ने ॥ अवं
स्थिरातंनुहियातुजूनांजामिमजांमिम्प्रमृंणीहिशत्रूंन् ॥ अग्ग्नेष्ट्वा
तेजंसासादयामि १३ अग्ग्निर्म्मूर्द्धा ॥ दिवःककुत्पतिंःपृथिव्याअ
यम् ॥ अपाᳬरेताᳬसिजिन्वति ॥ इन्द्रंस्यत्त्वौजंसासादयामि १४
भुवोयज्ञस्यं ॥ भुवोयज्ञस्यरजंसश्चनेतायत्रांनियुद्भिःसचंसेशिवा
भिंः ॥ दिविमूर्द्धानंन्दधिषेस्वर्षांजिह्वामंग्ग्नेचकृषेहव्यवाहंम् १५ [१५]
ध्रुवासि ॥ धरुणास्तृंताविश्श्वकंर्म्मणा ॥ मात्त्वासमुद्रऽउद्वंधीन्मा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुपर्णोऽस्यंथमानापृथिवीन्दृंऽह १६ प्रजापतिष्ट्वा ॥ सायत्त्वपाम्पृष्ठे
समुद्रस्येमंन् ॥ व्यचस्वतीम्प्रथस्वतीम्प्रथस्वपृथिव्यसि १७ भूर
सि ॥ भूरसिभूमिरस्यदितिरसिविश्श्वधायाविश्श्वस्यभुवनस्यध
र्त्री ॥ पृथिवींयच्छपृथिवीन्दृंऽहपृथिवीम्माहिंऽसीः १८विश्श्वस्म्मै
प्प्राणाय ॥ विश्श्वस्म्मैप्प्राणायापानायव्यानायोदानायप्प्रतिष्ठायै
चरित्त्राय ॥ अग्निष्ट्वा । भिपातुमह्यास्वस्त्याछर्दिषाशन्तमेनतयादेव
तयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद १९ काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती ॥ परुषःपरुष
स्प्परि ॥ एवानोदूर्वेप्प्रतनुसहस्रेणशतेनच २० याशतेन ॥ प्प्रतनो
षिसहस्रेणविरोहसि ॥ तस्यास्तेदेवीष्टकेविधेमहविषावयम् २१ या

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्तेँ ॥ ऽअग्नेसूर्य्यैरुचोदिवमातुन्वन्तिरश्मिभिः ॥ ताभिन्नोऽअ
द्यसर्व्वाभीरुचेजनायनस्कृधि २२ यावः ॥ यावोदेवाःसूर्य्येरुचो
गोष्वश्वेषुयारुचः ॥ इन्द्राग्नीताभिःसर्व्वाभीरुचन्नोधत्तबृहस्प
ते २३ विराड्ज्योतिः ॥ विराड्ज्योतिरधारयत्स्वराड्ज्योतिरधारय
त् ॥ प्रजापतिष्ट्वासादयतुपृष्ठेपृथिव्याज्ज्योतिष्मतीम्॥ विश्वस्मै
प्राणायापानायव्यानायविश्वञ्ज्योतिर्यच्छ ॥ अग्निष्टेधिपतिस्त
यादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद २४ मधुश्च ॥ मधुश्चमाधवश्चवासं
न्तिकावृतूऽअग्नेरन्तःश्लेषोसिकल्पेतान्द्यावापृथिवीकल्पन्ता
मापऽओषधयःकल्पन्तामग्नयःपृथङ्ममज्यैष्ठ्यायसव्रताः ॥ ये

For Private and Personal Use Only

ऽअुग्नयुःसमंनसोन्तुराद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ व्वासंन्तिकावृतूऽअंभि
कल्प्पंमानाऽइन्द्रंमिवदेवाऽअंभिसंविंशन्तुतयांदेवतंयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवे
सींदतम् २५ अषांढासि ॥ अषांढासिसहंमानासहुस्वारांतीःसहंस्व
पृतनायुतः ॥ सुहस्रंव्वीर्य्यांसिसामांजिन्व २६ [११] मधुव्वातांः॥
मधुव्वाताऽऋतायुतेमधुंक्षरन्तिसिन्धंवः॥माद्ध्वीर्न्नःसुन्त्वोषंधीः २७
मधुनक्तंम् ॥ मधुनक्तंमुतोषसोमधुंमुत्पार्थिवुᳪरजः ॥ मधुद्यौरस्तु
नःपिता २८ मधुंमान्नः ॥ मधुंमान्नोव्वनुस्प्पतिर्म्मधुंमाः ॥ ऽअस्तु
सूर्य्यः ॥ माद्ध्वीर्गावोंभवन्तुनः २९ अुपाङ्गम्भंन् ॥ अुपाङ्गम्भंन्त्सी
दुमात्त्वासूर्य्योभितांप्प्सीन्माग्निर्वैश्श्वानुरः ॥ अच्छिन्नपत्राःप्प्र

जाऽअनुवीक्षस्वानुत्त्वादिव्वयावृष्टिःसचताम् ३० त्रीन्त्समुद्रान् ॥ त्री
न्त्समुद्रान्त्समसृपत्स्वर्ग्गानपाम्पतिर्वृषभऽइष्टकानाम् ॥ पुरीषंवसा
नःसुकृतस्यलोकेतत्रगच्छयत्रपूर्वेपरेताः ३१ महीद्यौःपृथिवीचन
ऽइमंयज्ञम्मिमिक्षताम्॥पिपृतान्नोभरीमभिः॥ ३२ विष्णोःकर्म्मा
णि॥पश्यतयतोव्रतानिपस्पशे॥इन्द्रस्ययुज्यःसखा ३३ ध्रुवासि ॥
धरुणेतोजज्ञेप्रथममेभ्योयोनिभ्योऽअधिजातवेदाः ॥ सगायत्र्या
त्रिष्टुभानुष्टुभाचदेवेभ्योहव्यंवहतुप्रजानन् ३४ इषेराये ॥ रमं
स्वसहसेद्युम्नऽऊर्जेऽअपत्याय ॥ सम्म्राडसिस्वराडसिसारस्वतौत्वो
त्सौप्प्रावताम् ३५ अग्नेयुक्ष्व ॥ अग्नेयुक्ष्वाहियेतवाश्श्वासोदेवसा ८२

धवं÷ ॥ अरंबहन्तिमन्न्यवे ३६ सुक्ष्वाहि ॥ देंवहूतमाः ॥ ऽअश्वाँ
ः ॥ ऽअग्नेरथीरिंव ॥ निहोतापूर्व्यःसंदः ३७ [११] सुम्म्यक्स्स्र
वन्ति ॥ सरितोनधेनाऽअन्तर्हृदामनसापूयमानाः ॥ घृतस्यधारा
अभिचांकशीमिहिरण्ययोंवेतसोमद्ध्येऽअग्नेः ॥ ३८ ऋचेत्त्वा ॥
रुचेत्त्वांभासेत्वाज्ज्योतिषेत्वा ॥ अभूदिदंविश्श्वंस्यभुवनस्यवाजि
नमग्नेर्वैश्श्वानरस्यंच ३९ अग्निर्ज्ज्योतिषा ॥ अग्निर्ज्ज्योतिषा
ज्ज्योतिष्म्मान्रुक्मोवर्च्चसावर्च्चस्वान् ॥ सहस्रदाऽअसिसहस्रायत्त्वा
४० आदित्यङ्गर्भम् ॥ आदित्यङ्गर्भम्पयंसासमंङ्धिसहस्रस्यप्प्रति
मांविश्श्वरूपम् ॥ परिवृङ्धिहरंसामाभिमंᳪस्त्थाःशतायुषङ्कृणुहि

चीयमानः ४१ वातस्यजूतिं ॥ वरुणस्यनाभिमश्वञ्जज्ञानᳪंसरि
रस्यमध्ये ॥ शिशुन्नदीनाᳪंहरिमद्रिबुध्नमग्नेमाहिᳪंसीःपरमेव्यो
मन् ४२ अजस्रमिन्दुम् ॥ अजस्रमिन्दुमरुषम्भुरण्युमग्निमीडेपूर्व
चित्तिन्नमोभिः ॥ सपर्वभिर्ऋतुशःकल्पमानोगाम्माहिᳪंसीरदिति
विराजम् ४३ वरूत्रीन्त्वष्टुः ॥ वरूत्रीन्त्वष्टुर्वरुणस्यनाभिमविञ्ज
ज्ञानाᳪंरजसःपरस्मात् ॥ महीᳪंसाहस्रीमसुरस्यमायामग्नेमाहि
ᳪंसीःपरमेव्योमन्४४ योऽअग्निः ॥ योऽअग्निरग्नेरध्यजायतशो
कात्पृथिव्याऽउतवादिवस्परि ॥ येनप्रजाविश्वकर्म्माजजानत ८३
मग्नेहेडःपरितेवृणक्तु ४५ चित्रन्देवानाम् ॥ चित्रन्देवानामुदगाद

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नीकुश्चक्षुर्म्मित्रस्यवरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्यावापृथिवीऽअन्तरि
क्ष ँ सूर्यऽआत्माजगतस्तस्थुषश्च ४६ [९] इमम्मा ॥ हि ँसी
र्द्विपादम्पशु ँसहस्राक्षोमेधायचीयमानः ॥ मयुम्पशुम्मेधमग्नेजुष
स्वतेनचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ मयुन्तेशुगृच्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशु
गृच्छतु ४७ इमम्मा ॥ हि ँसीरेकशफम्पशुङ्कनिक्रदंवाजिनंवाजिने
षु ॥ गौरमारण्यमनुतेदिशामितेनचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ गौरन्ते
शुगृच्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृच्छतु ४८ इम ँसाहस्रम् ॥ इम ँसाहस्र ँ
शतधारमुत्संव्यच्यमान ँसरिरस्यमध्ये ॥ घृतन्दुहानामदितिञ्जना
याग्नेमाहि ँसीःपरमेव्योमन् ॥ गवयमारण्यमनुतेदिशामितेनचि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्वानस्तन्वोनिषीद ॥ गवयन्तेशुगृंछतुयद्विष्मस्तन्तेशुगृंछतु ४९
इममूर्णायुं ॥ वरुणस्यनाभिन्त्वचम्पशुनान्द्विपदाञ्चतुष्पदाम् ॥
त्वष्टुःप्रजानाम्प्रथमञ्जनित्रमग्नेमाहिंसीः परमेव्योमन् ॥ उष्ट्रमा
रण्यमनुंतेदिशामितेनचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ उष्ट्रन्तेशुगृंछतुय
न्द्विष्मस्तन्तेशुगृंछतु ५० अजोहि ॥ अजोह्यग्नेरजनिष्टशोका
त्सोऽअपश्यज्जनितारमग्रे ॥ तेनदेवादेवतामग्रमायँस्तेनरोहमाय
न्नुपमेद्ध्यांसः ॥ शरभमारण्यमनुंतेदिशामितेनचिन्वानस्तन्वोनि
षीद ॥ शरभन्तेशुगृंछतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृंछतु ५१ त्वंयविष्ठ ॥ ८४
दाशुषोनॄःपाहिशृणुधीगिरः ॥ रक्षातोकमुतत्मना ५२ [६] अ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पान्त्वां ॥ अपान्त्वेमंन्त्सादयाम्म्युपान्त्वोद्मंन्त्सादयाम्म्युपान्त्वा
भस्म्मंन्त्सादयाम्म्युपान्त्वाज्ज्योतिंषिसादयाम्म्युपान्त्वायंनेसादया
म्म्यर्णवेत्त्वासदंनेसादयामिसमुद्रेत्त्वासदंनेसादयामिसरिरेत्त्वासदं
नेसादयाम्म्युपान्त्वाक्षयेंसादयाम्म्युपान्त्वासधिंषिसादयाम्म्युपा
न्त्वासदंनेसादयाम्म्युपान्त्वांसुधस्त्थेंसादयाम्म्युपान्त्वायोनौंसाद
याम्म्युपान्त्वापुरींषेसादयाम्म्युपान्त्वापाथंसिसादयामिगायत्त्रेण
त्त्वाछन्दंसासादयामित्रैष्टुंभेनत्त्वाछन्दंसासादयामिजागंतेनत्त्वाछ
न्दंसासादयाम्म्यानुंष्टुभेनत्त्वाछन्दंसासादयामिपाङ्क्तेनत्त्वाछन्दंसा
सादयामि ५३ [१] अयम्पुरः ॥ अयम्पुरोभुवस्तस्यंप्प्राणोभौ

For Private and Personal Use Only

वायुर्नोव्वसन्तःप्प्राणायनोगायत्रीव्वासन्तीगायत्र्यैगायत्रङ्गायत्रादु
पाꣳशुरुपाꣳशोस्त्रिवृत्त्रिवृतोरथन्तरंव्वसिष्ठऽऋषिः प्प्रजापतिगृहीत
यात्त्वयाप्प्राणङ्गृह्णामिप्प्रजाभ्यः ५४ अयन्दक्षिणा ॥ विश्वक
र्म्मातस्यमनोव्वैश्वकर्म्मणङ्ग्रीष्मोमानसस्त्रिष्टुब्ग्रैष्मीत्रिष्टुभः
स्वारꣳस्वारादन्तर्यामोन्तर्यामात्पञ्चदशःपञ्चदशाद्बृहद्बृहतोभरद्वाजऽऋ
षिःप्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयामनोगृह्णामिप्प्रजाभ्यः ५५ अयम्पु
श्चात् ॥ अयम्पश्चाद्विश्वव्यचास्तस्यचक्षुर्वैश्वव्यचसंव्वर्षाश्चा
क्षुष्योजगतीव्वार्षीजगत्याऽऋक्सममृक्समाच्छुक्रःशुक्रात्स
प्तदशःसप्तदशाद्वैरूपञ्जमदग्निरृषिः प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयाच

क्षुर्गृह्णामिप्प्रजाभ्यः ५६ इदमुत्तरात् ॥ इदमुत्तरात्त्स्वस्तस्यश्श्रो
त्रꣳसौवꣳशरच्छ्रौत्र्यनुष्टुप्शारद्यनुष्टुभऽऐडमैडान्मन्थीमन्थिनऽएक
विꣳशऽएकविꣳशाद्वैराजंविश्श्वामित्रऽऋषिः प्प्रजापतिगृहीतयात्त्व
याश्श्रोत्रंगृह्णामिप्प्रजाभ्यः ५७ इयमुपरिमतिस्तस्यैवाङ्माऽत्त्याहे
मन्तोवाच्यःपङ्क्तिर्हैमन्तीपङ्क्त्यैनिधनवन्निधनवतऽआग्रयणऽआ
ग्रयणात्त्रिणवत्त्रयस्त्रिꣳशौत्रिणवत्त्रयस्त्रिꣳशाभ्याꣳशाक्वररैवतेवि
श्श्वकर्म्मऽऋषिः प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयावाचंगृह्णामिप्प्रजाभ्यो
लोकन्ताऽइन्द्रम् ५८ [५] इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांत्रयोदशो
ऽध्यायः १३ ध्रुवक्षितिःपट्सजूर्कर्तुभिर्मूर्द्धावयोर्द्विकाविंद्राग्नीआ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

युमैंषट्कावाशुस्त्रिवृदेकाग्नेर्भागोस्येकयाचतुष्कावष्टावेकत्रिँशत्॥
ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिः ॥ ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासिध्रुवंयोनिमासी
दसाधुया ॥ उख्यस्यकेतुम्प्रथमञ्जुषाणाश्विनाध्वर्यूसादयतामि
हत्वा १ कुलायिनीघृतवती ॥ कुलायिनीघृतवतीपुरन्धिःस्योने
सीदसदनेपृथिव्याः ॥ अभित्वारुद्रावसवोगृणन्त्विमाब्रह्मपीपिहि
सौभगायाश्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा २ स्वैर्दक्षैः ॥ स्वैर्दक्षैर्दक्ष
पितेहसीददेवानांसुम्नेबृहतेरणाय ॥ पितेवैधिसूनवआसुशेवा
स्वावेशातन्वासंविशस्वाश्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा ३ पृथिव्याः ८६
पुरीषम् ॥ पृथिव्याःपुरीषमस्यप्सोनामतान्त्वाविश्वेअभिगृण

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्तुदेवा ३ ॥ स्तोमंपृष्ठाघृतवंतीहसींदप्रजावेदस्मेद्रविणायंजस्वा
श्विनांहूर्य्यूंसांदयतामिहत्वां ४ आदित्यास्त्वा ॥ पृष्ठेसांदयाम्म्य
न्तरिंक्षस्यधर्त्रींविष्टम्भंनींन्दिशामधिपत्नींम्भुवंनानाम् ॥ ऊर्म्मिद्र
प्सोऽअपामंसिविश्वकंर्म्मांतऽऋषिरश्विनांहूर्य्यूंसांदयतामिह
त्वा ५ शुक्रश्च ॥ शुक्रश्चशुचिश्चग्रैष्म्मांवृतूऽअग्नेरंतःश्लेषोसि
कल्पेंतान्द्यावांपृथिवीकल्पंन्तामापऽओषंधयःकल्पंन्तामग्न
यःपृथङ्मज्ज्यैष्ठ्यांयसव्रंताः ॥ येऽअग्नयःसमंनसोन्तराद्यावांपृ
थिवीऽइमे ॥ ग्रैष्म्मांवृतूऽअंभिकल्पंमानाऽइन्द्रंमिवदेवाऽअंभिसं
विंशन्तुतयादेवतंयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसींदतम् ॥ ६ ॥ [६] सजूर्ऋतुभिः

For Private and Personal Use Only

संहि. सुजूर्विधाभिःसुजूर्देवैःसुजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेत्वावैश्वानराया पू.अ.
८७ श्विनांध्वर्य्यूसांदयतामिहत्वांसुजूर्ऋतुभिःसुजूर्विधाभिःसुजूर्वसु १४
भिः सुजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेत्वावैश्वानरायाश्विनांध्वर्य्यूसांदय
तामिहत्वांसुजूर्ऋतुभिःसुजूर्विधाभिःसुजूरुद्रैःसुजूर्देवैर्वयोनाधैर
ग्नयेत्त्वावैश्वानरायाश्विनांध्वर्य्यूसांदयतामिहत्त्वांसुजूर्ऋतुभिः
सुजूर्विधाभिःसुजूरांदित्यैःसुजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेत्वावैश्वानरा
याश्विनांध्वर्य्यूसांदयतामिहत्वांसुजूर्ऋतुभिःसुजूर्विधाभिः ः सुजू
र्विश्वैर्देवैःसुजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेत्वावैश्वानरायाश्विनांध्वर्य्यू ८७
सांदयतामिहत्वां ७ प्राणम्मे ॥ पाह्यपानम्मेपाहिव्यानम्मेपाहिच

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

क्षुर्म्मऽउर्व्याविभाहिश्श्रोत्रम्मेश्श्लोकय ॥ अपःपिन्वौषधीर्जिन्व
द्विपादवचतुष्पात्पाहिदिवोवृष्टिमेरय ८ [२] मूर्द्धावयम्प्रजाप
तिश्छन्दःक्षत्रंवयोमयन्दञ्छन्दोविष्टम्भोवयोधिपतिश्छन्दोविश्व
कर्म्मावयम्परमेष्ठीछन्दोबस्तोवयोविबलञ्छन्दोवृष्णिर्वयोविशा
लञ्छन्दःपुरुषोवयस्तन्द्रञ्छन्दोव्याघ्रोवयोनाधृष्टञ्छन्दःसिंहोव
यश्छदिश्छन्दःपष्ठवाड्वयोबृहतीछन्दऽउक्षावयःककुप्छन्दऽऋषभो
वयःसतोबृहतीछन्दोनड्वान्वयः ९ अनड्वान्वयः ॥ पङ्क्तिश्छन्दोधे
र्वयोजगतीछन्दस्त्र्यविर्वयस्त्रिष्टुप्छन्दोदित्यवाड्वयोविराट्छन्दःपञ्चा
विर्वयोगायत्रीछन्दस्त्रिवत्सोवयऽउष्णिक्छन्दस्तुर्य्यवाड्वयोनुष्टु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. प्प्छन्दोलोकन्ताऽइन्द्रंम् १० [२] इन्द्राग्नीऽअव्व्यंथमानाम् ॥ इ पू.अ.
८८ न्द्राग्नीऽअव्व्यंथमानामिष्टकान्दृꣳहतꣳयुवम् ॥ पृष्ठेनद्यावापृथिवीऽअ १४
न्तरिक्षञ्चव्विबाधसे ११ व्विश्वकर्म्मात्वा ॥ सादयत्त्वन्तरिक्षस्यपृ
ष्ठेव्यचस्वतीम्प्रथस्वतीमन्तरिक्षꣳयच्छान्तरिक्षन्दृꣳहान्तरिक्षम्माहिꣳ
सीः ॥ व्विश्वस्म्मैप्प्राणायापानायव्व्यानायोदानायप्प्रतिष्ठायैचरि
त्राय ॥ व्वायुष्ट्वाभिपातुमह्यास्वस्त्याछर्दिषाशन्तमेनतयादेवतयाङ्गि
रस्वद्ध्रुवासीद १२ शतम् ७०० ॥ राड्यसि ॥ राड्यसिप्प्राचीदिग्वि
राडसिदक्षिणादिक्ꣳसम्म्राडसिप्प्रतीचीदिक्ꣳस्वराडस्युदीचीदिग ८८
धिपत्न्यसिबृहतीदिक् १३ व्विश्वकर्म्मात्वा ॥ सादत्वन्तरिक्षस्य

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पृष्ठेज्ज्योतिष्म्मतीम् ॥ व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायुव्विश्श्वु
ञ्ज्योतिंर्य्यच्छ ॥ व्वायुष्ट्टेधिंपतिस्तयांदेवतंयाङ्गिरुस्वध्रुवासींद १४ न
भंश्च्च । नभुस्यश्च्चुव्वाषिंकावृतूऽअुग्ग्नेरंन्तःश्लुेषोसिकल्प्पेतान्द्यावां
पृथिवीकल्प्पंन्तामापुऽओषंधयुःकल्प्पंन्तामुग्ग्नयुःपृथुङ्ममुज्ज्यै
ष्ठ्यांयसव्व्रताः ॥ येऽअुग्ग्नयुःसमंनसोन्तुराद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ व्वा
षिंकावृतूऽअंभिकल्प्पंमानाऽइन्द्रंमिवदेवाऽअंभिसंव्विशन्तुतयांदेव
तंयाङ्गिरुस्वध्रुवेसींदतम् १५ इषश्च्चं ॥ इषश्च्चोर्ज्जश्च्चंशारदावृतूऽअु
ग्ग्नेरंन्तःश्लुेषोसिकल्प्पेतान्द्यावांपृथिवीकल्प्पंन्तामापुऽओषंधयुः
कल्प्पंन्तामुग्ग्नयुःपृथुङ्ममुज्ज्यैष्ठ्यांयुसव्व्रंताः ॥ येऽअुग्ग्नयुःसमंनं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सोन्तराद्यावापृथिऽवीइमे ॥ शारदावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमि
वदेवाऽअभिसंविंशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वध्रुवेसीदतम् १६ [६]
आयुर्म्मे ॥ पाहिप्प्राणम्मेपाह्यपानम्मेपाहिव्यानम्मेपाहिचक्षुर्म्मे
पाहिश्श्रोत्रम्मेपाहिवाचम्मेपिन्वमनोमेजिन्वात्मानम्मेपाहि
ज्ज्योतिर्म्मेयच्छ १७ माछन्द÷ ॥ प्प्रमाछन्द÷प्प्रतिमाछन्दोऽअस्त्री
वयश्छन्द÷पङ्क्तिश्छन्दऽउष्णिक्छन्दोबृहतीछन्दोनुष्टुप्छन्दोविरा
ट्छन्दोगायत्रीछन्दस्त्रिष्टुप्छन्दोजगतीछन्द÷पृथिवीछन्द÷ १८ पृथि
वीछन्दोन्तरिक्षञ्छन्दोद्यौश्छन्दःसमाश्छन्दोनक्षत्राणिछन्दोवाक्छ
न्दोमनश्छन्द÷कृषिश्छन्दोहिरण्यञ्छन्दोगौश्छन्दोजाछन्दोश्श्व

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्छन्दः १९ अग्निर्देवता ॥ अग्निर्देवतावातोदेवतासूर्य्योदेवताच
न्द्रमादेवतावसवोदेवतारुद्रादेवतादित्यादेवतामरुतोदेवताविश्श्वेदे
वादेवताबृहस्पतिर्देवतेन्द्रोदेवतावरुणोदेवता २० मूर्द्धासि ॥ मूर्द्धा
सिराध्रुवासिधरुणाधर्त्र्यसिधरणी ॥ आयुषेत्त्वावर्च्चसेत्त्वाकृष्यै
त्वाक्षेमायत्वा ॥ २१ ॥ यन्त्रीराट् ॥ यन्त्रीराड्यन्त्र्यसियमनीध्रुवा
सिधरित्री ॥ इषेत्त्वोर्ज्जेत्त्वारय्यैत्वापोषायत्वालोकन्ताऽइन्द्रम् ॥
२२ [६] आशुस्त्रिवृत् ॥ आशुस्त्रिवृद्भान्तःपञ्चदशोव्योमासप्तदशो
धरुणऽएकविꣳशःप्रतूर्त्तिरष्टादशस्तपोनवदशोभीवर्त्तःसविꣳशोवर्च्चो
द्वाविꣳशःसम्भरणस्त्रयोविꣳशोयोनिश्चतुर्विꣳशोगर्भाःपञ्चविꣳश

For Private and Personal Use Only

संहि. ऽओजस्त्रिणवः क्रतुरेकत्रिंशः प्रतिष्ठात्रयस्त्रिंशो ब्रध्नस्य विष्टपं च पू.अ.

१० तुस्त्रिंशो नाकः षट्त्रिंशो विवर्त्तोऽष्टाचत्वारिंशो धर्त्रं चतुष्टोमः २३[१] १४

अग्नेर्भागः ॥ अग्नेर्भागोसि दीक्षायाऽआधिपत्यम्ब्रह्मस्पृतन्त्रि

वृत्स्तोमऽइन्द्रस्य भागोसि विष्णोराधिपत्यङ्क्षत्रं स्पृतम्पञ्चदशस्तो

मो नृचक्षसाम्भागोसि धातुराधिपत्यञ्जनित्रं स्पृतं सप्तदशस्तोमो

मित्रस्य भागोसि वरुणस्याधिपत्यन्दिवो वृष्टिर्वातस्पृतऽएकविंश

स्तोमो वसूनाम्भागः २४ वसूनाम्भागोसि रुद्राणामाधिपत्यञ्चतु

ष्पात्स्पृतञ्चतुर्विंशस्तोमःऽआदित्यानाम्भागोसि मरुतामाधिप १०

त्यङ्गर्भास्पृताः पञ्चविंशस्तोमो दित्यै भागोसि पूष्णऽआधिपत्य

मोजेस्पृतन्त्रिणवस्तोमोंदेवस्यंसवितुर्भागोसिबृहस्पतेराधिपत्य
ᳪसमीचीर्दिशंस्पृताश्चंतुष्टोमस्तोमोषवानाम्भागः २५षवानाम्भा
गोस्ययंवानामाधिपत्यम्प्रजास्पृताश्चंतुश्चत्वारि ᳪ शस्तोमंऽऋभू
णाम्भागोसिविश्वेषान्देवानामाधिपत्यम्भूतᳪस्पृतन्त्रंयस्त्रि ᳪ श
स्तोमः सहश्च २६ सहश्च ॥ सहस्यश्चहैमन्तिकावृतूऽअग्नेरन्तः
श्लेषोसिकल्पेतान्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापऽओषधयःकल्प
न्तामग्नयःपृथङ्ममज्यैष्ठ्यायसव्रताः ॥ येऽअग्नयःसमनसोन्त
राद्यावापृथिवीऽइमे ॥ हैमन्तिकावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदे
वाऽअभिसंविशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् २७ [४] एकं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यास्तुवत ॥ प्प्रजाऽअंधीयन्तप्प्रजापंतिरधिंपतिरासीतिसृभिंरस्तु
वतब्ब्रह्मांसृज्ज्यतब्ब्रह्मंणस्प्पतिरधिंपतिरासीत्पञ्चभिंरस्तुवतभूता
न्न्यंसृज्ज्यन्तभूतानाम्पतिरधिंपतिरासीत्सुप्पभिंरस्तुवतसप्पऽऋष
योंसृज्ज्यन्तधाताधिंपतिरासीन्नवभिंरस्तुवत २८ नुवभिंरस्तुवत
॥ पितरोंसृज्ज्यन्तादिंतिरधिंपत्क्यासींदेकादुशभिंरस्तुवतऽऋतवोंसृ
ज्ज्यन्तार्त्तवाऽअधिपतयऽआसँस्त्रयोदुशभिंरस्तुवतुमासांऽअसृज्ज्य
न्तसंव्वत्सुरोधिंपतिरासीत्पञ्चदुशभिंरस्तुवतक्षुत्रमंसृज्ज्युतेन्द्रोधिंप
तिरासीत्सप्पदुशभिंरस्तुवतग्ग्राम्म्याः पुशवोंसृज्ज्यन्तबृहुस्प्पतिर ९१
धिंपतिरासीन्नवदुशभिंरस्तुवत २९ नुवदुशभिंरस्तुवत ॥ शूद्रार्य्यावं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सृज्यन्तामहोरात्रे ऽ अधिपत्नी ऽआस्तामेकविं ६ शत्यास्तुवतैकश
फाःपशवोसृज्यन्तवरुणोधिपतिरासीत्त्रयोविं ६ शत्यास्तुवतक्षुद्राः
पशवोसृज्यन्तपूषाधिपतिरासीत्पञ्चविं६शत्त्यास्तुवतारण्याः पश
वोसृज्यन्तवायुरधिपतिरासीत्सप्तविं ६ शत्यास्तुवतद्यावापृथिवी
ध्यैतांवसवोरुद्राऽआदित्या ऽअनुव्यायुँस्त ऽएवाधिपतय ऽआसन्नव
विं६शत्त्यास्तुवत ३० नवविं६शत्यास्तुवत ॥ वनस्पतयोसृज्य
न्तसोमोधिपतिरासीदेकत्रिं ६ शतास्तुवतप्रजाऽअसृज्यन्तयवा
श्चायवाश्चाधिपतयऽआसँस्त्रयस्त्रिं६शतास्तुवतभूतान्यशाम्यन्प्र
जापतिःपरमेष्ठ्यधिपतिरासील्लोकन्ताऽइन्द्रम् ३१ [४] इतिसंहि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. तायांचतुर्दशोध्यायः १४ अग्नेजातान्पंचरश्मिनासत्यायचतस्रो पू.अ.
१२ राइयस्ययंपुरःपंचकावग्निर्मूर्द्धैकोनत्रिँ शद्येनऽऋषयोष्टौतपश्चनव १५
सप्तपंचषष्टिः ॥ अग्नेजातान् ॥ अग्नेजातान्प्रणुदानःसुपत्क्रान्प्र
त्त्यजातान्नुदजातवेदः ॥ अधिनोब्रूहिसुमनाऽअहेडँस्तवंस्यामुशर्म्मँ
स्त्रिवरूथऽउद्भौ ॥ १ ॥ सहसाजातान् ॥ सहसाजातान्प्रणुदानःसु
पत्क्रान्प्रत्यजाताञ्जातवेदोनुदस्व ॥ अधिनोब्रूहिसुमनस्यमानोव
यँस्यामप्रणुदानःसुपत्क्रान् २ षोडशीस्तोमं ÷ ॥ षोडशीस्तोम
ऽओजोद्रविणञ्चतुश्चत्वारिँशस्तोमोवर्चोद्रविणम् ॥ अग्नेःपुरीष १२
मस्यप्सोनामतान्त्वाविश्वेऽअभिगृणन्तुदेवाः ॥ स्तोमंपृष्ठाघृतवं

For Private and Personal Use Only

तीहसींदप्रजावंदुरस्मेद्रविणायंजस्व ३ एवश्छन्दः ॥ एवश्छन्दोव
रिवश्छन्दः शम्भुश्छन्दःपरिभूश्छन्दऽआछच्छन्दोमनश्छन्दोव्यच
श्छन्दःसिन्धुश्छन्दःसमुद्रश्छन्दःसरिरञ्छन्दःककुप्छन्दस्त्रिककु
प्छन्दःकाव्यञ्छन्दोऽअङ्कुपञ्छन्दोक्षरपङ्क्तिश्छन्दःपदपङ्क्तिश्छन्दो
विष्टारपङ्क्तिश्छन्दःक्षुरोभ्रज्जश्छन्दऽआछच्छन्दःप्रछच्छन्दः ४ आ
छच्छन्दःप्रछच्छन्दः ॥ संयच्छन्दोवियच्छन्दोबृहच्छन्दोरथन्तरञ्छन्दो
निकायश्छन्दोविवधश्छन्दोगिरश्छन्दोभ्रजश्छन्दः संस्तुप्छ
न्दोनुष्टुप्छन्दऽएवश्छन्दोवरिवश्छन्दोवयश्छन्दोवयस्कृछन्दोविष्प
र्द्धाश्छन्दोविशालञ्छन्दश्छदिश्छन्दोदूरोहणञ्छन्दस्तन्द्रञ्छन्दोऽअ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ङ्काङ्कुच्छन्दं ÷ ५ [५] रुश्मिनांसुत्यायं ॥ सुत्त्यांजिंन्वुप्प्रेतिं
नाधर्म्मणाधर्म्मंजिन्वान्वित्यादिवादिवंजिन्वसुन्धिनान्तरिक्षेणा
न्तरिंक्षजिन्वप्प्रतिधिनांपृथिव्यापृथिवींजिन्वविष्टम्भेनुवृष्ट्यावृष्टिं
जिन्वप्प्रवयान्हाहर्जिन्वानुयाराज्यारात्रींजिन्वोशिजावसुंभ्यो
वसूंजिन्वप्प्रकेतेनादित्येभ्यं ऽआदित्त्यांजिंन्वुतन्तुंनाराय ÷ ६ त
न्तुंनारायस्प्पोषेणरायस्प्पोषंजिन्वस ६ सुर्प्पेणंश्श्रुतायेश्श्रुताजिं
न्वैडेनौषंधीभिरोषंधीर्जिन्वोत्तुमनंतनूभिंस्तनूर्जिन्ववयोधसाधीं
तेनाधींताजिन्वाभिजितातेजंसातेजोंजिन्व ७ प्रतिपदंसि॥प्प्रतिपदें ९२
त्वानुपदंस्यनुपदेंत्वासुम्पदंसिसुम्पदेंत्वातेजोंसितेजसेत्वात्रिवृदंसि८

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्रिवृदसि ॥ त्रिवृतेत्वाप्प्रवृदसिप्प्रवृतेत्वाव्विवृदसिव्विवृतेत्वासवृदसि सुवृतेत्वाक्कमोस्याक्कमायत्वासङ्क्रमोसिसङ्क्रमायत्वोत्क्रमोस्युत्क्रमा युत्वोत्क्रान्तिरस्युत्क्रान्त्यैत्वाधिपतिनोर्ज्जोर्ज्जञ्जिन्व ९ [४] राड्यं सि॥ राड्यंसिप्प्राचीदिग्वसवस्तेदेवाऽअधिपतयोग्निर्हेतीनाम्प्रति धर्त्तात्रिवृत्त्वास्तोमं ÷पृथिव्व्याᳪश्श्रयत्वाज्ज्यमुक्थमव्व्यथायैस्तभ्ना तुरथन्तर ६ सामप्प्रतिष्ठित्त्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमजादेवे षुदिवोमात्रयावरिम्म्णाप्प्रथन्तुविधर्त्ताचायमधिपतिश्श्चतेत्त्वासर्व्वे संविदानानाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु १० व्विराडसि व्विराडसिदक्षिणादिग्ग्रुद्रास्तेदेवाऽअधिपतय ऽइन्द्रोहेतीनाम्प्रतिधर्त्ता

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पंञ्चदशस्त्वास्तोमं ÷ पृथिव्याᳬंश्रयतुप्रउगमुक्थमव्यथायैस्तभ्ना
तुबृहत्सामप्रतिष्ठित्या ऽ अन्तरिक्ष ऽऋषयस्त्वाप्रथमजादेवेषुदिवो
मात्रयावरिम्णाप्रथन्तुविधर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्वासर्वेसंविदा
नानाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु ११ सम्राडसि॥प्र
तीचीदिगादित्यास्तेदेवा ऽ अधिपतयोवरुणोहेतीनाम्प्रतिधर्त्तासप्त
दशस्त्वास्तोमं÷पृथिव्याᳬंश्रयतुमरुत्वतीयमुक्थमव्यथायैस्तभ्नातु
वैरूपᳬंसामप्रतिष्ठित्या ऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्रथमजादेवेषुदिवो
मात्रयावरिम्णाप्रथन्तुविधर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्वासर्वेसंविदाना
नाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु १२ स्वराडसि ॥ स्वरा

For Private and Personal Use Only

डुस्युदीचीदिङ्मुरुतंस्तेदेवाऽअधिपतयुःसोमोहेतीनाम्प्रतिधुर्तैकविँ
ᳪशस्त्वास्तोमः पृथिव्याᳪश्रयतुनिष्केवल्यमुक्थमथव्यंथायैस्तभ्ना
तुवैराजा ᳪ सामुप्प्रतिष्ठित्याऽअन्तरिक्षुऽऋषंयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषु
दिवोमात्रंयावरिम्म्णाप्प्रंथन्तुविधुर्ताचायमधिपतिश्चतेत्त्वासर्वेसं
विदानानाकंस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु १३ अधिपत्क्वय
सि ॥ बृहतीदिग्विश्वेतेदेवाऽअधिपतयोबृहस्पतिर्हेतीनाम्प्रति
धुर्तात्रिणवत्रयस्त्रिᳪशौत्त्वास्तोमौपृथिव्याᳪश्रयताँवैश्वदेवाग्नि
मारुतेऽउक्थेऽअव्यंथायैस्तभ्नीता ᳪ शाक्वररैवतेसामंनीप्प्रतिष्ठित्या
ऽअन्तरिक्षुऋषंयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोमात्रंयावरिम्म्णाप्रंथन्तु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

विधर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्वासर्वेसंविदानानाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलो
केयजमानञ्चसादयन्तु १४ [५] अयम्पुरः ॥ अयम्पुरोहरिकेशः
सूर्य्यरश्मिस्तस्यरथगृत्सश्चरथौजाश्चसेनानीग्ग्रामण्यौ ॥ पुञ्जि
कस्थलाचक्रतुस्थलाचाप्सरसौदङ्क्ष्णवः पशवोहेति पौरुषेयोव
धःप्प्रहेतिस्तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोय
श्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः १५ अयन्दक्षिणा ॥ विश्वकर्म्मात
स्यरथस्वनश्चरथेचित्रश्चसेनानीग्ग्रामण्यौ ॥मेनकाचसहजन्या
चाप्सरसौयातुधानाहेतीरक्षांसिप्प्रहेतिस्तेभ्योनमोऽअस्तुतेनो
वन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः १६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अयम्पश्चात् ॥ अयंपश्चाद्विश्वव्व्यचास्तस्यरथप्प्रोतश्चासमर
थश्चसेनानीग्ग्रामण्ण्यौ ॥ प्रम्म्लोचन्तीचानुम्म्लोचन्तीचाप्प्सर
सौव्व्याग्घ्राहेतिःसप्पाःप्प्रहेतिस्तेब्भ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृड
यन्तुतेषन्द्विष्ष्मोषश्चनोद्वेष्टितमेषाजम्भेदध्मः १७ अयमुत्तरात् ॥ अ
यमुत्तरात्संषद्वसुस्तस्यतार्क्ष्यश्चारिष्टनेमिश्चसेनानीग्रामण्ण्यौ ॥
विश्वाचीचघृताचीचाप्प्सरसावापोहेतिर्व्वातःप्प्रहेतिस्तेब्भ्योनमो
ऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेषन्द्विष्ष्मोषश्चनोद्वेष्टितमेषाजम्भेद
दध्मः १८ अयमुपरि ॥ अयमुपर्य्यर्व्वाग्वसुस्तस्यसेनजिच्चसुषे
णश्चसेनानीग्ग्रामण्ण्यौ ॥ उर्व्वशीचपूर्व्वचित्तिश्चाप्प्सरसावव्वस्फू

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

र्जन्हेतिर्विद्युत्महेतिस्तेभ्योनमो ऽ अस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेय
न्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः १९ [५] अग्निर्मूर्द्धा ॥
दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या ऽअयम् ॥ अपाᳬरेताᳬसिजिन्वति २०
अयमग्निः ॥ सहस्रिणोवाजस्यशतिनस्पतिः ॥ मूर्द्धाकवीरयी
णाम् २१ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेपुष्करादध्यथर्वानिरमन्थत ॥ मू
र्ध्नोविश्वस्यवाघतः २२ भुवोयज्ञस्य ॥ भुवोयज्ञस्यरजसश्चने
तायत्रानियुद्भिःसचसेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानन्दधिषेस्वर्षाञ्जिह्वा
मग्नेचकृषेहव्यवाहम् २३ अबोद्ध्यग्निः ॥ समिधाजनानाम्प्रति
धेनुमिवायतीमुषासम् ॥ यह्वा ऽ इवप्रवयामुज्जिहानाः प्रभानवः ॥ १६

सिस्रतेनाकमच्छ २४ अवोचामकवये ॥ अवोचामकवयेमेध्याय
वचोवन्दारुंवृषभायवृष्णे ॥ गविष्ठिरोनमसास्तोममग्नौ दिवीवरुक्म
मुरुव्यञ्चमश्रेत् २५ अयमिह ॥ प्रथमोधायिधातृभिर्होतायजि
ष्ठोऽअध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्नवानोभृगवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वं
विशेविशे २६ जनस्यगोपाः ॥ जनस्यगोपाऽअजनिष्टजागृविर
ग्निःसुदक्षःसुवितायनव्यसे ॥ घृतप्रतीकोबृहतादिविस्पृशाद्युमद्वि
भातिभरतेभ्यःशुचिः २७ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेऽअङ्गिरसोगुहाहित
मन्वविन्दञ्छिश्रियाणंवनेवने ॥ सजायसेमथ्यमानःसहोमहत्वा
माहुःसहसस्पुत्रमङ्गिरः २८ सखायःसम् ॥ सखायःसंवःसम्यञ्च

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. श्वमिषुꣳस्तोमंश्वाग्नये ॥ वर्षिष्ठायक्षितीनामूर्जोनप्त्रेसहस्वते २९ पू.अ.
५७ सꣳसमित् ॥ सꣳसमिद्युवसेवृषन्नग्नेविश्श्वान्यर्य्यꣳआ ॥ इडस्पदे १९
समिद्ध्यसेसनोवसून्याभर ३० त्वाश्विन्नश्श्रवस्तम ॥ हवन्तेविक्षु
जन्तवः ॥ शोचिष्केशम्पुरुप्प्रियाग्नेहव्यायवोढवे ३१ एनावः ॥ ए
नावोऽअग्निन्नमंसोर्ज्जोनपातमाहुवे ॥ प्रियश्चेतिष्ठमरतिꣳस्वध्वरंवि
श्श्वस्यदूतममृतम् ३२ विश्श्वस्यदूतम्॥विश्श्वस्यदूतममृतंविश्श्व
स्यदूतममृतम् ॥ सयोजतेऽअरुषाविश्श्वभोजसासदुद्द्रवत्स्वाऽहुतः
३३ सदुद्द्रवत् ॥ सदुद्द्रवत्स्वाऽहुतःसदुद्द्रवत्स्वाऽहुतः ॥ सुब्रह्मायज्ञः १७
सुशमीवसूनान्देवꣳराधोजनानाम् ३४ अग्नेवाजस्य ॥ अग्नेवा

जंस्युगोमंतुऽईशानःसहसोयहो ॥ अस्मेधेहिजातवेदोमहिश्श्रवंः
३५ सऽइधानः ॥ सऽइधानोवसुंष्कविरग्निरीडेन्योगिरा॥रेवदस्म
भ्यंपुर्वणीकदीदिहि ३६ क्षपोराजन ॥ क्षपोराजन्नुतत्मनाग्ने
वस्तोरुतोषसंः ॥ सतिग्मजम्भरक्षसोदहप्रति ३७ भद्रोनंः ॥ भ
द्रोनोऽअग्निराहुतोभद्रारातिःसुंभगभद्रोऽअंध्वरः ॥ भद्राऽउतप्रशं
स्तयः ३८ भद्राऽउत ॥ प्रशंस्तयोभद्रम्मनंःकृणुष्ववृत्रतूर्ये ॥ ये
नांसमत्सुंसासहंः ३९ येनांसमत्सु ॥ सासहोवंस्थिरातंनुहिभूरिश
र्द्धताम ॥ वनेमांतेऽअभिष्टिभिः ४० अग्निन्तम ॥ अग्निन्तम्मं
न्येयोवंसुरस्तंयंयन्तिधेनवंः ॥ अस्तमर्वन्तऽआशवोस्तन्नित्यां

सोवाजिनुऽइषंᳫंस्तोतृभ्युऽआभंर ४१ सोऽअग्निः ॥ सोऽअ
ग्निरुर्योवसुंर्गृणेसंरुयमायन्तिधेनवं÷ ॥ समर्वन्तोरघुद्रुवःसᳫंसुंजा
तासं÷सूरयुऽइषंᳫंस्तोतृभ्युऽआभंर ४२ उभेसुंश्चन्द्र ॥ सुर्पिषो
दर्वीश्रीणीषऽआसनि ॥ उतोनुऽउत्पुंपूर्र्याऽउक्थेषुंशवसस्पतुऽइ
षंᳫंस्तोतृभ्युऽआभंर ४३ अग्नेतम् ॥ अग्नेतमुद्याश्वंन्नस्तोमैः
क्रतुन्नभुद्रᳫंहृंदिस्पृशम् ॥ ऋद्ध्यामांतुऽओहैंः ४४ अधाहि ॥ अधा
ह्यग्नेक्रतोर्भुद्रस्युदक्षंस्यसाधोः ॥ र्थीर्ऋतस्यंबृहुतोबभूथ ४५
एभिर्न्नं÷॥ एभिर्न्नोऽअर्क्कैर्भवांनोऽअर्वाङ्स्वुर्णज्योतिं÷॥अग्नेवि
श्वेभिःसुमनाऽअनींकैः ४६ अग्निᳫंहोतांरम् ॥ अग्निᳫंहोतांर १८

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म्मन्न्येदास्त्वंन्तंवसुꣳसूनुꣳसहंसोजातवेदसंविप्प्रन्नजातवेदसम् ॥ य
ऽऊर्द्ध्वयास्वद्ध्वरोदेवोदेवाच्च्यांकृपा ॥ घृतस्यविब्भ्राष्टिमनुवष्टिशोचि
षाजुह्वानस्यसर्प्पिषः॥४७अग्नेत्वम्॥अग्नेत्वन्नोऽअन्तमऽउतत्राता
शिवोभवावरूत्थ्यः ॥ वसुरग्निर्वसुश्श्रवाऽअच्छानक्षिद्युमत्तमꣳरयि
न्दाः॥तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवःसुम्म्नायनूनमीमहेसखिब्भ्यः॥४८[२९]
येनऽऋषयः ॥ येनऽऋषयस्तपसासत्रमायन्निन्धानाऽअग्निꣳस्वं
राभरन्तः ॥ तस्मिन्नहन्निदधेनाकेऽअग्निंयमाहुर्म्मनवस्तीर्णवर्हि
षम् ४९ तम्पत्नीभिः ॥ तम्पत्नीभिरनुगच्छेमदेवाःपुत्त्रैर्ब्भ्रातृभिरु
तवाहिरण्यैः ॥ नाकंगृब्भ्णानाःसुकृतस्यलोकेतृतीयेपृष्ठेऽअधिरो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चनेदिवः ५० आवाचः ॥ आवाचोमद्ध्वेमरुहद्धुरण्युरयमग्निः
सत्पंतिश्चेकिंतानः ॥ पृष्ठेपृथिव्यानिहितोदविद्युतदधस्पदङ्कणुतांग्ये
पृतन्यवं÷ ५१ अयमग्निः ॥ अयमग्निर्वीरतमोवयोधाःसंहस्रि
योद्योततामप्रंयुछन् ॥ विभ्राजंमानःसरिरस्यमद्ध्यऽउपप्रयांहि
दिव्यानिधार्म ५२ सम्प्रच्यंवद्ध्वमुप ॥सम्प्रयातांग्नेपथोदेवयानान्कृ
णुद्ध्वम् ॥ पुनं÷कृण्वानापितरायुवांनान्वातांछंसीत्वयितन्तुमेतम्
५३ उद्बुंध्यस्व ॥ उद्बुंध्यस्वाग्नेप्रतिंजागृहित्वमिष्टापूर्तेसछंसृजे
थामयञ्च ॥ अस्मिन्त्सधस्थेऽअद्ध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवायजमा
नश्चसीदत ५४ येनवहसि ॥ सहस्रंयेनाग्नेसर्ववेदसम् ॥ तेनेमं

For Private and Personal Use Only

रुषङ्गन्नोनयस्वद्दैवेषुगन्तवे ५५ अयन्तैं ॥ अयन्तेयोनिर्ऋृत्वियोय
तोजातोऽअरोचथाः॥तज्ञानन्नग्नऽआरोहाथानोवर्द्धयारयिम॥५६
[८] तपश्च ॥ तपश्चतपस्यश्चशैशिरावृतूऽअग्नेरन्तःश्लेषोसि
कल्पैतान्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापऽओषधय ः कल्पन्तामग्न
यः पृथङ्ममज्ज्यैष्ठ्यायसव्रताः ॥ येऽअग्नयःसमनसोन्तराद्यावापृ
थिवीऽइमे ॥ शैशिरावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसं
विशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ५७ परमेष्ठीत्त्वा ॥ सादय
तुदिवस्पृष्ठेज्ज्योतिष्मतीम् ॥ विश्वस्मैप्राणायापानायव्यानाय
विश्वञ्ज्योतिर्यच्छ ॥ सूर्यस्तेधिपतिस्तयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवासी

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द ५८ लोकम्पृण ॥ छिद्रम्पृणाथोसीदध्रुवात्वम् ॥ इन्द्राग्नीत्वाबृ
हस्पतिरुस्मिन्न्योनावसीषदन् ५९ ताऽअस्य ॥ सूददोहसःसोमँ
श्रीणन्तिपृश्न्नयः॥जन्मन्देवानांविशस्त्रिष्वारोचनेदिवः६० इन्द्रंवि
श्श्वा॥इन्द्रंविश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरः॥रथीतमँरथीनां
वाजानाँसत्पतिम्पतिम्६१प्रोथदश्श्वं॥प्रोथदश्श्वोनयवसेविष्य
न्यदामहःसंवरणाद्व्यस्त्थात् ॥ आदस्यवातोऽअनुवातिशोचिरध
स्म्मतेव्रजनकृष्णमस्ति ॥ ६२ ॥ आयोष्ट्वा ॥ आयोष्ट्वासदनेसाद
याम्म्यवतश्छायायाँसमुद्रस्यहृदये ॥ रश्मीवतीम्भास्वतीमाया
द्याम्भास्यापृथिवीमोर्वन्तरिक्षम् ६३ परमेष्ठीत्वा ॥ सादयतुदिवस्पृ

For Private and Personal Use Only

ष्ट्रेयचंस्वर्तीम्प्रथंस्वतीन्दिवंरुयछ्छदिवंन्दृहुदिवुम्माहिंसीः ॥ वि
श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायोंदानायंप्प्रतिष्ठायैंचरित्रांय ॥ सू
र्य्यस्त्वाभिपांतुमह्यास्वुस्त्याछर्दिषाशन्तमेनतयांदेवतंयाङ्गिरस्व
द्ध्रुवेसींदतम् ६४ सुहस्रंस्यप्प्रमा॥सिंसुहस्रंस्यप्प्रतिमासिसुहस्रंस्यो
न्मासिंसाहस्रोसिसुहस्रांयत्त्वा ६५ [९] इतिसंहितापाठेपंचदशो
ध्यायः ॥ १५ ॥ नमस्तेषोडशहिरण्यबाहवऽउष्णीषिणेतक्षभ्योज्ये
ष्ठायपंचकाःस्तुत्यायचतस्त्रःशंभवायैकापार्श्वायपंचद्रापेअंधसोविं
शतिर्नवषट्षष्टिः ॥ नमस्ते ॥ नमंस्तेरुद्रमुन्यवंऽउतोतइषवेनमं: ॥
बाहुभ्यांमुततेनमंः १ यातें ॥ रुद्रशिवातनूरघोरापांपकाशिनी॥ त

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यानस्तन्वाशन्तमयागिरिशन्ताभिचाकशीहि २ यामिषुम् ॥ या
मिषुङ्गिरिशन्तहस्तेबिभर्ष्यस्तवे ॥ शिवाङ्गिरित्रताङ्कुरुमाहिᳫसीःपु
रुषञ्जगत् ३ शिवेनवचसा ॥ त्वागिरिशाच्छावदामसि॥यथानःस
र्वमिज्जगदयक्ष्मᳫसुमनाऽअसत् ४ अद्ध्यवोचत् ॥ अद्ध्यवोचदधि
वक्ताप्रथमोदैव्योभिषक् ॥ अहींश्चसर्वाञ्जम्भयन्त्सर्वाश्चयातुधा
न्न्योधराचीःपरासुव ५ असौयः ॥ असौयस्ताम्म्रोऽअरुणऽउतब
भ्रुःसुमङ्गलः ॥ येचैनᳫरुद्राऽअभितोदिक्षुश्रिताःसहस्रशोवैषाᳫहे
डऽईमहे ६ असौयः ॥ असौयोवसर्प्पतिनीलग्ग्रीवोविलोहितः ॥
उतैनङ्गोपाऽअदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्य्यःसदृष्टोमृडयातिनः ७ नमो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्तु ॥ नमोस्तुनीलग्ग्रीवायसहस्राक्षायमीढुषे ॥ अथोयेऽअस्युस
त्वानोहन्तेभ्योकरन्नमं ÷ ८ प्रमुञ्च ॥ प्रमुञ्चधन्न्वनुस्त्वमुभयोरा
त्न्यर्योर्ज्ज्याम् ॥ याश्चंतेहस्तऽइषवः परताभगवोवप ९ विज्ज्युन्ध
नुः ॥ कपर्दिनोविशल्ल्योबाणवाः ॥ उत ॥ अनेशन्नस्युयाऽइषवऽआ
भुरस्यनिषङ्गधिः १० यातें ॥ हेतिर्म्मीढुष्टमहस्तेबभूवंतेधनुः ॥ त
यास्म्मान्विश्श्वतुस्त्वमयुक्ष्म्मयापरिभुज ११ परिते ॥ परितेधन्न्वं
नोहेतिरस्म्मान्वृणक्तुविश्श्वतः ॥ अथोयऽइषुधिस्तवारेऽअस्म्मन्नि
धेहितम् १२ अवतत्यधनुः ॥ अवतत्यधनुष्ट्वᳬसहस्राक्षशतेषुधे ॥
निशीर्ष्यशल्ल्यानाम्मुखाशिवोनःसुमनाभव १३ नमस्ते ॥ नमस्तु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽआयुंधायानांततायधृष्णवें ॥ उभाब्भ्यांमुततेनमोबाहुब्भ्यान्त
वधन्वने १४ मानं÷ ॥ मानोमहान्तंमुतमानोऽअर्भकम्मानुऽउक्षं
न्तमुतमानंऽउक्षितम् ॥ मानोवधीःपितरम्मोतमातरम्मानं÷ प्प्रिया
स्तन्वोरुद्द्ररीरिषः १५ मानंस्तोके ॥ तनंयेमानुऽआयुंषिमानोगोषु
मानोऽअश्श्वेषुरीरिषः ॥ मानोंवीरान्नुंद्द्रभामिनोवधींर्हविष्म्मंन्तः
सदमित्त्वांहवामहे १६ [१६] शतम् ८०० नमोहिरंण्यबाहवे ॥
सेनान्येदिशाञ्चपतंयेनमोनमोवृक्षेब्भ्योहरिकेशेब्भ्यःपशूनाम्पतंये
नमोनमं÷ शष्प्पिञ्जंरायत्त्विषीमतेपथीनाम्पतंयेनमोनमोहरिकेशा
योपवीतिनेपुष्टानाम्पतंयेनमोनमोबब्भ्लुशायं१७नमोबब्भ्लुशायं॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ह्याधिनेन्नांनाम्पतंयेनमोनमोभुवस्यंहेत्त्यैजगंताम्पतंयेनमोनमो
रुद्रायांततायिनेक्षेत्रांणाम्पतंयेनमोनमं ÷ सूतायाहंन्त्यैवनांनाम्पतं
येनमोनमोरोहिंताय ॥ नमोरोहिंताय ॥ स्त्थुपतंयेव्वृक्षाणाम्पतंये
नमोनमोभुवन्तयेंव्वारिवस्कृतायौषधीनाम्पतंयेनमोनमोमुन्त्रिणेंव्वा
णिजायुकक्षांणाम्पतंयेनमोनमंऽउच्चैर्घोषायाक्रुन्दयंतेपत्तीनाम्प
तंयेनमोनमं÷कृत्स्नायुतयां १९ नम÷कृत्स्नायुतया ॥ धावंतेसत्त्वं
नाम्पतंयेनमोनमुःसहंमानायनिह्याधिनंऽआह्याधिनीनाम्पतंयेन
मोनमोनिषुङ्गिणेंककुभायंस्तेनानाम्पतंयेनमोनमोनिचेरवेंपरिच
रायारंण्यानाम्पतंयेनमोनमोव्वश्वंते २० नमोव्वश्वंते ॥ परिवश्वं

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तेस्तायूनाम्पतयेनमोनमोनिषङ्गिणऽइषुधिमतेतस्कराणाम्पतयेन
मोनमः सृकायिभ्योजिघांᳲसद्भ्योमुष्णताम्पतयेनमोनमोसिम
द्भ्योनक्तञ्चरद्भ्योविकृन्तानाम्पतयेनमः २१ [५] नमऽउष्णीषि
णे ॥ गिरिचरायकुलुञ्चानाम्पतयेनमोनमऽइषुमद्भ्योधन्वायिभ्य
श्चवोनमोनमऽआतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्चवोनमोनम
ऽआयच्छद्भ्योस्यद्भ्यश्चवोनमोनमोविसृजद्भ्यः २२ नमोविसृज
द्भ्योविध्यद्भ्यश्चवोनमोनमः स्वपद्भ्योजाग्रद्भ्यश्चवोनमोनमऽश
यानेभ्यऽआसीनेभ्यश्चवोनमोनमस्तिष्ठद्भ्योधावद्भ्यश्चवोनमो
नमः सभाभ्यः २३ नमः सभाभ्यः ॥ सभापतिभ्यश्चवोनमोन

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मोऽश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्चवोनमोनमऽआव्याधिनीभ्योविवि
ध्यन्तीभ्यश्चवोनमोनमऽउगणाभ्यस्तृंहतीभ्यश्चवोनमोनमो
गणेभ्यः२४नमोगणेभ्यो॥गणपतिभ्यश्चवोनमोनमोव्रातेभ्यो
व्रातपतिभ्यश्चवोनमोनमोगृत्सेभ्योगृत्सपतिभ्यश्चवोनमोन
मोविरूपेभ्योविश्वरूपेभ्यश्चवोनमोनमःसेनाभ्यः २५ नमः
सेनाभ्यः ॥ सेनानिभ्यश्चवोनमोनमोरथिभ्योऽअरथेभ्यश्च
वोनमोनमःक्षतृभ्यःसङ्ग्रहीतृभ्यश्चवोनमोनमोमहद्भ्योऽअर्भके
भ्यश्चवोनमः २६ [५] नमस्तक्षभ्यः ॥ नमस्तक्षभ्योरथका
रेभ्यश्चवोनमोनमःकुलालेभ्यःकर्म्मारेभ्यश्चवोनमोनमोनिषा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देभ्यं ॑पु॒ञ्जि॒ष्टेभ्य॑श्च॒वो॒नमो॒नमं॑ ॑श्व॒नि॒भ्यो॒मृ॒ग॒यु॒भ्य॑श्च॒वो॒न
मो॒नमुः॑श्व॒भ्यं॑ २७ नमुः॑श्व॒भ्यः॑श्व॒प॑तिभ्य॑श्च॒वो॒नमो॒नमो॑भ॒
वाय॑च॒रु॒द्राय॑च॒नमः॑ शर्वाय॑च॒प॒शु॒पत॑येच॒नमो॒नील॑ग्रीवाय॒च॒शि॒ति॒क
ण्ठाय॑च॒नमः॑ कप॒र्दिने॑ २८ नमः॑ कप॒र्दिने॑ ॥ च॒व्यु॑प्तकेशाय॒च॒नमः॑
सहस्रा॒क्षाय॑च॒शत॑धन्वनेच॒नमो॑गि॒रि॒श॒याय॑च॒शि॒पि॒वि॒ष्टाय॑च॒नमो॑
मी॒ढुष्ट॑माय॒चेषु॑मतेच॒नमो॑ह्र॒स्वाय॑ २९ नमो॑ह्र॒स्वाय॑ ॥ च॒वा॒मु॒ना
य॑च॒नमो॑बृह॒तेच॒वर्षी॑यसेच॒नमो॑वृ॒द्धाय॑च॒स॒वृधे॑च॒नमो॑ग्र्याय॑च॒प्र॒थु
माय॑च॒नमः॑ऽआ॒शवे॑ ३० नमः॑ऽआ॒शवे॑ ॥ चा॒जि॒राय॑च॒नमः॑ शीघ्र्या॑
य॑च॒शी॒भ्याय॑च॒नमः॑ऽऊर्म्या॑यचावस्व॒न्याय॑च॒नमो॑ना॒द्याय॑च॒द्वि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्प्यायच ३१ [५] नमोज्ज्येष्ठायं ॥ चकनिष्ठायंचुनमः पूर्व्वजायं
चापरजायंचुनमोमद्ध्यमायंचापगल्भायंचुनमोजघन्यायचबु
ध्न्यायचुनमःसोभ्याय ३२ नमःसोभ्याय ॥ चप्रतिसर्याय
चुनमोयाम्म्यायचक्षेम्म्यायचुनमःश्लोक्यायचावसान्यायचुन
मऽउर्व्वर्यायचुखल्यायचुनमोवन्याय ३३ नमोवन्याय ॥ चुक
क्ष्यायचुनमःश्रवायंचप्रतिश्रवायंचुनमऽआशुषेणायचाशुरथा
यचनमःशूरायचावभेदिनेंचुनमोबिल्म्मिनें ३४ नमोबिल्म्मिनेंच
कवचिनेंचुनमोवर्म्मिणेंचवरूथिनेंचुनमः श्रुतायंचश्रुतसेनायं
चुनमोदुन्दुभ्यायचाहनन्यायचुनमोधृष्णवे ३५ नमोधृष्णवे ॥

For Private and Personal Use Only

संहि. चप्प्रमृशायंचनमोनिषङ्गिणेचेषुधिमतेचनमस्तीक्ष्णेषवेचायुधिने पू.अ
१०५ चनमःस्वायुधायचसुधन्वनेच ३६ [५] नमःस्रुत्याय ॥ चप १६
थ्यायचनमःकाट्यायचनीप्प्यायचनमः कुल्यायचसरस्यायच
नमोनादेयायचवैशन्तायचनमःकूप्प्याय ३७ नमःकूप्प्याय ॥
चावट्यायचनमोवीध्र्यायचातप्प्यायचनमोमेघ्यायचविद्युत्या
यचनमोवर्ष्यायचावर्ष्यायचनमोवात्याय ३८ नमोवात्याय ॥
चरेष्म्यायचनमोवास्तव्यायचवास्तुपायचनमः सोमायचरुद्राय
चनमस्ताम्रायचारुणायचनमःशङ्गवे ३९ नमःशङ्गवे ॥ चपशुप १०८
तयेचनमः उग्रायचभीमायचनमोअग्रेवधायचदूरेवधायचनमोह

न्वेहचुनींयसेञ्चनमोंवृक्षेभ्योहरिंकेशेभ्योनमस्तारायं ४० [४] न
मं÷शम्भुवायं ॥ चमयोभुवायंचुनमं÷शङ्करायंचमयस्करायंचुनमं÷
शिवायंचशिवतंरायच ४१ [१] नमुऽपार्य्यांय ॥ चावार्य्यांयचु
नमं ÷ प्प्रतंरणायचोत्तंरणायचुनमुस्तीर्त्थ्यांयचकूल्यांयचुनमुऽ श
ष्प्यांयचुफेन्यांयचुनमं÷सिकुत्त्यायं४२नमं÷सिकुत्याय ॥ चप्प्र
वाह्यायचुनमं÷किंशिलायंचक्षयणायंचुनमं ÷कुपर्द्दिनेचपुलस्त
येचुनमंऽइरिण्यायचप्प्रपत्थ्यायचुनमोव्व्रज्ज्यांय ४३ नमोव्व्रज्ज्यां
य॥ चुगोष्ठ्यांयचुनमुस्तल्प्प्यांयचुगेह्यांयचुनमोंहृदुय्यायचनिवे
ष्प्यायचुनमुऽकाट्यांयचगह्वरेष्ठायंचुनमुऽशुष्क्यांय ४४ नमुऽशु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्क्कयांय ॥ चहरित्यायचनमंःपांॅसव्यायचरजस्यायचनमोलो
प्प्यांयचोलप्प्यायचनमऽऊर्व्यांयचसूर्व्यांयचनमंःपर्णाय ४५ न
मंःपर्ण्णायं ॥ चपर्ण्णशदायंचनमंऽउद्गुरमाणायचाभिघ्नतेचनमं
ऽआखिदतेचंप्प्रखिदतेचनमंऽइषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यश्चवोनमोनमो
वःकिरिकेभ्योदेवानाᳯहृदयेभ्योनमोविचिन्वत्केभ्योनमोविक्षि
णत्केभ्योनमंऽआनिर्हतेभ्यंः ४६ [५] द्रापेऽअन्धंसः ॥ द्रापे
ऽअन्धंसस्पतेदरिद्रनीललोहित ॥ आसाम्प्रजानामेषाम्पशूनाम्मा
भेर्म्मारोङ्मोचंनःकिञ्चनाममत् ४७ इमारुद्रायं ॥ तवसेकपर्दिने
क्षयद्वीरायप्प्रभंरामहेमतीः ॥ यथाशमसद्द्विपदेचतुष्प्पदेविश्श्वम्पु १०६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ष्ट्वामेऽअस्मिन्नंनातुरम् ४८ यातें ॥ रुद्राशिवातनूःशिवाविश्वा
हाभेषजी ॥ शिवारुतस्यभेषजीतयांनोमृडजीवसें ४९ परिनः ॥प
रिंनोरुद्रस्यंहेतिर्वृणक्तुपरित्वेषस्यंदुर्म्मतिरंघायोः ॥ अवस्थिरामघ
वंद्भ्यस्तनुष्वमीढ्वस्तोकायतनंयायमृड ५० मीढुष्टमशिवंतम ॥ शि
वोनःसुमनाभव ॥ परमेवृक्षऽआयुधन्निधायकृत्तिंवसानऽआचर
पिनांकम्बिभ्रदागहि ५१ विकिरिद्रविलोहित ॥ नमस्तेऽअस्तुभ
गवः ॥ यास्तेंसहस्रंहेतयोन्यमस्मन्निवपन्तुताः ५२ सहस्राणि
सहस्रशः ॥ सहस्राणिसहस्रशोबाह्वोस्तवहेतयः ॥ तासामीशानोभ
गवःपराचीनामुखाकृधि ५३ असंख्यातासहस्राणि ॥ येरुद्राऽअ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धिभूम्म्यांम् ॥ तेषांᳬसहस्रयोजुनेवुधन्न्वांनितन्नमसि ५४ अुस्मि
न्नमंहुति ॥ अुस्म्मिन्नमंहुत्युर्ण्णुवेन्तरिंक्षेभुवाऽअधिं ॥ तेषांᳬसहस्र
योजुनेवुधन्न्वांनितन्नमसि ५५ नीलंग्ग्रीवाःशितिुकण्ठाः ॥ नील
ग्ग्रीवाःशितिुकण्ठादिवंᳬरुद्राऽउपंश्श्रिताः ॥ तेषांᳬसहस्रयोजुनेवु
धन्न्वांनितन्नमसि ५६ नीलंग्ग्रीवाःशितिुकण्ठाः ॥ शुर्वाऽअुधःक्षंमा
च्चुराः ॥ तेषांᳬसहस्रयोजुनेवुधन्न्वांनितन्नमसि ५७ येवृक्षेषुु ॥ शु
ष्प्यिञ्जंरुानीलंग्ग्रीवाुविलोंहिताः ॥ तेषांᳬसहस्रयोजुनेवुधन्न्वांनि
तन्नमसि ५८ येभूतानांम् ॥ येभूतानाुमधिंपतयोविुशिखासंःकपु १०९
र्द्दिनंः ॥ तेषांᳬसहस्रयोजुनेवुधन्न्वांनितन्नमसि ५९ येपथाम् ॥ ये

पृथाम्पंथिरक्षंयऽऐलबृदाऽआंयुर्र्युधं÷ ॥ तेषांᳫसहस्रयोजनेवधन्वांनितन्मसि ६० येतीर्त्थानिं॥प्प्रचरंन्तिसृकाहंस्तानिषङ्गिणं÷ ॥ तेषांᳫसहस्रयोजनेवधन्वांनितन्मसि ६१ येन्नेषु ॥ विविद्धंन्ति पात्रेषुपिर्बतोजनांन् ॥ तेषांᳫसहस्रयोजनेवधन्वांनितन्मसि ६२ यऽएतावंन्तः ॥ यऽएतावंन्तश्चभूयांᳫसश्चदिशोंरुद्राविंतस्थिरे ॥ तेषांᳫसहस्रयोजनेवधन्वांनितन्मसि ६३ नमोंस्तु ॥ रुद्रेभ्योयेदिविर्येषांवर्षमिषंवः ॥ तेभ्योदशप्प्राचीर्दशंदक्षिणादशंप्प्रतीचीर्दशो दींचीर्दशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोंवन्तुतेनोंमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चंनोद्वेष्टितमेंषाञ्जम्भेदध्मः ६४ नमोंस्तु ॥ रुद्रेभ्योयेन्त

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रिक्षेयेषांवातऽइषवः ॥ तेभ्योदशप्प्राचीर्दशदक्षिणादशप्प्रतीचीर्द
शोदीचीर्दशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्वि
ष्म्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ६५ नमोस्तु ॥ रुद्रेभ्योयेपृथि
व्यांयेषामन्नमिषवः ॥ तेभ्योदशप्प्राचीर्दशदक्षिणादशप्प्रतीचीर्द
शोदीचीर्दशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्वि
ष्म्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ६६ [२०] इतिवाजसनेय
संहितायांदीर्घपाठेषोडशोध्याय १६ अश्मन्नूर्जंदशनमस्तेपंचाग्नि
स्तिग्मेननवचक्षुषःपिताष्टावाशुःशिशानःसप्तदशोदेनंक्रमध्वमग्निना १०८
पंचदशकौशुक्रज्योतिःसप्तमँस्तनंत्रयोदशनवैकोनशतं ॥ अश्म्म

For Private and Personal Use Only

न्नूर्जम्॥अश्मन्नूर्जम्पर्वतेशिश्रियाणामद्भ्यऽओषधीभ्योवनस्प
तिभ्यो अधिसम्भृतम्पयः॥ तान्नऽइषमूर्जन्धत्तमरुतःसꣳरराणा
ऽअश्मँस्तेक्षुन्मयितऽऊर्ग्यन्द्विष्मस्तन्तेशुगृच्छतु १ इमामे॥अग्नऽ
इष्टकाधेनवःसन्त्वेकाचदशचदशचशतञ्चशतञ्चसहस्रञ्चसहस्रञ्चायु
तञ्चायुतञ्चनियुतञ्चनियुतञ्चप्रयुतञ्चार्बुदञ्चन्यर्बुदञ्चसमुद्रश्चमध्य
ञ्चान्तश्चपरार्द्धश्चैतामेऽअग्नऽइष्टकाधेनवःसन्त्वमुत्रामुष्मिँल्लोके
२ ऋतवस्थ॥ ऽऋतावृधऽऋतुष्ठास्थऋतावृधः॥ घृतश्चुतोमधुश्चु
तोविराजोनामकामदुघाऽअक्षीयमाणाः ३ समुद्रस्यत्वा॥ समुद्र
स्यत्वावकयाग्नेपरिव्ययामसि॥पावकोऽअस्मभ्यꣳशिवोभव ४

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हिमस्यंत्वा ॥ जरायुणाग्नेपरिंह्ययामासि ॥ पावकोऽअस्म्मब्भ्यंᳬ
शिवोभंव ५ उपुज्मन् ॥ उपुज्मन्नुपवेतुसेवंतरनुदीष्ष्वा ॥ अग्नेपि
त्तमुपामंसिमण्डूकिताभिरागंहिसेमन्नोंयुज्ञम्पांवुकवंर्णᳬशिवङ्कृ
धि ६ अपामिदम् ॥ अपामिदन्न्ययंनᳬसमुद्रस्यंनिवेशंनम्॥अन्न्याँ
स्तेऽअस्म्मत्तपन्तुहेतयंःपावुकोऽअस्म्मब्भ्यंᳬशिवोभंव ७ अग्ने
पावक ॥ रोचिषांमुन्द्रयादेवजिह्वयां ॥ आदेवान्वंक्षियक्षिच ८ स
नंः पावकदीदिवोग्नेदेवाँ ॥ ऽइहावंह ॥ उपंयुज्ञᳬहविश्चंनः ९
पावकयायः ॥ पावकयायश्चितयंन्त्याकृपाक्षामंन्रुरुच ऽउषसोन १०९
भानुनां ॥ तूर्वन्नयामन्नेतंशस्यनूरणऽआयोघृणेनतंतृषाणोऽअज

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रं÷ १० [१०] नमस्ते ॥ नमस्तेहरसेशोचिषेनमस्तेऽअस्त्वर्चिषे ॥
अन्याँस्तेऽअस्मत्तपन्तुहेतयं ÷ पावको ऽअस्मभ्यंशिवोभव
११ नृषदेवेट् ॥ नृषदेवेडप्सुषदेवेड्वर्हिषदेवेड्वनसदेवेट्स्वर्विदेवेट् १२
येदेवाः ॥ येदेवादेवानांयज्ञियायज्ञियानाथंसंवत्सरीणमुपभाग
मासते ॥ अहुतादोहविषोयज्ञेऽअस्मिन्त्स्वयम्पिबन्तुमधुनोघृतस्य
१३ येदेवाः । येदेवादेवेष्वधिदेवत्त्वमायन्येब्रह्मणःपुरऽएतारोऽअ
स्य ॥ येभ्योनऽऋतेपवतेधामकिञ्चननतेदिवोनपृथिव्याऽअधिस्नु
षु १४ प्राणदाअपानदाः ॥ प्राणदाऽअपानदाव्यानदावर्चोदावरि
वोदाः ॥ अन्याँस्तेऽअस्मत्तपन्तुहेतयं ÷पावकोऽअस्मभ्यंशि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वोभव १५ [५] अग्निस्तिग्मेन ॥ शोचिषायासद्विश्वन्युत्रि
णम् ॥ अग्निर्नोवनतेरयिम् १६ यऽइमा ॥ विश्वाभुवनानिजुह्व
दृषिर्होतान्यसीदत्पिता नः ॥ सऽआशिषाद्रविणमिच्छमानः प्रथम
च्छदवराँ ॥ आविवेश १७ किंस्वित् ॥ किंस्विदासीदधिष्ठानं
मारम्भणङ्कतमत्स्वित्कथासीत् ॥ यतोभूमिञ्जनयन्विश्वकर्म्मावि
द्यामौर्णोन्महिनाविश्वचक्षाः १८ विश्वतश्चक्षुरुत ॥ विश्व
तोमुखोविश्वतोबाहुरुतविश्वतस्पात् ॥ सम्बाहुभ्यान्धमतिस
म्पतत्रैर्द्यावाभूमीजनयन्देवऽएकः १९ किंस्वित् ॥ किंस्विद्व
नङ्कऽउसवृक्षऽआसयतोद्यावापृथिवीनिष्टतक्षुः ॥ मनीषिणोमनसा ११०

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पृच्छतेदुतद्यद्दध्यतिष्ठद्भुवनानिधारयन् २० यातेँ ॥ यातेधामानिपर
माणियावमायामद्ध्युमाविश्वकर्म्मन्नुतेमा ॥ शिक्षासखिभ्योहु
विषिस्वधावःस्वयंयजस्वतन्वंवृधानः २१ विश्वकर्म्मन्हविषा
॥वावृधानः स्वयंयजस्वपृथिवीमुतद्याम् ॥ मुह्यन्त्वन्येऽअभितः
सपत्नाऽइहास्म्माकम्मघवासूरिरस्तु २२ वाचस्पतिम् ॥वाचस्प
तिंविश्वकर्म्माणमूतयेमनोजुवंवाजेऽअद्याहुवेम ॥ सनोविश्वा
निहवनानिजोषद्विश्वशम्भूरवसेसाधुकर्म्मा २३ विश्वकर्म्मन्हु
विषा ॥ वर्द्धनेनत्रातारमिन्द्रमकृणोरवध्यम् ॥ तस्म्मैविशःसमनम
न्तपूर्वीरयमुग्रोविहव्योयथासत् २४ [१] चक्षुषःपिता ॥ मनसा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ह्विधीरोघृतमैनेऽअजनुन्नम्म्नमाने ॥ सुदेदन्तुाऽअर्दद्दहन्तुपूर्व्वुऽआदि
द्यावांपृथिवीऽअंप्प्रथेताम् २५ व्रिश्श्वकर्म्मार्विमनाः ॥ व्रिश्श्वकं
र्म्मार्विमंनाऽआद्विहांयाधातार्व्विधातापरमोतसन्दृक् ॥ तेषांमिष्टा
निसमिषामंदन्तिसन्नांसप्तऽक्रृषीन्परऽएकंमाहुः २६ योनं ॥ पिता
जंनितायोव्विधाताधामांनिवेदभुवंनानिव्विश्श्वा ॥ योदेवानांन्नाम
धाऽएकंऽएवतऽसंम्प्रश्श्नम्भुवंनायन्त्यन्न्या २७ तऽआयंजन्तद्र्विं
णऽसमंस्म्माऽऋषयःपूर्व्वेजरितारोनभूना ॥ असूर्त्तेसूर्त्तेरजंसिनिष
त्तेयेभतानिसमकृण्वन्निमानिं २८ परोदिवा ॥ परऽएनापृथिव्यापु
रोदेवेभिरसुरैर्य्यदस्ति ॥ कस्विद्गर्भम्प्रथमन्दध्रुऽआपोयत्रदेवाः

For Private and Personal Use Only

समपश्यन्तपूर्वे २९ तमित् ॥ तमिद्गर्भम्प्रथमन्दध्रऽआपोयत्रदेवाः
समगच्छन्तविश्वे ॥ अजस्यनाभावध्येकमर्प्पितंयस्मिन्वि
श्वानिभुवनानितस्थुः ३० नतम् ॥ नतंविदाथयऽइमाजजाना
न्यद्युष्माकमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेणप्प्रावृताजल्प्याचासुतृपऽउ
क्थशासश्चरन्ति ३१ विश्वकर्म्माहि ॥ विश्वकर्म्माह्यजनिष्टदे
वऽआदिद्गन्धर्वोऽअभवद्द्वितीयः ॥ तृतीयःपिताजनितौषधीनाम्
पाङ्गर्भंव्यदधात्पुरुत्रा ३२ [८] आशुःशिशानः ॥ आशुःशिशा
नोवृषभोनभीमोघनाघनःक्षोभणश्चर्षणीनाम् ॥ सङ्क्रन्दनोनिमिष
ऽएकवीरःशतꣳसेनाऽअजयत्साकमिन्द्रः ३३ सङ्क्रन्दनेनानिमिषेण ॥

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जिष्णुनांयुत्त्कारेणंदुश्च्यवुनेनंधृष्णुनां ॥ तदिन्द्रैणजयततत्त्संह पू.अ.
ध्वंयुधोनरऽइषुंहस्तेनुवृष्णा ३४ सऽइषुंहस्तैः ॥ सऽइषुंहस्तैःसनि १७
षङ्गिभिर्वुशीसꣳस्रंष्टासयुधुऽइन्द्रोगुणेनं ॥ सुꣳसृष्टजित्सोमुपाबाहु
शुर्द्धुंग्रधंन्वाप्रतिंहिताभिरस्तां ३५ बृहंस्पतेपरिं ॥ दीयारथेनर
क्षोहामित्राँः ॥ ऽअपुबाधंमानः ॥ प्प्रभुञ्जन्त्सेनाःप्प्रमृणोयुधाज
यंन्नुस्म्माकंमेद्ध्यवितारथांनाम् ३६ बुलविज्ञायस्त्थविंरः ॥ बुलवि
ज्ञायस्त्थविंरुःप्प्रवीरुःसहंस्वान्वाजीसहंमानऽउुग्ग्रः ॥ अुभिवीरो
ऽअुभिसंत्वासहोजाजैत्रंमिन्द्ररथुमातिष्ठगोवित् ३७ गोत्रभिदंङ्गोवि ११२
दंम् ॥ गोत्रभिदंङ्गोविदंवज्ज्रंबाहुज्जयंन्तमज्ज्मंप्प्रमृणन्तुमोजंसा ॥

इमꣳसंजाताऽअनुवीरयद्ध्वमिन्द्रꣳसखायोऽअनुसꣳरभद्ध्वम् ३८ अ
भिगोत्राणि ॥ अभिगोत्राणिसहसागाहमानोदयोवीरःशतमन्युरि
न्द्रः ॥ दुश्च्यवनःपृतनाषाडयुद्ध्योस्माकꣳसेनाऽअवतुप्रयुत्सु
३९ इन्द्रऽआसाम् ॥ इन्द्रऽआसान्नेताबृहस्पतिर्दक्षिणायज्ञःपुरऽएतु
सोमः ॥ देवसेनानामभिभञ्जतीनाञ्जयन्तीनाम्मरुतोयन्त्वग्ग्रम्४०
इन्द्रस्यवृष्णः ॥ इन्द्रस्यवृष्णोवरुणस्यराज्ञऽआदित्यानाम्मरुता
ꣳशर्द्धऽउग्ग्रम् ॥ महामनसाम्भुवनच्यवानाङ्घोषोदेवानाञ्जयतामुद
स्थात् ४१ उद्धर्षय ॥ मघवन्नायुधान्युत्सत्वनाम्मामकानाम्मना
ꣳसि॥उद्वृत्रहन्वाजिनांवाजिनान्युद्रथानाञ्जयतांयन्तुघोषाः४२

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. अस्म्माकमिन्द्रःॅ ॥ समृतेषुद्ध्वजेष्ष्वस्म्माकंजाऽइषवस्ताजयन्तु ॥ पू.अ.
११३ अस्म्माकंवीराऽउत्तरेभवन्त्वस्म्माःॅ ॥ ऽउंदेवाऽअवताहवेषु ४३ अ १७
मीषाञ्चित्तम् ॥ अमीषाञ्चित्तम्प्रतिलोभयन्तीगृहाणाङ्गान्यप्वेपरे
हि ॥ अभिप्प्रेहिनिर्द्दहहृत्सुशोकैरन्धेनामित्त्रास्तमसासचन्ताम् ४४
अवसृष्टापरा ॥ पतशरव्येब्रह्मसंशिते॥गच्छामित्त्रान्प्प्रपद्यस्वमामी
षाङ्कञ्चनोच्छिषःॅ ४५ प्रेत ॥ प्रेताजयतानरऽइन्द्रोवःॅशर्म्मयच्छतु ॥ उ
ग्ग्रावःॅसन्तुबाहवोनाधृष्ष्यायथासथ ४६ असौया ॥ सेनामरुतःॅ
परेषामभ्य्यैतिनओजसास्प्पर्द्धमाना ॥ तान्गूहततमसापव्व्रतेनयथा ११:
मीऽअन्न्योऽअन्न्यन्नजानन् ४७ यत्त्रबाणाः ॥ सम्पतन्तिकुमाराविं

For Private and Personal Use Only

शिखाऽइंव ॥ तन्नुऽइन्द्रोबृहस्पतिरदितिः शर्म्मयच्छतुविश्वाहाशर्म्म
यच्छतु ४८ मर्म्माणिते ॥ मर्म्माणितेवर्म्मणाछादयामिसोमस्त्वारा
जामृतेनानुवस्ताम् ॥ उरोर्वरीयोवरुणस्तेकृणोतुजयन्तन्त्वानुदेवा
मदन्तु ४९ [१७] उदेनम् ॥ उदेनमुत्तरान्नयाग्नेघृतेनाहुत ॥ राय
स्पोषेणसꣳसृजप्रजयाचबहुङ्कृधि ५० शतम् १०० इन्द्रेमम् ॥ इ
न्द्रेमम्प्रतरान्नयसजातानामसद्वशी ॥ समेनंवर्च्चसासृजदेवानाम्भा
गदाऽअसत् ५१ यस्यकुर्म्मः ॥ यस्यकुर्म्मोगृहेहविस्तमग्नेवर्द्धया
त्वम् ॥ तस्मैदेवाऽअधिब्रवन्नयञ्चब्रह्मणस्पतिः ५२ उदुत्वा ॥ उ
दुत्वाविश्वेदेवाऽअग्नेभरन्तुचित्तिभिः ॥ सनोभवशिवस्त्वꣳसुप्र

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तीकोविभावसुः ५३ पश्चादिशः ॥ पश्चादिशोदेवीरुर्यज्ञमवन्तुदेवीर
पामतिन्दुर्मतिम्बाधमानाः ॥ रायस्पोषेयज्ञपतिमाभजन्तीराय
स्पोषेऽअधियज्ञोऽअस्थात् ५४ समिद्धेऽअग्नौ ॥ समिद्धेऽअग्नाव
धिमामहानऽउक्थपत्रऽईड्योगृभीतः ॥ तप्तङ्घर्म्मम्परिगृह्यायजन्तो
र्जायद्यज्ञमयजन्तदेवाः ५५ देव्यायधर्त्रे । जोष्ट्रेदेवश्रीःश्रीमनाः
शतपयाः ॥ परिगृह्यदेवायज्ञमायन्देवादेवेभ्योऽअध्वर्यन्तोऽअस्थुः
५६ वीतꣳहविः ॥ शमितꣳशमितायजध्यैतुरीयोयज्ञोयत्रहव्यमेति ॥ त
तोवाकाऽआशिषोनोजुषन्ताम् ५७ सूर्य्यरश्मिर्हरिकेशःपुरस्तात्स ११४
विताज्योतिरुदयाः ॥ अजस्रम् ॥ तस्यपूषाप्रसवेयातिविद्वान्स

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म्पश्युन्विश्श्वाभुवंनानिगोपाः ५८ विमानऽएषः ॥ विमानंऽएष
दिवोमद्ध्येऽआस्तऽआपप्प्रिवान्रोदसीऽअन्तरिक्षम् ॥ सविश्श्वा
चीरभिचंष्टेघृताचीरन्तरापूर्वमपरञ्चकेतुम् ५९ उक्षासंमुद्रः ॥ उक्षा
संमुद्रोऽअंरुणःसुंपर्णःपूर्वस्ययोनिम्पितुराविवेश ॥ मद्ध्येदिवोनि
हितःपृश्निरश्म्माविचंक्क्रमेरजंसस्प्पात्यन्तौ ६० इन्द्रंविश्श्वाः ॥
इन्द्रंविश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यंचसङ्गिरः ॥रथीतंमᳪरथीनांवाजा
नाᳪसत्पंतिम्पतिम् ६१ देवहूर्यज्ञः ॥ देवहूर्यज्ञऽआचंवक्षत्सुम्नहू
र्यज्ञऽआचंवक्षत् ॥ यक्षंदग्निर्देवोदेवाः ॥ आचंवक्षत् ६२ वाजंस्य
मा ॥ प्प्रसुवऽउंद्ग्राभेणोदंग्ग्रभीत् ॥ अधासुपत्क्कानिन्द्रोमेनिग्ग्राभे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

णाधंराः ॥ ऽअकः ६३ उद्ग्राभश्च ॥ निग्ग्राभश्चुब्रह्मदेवाऽअंवीवृध
न् ॥ अधासुपत्नान्निन्द्राग्नीमेंविषूचीनान्व्यस्यताम् ६४ [१५]क्र
मंद्धमग्निनां ॥ क्रमंद्धमग्निनानाकमुख्युᳪहस्तैषुबिभ्रतः ॥ दिवस्पृ
ष्ठᳪस्वंर्ग्गत्वामिश्श्रादेवेभिंराद्धम ६५ प्राचीमनुं ॥ प्रदिशम्प्रेहिंविद्वा
नग्नेरंग्नेपुरोऽअग्निर्भवेह ॥ विश्श्वाआशादीद्यांनोविभाह्यूर्ज्जन्नोधेहि
द्विपदेचतुंष्पदे ६६ पृथिव्याऽअहम् ॥ पृथिव्याऽअहमुदन्तरिक्षमा
रुहमन्तरिंक्षाद्दिवमारुहम॥दिवोनाकंस्यपृष्ठात्स्वर्ज्ज्योतिरगामहम् ६७
स्वुर्यन्तः॥स्वर्यन्तोनापेक्षन्तऽआद्याᳪरोहन्तिरोदंसी॥यज्ञंयेवि ११५
श्श्वतोधारᳪसुविद्वाᳪसोवितेनिरे ६८ अग्नेप्र॥अग्नेप्प्रेहिप्प्रथमोदेवय

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ताश्चक्षुर्देवानामुतमर्त्यानाम् ॥ इयंक्षमाणाभृगुभिःसजोषाःस्वर्वन्तुयजमानाःस्वस्ति ६९ नक्तोषासा ॥ नक्तोषासासमनसाविरूपेधापयेतेशिशुमेकꣳसमीची ॥ द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्विभातिदेवाऽअग्निन्धारयन्द्रविणोदाः ७० अग्नेसहस्राक्ष ॥ शतमूर्द्धञ्छतन्तेप्प्राणाःसहस्रंव्यानाः ॥ त्वꣳसाहस्रस्यंरायऽईशिषेतस्म्मैतेविधेमवाजायस्वाहा ७१ सुपर्णोसिगरुत्त्कमांन्पृष्ठेपृथिव्याःसीद ॥ भासांतरिक्षमापृणज्ज्योतिषादिवमुत्तंभानतेजसादिशऽउदृꣳह ७२ आजुह्वानःसुप्प्रतीकः ॥ पुरस्तादग्नेस्वंयोनिमासीदसाधुया ॥ अस्म्मिन्त्सधस्थेऽअद्ध्युत्तरस्मिन्विश्श्वेदेवायजमानश्चसीदत ७३ताꣳसवितुः॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ताᳬंसवितुर्वरेण्यस्यचित्रामाहंवृणेसुमतिंविश्श्वजन्न्याम् ॥ यामं
स्यकण्वोऽअदुहत्प्रपीनाᳬंसहस्रधाराम्पयसामहीङ्गाम् ७४ विधे
मते ॥ परमेजन्मन्नग्नेविधेमस्तोमैरवरेसधस्थे ॥ यस्म्माद्योनेरुदा
रिथायजेतम्प्रत्वेहवीᳬंषिजुहुरेसमिद्धे ७५ प्रेद्धोऽअग्ने ॥ प्रेद्धोऽअ
ग्नेदीदिहिपुरोनोजस्त्रयासूर्म्म्यायविष्ठ ॥ त्वाᳬंशश्श्वन्तऽउपयन्ति
वाजाः ७६ अग्नेतम् ॥ अग्नेतमद्याश्श्वन्नस्तोमैःक्रतुन्नभद्रᳬंहृ
दिस्पृशम् ॥ ऋद्ध्यामातऽओहैः ७७ चित्तिञ्जुहोमि ॥ चित्तिञ्जुहोमि
मनसाघृतेनयथादेवाऽइहागमन्वीतिहोत्राऽऋतावृधः ॥ पत्येविश्श्व
स्यभूमनोजुहोमिविश्श्वकर्म्मणेविश्श्वाहादाभ्यᳬंहविः ७८ सप्तते ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽअग्नेसमिधं॑सप्तजिह्वाः ॥ सप्तऽऋषयःसप्तधामप्रियाणि ॥
सप्तहोत्राःसप्तधात्वायजन्तिसप्तयोनीरापृणस्वघृतेनस्वाहा ७९
[१५] शुक्रज्योतिश्च ॥चित्रज्योतिश्चसत्यज्योतिश्चज्योति
ष्मांश्च ॥ शुक्रश्चऽऋतपाश्च। त्यंहाः८० ईदृङ् ॥ ईदृङ्न्यादृङ्
सदृङ्प्रतिसदृङ् ॥ मितश्चसम्मितश्चसभराः ८१ ऋतश्चसत्य
श्चध्रुवश्चधरुणश्च ॥ धर्ताचविधर्ताचविधारयः८२ऋतजिच्च॥ स
त्यजिच्चसेनजिच्चसुषेणश्च॥अन्तिमित्रश्चदूरेऽअमित्रश्चगणः८३
ईदृक्षासऽएतादृक्षासः ॥ ईदृक्षासऽएतादृक्षासऽऊषुणःसदृक्षासःप्र
तिसदृक्षासऽएतन॥ मितासश्चसम्मितासोनोऽअद्यसभरसोमरुतो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि यज्ञेऽअस्मिन् ॥ ८४ स्वतवाँश्च ॥ प्रघासीचसान्तपनश्चगृहमे पू.अ.
११७ धीचं ॥ क्रीडीचशाकीचोज्ज्येषी ८५ इन्द्रन्दैवीः ॥ इन्द्रन्दैवीर्विशो १७
मरुतोनुवर्त्मानोभवन्यथेन्द्रन्दैवीर्विशोमरुतोनुवर्त्मानोभवन् ॥
एवमिमंयजमानन्दैवीश्चविशोमानुषीश्चानुवर्त्मानोभवन्तु ८६
[७] इमᳪंस्तनम् ॥ इमᳪंस्तनमूर्ज्जस्वन्तन्धयापाम्प्रपीनमग्नेस
रिरस्यमद्ध्ये ॥ उत्संजुषस्वमधुमन्तमर्व्वत्समुद्रियᳪंसदनमाविशस्व
८७ घृतम्मिमिक्षे ॥ घृतमस्ययोनिर्घृतेश्रितोघृतम्म्वस्यधाम ॥
अनुष्वधमावहमादयस्वस्वाहाकृतंवृषभवक्षिहव्यम् ८९ समुद्रादू ११७
र्म्मिः ॥ समुद्रादूर्म्मिर्म्मधुमाः ॥ उदारदुपाᳪंशुनासमममृतत्त्वमानट् ॥

For Private and Personal Use Only

घृतस्यनामगुह्यंऽयदस्तिजिह्वादेवानाममृतंस्यनाभिः ÷ ८९ वयन्ना
मं ॥ वयन्नामप्रब्रवामाघृतस्यास्मिन्यज्ञेधारयामानमोभिः ॥ उ
पंब्रह्माशृणवच्छस्यमानंचतुःशृङ्गोवमीद्गौरऽएतत् ९० चत्वारिशृङ्गा॥
चत्वारिशृङ्गात्रयोऽअस्यपादाद्वेशीर्षेसप्तहस्तासोऽअस्य ॥ त्रिधाब
द्धोवृषभोरोरवीतिमहोदेवोमर्त्याँ२ ॥ आविवेश ९१ त्रिधाहितम् ॥
त्रिधाहितम्पणिभिर्गुह्यमानङ्गविदेवासोघृतमन्ववविन्दन् ॥ इन्द्रऽएक
ꣳसूर्यऽएकंअजानद्वेनादेकꣳस्वधयानिष्टतक्षुः ९२ एताऽअर्षन्ति॥
एताअर्षन्तिहृद्यात्समुद्राच्छतव्रजारिपुणानावचक्षे ॥घृतस्यधाराऽअ
भिचाकशीमिहिरण्ययोवेतसोमध्यऽआसाम् ९३ सम्यक्स्रवन्ति॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सरितोनधेनाऽअन्तर्हृदामनसापूयमानाः ॥ एतेऽअर्षन्त्यूर्म्मयोघृत
स्यमृगाऽइवक्षिपणोरीषमाणाः १४ सिन्धोरिवप्प्राध्वने ॥ सिन्धो
रिवप्प्राध्वनेशूघनासोवातप्प्रमियःपतयन्तियह्वाः ॥घृतस्यधाराऽअ
रुषोनवाजीकाष्ठाभिन्दन्नूर्म्मिभिःपिन्वमानः १५ अभिप्रवन्त ॥
अभिप्रवन्तसमनेवयोषाःकल्याण्यःस्मयमानासोऽअग्निम् ॥घृ
तस्यधाराःसमिधोनसन्तताजुषाणोहर्य्यतिजातवेदाः १६ कन्या
ऽइववहतुम् ॥ कन्याऽइववहतुमेतवाऽउऽअञ्ज्यञ्जानाऽअभिचाक
शीमि ॥ यत्रसोमःसूयतेयत्रयज्ञोघृतस्यधाराऽअभितत्पवन्ते १७
अभ्यर्षत ॥ सुष्टुतिङ्गव्यमाजिमस्मासुभद्राद्रविणानिधत्त ॥ इमंय

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ज्ञन्नेयतदेवतांनोघृतस्यधारामधुंमत्पवन्ते १८ धामंन्ते ॥ धामंन्ते
विश्श्वम्भुवंनुमधिश्श्रितमुन्तःसंमुद्रेहृद्युन्तरायुंषि ॥ अपामनीके
समिथेयऽआभृंतुस्तमंश्यामुमधुंमन्तन्तऽऊर्म्मिम् ९९ [१३] इतिसं
हितायांदीर्घपाठेसप्तदशोध्यायः १७ वाजःसत्यमूर्क्चतुष्काअश्मा
ग्निस्त्रिकावर्शुःपंचैकाचतस्रोवाजायद्देवाजस्यन्वष्टावृताषाट्त्रयो
दशाग्निंयुनज्मीसप्तयदाकूतात्द्वार्न्नहत्यायदशकौत्रयोदशसप्तसप्ततिः ॥
वाजंश्च ॥ मेप्रसुवश्चंमेप्रयंतिश्चमेप्रसितिश्चमेधीतिश्चंमेक्रतुंश्च
मेस्वरंश्चमेश्श्लोकंश्चमेश्श्रवश्चंमेश्श्रुतिंश्चमेज्ज्योतिंश्चमेस्व
श्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् १ प्राणश्चं ॥ मेपानश्चंमेव्यानश्चमेसुंश्च

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. मेचित्तञ्चमुऽआधीतञ्चमेवाक्चमेमनंश्चमेचक्षुश्चमेश्श्रोत्रञ्चमेदक्षं पू.अ.
११९ श्चमेबलंञ्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् २ ओजंश्च॥मेसहंश्चमऽआत्मा १८
चंमेतनूश्चंमेशर्म्मचमेवर्म्मचमेङ्गानिचमेस्थीनिचमेपरूंषिचमे
शरीराणिचमऽआयुश्चमेजराचंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ३ ज्यैष्ठ्यंञ्च॥
मऽआधिपत्त्यञ्चमेमन्न्युश्चंमेभामंश्चमेमंश्चमेम्भंश्चमेजेमाचंमे
महिमाचंमेवरिमाचंमेप्प्रथिमाचंमेवर्षिमाचंमेद्राघिमाचंमेवृद्धञ्चंमे
वृद्धिश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ४ सुत्त्यञ्चं ॥ मेश्रद्धाचंमेजगंच्चमेधनं
ञ्चमेविश्श्वंञ्चमेमहंश्चमेक्रीडाचंमेमोदंश्चमेजातञ्चमेजनिष्यमा ११९
णञ्चमेसूक्तञ्चंमेसूकृतञ्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ५ ऋतञ्चं ॥ मेमृतंञ्चमे

For Private and Personal Use Only

यक्ष्मञ्चमेनामयच्चमेजीवातुश्च्चमेदीर्घायुत्वञ्चमेनमित्रञ्चमेभयञ्च
मेसुखञ्चमेशयनञ्चमेसूषाश्च्चमेसुदिनञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ६ य
न्ताचमे ॥ मेधर्ताचमेक्षेमश्च्चमेधृतिश्च्चमेविश्वञ्चमेमहश्च्चमेसंविच्च
मेज्ञात्रञ्चमेसूश्च्चमेप्रसूश्च्चमेसीरञ्चमेलयश्च्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ७
शंचमेमयश्च्चमेप्रियञ्चमेनुकामश्च्चमेकामश्च्चमेसौमनसश्च्चमेभग
श्च्चमेद्रविणञ्चमेभद्रञ्चमेश्रेयश्च्चमेवसीयश्च्चमेयशश्च्चमेयज्ञेनक
ल्पन्ताम् ८ [७] ऊर्क्च ॥ मेसूनृताचमेपयश्च्चमेरसश्च्चमेघृतञ्चमे
मधुचमेसग्धिश्च्चमेसपीतिश्च्चमेकृषिश्च्चमेवृष्टिश्च्चमेजैत्रञ्चमऽऔ
द्भिद्यञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ९ रयिश्च ॥ मेरायश्च्चमेपुष्टञ्चमेपुष्टि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्चमेविभुच्चंमेप्रभुचंमेपूर्णञ्चंमेपूर्णतरञ्चमेकुयंवञ्चमेक्षितञ्चमेनंञ्च
मेक्षुच्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् १० वित्तञ्चं ॥ मेवेद्यंञ्चमेभूतञ्चंमेभवि
ष्यच्चंमेसुगञ्चंमेसुपथ्यञ्चमऽऋद्धञ्चमऽऋद्धिश्चमेक्लृप्तञ्चंमेक्लृप्ति
श्चमेमतिश्चंमेसुमतिश्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ११ व्रीहयश्च ॥मेय
वाश्चमेमाषाश्चमेतिलाश्चमेमुद्गाश्चंमेखल्वाश्चमेप्रियङ्गवश्चमे
णवश्चमेश्यामाकाश्चमेनीवाराश्चमेगोधूमाश्चमेमसूराश्चमेयज्ञे
नंकल्पन्ताम् १२ [४] अश्माच ॥ मेमृत्तिकाचमेगिरयश्चमेप
र्वताश्चमेसिकताश्चमेवनस्पतयश्चमेहिरण्यञ्चमेयश्चमेश्याम १२०
ञ्चमेलोहञ्चमेसीसञ्चमेत्रपुंचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् १३ अग्निश्चं ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मुऽआपंश्चमेवीरुधंश्चमुऽओषंधयश्चमेकृष्टपृच्च्याश्चंमेकृष्टपृच्या
श्चंमेग्ग्राम्म्याश्चंमेपुशवं ऽआरुण्याश्चंमेवितश्चंमेवित्तिंश्चमेभूत
श्चंमेभूतिंश्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् १४ वसुंच ॥ मेवसुतिश्चंमेकर्म्म
चमेशक्तिंश्चुमर्थश्चमुऽएंमश्चम ऽइत्याचंमेगतिश्चमेयुज्ञेनंकल्प
न्ताम् १५ [३] अग्निश्चं ॥ मुऽइन्द्रंश्चमेसोमंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेस
विताचंमुऽइन्द्रंश्चमेसरंस्वतीचमु ऽइन्द्रंश्चमेपूषाचंमुऽइन्द्रंश्चमेवृहु
स्पतिंश्चमुऽइन्द्रंश्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् १६ मित्रश्चं ॥ मुऽइन्द्रं
श्चमेवरुंणश्चमुऽइन्द्रंश्चमेधाताचंमु ऽइन्द्रंश्चमेत्त्वष्टाचमुऽइन्द्रंश्च
मेमुरुतंश्चमु ऽइन्द्रंश्चमेविश्श्वेचमेदेवाऽइन्द्रंश्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ता

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. म् १७ पृथिवीचमे ॥ मुऽइन्द्रश्चमेन्तरिक्षञ्चमुऽइन्द्रश्चमेद्यौश्चमुऽइन्द्र पू.अ.
१२१ श्चमुसमाश्चमुऽइन्द्रश्चमुनक्षत्राणिचमु ऽइन्द्रश्चमेदिशश्चमुऽइन्द्र १८
श्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् १८ [३] अंशुश्च ॥ मेरश्मिश्चमेदा
भ्यश्चमेधिपतिश्चम ऽउपाꣳशुश्चमेन्तर्यामश्चम ऽऐन्द्रवायव
श्चमेमैत्रावरुणश्चम ऽआश्विनश्चमेप्रतिप्रस्थानश्चमेशुक्रश्च
मेमन्थीचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् १९ आग्रयणश्च ॥ मेवैश्वदेवश्च
मेध्रुवश्चमेवैश्वानरश्चमऽऐन्द्राग्नश्चमेमहावैश्वदेवश्चमेमरुत्व
तीयाश्चमेनिष्केवल्यश्चमे सावित्रश्चमेसारस्वतश्चमेपात्नीवत १२१
श्चमेहारियोजनश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् २० स्रुचश्च ॥ मेचमसा

For Private and Personal Use Only

श्चंमेवायव्यानिचमेद्रोणकलशश्चंमेग्रावाणश्चमेधिषवणेचमेपू
तभृच्चंमऽआधवनीयश्चमेवेदिश्चमेबर्हिश्चंमेऽवभृथश्चंमेस्वगाका
रश्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम्२१ अग्निश्चं॥ मेघर्म्मश्चंमेर्क्कश्चंमेसूर्य्य
श्चमेप्प्राणश्चंमेश्वमेधश्चंमे पृथिवीचमे दितिश्चमेदितिश्चमेद्यौ
श्चंमेङ्गुलयःशक्क्वरयोदिशश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् २२ घृतश्चं॥ म
ऽऋतवश्चमेतपश्चमेसंवत्सरश्चंमेहोरात्रे ऽऊर्वष्ठीवेबृहद्रथन्तरेचंमे
यज्ञेनंकल्पन्ताम् २३ [५] एकांच॥ मेतिस्रश्चंमेतिस्रश्चंमेपञ्चं
चमेपञ्चंचमेसप्तचंमेसप्तचंमेनवंचमेनवंचम ऽएकादशचमऽएका
दशचमेत्रयोदशचमेत्रयोदशचमे पञ्चदशचमेपञ्चदशचमेसप्तदशाच

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मेसप्तदशचमेनवदशचमेनवदशचमऽएकविꣳशतिश्चमऽएकविꣳश
तिश्चमेत्रयोविꣳशतिश्चमेत्रयोविꣳशतिश्चमेपञ्चविꣳशतिश्चमेप
ञ्चविꣳशतिश्चमेसप्तविꣳशतिश्चमेसप्तविꣳशतिश्चमेनवविꣳशति
श्चमेनवविꣳशतिश्चमऽएकत्रिꣳशच्चमऽएकत्रिꣳशच्चमेत्रयस्त्रिꣳशच्च
मेयज्ञेनकल्पन्ताम् २४ चतस्रश्च ॥ मेष्टौचमेष्टौचमेद्वादशचमेद्वा
दशचमेषोडशचमेषोडशचमेविꣳशतिश्चमेविꣳशतिश्चमेचतुर्विꣳश
तिश्चमेचतुर्विꣳशतिश्चमेष्टाविꣳशतिश्चमेष्टाविꣳशतिश्चमेद्वात्रिꣳ
शच्चमेद्वात्रिꣳशच्चमेषट्त्रिꣳशच्चमेषट्त्रिꣳशच्चमेचत्वारिꣳशच्चमेचत्वारि
ꣳशच्चमेचतुश्चत्वारिꣳशच्चमेचतुश्चत्वारिꣳशच्चमेष्टाचत्वारिꣳशच्च

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मेयज्ञेनंकल्पन्ताम् २५ त्र्यविंश्च ॥ मेत्र्युवीचंमेदित्यवाट्चमेदित्यौ
हिचंमेपञ्चाविश्चमेपञ्चावीचंमे त्रिवत्सश्चमे त्रिवत्साचंमेतुर्य्यवा
ट्चमेतुर्य्यौहीचंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् २६ पृष्ठवाट्च ॥ मेपष्ठौहीचंमऽउ
क्षाचंमेवशाचंम ऽऋषभश्चमेवेहच्चमेनड्वाँश्चमेधेनुश्चंमेयज्ञेनंक
ल्पन्ताम् २७ [४] वाजायस्वाहा ॥ प्प्रसवायस्वाहापिजाय
स्वाहाक्रतवेस्वाहावसवेस्वाहाहर्प्पतयेस्वाहान्हेमुग्धायस्वाहामु
ग्धायवैनंशिनायस्वाहाविनंशिनंऽआन्त्यायनायस्वाहान्त्याय
भौवनायस्वाहाभुवनस्यपतयेस्वाहाधिपतयेस्वाहाप्प्रजापतयेस्वा
हा ॥ इयन्तेराण्मित्रायंयन्तासियमनंऽऊर्ज्जैत्वावृष्ट्यैत्वाप्प्रजाना

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्त्वाधिपत्याय २८ आयुर्य्यज्ञेनंकल्पताम्प्राणोयज्ञेनंकल्पताञ्च
क्षुर्य्यज्ञेनंकल्पताꣳ श्श्रोत्रंयज्ञेनंकल्पतांवाग्यज्ञेनंकल्पताम्म
नोयज्ञेनंकल्पतामात्मायज्ञेनंकल्पताम्ब्रह्मायज्ञेनंकल्पताञ्ज्यो
तिर्य्यज्ञेनंकल्पताꣳ स्वर्य्यज्ञेनंकल्पताम्पृष्ठंय्यज्ञेनंकल्पतांयज्ञो
यज्ञेनंकल्पताम् ॥ स्तोमंश्चयजुंश्चऋक्सामंचबृहच्चंरथन्तरञ्चं ॥
स्वंर्द्देवाऽअगन्मामृतांऽअभूमप्प्रजापतेःप्प्रजाऽअंभूमवेट्स्वाहां ॥ २९
[२] वाजंस्यनु ॥ प्प्रंसवेमातरम्महीमदितिन्नामवचंसाकरामहे ॥
यस्यामिदंव्विश्श्वम्भुवंनमाविवेशतस्यान्नोदेवःसंविताधर्म्मंसाविषत् १२३
३० व्विश्श्वेअद्य ॥ मरुतोव्विश्श्वंऽऊतीव्विश्श्वेभवन्त्वग्नयःसमिं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्धा ॥ ब्विश्श्वेनोदेवाऽअवसागमन्तुब्विश्श्वमस्तुद्रविणंब्वाजोऽ अ
स्म्मे ३१ ब्वाजोनः ॥ सुप्तप्प्रदिशश्च्चतंस्रोवापरावतं ÷ ॥ ब्वाजोनो
ब्विश्श्वैर्द्देवैर्द्धनंसाताविहावंतु ३२ ब्वाजोनः ॥ ब्वाजोनोऽअद्यप्प्रसु
वातिदानंब्वाजोदेवाः ॥ ऽऋतुभिः÷कल्प्पयाति ॥ ब्वाजोहिमासर्व्ववी
रञ्जजानब्विश्श्वाऽआशाब्वाजंयतिर्ज्जयेयम् ३३ ब्वाजं÷पुरस्तात्॥ब्वा
जं÷पुरस्तांदुतमंद्ध्युतोनोब्वाजोदेवान्हविषांवर्द्धयाति ॥ ब्वाजोहिमा
सर्व्ववीरञ्चकारसर्व्वाऽआशाब्वाजंपतिर्भ्भवेयम् ३४ सम्मां ॥ सृजा
मिपयंसापृथिव्याःसम्मांसृजाम्म्युद्भिरोषधीभिः ॥ सोहंब्वाजंॅसं
नेयमग्ग्ने ३५ पयं ÷ पृथिव्याम् ॥ पयं ÷ पृथिव्याम्पयऽओषधीषु

For Private and Personal Use Only

पयोदिव्यन्तरिक्षेपयोधाः॥ पयस्वतीःप्प्रदिशःसन्तुमह्यम् ३६ देव
स्यत्वा ॥ सवितुःप्प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥
सरस्वत्यैवाचोयन्तुर्य्यन्त्रेणाग्नेःसाम्म्राज्ज्येनाभिषिञ्चामि ३७[८]
ऋताषाडृतधामा ॥ ऋताषाडृतधामाग्निर्गन्धर्वस्तस्यौषधयोप्प्सर
सोमुदोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्त्रम्पातुतस्मैस्वाहावाट्ताभ्यःस्वा
हा ३८ सꣳहितोविश्वसामा ॥ सूर्य्योगन्धर्वस्तस्यमरीचयोप्प्स
रसऽआयुवोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्त्रम्पातुतस्मैस्वाहावाट्ताभ्यःस्
वाहा ३९ सुषुम्म्णःसूर्य्यरश्मिः ॥ सुषुम्म्णःसूर्य्यरश्मिश्चन्द्र
मागन्धर्वस्तस्यनक्षत्त्राण्यप्प्सरसोभेकुरयोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्म

क्षत्रम्पांतुतस्म्मैस्वाहाबाट्ताभ्युःस्वाहा ४० इषिरोविश्श्वव्ह्यंचाः॥
इषिरोविश्श्वव्ह्यंचाबातोगंन्धर्व्वस्तस्यापोऽअप्प्सुरसुऽऊज्जौनामं ॥
सनंऽइदम्बह्ममंक्षत्रम्पांतुतस्म्मैस्वाहाबाट्ताभ्युःस्वाहा ४१ भुज्युः
सुंपर्णः ॥ भुज्युः सुंपर्णोयज्ञोगंन्धर्व्वस्तस्यदक्षिणाऽअप्प्सुरसंस्ता
वानामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्ममंक्षत्रम्पांतुतस्म्मैस्वाहाबाट्ताभ्युः स्वाहा
४२ प्रजापतिर्विश्श्वकंर्म्मा॥ मनोगंन्धर्व्वस्तस्यंऽऋक्क्सामान्यंप्प्सु
रसुऽएष्टंयोनामं ॥ सनंऽइदम्ब्रह्ममंक्षत्रम्पांतुतस्म्मैस्वाहाबाट्ताभ्युः
स्वाहा ४३ सनंः ॥ सनोभुवनस्यपतेप्प्रजापतेयस्यंतऽउपरिगृहा
यस्यंवेह ॥ अस्म्मैब्रह्ममंणेस्म्मैक्षत्त्रायमहिशम्र्मंयछस्वाहा ४४ स

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मुद्रोसि ॥ समुद्रोसिनभंस्वानार्द्रदानुःशम्भूर्म्मयोभूरभिमावाहिस्वा
हांमारुतोसिमरुतांगणः । शम्भूर्म्मयोभूरभिमांवाहिस्वाहांवस्यूर
सिदुवस्वाञ्छम्भूर्म्मयोभूरभिमांवाहिस्वाहां ४५ यास्ते ॥ ऽअग्ने
सूर्य्येरुचोदिवंमातन्वन्तिरश्मिभिः ॥ ताभिर्न्नोऽअद्यसर्वाभिरुचे
जनायनस्कृधि ४६ यावः ॥ यावोदेवाःसूर्य्येरुचोगोष्वश्वेषु
यारुचः ॥ इन्द्राग्नीताभिः सर्वाभिरुचंन्नोधत्तबृहस्पते ४७ रुचं
न्नः ॥ रुचंन्नोधेहिब्राह्मणेषुरुच्ᳪराजसुनस्कृधि ॥ रुचंविश्येषुशू
द्रेषुमयिधेहिरुचारुचम् ४८ तत्वा ॥ यामिब्रह्मणावन्दमानस्तदाशा
स्तेयजमानोहविर्भिः ॥ अहेडमानोवरुणेहबोध्युरुशᳪसमानऽआ

१२५

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

युꣳप्रमोषीः ४९ स्वर्ण ॥ स्वर्णघर्म्मःस्वाहास्वर्णार्क्कः स्वाहास्वर्ण
शुक्रः स्वाहास्वर्णज्ज्योतिꣳस्वाहास्वर्णसूर्य्युꣳस्वाहा ५०[१३] अ
ग्निरुस्युंनज्जिम ॥ अग्निरुस्युनज्जिमशवंशाधूतेनंदिह्यꣳसुपर्णवयंसावृ
हन्तंम् ॥ तेनंवयङ्गमेमब्रध्नस्यंविष्टपꣳस्वोरुहाणाअधिनाकंमुत्तम
म् ५१ शतम् १००० ॥ इमौतै॥ पक्षावजरौपतत्रिणौयाभ्याꣳर
क्षांꣳस्यपहꣳस्यंग्ने ॥ ताभ्याम्पतेमसुकृतामुलोकंऽयत्रऽऋषयो
जग्मुःप्रथमजाःपुराणाः ५२ इन्दुर्दक्षः ॥ श्येनऽऋतावाहिरंण्यप
क्षःशकुनोभुरण्युः ॥ महान्त्सधस्थेध्रुवऽआनिषंतोऽनमस्तेऽअस्तु
मामांहिꣳसीः ५३ दिवोमूर्द्धा ॥ सिपृथिव्यानाभिरूर्ग्गपामोषधीना

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म् ॥ विश्ववायुःशर्म्मसप्प्रथानमंस्प्पृथे ५४ विश्ववस्यमूर्द्धन् ॥
विश्ववस्यमूर्द्धन्नधितिष्ठसिश्रितः समुद्रेतेहृदयमप्स्वायुरपोदत्तोद
धिम्भिन्त ॥ दिवस्प्पर्जन्यादन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततोनोवृष्ट्यावव ५५
इष्टोयज्ञः ॥ इष्टोयज्ञोभृगुराशीर्दावसुभिः ॥ तस्यनऽइष्टस्यप्प्रीत
स्यद्रविणेहागमेः ५६ इष्टोऽअग्निः ॥ इष्टोऽअग्निराहुतःपिपर्त्तुन
ऽइष्टर्ठंहविः ॥ स्वगेदन्देवेभ्योनमः ५७ [७] यदाकूतात् ॥ यदा
कूतात्समसुस्स्रोद्धृदोवामनसोवासम्भृतञ्चक्षुषोवा ॥ तदनुप्प्रेतसुक्
तामुलोकंयत्रऽऋषयोजग्मुःप्प्रथमजाः पुराणाः ५८ एतर्ठंसधस्थ
परितेददामियमावहाच्छेवधिञ्जातवेदाः ॥ अन्वागन्तायज्ञपतिवोऽअ

१२६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्रुतꣳस्म्मंजानीतपरुमेद्व्योमन् ५९ एतज्ञानाथ ॥ परुमेद्व्योमुन्देवाः
सधस्त्थाविदरूपमंस्य ॥ यदागच्छात्पुथिभिर्द्देवुयानैरिष्टापूर्तेकृणवा
थाविरंस्म्मै ६० उद्बुंद्ध्यस्व ॥उद्बुंद्ध्यस्वाग्ग्नेप्प्रतिंजागृहित्वमिष्टापू
र्तेसꣳसृजेथामुयञ्च ॥ अस्स्मिन्त्सधस्थेऽअद्ध्युत्तंरस्स्मिन्विश्श्वेदे
वायजंमानश्चसीदत ६१ येनुवहंसि ॥ सुहस्त्रंयेनांग्नेसर्व्ववेदसम् ॥
तेनेमंय्यज्ञन्नोनयुस्स्वर्द्देवेषुगन्तंवे ६२ प्रस्तुरेणंपरिधिनां ॥ स्त्रुचावे
द्यांच्चबुर्हिषां ॥ ऋचेमंय्यज्ञन्नोनयुस्स्वर्द्देवेषुगन्तंवे ६३ यद्दत्तम् ॥ य
द्दत्तंय्यत्परादानंय्यत्पूर्तंय्याश्श्चदाक्षिणाः ॥ तदुग्निर्वैश्श्वकर्म्मणः
स्वर्द्देवेषुंनोदधत् ६४ यत्रुधाराः ॥ यत्रुधाराऽअनंपेतामधोर्ग्घृतस्यं

चषाः ॥ तदग्निर्वैश्वकर्म्मणः स्वर्देवेषुनोदधत् ६५ अग्निरस्मि ॥ पू.अ.
अग्निरस्मिजन्मनाजातवेदाघृतम्मेचक्षुरमृतम्मऽआसन् ॥ अर्क १८
स्त्रिधातूरजसोविमानोजस्रोघर्म्मोहविरस्मिनाम ६६ ऋचोनाम ॥
ऋचोनामास्मियजुंषिनामास्मिसामानिनामास्मि ॥ येऽअग्न
यः पाञ्चजन्याऽअस्याम्पृथिव्यामधि ॥ तेषामसित्वमुत्तमः प्रनो
जीवातवेसुव ६७ [१०] वार्त्रहत्यायशवसेपृतनाषाह्यायच ॥ इ
न्द्रत्वावर्तयामसि ६८ सहदानुम्पुरुहूत ॥ क्षियन्तमहस्तमिन्द्रसम्पि
णक्कुणारुम् ॥ अभिवृत्रंवर्द्धमानम्पियारुमपादमिन्द्रतवसाजघन्थ १२९
६९ विनः ॥ विनऽइन्द्रमृधोजहिनीचायच्छपृतन्यतः ॥ योऽअस्मा

ऽअभिदासुत्यधंरङ्गमयातमं÷ ७० मुगोन ॥ भीमःकुंचरोगिंरिष्ठाः
परावतऽआजंगन्थापरंस्याः ॥ सुकंसुंशायंपविमिन्द्रतिग्मंवि
शत्रूंन्ताड्डिविमृधोनुदस्व ७१ वैश्वानरोनं÷ ॥ वैश्वानरोनऽऊतय
ऽआप्रयांतुपरावतं ÷ ॥ अग्निर्नं ÷सुष्टुतीरूपं७२ पृष्ठोदिवि ॥ पृष्ठो
ऽअग्निःपृथिव्यांपृष्टोविश्वाऽओषधीराविवेश ॥ वैश्वानरःसहसा
पृष्टोऽअग्निःसनोदिवासरिषस्पातुनक्तम् ७३ अश्यामतम् ॥ अश्या
मतङ्कामंमग्नेतवोतीऽअश्यामंरयिंरयिवःसुवीरम् ॥ अश्यामवाज
मभिवाजयंन्तोश्यामंद्युम्नमंजराजरंन्ते ७४ वयन्तै ॥ ऽअद्यरंरि
माहिकामंमुत्तानहस्तानमंसोपसद्य ॥ यजिंष्टेनमनंसायक्षिदेवानस्रे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धतामन्त्रमेनाविप्प्रोऽअग्ने ७५ धामच्छदुग्निः॥ धामच्छदुग्निरिन्द्रोब्र्
ह्माँदेवोबृहस्प्पतिः॥ सचेतसोविश्श्वेदेवायज्ञम्प्रावन्तुनःशुभे७६
त्वंऽर्यविष्ठ॥ दाशुषोनृःपाँहिशृणुधीगिरंः॥ रक्षातोकमुतत्क्मना
७७ [१०] इतिसंहितापाठेअष्टादशोऽध्यायः १८ स्वाद्वींत्वैकाद
शदेवायज्ञंविंशतिःसुरावंतꣳसप्तदशोदीरतांत्रयोदशाच्याजानुर्दश
सोमोराजाष्टौसीसेनतंत्रꣳषोडशसप्तपंचनवतिः॥ हरिःओम्॥ स्वा
द्वीत्वां॥ स्वादुनातीव्रान्तीव्रेणामृतांममृतेन॥ मधुमतीम्मधुमतासृ
जामिसꣳसोमेन॥ सोमोस्यश्श्विभ्यांम्पच्यस्वसरस्वत्यैपच्यस्वे १२८
न्द्रायसुत्राम्णेपच्यस्व १ परीतः॥ परीतोषिंचतासुतꣳसोमोयऽउ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्तुमᳫँहुविः ॥ दुधुन्वायोनर्य्योँऽअप्प्स्वन्तरासुषावसोममद्रिभिः २
वायोःपूतः॥ पुवित्रेणप्प्रत्यङ्क्सोमोऽअतिद्रुतः॥ इन्द्रस्ययुज्ज्युःस
खा ॥ वायोःपूतःपुवित्रेणप्प्राङ्क्सोमोऽअतिद्रुतः ॥ इन्द्रस्ययुज्ज्युः
सखा ३ पुनातिते ॥ परिस्रुतᳫँसोमᳫँसूर्य्यस्यदुहिता ॥ वारेणशश्श्वे
तातना ४ ब्रह्मक्षत्रम् ॥ ब्रह्मक्षत्रम्पवतेतेजऽइन्द्रियᳫँसुरयासोमः
सुतऽआसुतोमदाय ॥ शुक्रेणदेवदेवताःपिपृग्ग्धिरसेनान्नंयजमा
नायधेहि ५ कुविदङ्ग ॥ यवमन्तोयवञ्चिद्यथादान्त्यनुपूर्वंवियूय॥
इहेहैषाङ्कृणुहिभोजनानियेबर्हिषोनमऽउक्तिंयजन्ति ॥ उपयामगृ
हीतोस्यश्श्विभ्यान्त्वासरस्वत्यैत्त्वेन्द्रायत्वा ॥ सुत्राम्णऽएषतेयो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

निस्तेजंसेत्वाबीरुर्ष्यायत्वाबलायत्वा ६ नानाहि ॥ वांन्देवर्हितुᳪस
दंस्कृतम्मासᳪस्रृंक्षाथाम्परमेᳪयोंमन ॥ सुरात्वमसिंशुष्मिणीसोमं
ऽएषमामांहिंᳪसीᳫस्वांरुयोनिमाविशन्ती ७ उपयामगृंहीतोसि ॥ उ
पयामगृंहीतोस्याश्विनन्तेजं÷सारस्वतंबीरुर्यमैन्द्रम्बलम् ॥ एषते
योनिर्म्मोदांयत्त्वानन्दायंत्त्वामहसेत्त्वा ८ तेजोसि ॥ तेजोसितेजो
मयिंधेहिवीर्य्यमसिवीरुर्य्यम्मयिंधेहिबलंमासिबलम्मयिंधेह्योजो
स्योजोमयिंधेहिमन्न्युरंसिमन्न्युम्मयिंधेहिसहोसिसहोमायिंधेहि ९
याह्याग्घम ॥ याह्याग्घंविषूंचिकोभौवृकंश्चरक्षंति ॥ श्येनम्पंतत्रि
णंᳪसिᳪहᳪसेम्पात्वᳪहंसᳫ १० यदांपिपेषं ॥ मातरंम्पुत्रᳫप्रमुंदितो १२९

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धयंन् ॥ एतत्तदंग्नेऽअनृणोभंवाम्म्यहंतौपितरौमया ॥ सम्पृचंस्त्थ सम्मांभुद्रेणंपृङ्क्तविपृचंस्त्थविमांपाप्मनांपृङ्क्त ११ [११] देवायज्ञम्॥ देवायज्ञमंतन्वतभेषजमिषजाश्विना ॥वाचासरंस्वतीभिषगिन्द्रा येन्द्रियाणिदधंतः १२ दीक्षायैरूपम् ॥ दीक्षायैरूपॅंशष्पाणिप्रा यणीयंस्यतोक्मांनि ॥ क्रयस्यंरूपॅंसोमंस्यलाजाःसोमाॅंशवोम धु १३ आतित्थ्यरूपम्मासंरम् ॥ आतित्थ्यरूपम्मासंरम्महावीर स्यंनग्नहुः ॥ रूपमुंपसदांमेतात्तिस्रोरात्रीःसुरासुंता १४ सोमंस्यरूप म् ॥ सोमंस्यरूपङ्क्रीतस्यंपरिस्त्रुत्परिंषिच्यते ॥ अश्विभ्यांन्दुग्ध म्भेषजमिन्द्रांयैन्द्रॅंसरंस्वत्या १५ आसन्दीरूपम् ॥ आसन्दीरूप

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽरांजासुन्द्यैवेद्यौकुम्भीसुंराधानीं ॥ अन्तंरऽउत्तरवेद्यारुपङ्कांरोतरो
भिषक् १६ वेद्यावेदिं ÷ ॥ वेद्यावेदिंःसमांप्प्यतेवर्हिषांवर्हिरिंन्द्रिय
म् ॥ यूपेंनयूपंऽआप्प्यतेप्प्रणींतोऽअग्निरग्निनां १७ हविर्द्धानंऽय
त् ॥ हविर्द्धानंयदश्विनाग्नींद्ध्रंयत्सरंस्वती ॥ इन्द्रांयैन्द्रंऽसदंस्कृ
तम्पंत्नीशालङ्गार्हंपत्यः १८ प्रैषेभिंःप्प्रैषान् ॥ प्रैषेभिं÷प्प्रैषानांप्नो
त्याप्प्रीभिंराप्प्रीर्यज्ञस्यं ॥ प्रयाजेभिंरनुयाजान्वंषट्कारेभिंराहुंतीः
१९ पशुभिं÷पशून् ॥ पशुभिं÷पशूनांप्नोतिपुरोडाशैर्हवींऽष्या ॥
छन्दोंभिंःसामिधेनीर्याज्ज्याभिर्वषट्कारान् २० धानाःकंरम्भःस
क्तवःपरीवापःपयोदधिं ॥ सोमंस्यरुपंऽहविषंऽआमिक्षावाजिंनम्म

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धुं२१ धानानांॅरूपम॥ धानानांॅरूपङ्कुवंलम्परीवापस्यंगोधूमाः॥
सक्कूंनाॅरूपम्बदंरमुपवाकाःकरम्भस्यं २२ पयंसोरूपम् ॥ पयं
सोरूपंस्पद्धवांदध्नोरूपङ्कुर्क्कन्धूंनि ॥ सोमंस्यरूपंबाजिनॅसौम्म्य
स्यंरूपमामिक्षां २३ आश्श्रांवय ॥ आश्श्रांवयेतिंस्तोत्रियाः प्प्र
त्याश्श्रावोऽअनुंरूपः ॥ षजेतिंधारुषारूपम्प्रंगाथाषेंयजामहाः २४
अर्द्धऽऋचैरुक्थानांम् ॥ अर्द्धऽऋचैरुक्थानांॅरूपम्पदेराप्नोतिनि
विदंः॥प्प्रणवैः॥शस्त्राणांॅरूपम्पयंसासोमंऽआप्प्यते २५ अश्श्व
भ्यांम्प्रातःसवनम् ॥ अश्श्वभ्यांम्प्रातःसवनमिन्द्रैणेद्रम्माद्ध्यं
न्दिनम् ॥ वैश्श्वदेवॅसरंस्वत्यातृतीयंमाप्तॅसवंनम् २६ वायद्यै

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वाँयुद्धयानि॥वायुद्वयैर्वायुद्वयान्याप्मोतिसतेनद्रोणकलशम् ॥कुम्भी पू.अ. १९
भ्यांमिम्भुणीसुतेस्थालीभिस्थालीराप्मोति२७यजुर्भिराप्यन्ते॥
यजुर्भिराप्यन्तेग्रहाग्रहैस्तोमांश्चविष्टुतीः॥ छन्दोभिरुक्थाशस्त्रा
णिसाम्नावभृथऽआप्यंते२८ इडाभिर्भक्षान् ॥ इडाभिर्भक्षाना
प्नोतिसूक्तवाकेनाशिषं॥ शंयुनापत्नीसंयाजान्त्समिष्टयजुषासं
स्थाम्२९व्रतेनदीक्षाम्॥ व्रतेनदीक्षामाप्नोतिदीक्षयाप्नोतिदक्षि
णाम्॥ दक्षिणाश्श्रद्धामाप्नोतिश्श्रद्धयासत्त्यमाप्यते ३० एताव
द्रूपम्॥ एतावद्रूपंयज्ञस्ययद्देवैर्ब्रह्मणाकृतम्॥ तदेतत्सर्वमाप्नोति १३१
यज्ञेसौत्रामणीसुते ३१ [२०] सुरावन्तम्बर्हिषदम्॥ सुरावन्तम्ब

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हिषदंऽसुवीरंऽयज्ञऽहिन्वन्तिमहिषानमोभिः ॥ दधानाःसोमंन्दिवि
देवतांसुमदेमेन्द्रंऽयजंमानाःस्वर्क्काः ३२ यस्ते ॥ यस्तेरसःसम्भृत
ऽओषधीषुसोमस्यशुष्मःसुरयासुतस्य ॥ तेनंजिन्वयजमानम्म
देनसरस्वतीमश्विनाविन्द्रमग्निम् ३३ यमश्विना ॥ नमुचेरासुरा
दधिसरस्वत्यसुनोदिन्द्रियाय ॥ इमन्तंशुक्रम्मधुमन्तमिन्दुऽसोम
ऽराजानमिहभक्षयामि ३४ यदत्र ॥ यदत्रंरिप्तऽरसिनःसुतस्ययदि
न्द्रोऽअपिबच्छचीभिः ॥ अहन्तदस्यमनसाशिवेनसोमऽराजानमि
हभक्षयामि ३५ पितृभ्यः स्वधायिभ्यः ॥ स्वधानमःपितामहे
भ्यःस्वधायिभ्यःस्वधानमःप्रपितामहेभ्यःस्वधायिभ्यःस्व

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धानमं÷ ॥ अक्षंन्पितरोमीमदन्तापितरोतीतृपन्तापितरःपितरंःशुन्धं
ह्वम् ३६ पुनन्तुंमापितरं÷सोम्म्यासं÷पुनन्तुंमापितामहाःपुनन्तुप्प्र
पितामहाः ॥ पवित्रेणशतायुंषा ॥ पुनन्तुंमापितामहाः पुनन्तु
प्प्रपितामहाः ॥ पवित्रेणशतायुंषाविश्श्वमायुर्व्यंश्श्नवै ३७ अग्न
ऽआयूंषिंषि ॥ पवसऽआसुवोर्ज्जमिषंञ्चनः ॥ आरेबाधस्वदुच्छुनां
म् ३८ पुनन्तुंमा ॥ देवजनाःपुनन्तुमनंसाधियं÷ ॥ पुनन्तुविश्श्वा
भूतानिजातंवेदःपुनीहिमां ३९ पवित्रेणपुनीहि ॥ माशुक्रेणंदेवदी
द्यंत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतूऽरनुं ४० यत्तेंपवित्रमर्चिष्ष्यग्नेवितंतम
न्तरा ॥ ब्रह्मतेनंपुनातुमा ४१ पवंमानःसः ॥ पवंमानःसोऽअद्य

१३३

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नंःपवित्रैणविचर्षणिः ॥ यःपोतासपुंनातुमा ४२ उभाभ्यान्देव॥
सवितःपवित्रैणसवेनंच ॥ मांपुंनीहिविश्श्वतंः ४३ वैश्श्वदेवीपुं
नती ॥ देव्यागाद्यस्यामिमाबह्व्यस्तन्वोवीतपृष्ठाः ॥ तयामदंन्तःस
धमादेषुवयꣳस्यामपतंयोरयीणाम् ४४ षेसंमानाःसमंनसःपितरो
षमराज्ज्ये ॥ तेषांल्लोकः स्वधानमोयज्ञोदेवेषुंकल्पताम् ४५ षेसं
मानाः ॥ षेसंमानाःसमंनसोजीवाजीवेषुमामकाः ॥ तेषाꣳश्श्री
र्म्मयिकल्पतामस्मिंल्लोकेशतꣳसमाः ४६ द्वेसृती ॥ ऽअशृणव
म्पितृणामहन्देवानामुतमर्त्यानाम् ॥ ताभ्यामिदंविश्श्वमेजत्स
मेतिषदन्तरापितरम्मातरञ्च ४७ इदꣳहविः ॥ इदꣳहविःप्रजननम्मे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. ऽअस्तुदर्शवीरुᳪसर्व्वगणᳪस्वस्तये ॥ आत्मुसनिप्प्रजासनिंपशुस पू.अ.
१२३ निंलोकुसन्यभयसनिं ॥ अग्निःप्प्रजाम्बहुलाम्मेंकरोत्वन्नम्पयोरे १९
तोऽअस्म्मासुंधत्त ४८[१७] उदीरताम् ॥ उदीरतामवरुऽउत्परासुऽउ
न्मध्यमाःपितरंःसोम्म्यासंः ॥ असुंय्यऽईयुरवृकाऽऋतज्ञास्तेनो
वन्तुपितरोहवेषु ४९ अङ्गिरसोनः ॥ पितरोनवंग्वाऽअथर्वाणोभृ
गवःसोम्म्यासंः॥ तेषांवयᳪसुमतौयज्ञियानामपिभद्रेसौमनसेस्याम
५० येनंः ॥ येनःपूर्वेपितरंःसोम्म्यासोनूहिरेसोमपीथंवसिष्ठाः ॥ ते
भिर्यमःसᳪरराणोहवीᳪष्युशन्नुशद्भिःप्रतिकाममंत्तु ५१ त्वᳪसो १२३
म ॥ त्वᳪसोमुप्प्रचिकितोमनीषात्वᳪरजिष्ठमनुनेषिपन्थाम् ॥ तव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्प्रणीतीपितरोनऽइन्दोदेवेषुरत्त्कमभजन्तुधीराः ५२ त्वयाहि ॥ त्व
याहिनं÷ पितरं÷सोमपूर्वेकर्म्माणिचक्रुःपवमानधीराः ॥ वुन्वन्नवा
तःपरिधीरँऽरपोर्णुवीरेभिरश्वैर्म्मघवाभवानः ५३ त्वंसोम ॥ पि
तृभिं÷संविदानोनुद्यावापृथिवीऽआततन्थ ॥ तस्म्मैतऽइन्दोहविषा
विधेमवयंस्यामपतयोरयीणाम् ५४ बर्हिषदःपितरः ॥ बर्हिषदः
पितरऽऊत्युर्वागिमावोहव्याचकृमाजुषद्ध्वम् ॥ तऽआगतावसाशन्तं
मेनाथानःशंय्योररपोदधात ५५ आहम् ॥ आहम्पितृन्त्सुविदत्त्राः
॥ ऽअवित्सिनपातञ्चविक्रमणञ्चविष्णोः ५६ बर्हिषदोयेस्वधया
सुतस्यभजन्तपित्वस्तऽइहागमिष्ठाः ॥ उपहूताःपितरं÷ ॥ सोम्म्या

संहि. सोवर्हिष्येषुनिधिषुप्प्रियेषु ॥ तऽआगमन्तुतऽइहश्श्रुवन्त्वधिब्रुव पू.अ.
१३४ न्तुतेवन्त्वस्म्मान् ५७ आयन्तु ॥ नःपितरःसोम्म्यासोग्निष्ष्वात्ताः १९
पथिभिर्द्देवयानैः ॥ अस्म्मिन्न्यज्ञेस्वधयामदन्तोधिब्रुवन्तुतेवन्त्व
स्म्मान् ५८ अग्निष्ष्वात्ताःपितरः ॥ अग्निष्ष्वात्ताःपितरऽएहगच्छ
तसदःसदःसदतसुप्प्रणीतयः ॥ अत्ताहवींषिप्प्रयतानिबर्हिष्य
थारयिंसर्व्ववीरन्दधातन ५९ येऽअग्निष्ष्वात्ताः ॥ येअग्निष्ष्वात्ता
येऽअनग्निष्ष्वात्तामद्ध्येदिवःस्वधयामादयन्ते ॥ तेभ्यःस्वराडसु
नीतिमेतांयथावशन्तन्न्वङ्कल्प्पयाति ६० अग्निष्ष्वात्तानृतुमतः ॥ १३४
अग्निष्ष्वात्तानृतुमतोहवामहेनाराशंसेसोमपीथंयऽआशुः ॥ तेनो

त्विष्प्रांसःसुहवांभवन्तुत्वयऽस्यांमुपतंयोरयीणाम् ६१ [१३] आ च्याजानुं ॥ दक्षिणतोनिषद्येमंऽयज्ञमभिगृंणीतुविश्वे ॥ माहिंऽसि ष्टपितरःकेनंचिन्नोयद्वऽआगंःपुरुषताकरांम ६२ आसीनासोऽअ रुणीनांम॥ आसीनासोऽअरुणीनामुपस्थेरयिन्धंत्तदाशुषेमर्त्याय॥ पुत्रेभ्यंःपितरस्तस्यवस्वःप्रयंच्छतत्तऽइहोर्जंन्दधात ६३ यमंग्ने ॥ कव्यवाहनुत्वंचिन्मन्यंसेरयिम् ॥ तन्नोंगीर्भिःश्रवाय्यंन्देवत्त्रापं नयायुजंम् ६४ योऽअग्निः॥ कव्यवाहनःपितृन्यक्षंदृतावृधंः ॥ प्रेदुहव्यानिवोचतिदेवेभ्यंश्चपितृभ्युऽआ ६५ त्वमंग्ने ॥ त्वमंग्न ऽईडितःकंव्यवाहनावांड्ढव्यानिसुरभीणिकृत्वी ॥ प्रादांःपितृभ्यंः

संहि. स्वधयातेऽअक्षन्नद्धित्वन्देवप्प्रयताहवीᳬंषि ६६ येच॥ येचेहपि पू.अ.
१३५ तरोयेचनेहयाँश्चविद्मयाᳬं ॥ ऽउंचनप्प्रंविद्म ॥ त्वंवेत्थयतितेजा १९
तवेदःस्वधाभिर्यज्ञᳬंसुकृतञ्जुषस्व ६७ इदम्पितृभ्योनमोऽअस्त्व
द्ययेपूर्वासोयऽउपरासऽईयुः ॥ येपार्थिवेरजस्यानिषत्तायेवानूनᳬं
सुवृजनासुविक्षु ६८ अधायथा ॥ नःपितरःपरासःप्प्रत्नासोऽअ
ग्नऽऋतमाशुषाणाः ॥ शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासःक्षामाभिन्दन्तो
ऽअरुणीरपव्रन् ६९ उशन्तस्त्वा ॥ उशन्तस्त्वानिधीमह्युशन्तःस
मिधीमहि ॥ उशन्नुशतऽआवहपितॄन्हविषेऽअत्तवे ७० अपांफेने १३५
न ॥ अपाम्फेनेननमुचेःशिरऽइन्द्रोदवर्तयः ॥ विश्वायदजयस्पृ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धं÷ ७१ [१०] सोमोराजा ॥ सोमोराजामृतꣳसुतऽऋजीषेणाज
हान्मृत्युम् ॥ ऋतेनंसत्त्यमिंन्द्रियम्विपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रि
यमिदम्पयोमृतम्मधुं ७२ अद्भ्यःक्षीरम्॥अद्भ्यःक्षीरंव्यपिबत्क्रुङ्
ङ्गिरसोधिया॥ ऋतेनंसत्यमिंन्द्रियंविपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रि
यमिदम्पयोमृतम्मधुं ७३ सोमंमद्भ्यः॥सोमंमद्भ्योव्यपिबत्छन्दंसा
हꣳसःशुचिषत् ॥ ऋतेनंसत्यमिंन्द्रियंविपानꣳशुक्रमन्धंसइन्द्रस्ये
न्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधुं ७४ ११०० कण्डि ॥ ० ॥ अन्नात्परि
स्रुतं÷ ॥ अन्नात्परिस्रुतोरसम्ब्रह्मणाव्यपिबत्क्षत्रम्पय : सोमंप्रजा
पतिं÷ ॥ ऋतेनंसत्यमिंन्द्रियंविपानꣳशुक्रमन्धंसऽइन्द्रस्येन्द्रियमि

For Private and Personal Use Only

दम्पयोमृतम्मधु ७५ रेतोमूत्रम् ॥ रेतोमूत्रंव्विजहातियोनिम्प्रविश
दिन्द्रियम् ॥ गर्भोजरायुणावृतऽउल्वंजहातिजन्मना ॥ ऋतेनस
त्यमिन्द्रियंव्विपानं शुक्रमन्धसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु
७६ दृष्ट्वारूपे ॥ व्याकरोत्सत्यानृतेप्प्रजापतिः ॥ अश्रद्धामनृतेद
धाच्छ्रद्धांसत्येप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रियंव्विपानंशुक्रमन्ध
सऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ७७ व्वेदेनरूपे ॥ व्यपिबत्सुता
सुतौप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रियंव्विपानंशुक्रमन्धसऽइन्द्रस्ये
न्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु ७८ दृष्ट्वापरिस्रुतं ॥ दृष्ट्वापरिस्रुतोरसंशु
क्रेणशुक्रंव्यपिबत्पयःसोमम्प्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रियंव्विपा १३६

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधुं ७९ [८] सीसेनु
तन्त्रम्॥सीसेंनुतन्त्रम्मनंसामनीषिणंऽऊर्णासूत्रेणंकुवयोंवयन्ति॥
अश्विनांयुज्ञꣳसंवितासरंस्वतीन्द्रंस्यरूपंवरुंणोभिषुज्ज्यन् ८० त
दंस्य ॥ रूपमुमृतꣳशचींभिस्तिस्रोदंधुर्देवतांऽसꣳरराणाः ॥ लोमा
निशष्पैर्बहुधानतोक्मंभिस्त्वगंस्यमाꣳसमंभवुन्नलाजाः ८१ तद
श्विनां ॥ भिषजांरुद्रवंर्तनीसरंस्वतीवयतिपेशोऽअन्तंरम् ॥ अ
स्थिमुज्जानुम्मासंरैःकारोतुरेणदधंतोगवांन्त्वुचि ८२ सरंस्वतीमनं
सा ॥ पेशुलंवसुनासंत्याभ्यांवयतिदर्शतंवपुंः ॥ रसंम्परिस्रुतानरो
हितन्नुग्नहुर्धीरस्तसंरंन्नवेमं ८३ पयंसाशुक्रम् ॥ पयंसाशुक्रमुमृतंञ्ज

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

निर्ब्बु॑ऽसुरंयामूत्रौज्जनयन्तुरेतं॑÷ ॥ अपामंतिन्दुर्म्मतिम्बाधंमानाऽऊ
वंद्ध्यंवातं॑सुब्बुन्तदारात् ८४ इन्द्रं÷सुत्रामाहृदंयेनसुत्यम्पुंरोडाशेन
सवितांजंजान ॥ षक्तंक्लोमानंवरुंणोभिषुज्ज्यन्मतंस्नेवायुंर्यैर्न्नमिं
नातिपितम् ८५ आन्त्राणिंस्थालीः ॥ आन्त्राणिंस्थालीर्म्मधुपि
न्न्वंमानागुदाःपात्राणिसुदुघानधेनुः ॥ श्येनस्यपत्रन्नप्लीहाशचींभि
रासन्दीनाभिरुदरन्नमाता ८६ कुम्भोवंनिष्ठुः ॥ कुम्भोवंनिष्ठुर्ज्जंनि
ताशचींभिरुर्यस्मिम्मन्नग्ग्रेयोन्यांङ्गर्भोऽअन्त ः ॥ प्लाशिर्व्यक्तःशुत
धारऽउत्सोदुहेनकुम्भीस्वधाम्पितृभ्यं÷ ८७ मुखं॑सत् ॥ मुखं॑स
दंस्युशिरऽइत्सतेंनजिह्वापवित्रंमश्श्विनासन्त्सरस्वती ॥ चप्पन्नपा

For Private and Personal Use Only

युर्भिषगंस्यबालोंबुस्तिर्नशेपोहरंसातरस्वी ८८ अश्विभ्यांश्च
क्षुः ॥ अश्विभ्यांश्चक्षुरमृतङ्ग्रहांभ्यांछागेनतेजोंहविषांशुतेनं
॥ पक्ष्माणिगोधूमैःकुवलैरुतानिपेशोनशुक्रमासितंबसाते ८९ अ
विर्न ॥ मेषोनासिद्धीरुर्सायप्राणस्यपन्थाऽअमृतोग्रहांभ्याम् ॥ स
रस्वत्युपवाकैर्व्यानन्नस्यांनिबर्हिर्बदरैर्जनान ९० इन्द्रस्यरूपम् ॥ इ
न्द्रस्यरूपमृषभोवलायकर्णाभ्यांश्रोत्रममृतङ्ग्रहांभ्याम् ॥ यवा
नबर्हिर्भ्रुविकेसराणिकर्कन्धुंयज्ञेमधुंसारघम्मुखात् ९१ आत्मन्नु
पस्थें ॥ आत्मन्नुपस्थेनवृकंस्यलोममुखेश्मश्रूणिनव्योग्रलो
म ॥ केशानशीर्षन्यशंसेश्रियैशिखांसिंहस्यलोमत्विषिरिन्द्रिया

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. णिं १२ अङ्गांन्यात्कमन॥ अङ्गांन्यात्कमन्भिषजातदश्विनात्कमा। पू.अ.
१३८ नुमङ्गैऽसमंधात्सरंस्वती ॥ इन्द्रंस्यरूपꣳशतमांनमायुश्चन्द्रेणज्ज्यो २०
तिरमृतन्दधांनाः १३ सरंस्वतीयोन्यांम् ॥ सरंस्वतीयोन्याङ्गर्भम
न्तरश्विभ्यान्पत्नीसुकृतम्बिभर्ति ॥ अपाꣳरसेनवरुणोनसाम्ने
न्द्रꣳश्रियैजनयंन्नप्सुराजां १४ तेजः पशूनाम् ॥ तेजः पशूनाꣳ
हविरिन्द्रियावंत्परिस्रुतापयंसासारघम्मधुं ॥ अश्विभ्यान्दुग्ध
म्भिषजासरंस्वत्यासुतासुताभ्यांममृतꣳसोमऽइन्दुः १५ [१६] इ
तिश्रीसंहितापाठएकोनविंशतितमोऽध्यायः १९ क्षत्रस्ययोनिरसियो १३८
दशयेद्द्वादशाभ्यादधाम्यष्टौयेभूतानांचतस्रःसमिद्धइंद्रएकादशाया।

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्वष्टौसमिद्धोअग्निर्द्वादशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशन
वनवतिः ॥ क्षत्रस्ययोनिः ॥ क्षत्रस्ययोनिरसिक्षत्रस्यनाभिरसि ॥
मात्वाहिंसीन्मामाहिंसीः १ निषसाद ॥ धृतव्रतोवरुणःपस्त्या
स्वा ॥ साम्राज्यायसुक्रतुः॥मृत्योःपाहिविद्योत्पाहि२देवस्यत्वा॥
सवितुःप्रसवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ अश्विनो
र्भैषज्येनतेजसेब्रह्मवर्चसायाभिषिञ्चामिसरस्वत्यैभैषज्येनवी
र्यायान्नाद्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायश्रियैयशसेभिषि
ञ्चामि ३ कोसि ॥ कतमोसिकस्मैत्वाकायत्वा ॥ सुश्लोकसुमङ्ग
लसत्यराजन् ४ शिरोमे ॥ शिरोमेश्रीर्यशोमुखन्त्विषिःकेशाश्च

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्म्मश्श्रूणि॥राजामेप्प्राणोऽअमृतꣳसम्म्राट्चक्षुर्व्विराट्श्रोत्त्रम् ५जिह्वा
मे ॥ भद्द्रंवाङ्महोमनोमन्न्युःस्वराड्भामः ॥ मोदाःप्प्रमोदाऽअङ्गुलीर
ङ्गानिमित्त्रम्मेसहः ६ बाहूमे ॥ बाहूमेबलमिन्द्रियꣳहस्तौमेकर्म्मवी
र्य्यम् ॥ आत्त्माक्षत्त्रमुरोमम ७ पृष्ठीर्म्मे ॥ राष्ट्रमुदरमꣳसौग्ग्रीवाश्च
श्श्रोणी ॥ ऊरूऽअरत्नीजानुनीविशोमेङ्गानिसर्व्वतः ८ नाभिर्म्मे ॥
चित्तंव्विज्ञानम्पायुर्म्मेपचितिर्भसत् ॥ आनन्दनन्दावाण्डौमेभगः
सौभाग्ग्यम्पसः ॥ जङ्घाभ्याम्पद्भ्यान्धर्म्मोस्मिव्विशिराजाप्प्रति
ष्ठितः ९ प्प्रतिक्षत्त्रे ॥ प्प्रतितिष्ठामिराष्ट्रेप्प्रत्यश्श्वेषुप्प्रतितिष्ठामिगो
षु ॥ प्रत्यङ्गेषुप्प्रतितिष्ठाम्म्यात्त्मन्प्रतिप्प्राणेषुप्प्रतितिष्ठामिपुष्टेप्प

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तिद्यावापृथिव्योःप्प्रतितिष्ठामियज्ञे१०त्रयादेवाः॥त्रयादेवाऽएकादश
त्रयस्त्रिंशाःसुराधसः॥बृहस्पतिंपुरोहितादेवस्यसवितुःसवे॥ देवादे
वैरवन्तुमा११प्रथमाद्वितीयैः॥प्रथमाद्वितीयैर्द्वितीयास्तृतीयैस्तृतीयाः
सत्येनसत्यंयज्ञेनयज्ञोयजुर्भिर्यजूंषिसामभिः सामान्यृग्भि
रृचः पुरोनुवाक्याभिःपुरोनुवाक्यायाज्याभिर्याज्यावषट्कारैर्वष
ट्काराऽआहुतिभिराहुतयोमेकामान्त्समर्द्धयन्तुभूःस्वाहा १२ लो
मानिप्प्रयतिः ॥ लोमानिप्प्रयतिर्म्ममत्वङ्मऽआनतिरागतिः ॥ मा
ंसम्मऽउपनतिर्व्वस्वस्थिमज्जामऽआनतिः १३[१३]यद्देवाः ॥ य
द्देवादेवहेडनन्देवासश्चकृमावयम्॥अग्निर्म्मातस्मादेनसोविश्श्वा

For Private and Personal Use Only

संहि. न्मुञ्चुत्वꣳहसः १४ यदिदिवा ॥ यदिदिवायदिनक्तमेनाꣳसिचकृ पू.अ.
१४० मावयम् ॥ वायुम्मातस्म्मादेनसोविश्श्वान्मुंचुत्वꣳहसः १५ यदि २०
जाग्रंत ॥ यदिजाग्रद्यदिस्वप्नुऽएनाꣳसिचकृमावयम् ॥ सूर्य्यो
मातस्म्मादेनसोविश्श्वान्मुञ्चुत्वꣳहसः १६ यद्ग्रामे ॥ यद्ग्रामेयदरं
ण्ण्येय त्सभायांयदिन्द्रिये ॥ यच्छूद्रेयदर्य्येयदेनश्चकृमावयंयदेकु
स्याधिधर्म्मणितस्यावयजनमसि १७ यदापः ॥ यदापोऽअघ्न्या
ऽइतिवरुणेतिशपामहेततोवरुणनोमुञ्च ॥ अवभृथनिचुम्पुणनिचेरु
रसिनिचुम्पुणः ॥ अवदेवैर्द्देवकृतमेनोयुक्ष्यवमर्त्यैर्म्मर्त्यकृतम्पुरुरा १४०
व्णोदेवारिषस्पाहि १८ समुद्रेते । समुद्रेतेहृदयमप्प्स्वन्तःसन्त्वा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्विशुन्त्वोषंधीरुतापं ÷ ॥ सुमित्रियानऽआपऽओषंधयः सन्तुदुर्म्मि
त्रियास्तस्म्मैसन्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंवयन्द्विष्म्मः १९ द्रुपदादिवमु
मुचानःस्विन्नःस्नातोमलांदिव ॥ पूतम्पवित्रैणेवाज्ज्यमापं÷शुन्धन्तु
मैनंसः २० उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमंसस्प्परिस्वं÷पश्यन्तऽउत्तंरम् ॥ दे
वन्देवत्रासूर्य्यमगंन्मज्ज्योतिरुत्तमम् २१ अपोऽअद्य ॥ अपोऽअ
द्यान्वंचारिषंरसेनसमंसृक्ष्महि ॥ पयंस्वानग्नऽआगंमन्तम्मासं
संजवर्च्चसाप्प्रजयांचधनेनच २२ एधोंसि ॥ एधोंस्येधिषीमहिसमि
दसितेजोंसितेजोमयिंधेहि ॥ समाववर्तिपृथिवीसमुषाःसमुसूर्य्यं÷
॥ समुविश्श्वमिदञ्जगंत् ॥ वैश्श्वानरज्ज्योतिर्भूयासंविभून्कामा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽग्न्यत्श्नवैभूःस्वाहा २३ [१०] अभ्यादधामि ॥ समिधमग्नेव्रतपते त्वयि ॥ व्रतञ्च श्रद्धाञ्चोपैमीन्धे त्वा दीक्षितोऽअहम् २४ यत्र ब्रह्म ॥ चक्षत्रञ्च सम्यञ्चौ चरतः सह ॥ तं लोकम्पुण्यम्प्रज्ञेषं यत्र देवाः सहाग्निना २५ यत्रेन्द्रः ॥ यत्रेन्द्रश्च वायुश्च सम्यञ्चौ चरतः सह ॥ तं लोकम्पुण्यम्प्रज्ञेषं यत्र सेदिर्न विद्यते २६ अंशुना ते ॥ ऽअंशुः पृच्यताम्परुषा परुः ॥ गन्धस्ते सोमम वतु मदाय रसोऽअच्युतः २७ सिञ्चन्ति परि ॥ षिञ्चन्त्युत्सिञ्चन्ति पुनन्ति च ॥ सुरायै बभ्र्वै मदे किन्त्वो वदति किन्त्वः २८ धानावन्तङ्करम्भिणम् ॥ धानावन्तङ्करम्भिणमपूपवन्तमुक्थिनम् ॥ इन्द्रप्रातर्जुषस्व नः २९ बृ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हृदिन्द्राय ॥ गायतमरुतोवृत्रहन्तंमम् ॥ येनुज्ज्योतिरजनयन्नृतावृ
धोदेवन्देवायुजागृवि ३० अर्द्धंऽयोंऽअद्रिभिः ॥ सुतꣳसोमम्पवि
त्रऽआनय ॥ पुनाहीन्द्रायुपातवे ३१ [८] योभूतानाम् ॥ योभूता
नामधिपतिर्यस्मिंल्लोकाऽअधिश्रिताः ॥ यऽईशेमहतोमहाँस्तेन
गृह्णामित्वामहम्मयिगृह्णामित्वामहम् ३२ उपयामगृहीतोस्यश्वि
भ्यान्त्वासरस्वत्यैत्वेन्द्रायत्वासुत्राम्णऽएषतेयोनिरश्विभ्या
न्त्वासरस्वत्यैत्वेंद्रायत्वासुत्राम्णे ३३ प्राणपामे ॥ ऽअपानपाश्च
क्षुष्पाःश्रोत्रऽपाश्चमे ॥ वाचोमेविश्वभेषजोमनसोसिविलाय
कः ३४ अश्विनंकृतस्यते ॥ अश्विनंकृतस्यतेसरस्वतिकृतस्ये

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्द्रेणसुत्राम्म्णांकृतस्यं ॥ उपंहूतुऽउपंहूतस्यभक्षयामि ३५ [४]
समिंद्धुऽइन्द्रंः ॥समिंद्धुऽइन्द्रंऽउषसामनींकेपुरोरुचांपूर्व्वकृद्वावृधानः
॥ त्रिभिर्द्देवैस्त्रिᳪंशतावज्रंबाहुर्ज्जघानंवृत्रंविदुरोंववार ३६ नराशᳪंसः
प्प्रातिं ॥ नराशᳪंसःप्प्रतिशूरोमिमांनस्तनूनपात्प्रतिंयज्ञस्यधामं॥गो
भिर्व्वपावान्मधुंनासमुञ्जन्हिरंण्यैश्चुन्द्रीयंजतिप्प्रचेताः ३७ ईडि
तोदेवैः ॥ ईडितोदेवैर्हरिंवाँऽअभिष्टिराजुह्वांनोहविषाशर्द्धमानः ॥
पुरन्दरोगोंत्रभिद्वज्जंबाहुरायांतुयज्ञमुपंनोजुषाणः ३८ जुषाणोब
र्हिः ॥ जुषाणोबर्हिर्हरिंवान्नुऽइन्द्रंःप्प्राचीनंᳪंसीदत्प्रदिशांपृथिव्याः
॥ उरुप्प्रथाःप्प्रथंमानᳪंस्योनमांदित्यैरक्तंवसुंभिःसजोषाः ३९

For Private and Personal Use Only

इन्द्रन्दुरः॥ कवष्ष्योधावमानावृषाणंरुषन्तुजनयःसुपत्नीः ॥ द्वा
रोदेवीरभितोविश्श्रयन्ताꣳसुवीरावीरम्प्रथमानामहोभिः ४० उषा
सानक्ता ॥ बृहतीबृहन्तम्पयस्वतीसुदुघेशूरमिन्द्रम् ॥ तन्तुन्ततम्पे
शसासंवयन्तीदेवानान्देवंरुषंजतःसुरुक्मे ४१ दैव्यामिमाना ॥ म
नुषःपुरुत्राहोताराविन्द्रम्प्रथमासुवाचा ॥ मूर्द्धन्यज्ञस्यमधुनादधा
नाप्प्राचीनञ्ज्योतिर्हविषावृधातः ४२ तिस्रोदेवीः ॥ तिस्रोदेवीर्हवि
षावर्द्धमानाऽइन्द्रञ्जुषाणाजनयोनपत्नीः ॥ अच्छिन्नन्तन्तुम्पयसा
सरस्वतीडादेवीभारतीविश्श्वतूर्तिः ४३ त्वष्टादधत् ॥ त्वष्टादधच्छु
ष्ममिन्द्रायवृष्णेपाकोचिष्टुरुर्यशसेपुरूणि ॥ वृषायजन्वृषणम्भू

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रिरेतामूर्द्धन्यज्ञस्यसमंनक्तुदेवान् ४४ वनस्पतिरवसृष्टः ॥ वन
स्पतिरवसृष्टोनपाशैस्त्मन्यासमञ्जञ्छमितानदेवाः ॥ इन्द्रस्यहृदये
ज्जठरम्पृणानःस्वदातियज्ञम्मधुनाघृतेन ४५ स्तोकानामिन्दुम् ॥
स्तोकानामिन्दुम्प्रतिशूरऽइन्द्रोवृषायमाणोवृषभस्तुराषाट् ॥ घृत
प्रुषामनसामोदमानाःस्वाहादेवाऽअमृतामादयन्ताम् ४६ [११]
आयातु ॥ आयात्विन्द्रोवसऽउपनऽइहस्तुतःसधमादस्तुशूरः ॥ वा
वृधानस्तविषीर्यस्यपूर्वीद्यौर्नक्षत्रमभिभूतिपुष्यात् ४७ आनः॥
आनऽइन्द्रोदूरादानऽआसादभिष्टिकृदवसेयासदुग्रः ॥ ओजिष्ठेभि
र्नृपतिर्वज्रबाहुःसङ्गेसमत्सुतुर्वणिःपृतन्यून् ४८ आनः ॥ आन

For Private and Personal Use Only

ऽइन्द्रोहरिभिरुर्षात्वछांवाचीनोवंसेराधंसेच ॥ तिष्ठांतिवृजनीमुघवांवृरुप्शीमंरुषुज्ञमनुंनोवाजंसातौ ४९ त्रातारमिन्द्रम् ॥ त्रातारुमिन्द्रंमवितारमिन्द्रं हवेंहवेसुहवुं शूरामिन्द्रम् ॥ ह्वयांमिशुक्रम्पुरुहूतमिन्द्रं स्वस्तिनोमुघवांधात्विन्द्रः ५० इन्द्रःसुत्रामा ॥ इन्द्रःसुत्रामास्ववाँ ॥ऽअवोभिःसुमृडीकोभंवतुविश्ववेदाः ॥ बाधंतान्द्वेषोऽअभंयङ्कृणोतुसुवीर्य्यस्यपतंयःस्याम ५१ तस्यंवुयम् ॥ तस्यंवुय ६ सुंमतौयुज्ञियस्यापिभुद्रेसौमनुसेस्याम॥ससुत्रामास्ववाः॥ऽइन्द्रोऽअस्म्मेऽआराच्चिद्द्वेषःसनुतर्युयोतु ५२ आमन्द्रैः ॥ आमुन्द्रैरिन्द्रहरिभिर्याहिमुयूररोमभिः ॥ मात्वाकेचिन्नियेमुन्निन्नपा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शिनोतिधन्वेंवुतॉं२॥ऽईहि५३एवेत् ॥ एवेदिन्द्रंवृषणंवज्रंबाहुंवसि पू.अ.
ष्ठासोऽअभ्यर्च्चन्त्युर्कैः ॥ सनंस्तुतोवीरवंद्धातुगोमंद्यूयम्पांतस्व २०
स्तिभिःसदांनः ५४ [८] समिंद्धोऽअग्निः ॥ समिंद्धोऽअग्निर
श्विनातुप्तोघुर्म्मोविराट्सुत ः ॥ दुहेधेनुःसरंस्वतीसोमंᳬशुक्रमिहे
न्द्रियम् ५५ तनूपाभिषजां ॥ सुतेश्विनोभासरंस्वती ॥ मद्धार
जांᳬसीन्द्रियमिन्द्रांयपथिभिर्वहान् ५६ इन्द्रायेन्द्रंम् ॥ इन्द्रायेन्द्र
ᳬसरंस्वतीनराशᳬसेंननग्नहुंम् ॥ अधांतामश्विनामधुंभेषजम्भि
षजांसुते ५७ आजुह्वांनासरंस्वती ॥ न्द्रायेंन्द्रियाणिंवीर्यम् ॥ १४५
इडांभिरश्विनाविषᳬसमूर्ज्जᳬसᳬरयिन्दंधुः५८अश्विनानमुचेः॥

सु॒तꣳसोम॑ꣳशु॒क्रम्प॑रि॒स्रुता॑ ॥ सर॑स्वती॒तमाभ॑रद्ब॒र्हिषेन्द्रा॑य॒पात॑वे ५९
क॒वष्यो॒न ॥ व्यच॑स्वतीर॒श्विभ्या॒न्नदु॒रो॒दिश॑÷ ॥ इन्द्रो॒नरोद॑सी
ऽउ॒भेदु॒हेकामा॒न्त्सर॑स्वती ६० उ॒षासा॒नक्त॑म् ॥ उ॒षासा॒नक्त॑मश्वि
ना॒दिवेन्द्र॑ꣳसा॒यमि॑न्द्रि॒यैः ॥ स॒ञ्जा॒ना॒नेसु॒पेश॑सा॒सम॑ञ्जा॒तेसर॑स्वत्या
६१ पा॒तन्नो॑÷ ॥ पा॒तन्नो॑ऽअ॒श्विना॒दिवा॑पा॒हिन॒क्तꣳसर॑स्वती ॥ दै
व्या॑होतारा॒भिषजा॒पा॒तमिन्द्र॒ꣳसचा॑सु॒ते ६२ ति॒स्रस्त्रे॒धा ॥ सर॑स्व
त्य॒श्विना॒भार॒तीडा॑ ॥ ती॒व्रम्प॑रि॒स्रुता॒सोम॒मिन्द्रा॑यसुषुवु॒र्म्मद॑म् ६३
अ॒श्विना॑भेष॒जम् ॥ अ॒श्विना॑भेष॒जम्मधु॑भेष॒जन्नः॒सर॑स्वती ॥
इन्द्रे॒त्वष्टा॒यश॒ःश्रिय॒ꣳरू॒पꣳरू॑पमधुः॒सु॒ते ६४ ऋ॒तु॒थेन्द्र॑÷ ॥ ऋ॒तु॒थेन्द्रो॒

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

व॒न॒स्प॒तिः॑ शश॒मा॒नः प॑रि॒स्रु॒ता॑ ॥ की॒ला॒लम॒श्विभ्या॒म्मधु॑ दुहे धे॒नुः सर॑स्वती ६५ गो॒भि॒र्न ॥ सोम॑म॒श्विना॒मास॑रेण परि॒स्रु॒ता॑ ॥ स म॑धात॒ꣳ सर॑स्वत्या॒ स्वाहेन्द्रे॑ सु॒तम्मधु॑ ६६[१२] अ॒श्विना॑ ह॒विः ॥ अ॒श्विना॑ ह॒विरि॑न्द्रि॒यन्नमु॑चे॒र्धि॒या सर॑स्वती ॥ आ शु॒क्रमा॑सु॒राद्वसु॑ म॒घमिन्द्रा॑य जभ्रिरे ६७ यम॒श्विना॑ ॥ यम॒श्विना॒ सर॑स्वती ह॒विषेन्द्र॒मव॑र्द्धयन् ॥ स बि॑भेद ब॒लम्म॒घन्नमु॑चावासु॒रे सचा॑ ६८ तमिन्द्र॑म् ॥ तमिन्द्र॑म्प॒शव॑ꣳ सचा॒श्विनो॒भा सर॑स्वती ॥ दधा॑ना अ॒भ्य॑नूषत ह॒विषा॑ य॒ज्ञ इ॑न्द्रि॒यैः ६९ य इन्द्रे॑ ॥ य इन्द्र॑ इन्द्रि॒यन्द॒धुः स॑वि॒ता व॑रु॒णो भगः॑ ॥ स सु॒त्रामा॑ ह॒विष्प॑ति॒र्यज॑मानाय सश्चत ७० सु॒वि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तावरुणः ॥ सवितावरुणोदधद्यजमानायदाशुषे ॥ आदत्तनमुचेर्व्व सुसुत्रामाबलमिन्द्रियम् ७१ वरुणःक्षत्रम् ॥ वरुणःक्षत्रमिन्द्रियम्भ गेनसविताश्रियम् ॥ सुत्रामायशसाबलन्दधानायज्ञमाशत ७२ अ श्विनागोभिः ॥ अश्विनागोभिरिन्द्रियमश्वेभिर्व्वीर्य्यम्बलम् ॥ हविषेन्द्रꣳसरस्वतीयजमानमवर्द्धयन् ७३ तानासत्या ॥ सुपेशसा हिरण्यवर्त्तनीनरा ॥ सरस्वतीहविष्मतीन्द्रकर्म्मसुनोवत ७४ ता भिषजा ॥ सुकर्म्मणासासुदुघासरस्वती ॥ सुवृत्रहाशतक्रतुरिन्द्रा यदधुरिन्द्रियम् ७५ सुवꣳसुरामम् ॥ सुवꣳसुराममश्विनानमुचा वासुरेसचा ॥ विपिपानाःसरस्वतीन्द्रङ्कर्म्मस्वावतम् ७६ पुत्रमिव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पितरौ ॥ पुत्रमिवपितरावश्विनोभेन्द्रावथुःकाव्यैर्दंसनाभिः ॥
सत्सुसमंद्यपिबःशचीभिःसरस्वतीत्वामघवन्नभिष्णक् ७७ य
स्मिन्नश्वासः॥ यस्मिन्नश्वासऽऋषभासऽउक्षणोवशामेषाऽअ
वसृष्टासऽआहुताः ॥ कीलालपेसोमपृष्ठायवेधसेहृदामतिञ्जनयचा
रुमग्नये ७८ अहाव्यग्ने ॥ हविरास्येतेस्रुचीवघृतञ्चम्म्वीवसोमः॥
वाजसनिंरयिमस्मेसुवीरम्प्रशस्तन्धेहियशसम्बृहन्तम् ७९[१३]
शतम् १२०० अश्विनातेजसा ॥ चक्षुःप्राणेनसरस्वतीवीर्यम्
॥ वाचेन्द्रोबलेनेन्द्रायदधुरिन्द्रियम् ८० गोमदूषुणासत्या ॥ गोमदू
षुणासत्याश्वावद्यातमश्विना ॥ वर्तीरुद्रानृपाय्यम् ८१ नयत्॥

For Private and Personal Use Only

नयत्परोनान्तरऽआदुधर्षद्दूषणवस्सू ॥ दुःशर्ंसोमर्त्यौरिपुः ८२ ता
नं÷ ॥ तानुऽआवोढमश्श्वनारयिम्पिशङ्गंसन्दृशम् ॥ धिष्ण्योवारि
वोविदम् ८३ पावकान्नं÷ ॥ पावकानुःसरस्स्वतीवाजेभिर्वाजिनीव
ति ॥ यज्ञंवष्टुधियावसुः ८४ चोदयित्रीसूनृतानाम् ॥ चोदयित्रीसू
नृतानाञ्चेतन्तीसुमतीनाम् ॥ यज्ञन्दधेसरस्स्वती ८५ महोऽअर्ण्णं÷॥
महोऽअर्ण्णःसरस्स्वतीप्प्रचेतयतिकेतुना ॥ धियोविश्श्वाविराजति
८६ इन्द्रायाहि ॥ चित्रभानोसुताऽइमेत्त्वायवं÷ ॥ अण्वीभिस्तना
पूतासं÷ ८७ इन्द्रायाहि ॥ धियेषितोविप्प्रंजूतःसुतावतः ॥ उपब्र
ह्माणिवाघतं÷ ८७ इन्द्रायाहि ॥ इन्द्रायाहितूतुजानुऽउपब्रह्माणि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हरिवः ॥ सुतेदधिष्ष्वनुश्च्वनः ८९ अश्श्विनापिबताम् ॥ अ
श्श्विनापिबताम्मधुसरस्स्वत्यासुजोषसा ॥ इन्द्रःसुत्रामावृत्रहाजु
षन्ताᳬसोम्म्यम्मधु ९० [९१] इतिवाजसनेयसंहितापाठेविं
शोऽध्याय २० ॥ छ ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥ इतिवाजसनेयसंहितापूर्वविंशतिःसमाप्ता ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥अथवाजसनेयसंहिताउत्तरविंशतिप्रारंभः॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ हरिः॑ॐम् ॥ इमम्मेसमिद्धोअग्निरेकादशकौ
वसंतेनऋतुनाषड्ढोतायक्षत्समीधाग्निंद्वादशाश्विनौछागस्यसप्तदेवंब
र्हिश्चतुर्दशषडेकषष्टिः ॥ इमम्मेंवरुणश्रुधीहवंमद्याचंमृडय ॥ त्वा
मंवस्युराचंके १ तत्त्वा ॥ यामिब्रह्मणावन्दमानस्तदाशास्तेयजमा
नोहविर्भिः॑ ॥ अहेडमानोवरुणेहबोद्ध्युरुशꣳसमानऽआयुःप्रमो
षीः २ त्वन्नः॑ ॥ त्वन्नोऽअग्नेवरुणस्यविद्वान्देवस्यहेडोऽअवयासि
सीष्ठाः ॥ यजिष्ठोवह्नितमःशोशुचानोविश्वाद्वेषाꣳसिप्रमुमुग्ध्य
स्म्मत् ३ सत्वम् ॥ सत्वन्नोऽअग्नेवमोभंवोतीनेदिष्ठोअस्याऽउषसो
व्युष्टौ ॥ अवंयक्ष्वनोवरुणꣳरराणोवीहिमृडीकꣳसुहवोनऽएधि ॥४ १

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

महीमूषु ॥ मातरँ॑सुव्रतानामृतस्यपत्नीमवसेहुवेम ॥ तुविक्षत्राम
जरन्तीमुरूचीᳬसुशर्म्माणमदितिँ॑सुप्प्रणीतिम् ५ सुत्रामाणम्पृथि
वीम् ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीन्द्यामनेहसँ॑सुशर्म्माणमदितिँ॑सुप्प्रणी
तिम् ॥ दैवीन्नावᳬस्वरित्रामनागसमस्रवन्तीमारुहेमास्वस्तये ॥ ६
सुनावमारुहेयम् ॥ सुनावमारुहेयमस्रवन्तीमनागसम् ॥ शतारित्रा
ᳬस्वस्तये ७ आनं ÷ ॥ आनोमित्रावरुणाघृतैर्ग्गव्यूतिमुक्षतम् ॥
मद्ध्वारजाᳬसिसुक्रतू ८ प्रबाहवा ॥ सिसृतञ्जीवसेनऽआनोगव्यूति
मुक्षतङ्घृतेन ॥ आमाजनेश्श्रवयतᳫयुवानाश्श्रुतम्मेमित्रावरुणाहवे
मा ९ शन्नं ÷ ॥ शन्नोभवन्तुवाजिनोहवेषुदेवताताामितद्द्रवᳬस्वर्क्काः ॥

For Private and Personal Use Only

जम्भयन्तोहिंवृकंऽरक्षांऽथंसिसनैम्म्युस्म्मद्युंयवुन्नमीवाः १० व्वा
जैवाजेवत ॥ वाजिनोनोधनेषुविप्प्राऽअमृताऽऋतज्ञाः ॥ अस्यम
ध्वंःपिबतमादयंद्ध्वन्तृप्ताय्यातपथिभिर्द्देवयानैः ११ समिद्धोऽअग्निः
॥समिधासुसंमिद्धोव्वरेण्यः ॥गायत्रीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यविर्गौर्व्वयोदै
धुः १२ तनूनपाच्छुचिंव्व्रतः ॥ तनूनपाच्छुचिंव्व्रतस्तनूपाश्च्वसरंस्व
ती ॥ उष्णिहाछन्दंऽइन्द्रियन्दित्यवाड्गौर्व्वयोदधुः १३ इडाभिरग्निः॥
इडाभिरग्निरीड्यःसोमोदेवोऽअमर्त्यः ॥ अनुष्टुप्छन्दंऽइन्द्रियम्प
ञ्चाविर्गौर्व्वयोदधुः १४ सुबर्हिरग्निः॥ पूषण्वान्स्तीर्णबर्हिरमर्त्यः॥ २
बृहतीच्छन्दंऽइन्द्रियन्त्रिवत्सोगौर्व्वयोदधुः १५ दुरोदेवीः ॥ दुरोदेवी

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दिशोमहीब्रह्ममादेवोबृहस्पतिः ॥ पङ्क्तिश्छन्दइहेन्द्रियन्तुर्यवाङ्गौर्व
योदधुः १६ उषेसुह्वासुपेशंसाविश्वेदेवाऽअमर्त्याः ॥ त्रिष्टुप्छन्द
ऽइहेन्द्रियम्पष्ठवाङ्गौर्वयोदधुः १७ दैव्याहोतारा ॥ भिषजेन्द्रेणसयु
जासुजा ॥ जगतीच्छन्दइन्द्रियमनड्वान्गौर्वयोदधुः १८ तिस्रऽ इ
डा ॥ तिस्रऽइडासरस्वतीभारतीमरुतोविशः ॥ विराच्छन्दऽइहेन्द्रि
यन्धेनुर्गौर्न्नवयोदधुः १९त्वष्टातुरीपः ॥ त्वष्टातुरीपोऽअद्भुतऽइन्द्रा
ग्नीपुष्टिवर्द्धना ॥ द्विपदाच्छन्दऽइन्द्रियमुक्षागौर्न्नवयोदधुः २० शु
मितानः ॥शमितानोवनस्पतिःसवितापसुवन्भगम् ॥ककुप्छ
न्दऽइहेन्द्रियंवशावेहद्वयोदधुः २१ स्वाहायज्ञंवरुणः सुक्षत्रोभेषज

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ड्डंरत् ॥ अतिंच्छन्दाऽइन्द्रियम्बृहद्वृंषभोगौर्व्वयोदधुः २२ [११] व
सन्तेनंऽऋतुना ॥ देवाव्वसंवस्त्रिवृतांस्तुताः ॥ रथन्तरेणतेजंसाहविरि
न्द्रेव्वयोदधुः २३ ग्रीष्म्मेणंऽऋतुनां ॥ देवारुद्राः पंञ्चदशेस्तुताः ॥ बृ
हतायशंसाबलंꣳहविरिन्द्रेव्वयोदधुः २४ व्वर्षाभिंर्ऋतुनांदित्यास्तोमें
सप्तदशेस्तुताः ॥ व्वैरूपेणंव्विशौजंसाहविरिन्द्रेव्वयोदधुः २५ शार
देनंऽऋतुनां ॥ देवाऽएंकविंꣳशऋभवंस्तुताः ॥ व्वैराजेनंश्श्रियाश्श्रि
यंꣳहविरिन्द्रेव्वयोदधुः २६ हेमन्तेनंऽऋतुनां ॥ देवास्त्रिणवेमरुतंस्तुताः ॥
बलेनशक्क्वरीः सहोहविरिन्द्रेव्वयोदधुः २७ शैशिरेणंऽऋतुनां ॥ देवास्त्रंय ३
स्त्रिंꣳशेमृतांस्तुताः ॥ सत्येनरेवतीः क्षत्रंꣳहविरिन्द्रेव्वयोदधुः २८ [६]

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्सुमिधाग्निमिडस्पदेश्विनेन्द्रꣳसरस्वतीमु
जोधूम्म्रोनगोधूमैः कुवलैर्भेषजम्मधुशष्पैर्न्नतेजऽइन्द्रियम्पयः
सोमः परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतुर्य्यज २९ होतायक्षत्तनू
नपात्सरस्वतीम् ॥ होतायक्षत्तनूनपात्सरस्वतीमविर्म्मेषोनभेषजम्प
थामधुमताभरन्नश्विनेन्द्रायवीर्य्यम्बदरैरुपवाकाभिर्भेषजन्तो
क्मभिः पयः सोमः परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतुर्य्यज ३०
होतायक्षन्नराशꣳसन्न ॥ नग्नहुम्पतिꣳसुरयाभेषजम्मेषः सरस्वती
भिषग्ग्रथोनचन्द्र्यश्विनोर्व्वपाऽइन्द्रस्यवीर्य्यम्बदरैरुपवाकाभिर्भे
षजन्तोक्मभिः पयः सोमः परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽर्षजं ३१ होतांषक्षद्दिडेडितः ॥ होतांषक्षदिडेडितऽआजुह्वानःसर
स्वतीमिन्द्रम्बलेनवर्द्धयन्नृषभेणगवेन्द्रियमश्श्विनेन्द्रायभेषजंऽष
वैःकर्कन्धुभिर्म्मधुलाजैर्न्नमासरम्पयःसोमःपरिस्रुताघृतम्मधुव्य
न्त्वाज्ज्यस्यहोतऽर्षजं ३२ होतांषक्षद्बर्हिरूर्ण्णम्म्रदाः॥ होतांषक्ष
द्बर्हिरूर्ण्णम्म्रदाभिषङ्नासत्याभिषजाश्श्विनाश्श्वाशिशुमतीभिष
ग्धेनुःसरस्वतीभिषग्दुहऽइन्द्रायभेषजम्पयःसोमःपरिस्रुताघृत
म्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतऽर्षजं ३३ होतांषक्षद्दुरोदिशःकवष्ष्योन
व्यचस्वतीरश्श्विभ्यान्नदुरोदिशऽइन्द्रोनरोदसीदुघेदुहेधेनुःसरस्व ४
त्यश्श्विनेन्द्रायभेषजꣳशुक्रन्नज्ज्योतिरिन्द्रियम्पयःसोमःपरिस्रुता

For Private and Personal Use Only

घृतम्मधुह्यन्त्वाज्ज्यंस्यहोतर्य्यजं ३४ होतायक्षत्सुपेशसोषेनक्क
न्दिवाश्विनासमंजातेसरंस्वत्यात्विषिमिन्द्रेनभेषजंॅश्येनोनरजं
साहृदाश्श्रियानमासंरम्पयुंऽसोमं÷परिस्रुताघृतम्मधुह्यन्त्वाज्ज्यं
स्यहोतर्य्यजं ३५ होतायक्षद्दैव्याहोतारा ॥ भिषजाश्विनेन्द्रन्नजा
गृविदिवानक्कन्नभेषजैःशूषंॅसरंस्वतीभिषक्सीसेनदुहऽइन्द्रियम्प
युंऽसोमं÷परिस्रुताघृतम्मधुह्यन्त्वाज्ज्यंस्यहोतर्य्यजं ३६ होतायक्ष
त्तिस्रोदेवीः ॥ होतायक्षत्तिस्रोदेवीर्न्नभेषजन्त्रयंस्त्रिधातवोपसोरूप
मिन्द्रेहिरण्ण्ययमश्विनेडानभारतीवाचासरंस्वतीमहऽइन्द्रायदुह
इन्द्रियम्पयुंऽसोमं÷परिस्रुताघृतम्मधुह्यन्त्वाज्ज्यंस्यहोतर्य्यजं ३७

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

होतायक्षत्सुरेतंसमृषभम् ॥ होतायक्षत्सुरेतंसमृषभन्नर्य्यापसन्त्वष्टा
रमिन्द्रमश्विनाभिषजन्नसरस्वतीमोजोनजूतिरिन्द्रियंवृकोनरभ
सोभिषग्यशःसुरयाभेषजᳬश्रियानमासरम्पयःसोमःपरिस्रुताघृ
तम्मधुव्यन्त्वाज्यस्यहोतर्यज ३८ होतायक्षद्वनस्पतिᳬशमितार
म् ॥ होतायक्षद्वनस्पतिᳬशमितारᳬशतक्रतुम्भीमन्नमन्युᳬराजान
व्याघ्रन्नमसाश्विनाभामᳬसरस्वतीभिषगिन्द्रायदुहइन्द्रियम्प
यःसोमःपरिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्यस्यहोतर्यज ३९ होतायक्ष
दग्निᳬस्वाहा ॥ होतायक्षदग्निᳬस्वाहाज्यस्यस्तोकानाᳬस्वाहामे
दसाम्पृथक्स्वाहाच्छागमश्विभ्याᳬस्वाहामेषᳬसरस्वत्यैस्वाहा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽऋषभमिन्द्रायसिᳪहायुसहसऽइन्द्रियᳪस्वाहाग्निन्नभैषजᳪस्वाहा
सोमंमिन्द्रियᳪस्वाहेन्द्रᳪसुत्रामाणᳪसवितारंवरुणम्भिषजाम्पतिᳪ
स्वाहावनस्पतिम्प्रियम्पाथोनभैषजᳪस्वाहादेवाऽआज्यपाजुषा
णोऽअग्निर्भैषजम्पयःसोमःपरिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्यस्यहोत
र्य्यज ४० [१२] होतायक्षदश्विनौच्छागस्य ॥ वपायामेदसो
जुषेताᳪहविर्होतर्य्यज॥होतायक्षत्सरस्वतीम्मेषस्यवपाया मेदसो
जुषताᳪहविर्होतर्य्यज ॥ होतायक्षदिन्द्रमृषभस्यवपायामेदसोजुष
ताᳪहविर्होतर्य्यज ४१ होतायक्षदश्विनौसरस्वतीम् ॥ होतायक्ष
दश्विनौसरस्वतीमिन्द्रᳪसुत्रामाणमिमेसोमाःसुरामाणश्छागैर्न्नमे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षैर्ऋषभैः सुताः शष्पैर्न तोक्मभिर्लाजैर्महस्वन्तो मदा मासरेण परि
ष्कृताः शुक्राः पयस्वन्तो मृताः प्रस्थिता वो मधुश्चुतस्तानश्विना
सरस्वतीन्द्रः सुत्रामा वृत्रहा जुषन्ताᳫं सोम्यम्मधु पिबन्तु मदन्तु व्य
न्तु होतर्यज ४२ होता यक्षदश्विनौ छागस्य हविष आत्तामद्य मध्य
तो मेदऽउद्भृतम्पुरा द्वेषोभ्यः पुरा पौरुषेय्या गृभो घस्तान्नूनङ्घासेऽअ
ज्राणां यवसप्रथमानाᳫं सुमत्क्षराणाᳫं शतरुद्रियाणामग्निष्वा
त्तानाम्पीवोपवसनानाम्पार्श्वतः श्रोणितः शितामत ऽउत्सादतोङ्गा
दङ्गादवत्तानाङ्करत ऽएवाश्विना जुषेताᳫं हविर्होतर्यज ४३ होता य
क्षत्सरस्वतीम्मेषस्य हविष ऽआवयदद्य मध्यतो मेद ऽउद्भृतम्पुरा द्वेषो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भ्यऽपुरापौरुषेय्यागृभोघसंन्नूनङ्घासेऽअंज्जाणांरुषवंसप्प्रथमाना
ंसुमत्क्षंराणांशतरुद्रियांणामग्निष्वात्तानाम्पीवोपवसनानाम्पा
र्श्वतःश्रोणितःशितामतऽउत्सादतोङ्गांदङ्गादवंत्तानाङ्करंदेवसरस्व
तीजुषतांहविर्होतर्यजं ४४ होतायक्षदिन्द्रंमृषभस्यहविषऽआवं
यदद्यमंद्ध्यतोमेदऽउद्भृतम्पुराद्वेषोभ्यऽपुरापौरुषेय्यागृभोघसंन्नून
ङ्घासेऽअंज्जाणांरुषवंसप्प्रथमानांसुमत्क्षंराणांशतरुद्रियांणा
मग्निष्वात्तानाम्पीवोपवसनानाम्पार्श्वतःश्रोणितःशितामतउ
त्सादतोङ्गांदङ्गादवंत्तानाङ्करंदेवमिन्द्रोजुषतांहविर्होतर्यजं४५होता
यक्षद्वनस्पतिंमभि ॥ हिपिष्टतंमयारभिष्ठयारशनयाधित॥यत्राश्विं

For Private and Personal Use Only

नोश्छागस्यहविषः प्प्रियाधामानिषत्रसरस्वत्यामेषस्यहविषःप्प्रि उ.अ.
याधामानिषत्रेन्द्रस्यऽऋषभस्यहविषःप्प्रियाधामानिषत्राग्नेःप्प्रि २१
याधामानिषत्रसोमस्यप्प्रियाधामानिषत्रेन्द्रस्यसुत्राम्म्णःप्प्रिया
धामानिषत्रंसवितुःप्प्रियाधामानिषत्रवरुणस्यप्प्रियाधामानिष
त्रवनस्प्पतेःप्प्रियापाथाᳫंसिषत्रदेवानामाज्ज्यपानाम्प्रियाधामा
निषत्राग्नेर्होतुःप्प्रियाधामानितत्रैताम्प्रस्तुत्यैवोपस्तुत्यैवोपावस्रक्ष
द्रभीयसऽइवकृत्वीकरदेवन्देवोवनस्प्पतिर्ज्जुषताᳫंहविर्होतर्यज
४६ होतायक्षदग्निᳫंस्विष्टकृतम् ॥ होतायक्षदग्निᳫंस्विष्टकृतमयाड ७
ग्निरश्विनोश्छागस्यहविषःप्प्रियाधामान्ययाड्ढरस्वत्यामेषस्यह

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

विषं÷प्प्रियाधामान्न्ययाडिन्द्रंस्यऽऋषभस्यंहविषं÷प्प्रियाधामान्न्य
यांइग्नेःप्प्रियाधामान्न्ययात्सोमंस्यप्प्रियाधामान्न्ययाडिन्द्रंस्यसुत्रा
म्म्णं÷प्प्रियाधामान्न्ययात्सवितुःप्प्रियाधामान्न्ययाद्वरुणस्याप्प्रिया
धामान्न्ययाद्वनस्प्पतेंःप्प्रियापाथाᳫंस्ययांद्देवानांमाज्ज्यपानांम्प्रि
याधामांनिषक्षंदग्नेहोतुं÷प्प्रियाधामांनिषक्षुत्स्वम्मांहिमानमायंज
तामेज्ज्याऽइषं÷कृणोतुसोऽअंद्ध्वराजातवेदाजुषतांᳫंहविर्होतुर्य्यंज
४७ [७] देवम्बर्हिःसरंस्वतीसुदेवमिन्द्रेंऽअश्श्विनां ॥ तेजोनच
क्षुरक्ष्योर्बर्हिषांदधुरिन्द्रियंवंसुवनेवसुधेयंस्यव्यन्तुयज ४८ देवी
द्वांरं÷ ॥ देवीद्वांरोऽअश्श्विनांभिषजेन्द्रेसरंस्वती ॥ प्राणन्नवीर्य्यंन्न

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सिद्धारोंदधुरिन्द्रियंवंसुवनैंवसुधेयंस्यद्यन्तुषजं ४९ देवीऽउषासौ ॥
देवीऽउषासांवुश्विनासुत्रामेन्द्रेसरंस्वती ॥ बलन्नवाचंमास्यऽउषा
भ्यांन्दधुरिन्द्रियंवंसुवनैंवसुधेयंस्यद्यन्तुषजं ५० देवीजोष्ट्री ॥ दे
वीजोष्ट्रीसरंस्वत्युश्विनेन्द्रंमवर्द्धयन् ॥ श्रोत्रन्नकर्णयोर्यशोजो
ष्ट्रीभ्यांन्दधुरिन्द्रियंवंसुवनैंवसुधेयंस्यद्यन्तुषजं ५१ देवीऽऊर्जाहु
ती ॥ देवीऽऊर्जाहुतीदुघेसुदुघेन्द्रेसरंस्वत्युश्विनाभिषजावतः ॥ शु
क्रन्नज्योतिस्तनंयोराहुतीधत्तऽइन्द्रियंवंसुवनैंवसुधेयंस्यद्यन्तुष
जं ५२ देवादेवानांम् ॥ देवादेवानांम्भिषजाहोतारावेिन्द्रमुश्विनां ८
॥ वषट्कारैःसरंस्वतीत्विषिन्नहृदयेमतिंहोतृभ्यान्दधुरिन्द्रियंवंसुव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नैवसुधेयस्यव्यन्तुयज ५३ देवीस्तिस्रः॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीर
श्विनेडासरस्वती ॥ शूषन्नमद्ध्येनाभ्यामिन्द्रायदधुरिन्द्रियंवसु
वनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज ५४ देवऽइन्द्रः॥ देवऽइन्द्रोनराशꣳसस्त्रि
वरूथःसरस्वत्याश्विभ्यामीयतेरथः॥ रेतोनरूपममृतंजनित्रमि
न्द्रायत्वष्टादधदिन्द्रियाणिवसुवनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज५५देवोदेवैः
॥देवोदेवैर्वनस्पतिर्हिरण्यपर्णोऽअश्विभ्याꣳसरस्वत्यासुपिप्प
लऽइन्द्रायपच्यतेमधु ॥ ओजोनजूतिर्ऋषभोनभामंवनस्पतिर्नो
दधदिन्द्रियाणिवसुवनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज ५६ देवम्बर्हिः॥ देव
म्बर्हिर्वारितीनामध्वरेस्तीर्णमश्विभ्यामूर्णम्म्रदाःसरस्वत्यास्यो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नमिन्द्रंतेसदः ॥ ईशायैमन्युꣳराजानम्बर्हिषादधुरिन्द्रियंवसुवनेव
सुधेयंस्यव्यन्तुयज ५७ देवोऽअग्निःस्विष्टकृद्देवान्यक्षद्यथायथꣳहो
तारावीन्द्रमश्विनावाचावाचꣳ सरस्वतीमग्निꣳ सोमꣳस्विष्टकृ
त्स्विष्टऽइन्द्रःसुत्रामासवितावरुणोभिषगिष्टोदेवोवनस्पतिःस्विष्टादे
वाऽआज्यपाःस्विष्टोऽअग्निरग्निनाहोताहोत्रेस्विष्टकृद्यशोनदधदि
न्द्रियमूर्ज्जमपचितिꣳस्वधांवसुवनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज ५८ अ
ग्निमद्यहोतारमवृणीतायंयजमानःपचन्पक्तीःपचन्पुरोडाशान्ब
ध्नन्नश्विभ्याञ्छागꣳ सरस्वत्यैमेषमिन्द्रायऽऋषभꣳ सुन्वन्न १
श्विभ्याꣳसरस्वत्याऽइन्द्रायसुत्राम्णेसुरासोमान्त्सूपस्थाऽअ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्य ५९ सूपस्थाऽअद्यदेवोवनस्पतिरभवदश्विभ्यांछागेनसरं
स्वत्यैमेषेणेन्द्रायऽऋषभेणाक्षँस्तान्मेदस्तःप्रतिपचताग्गृभीषुतावी
वृधन्तपुरोडाशैरपुरश्विनासरस्वतीन्द्रःसुत्रामासुरासोमाँस्त्वामद्य
६० त्वामद्यऽऋषऽआर्षेयऽऋषीणान्नपादवृणीतायंयजमानोबहु
भ्यऽआसङ्गतेभ्यऽएषमेदेवेषुवसुवार्यायक्ष्यतऽइतितायादेवादेव
दानान्यदुस्तान्ययंस्माऽआचशास्स्वाचंगुरस्वेषितश्चहोतरसिभद्र
वाच्यायप्रेषितोमानुषःसूक्तवाकायसूक्ताब्रूहि ६१ इतिवाजसनेय
संहितायांएकविंशोऽध्यायः २१ तेजोसिपंचायमयएकाहिंकारायद्वे
तत्सवितुर्द्दशविभूमात्रैकाकायद्वेआब्रह्मँस्त्रयोदशशोषादेकैकोन्नवि६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शतिश्चतुस्त्रिꣳशत् ॥ तेजोसिशुक्रममृतमायुष्पाऽआयुर्म्मेपाहि ॥
१० देवस्यत्वासवितुःप्प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्यामा २२
ददे १ इमामगृभ्णन् ॥ इमामगृभ्णन्नशनामृतस्यपूर्व्वऽआयुषिवि
दथेषुकव्या ॥ सानोऽअस्मिन्त्सुतऽआबभूवऽऋतस्यसामन्त्सरमा
रपन्ती २ अभिधाऽअसि ॥ अभिधाऽअसिभुवनमसियन्तासिध
र्त्ता ॥ सत्वमग्निंवैश्वानरꣳसप्प्रथसङ्गच्छस्वाहाकृतः ३ स्वगात्वा ॥
देवेभ्यःप्प्रजापतयेब्रह्मन्नश्वम्भन्त्स्यामिदेवेभ्यःप्प्रजापतये
तेनराध्यासम् ॥ तम्बधानदेवेभ्यःप्प्रजापतयेतेनराध्नुहि ४ प्रजा १०
पतयेत्वा ॥ प्रजापतयेत्वाजुष्टम्प्रोक्षामीन्द्राग्निभ्यान्त्वाजुष्टम्प्रोक्षा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मित्रायवैत्वाजुष्टम्प्रोक्षामिविश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्योजुष्टम्प्रोक्षामि
सर्वेभ्यस्त्वादेवेभ्योजुष्टम्प्रोक्षामि ॥ सोऽअर्वन्तञ्जिघांसतितम
भ्यमीतिवरुणः ॥ परोमर्त्तःपरःश्वा ५ [५] अग्नयेस्वाहा ॥
अग्नयेस्वाहासोमायस्वाहापाम्मोदायस्वाहासवित्रेस्वाहावायवे
स्वाहाविष्णवेस्वाहेन्द्रायस्वाहाबृहस्पतयेस्वाहामित्रायस्वाहाव
रुणायस्वाहा ६ [१] हिङ्कारायस्वाहा ॥ हिङ्कारायस्वाहाहिङ्कृता
यस्वाहाक्रन्दतेस्वाहावक्रन्दायस्वाहाप्प्रोथतेस्वाहाप्प्रप्रोथाय
स्वाहागन्धायस्वाहाघ्घ्रातायस्वाहानिविष्टायस्वाहोपविष्टायस्वाहा
सन्दितायस्वाहाव्वल्गतेस्वाहासीनायस्वाहाशयानायस्वाहास्वपते

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्वाहा जाग्रंते स्वाहा कूजते स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहा विजृम्भमाणाय
स्वाहा विचृत्ताय स्वाहा सर्ठहानाय स्वाहोपस्थिताय स्वाहा यनाय स्वा
हा प्रायणाय स्वाहा ७ यते स्वाहा ॥ यते स्वाहा धावते स्वाहोद्रावाय
स्वाहोद्रुताय स्वाहा शूकाराय स्वाहा शूकृताय स्वाहा निषण्णाय स्वाहो
त्थिताय स्वाहा जवाय स्वाहा बलाय स्वाहा विवर्तमानाय स्वाहा विवृ
त्ताय स्वाहा विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहा शुश्रूषमाणाय स्वा
हा शृण्वते स्वाहेक्षमाणाय स्वाहेक्षिताय स्वाहा वीक्षिताय स्वाहा निमे
षाय स्वाहा यदत्ति तस्मै स्वाहा यत्पिबति तस्मै स्वाहा यन्मूत्रं करोति
तस्मै स्वाहा कुर्वते स्वाहा कृताय स्वाहा ८ [२] तत्सवितुः ॥ तत्स

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वितुर्व्वरेण्ण्यम्भर्ग्गोदेवस्यधीमहि ॥ धियोयोनःप्रचोदयात् ९ हिरं
ण्ण्यपाणिमूतयें ॥ सवितारमुपह्वये ॥ सचेत्तादेवतापुदम् १० देव
स्यचेतंतः ॥ देवस्यचेतंतोमहीम्प्रसवितुर्हवामहे ॥ सुमतिंसत्यरां
धसम् ११ सुष्टुतिंसुमतीवृधः ॥ सुष्टुतिंसुमतीवृधोरातिंसवितु
रीमहे ॥ प्रदेवायमतीविदे १२ रातिंसत्पंतिम् ॥ रातिंत्पंतिम्महे
सवितारमुपह्वये ॥ आसुवन्देववीतये १३ देवस्यसवितुः ॥ देवस्यं
सवितुर्म्मतिमासुवंविश्श्वदेव्यम् ॥ धियाभर्गम्मनामहे १४ अग्नि
ंस्तोमेन । बोधयसमिधानोऽअमर्त्यम् ॥ हव्यादेवेषुनोदधत् १५
सहव्यवाट् ॥ सहव्यवाडमर्त्यऽउशिग्दूतश्च्चनोहितः ॥ अग्निर्द्धिया

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. सम्मृण्वति १६ अग्निन्दूतम्पुरोदधेहव्यवाहमुपंब्रुवे ॥ देवाः ॥ऽआ उ.अ
१२ सादयादिह १७ अजीजनोहिपंवमानसूर्य्यंविधारेशक्मनापयः ॥ २२
गोजीरयारंᳪहमाणःपुरन्ध्या १८ [१] विभूर्म्मात्रा ॥ प्रभूःपित्रा
श्वोसिहयोस्यत्योसिमयोस्यर्व्वासिसप्तिरसिवाज्यसिवृषासिनृ
मणाऽअसि ॥ ययुर्न्नामासिशिशुर्न्नामास्यादित्यानाम्पत्वान्विहिदे
वाऽआशापालाऽएतन्देवेभ्योश्वम्मेधायप्प्रोक्षितᳪरक्षतेहरन्तिरि
हरमतामिहधृतिरिहस्वधृतिःस्वाहा१९[२] कायस्वाहा ॥ कायस्वा
हाकस्मैस्वाहाकतमस्मैस्वाहास्वाहाधिमाधीतायस्वाहामनः १२
प्रजापतयेस्वाहाचित्तंविज्ञातायादित्यैस्वाहादित्यैमह्यैस्वाहादित्यै

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुमृडीकायैस्वाहासरस्वत्यैस्वाहासरस्वत्यैपावकायैस्वाहासरस्व
त्यैबृहत्यैस्वाहापूष्णेस्वाहापूष्णेप्रपथ्यायस्वाहापूष्णेनरन्धि
षायस्वाहात्वष्ट्रेस्वाहात्वष्ट्रेतुरीपायस्वाहात्वष्ट्रेपुरुरूपायस्वाहावि
ष्णवेस्वाहाविष्णवेनिभूयपायस्वाहाविष्णवेशिपिविष्टायस्वाहा
२० विश्श्वोदेवस्य ॥ नेतुर्म्मर्तोवुरीतसख्यम् ॥ विश्श्वोरायऽइषु
द्ध्यतिद्युम्नंवृणीतपुष्यसेस्वाहा २१ [१] आब्रह्मन् ॥ आब्रह्म
न्ब्राह्मणोब्रह्मवर्च्चसीजायतामाराष्ट्रेराजन्न्यःशूरऽइषव्योतिव्याधी
महारथोजायतान्दोग्ध्रीधेनुर्वोढानड्वानाशुःसप्तिःपुरन्धिर्योषा
जिष्णूरथेष्ठाःसभेयोयुवास्ययजमानस्यवीरोजायतान्निकामेनि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

१३ कामेनःपुर्जन्योवर्षतुफलवत्योनऽओषधयःपच्यन्ताँयोगक्षेमो २२
नःकल्पताम् २२ [१] प्राणायस्वाहा ॥ पानायस्वाहाव्यानाय
स्वाहाचक्षुषेस्वाहाश्रोत्रायस्वाहावाचेस्वाहामनसेस्वाहा २३ [१]
प्राच्यैदिशे । स्वाहार्वाच्यैदिशेस्वाहादक्षिणायैदिशेस्वाहार्वाच्यैदिशे
स्वाहाप्रतीच्यैदिशेस्वाहार्वाच्यैदिशेस्वाहोदीच्यैदिशेस्वाहार्वाच्यै
दिशेस्वाहोर्ध्वायैदिशेस्वाहार्वाच्यैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहार्वाच्यै
दिशेस्वाहा २४ [१] अद्भ्यःस्वाहावार्भ्यःस्वाहोदकायस्वाहातिष्ठ
न्तीभ्यःस्वाहास्रवन्तीभ्यःस्वाहास्यन्दमानाभ्यःस्वाहाकूप्या
भ्यःस्वाहासूद्याभ्यःस्वाहाधार्याभ्यःस्वाहार्णवायस्वाहास १३

For Private and Personal Use Only

मुद्रायस्वाहासरिरायस्वाहा २५ [१] वातायस्वाहा ॥ धूमायस्वा
हाभ्रायस्वाहामेघायस्वाहाविद्योतमानायस्वाहास्तनयतेस्वाहाव
स्फूर्जतेस्वाहावर्षतेस्वाहावववर्षतेस्वाहोग्रंवर्षतेस्वाहाशीघ्रंवर्षते
स्वाहोद्गृह्णतेस्वाहोद्गृहीतायस्वाहाप्रुष्णतेस्वाहाशीकायतेस्वाहा
प्रुष्वाभ्यःस्वाहाह्रादुनीभ्यःस्वाहानीहारायस्वाहा २६ [१]
अग्नयेस्वाहा ॥ अप्सयेस्वाहासोमायस्वाहेन्द्रायस्वाहापृथिव्यैस्वा
हान्तरिक्षायस्वाहादिवेस्वाहादिग्भ्यःस्वाहाशाभ्यःस्वाहोर्व्यैदिशे
स्वाहार्वाच्यैदिशेस्वाहा २७ [१] नक्षत्रेभ्यःस्वाहा ॥ नक्षत्रिये
भ्यःस्वाहाहोरात्रेभ्यःस्वाहार्द्धमासेभ्यःस्वाहामासेभ्यःस्वाहे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. ऽऋतुभ्युः स्वाहांर्तवेभ्युः स्वाहांसंवत्सुरायुस्वाहाद्यावांपृथिवी उ.अ.
१४ भ्याᳪंस्वाहांचन्द्रायुस्वाहासूर्यांयुस्वाहांरश्मिभ्युःस्वाहावसु २२
भ्युःस्वाहांरुद्रेभ्युःस्वाहांदित्येभ्युःस्वाहांमरुद्भ्युःस्वाहाविश्वे
भ्योदेवेभ्युःस्वाहामूलेभ्युःस्वाहाशाखाभ्युःस्वाहावनुस्पति
भ्युःस्वाहापुष्पेभ्युःस्वाहाफलेभ्युःस्वाहौषधीभ्युःस्वाहां ॥
२८ [१] शतम् १३०० पृथिव्यैस्वाहां ॥ पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षा
युस्वाहांदिवेस्वाहासूर्यायुस्वाहांचन्द्रायुस्वाहानक्षत्रेभ्युःस्वाहा
द्भ्यःस्वाहौषधीभ्युःस्वाहावनुस्पतिभ्युःस्वाहांपरिप्लवेभ्युः १४
स्वाहांचराचरेभ्युःस्वाहांसरीसृपेभ्युःस्वाहा २९ [१] असवे

For Private and Personal Use Only

स्वाहा ॥ असंवेस्वाहाविसंवेस्वाहाविभुवेस्वाहाविवंस्वतेस्वाहागण
श्रियेस्वाहागणपंतयेस्वाहाभिभुवेस्वाहाधिपतयेस्वाहाशूषाय
स्वाहासᳲसुप्पर्यायस्वाहाचन्द्रायस्वाहाज्ज्योतिंषेस्वाहामलिम्म्लुचा
यस्वाहादिवापतयतेस्वाहा ३० [१] मधवेस्वाहा ॥ मधवेस्वाहा
माधवायस्वाहाशुक्रायस्वाहाशुचयेस्वाहानभंसेस्वाहानभस्याय
स्वाहेषायस्वाहोर्जायस्वाहासहंसेस्वाहासहस्यायस्वाहातपसेस्वा
हातपस्यायस्वाहाᳲहसस्पतयेस्वाहा ३१ [१] वाजायस्वाहा॥
प्रसवायस्वाहापिजायस्वाहाक्रतवेस्वाहास्व÷स्वाहामूर्ध्नेस्वाहा
व्यश्नुविनेस्वाहान्त्यायस्वाहान्त्यायभौवनायस्वाहाभुवनस्यपतं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

 येस्वाहाधिपतयेस्वाहांप्रजापतयेस्वाहा ३२ [१] आयुर्यज्ञेनं
॥ कल्पतांस्वाहांप्राणोयज्ञेनंकल्पतांस्वाहांपानोयज्ञेनंक
ल्पतांस्वाहांव्यानोयज्ञेनंकल्पतांस्वाहोदानोयज्ञेनंकल्पतां
स्वाहांसमानोयज्ञेनंकल्पतांस्वाहाचक्षुर्यज्ञेनंकल्पतांस्वा
हाश्रोत्रंयज्ञेनंकल्पतांस्वाहावाग्यज्ञेनंकल्पतांस्वाहामनो
यज्ञेनंकल्पतांस्वाहात्मायज्ञेनंकल्पतांस्वाहांब्रह्मायज्ञेनंक
ल्पतांस्वाहाज्योतिर्यज्ञेनंकल्पतांस्वाहास्वर्यज्ञेनंकल्प
तांस्वाहांपृष्ठंयज्ञेनंकल्पतांस्वाहांयज्ञोयज्ञेनंकल्पतांस्वा
हां ३३ एकस्मैस्वाहाद्वाभ्यांस्वाहांशतायस्वाहैकशतायस्वाहा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ह्युष्ट्यैस्वाहास्वर्गायुस्वाहा ३४ [१] इतिश्रीवाजसनेयसंहिता
यांदीर्घपाठेद्वाविंशोऽध्यायः २२ ॥ हिरण्यगर्भोस्त्रःप्राणतोद्विकौसुं
जंत्यष्टौवायुष्ट्वापंचप्राणायतिस्रउत्सकथ्याद्वादशगायत्रीकस्त्वाष
ट्कौकःस्विदष्टौकास्विद्दशसुभूःस्वयंभूस्तिस्रएकादशपंचषष्टिः ॥ हिर
ण्यगर्भःसम ॥ हिरण्यगर्भःसमवर्ततांग्रेभूतस्यंजातःपतिरेकं
ऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्मैदेवायंहविषाविधेम १
उपयामगृंहीतोसि ॥ प्प्रजापतयेत्वाजुष्टंङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिःसूर्य्यै
स्तेमहिमा ॥ यस्तेहंन्त्संवन्त्सरेमंहिमासम्बभूवयस्तेवायावन्तरिक्षे
महिमासम्बभूवयस्तेदिविसूर्यैमहिमासम्बभूवतस्मैतेमहिम्नेप्प्र

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जापंतयेस्वाहांदेवेभ्यं ÷ २ [२] यःप्प्राणतो निंमिषतोमंहित्वैक
ऽइद्राजाजगंतोबभूव ॥ यऽईशेंऽअस्यद्विपदश्चतुष्पदंःकस्म्मैंदेवा
यंहविषांविधेम ३ उपयामगृंहीतोसि ॥ प्प्रजापंतयेत्वाजुष्टङ्गृह्णा
म्म्येषतेयोनिंश्चन्द्रमांस्तेमहिमा ॥ यस्तेरात्रौंसंवत्सरेमंहिमासंम्ब
भूवयस्तेंपृथिव्यामग्नौमंहिमासंम्बभूवयस्तेनक्षंत्रेषुचन्द्रमंसिमहि
मासंम्बभूवतस्म्मैंतेमहिम्म्नेप्प्रजापंतयेदेवेभ्यःस्वाहां ४ [२] यु
ञ्जन्तिंब्रध्नमंरुषञ्चरंन्तम्परिंतस्त्थुषंः ॥ रोचंन्तेरोचनादिवि ५ यु
ञ्जन्त्यंस्य ॥ युजन्त्यंस्यकाम्म्याहरीविपंक्षसारथें ॥ शोणांधृष्ष्णू १६
नृवाहंसा ६ यद्वातंः ॥ यद्वातोंऽअपोऽअगंनीगन्प्रियामिन्द्रंस्य

तुन्वम्॥एतꣳस्तोतरनेनंपथापुनरश्श्वमावर्तयासिनः ७ वसंवस्त्वा
॥ञ्जन्तुगायुत्रेणच्छन्दंसारुद्रास्त्वांऽञ्जन्तुत्रैष्टुंभेनच्छन्दंसादित्यास्त्वां
ञ्जन्तुजागतेनुच्छन्दंसा ॥ भूर्भुवःस्वुर्लाजी३ञ्छाची३न्यव्येगव्यं
ऽएतदन्नमत्तदेवाऽएतदन्नंमद्धिप्रजापते ८ कःस्विंत ॥ कःस्विदेका
कीचंरतिकऽउंस्विज्जायतेपुनंः ॥ किꣳस्विद्धिमस्यंभेषजङ्किम्म्वा
वपंनम्मुहत् ९ सूर्यऽएकाकी ॥ चंरतिचन्द्रमांजायतेपुनंः ॥ अ
ग्निर्हिमस्यंभेषजम्भूमिंरावपंनम्मुहत् १० कास्वित् ॥ कास्विदासी
त्पूर्वचित्तिःकिꣳस्विदासीद्बृहद्वयंः ॥ कास्विदासीत्पिलिप्पिलाका
स्विदासीत्पिशङ्गिला ११ द्यौरांसीत्॥द्यौरांसीत्पूर्वचित्तिरश्श्वंऽआ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सीद्दृहद्द्वयं॑॥ अविरासीत्पिलिप्पिलारात्रिरासीत्पिशङ्गिला १२[८] उ.अ
घ्रायुष्ट्वां ॥ पचुतैरंवत्वसितग्रीवुश्छागैन्यर्ग्रोधश्चमुसैःशंल्मलि २३
र्वृद्ध्या ॥ एषस्यराुत्थ्योवृषांपुड्भिश्चतुर्भिरेदंगन्वुह्मार्कंष्णश्चनो
वतुनमोग्नये १३ सꣳशितोरश्मिमना ॥रथꣳसꣳशितोरश्मिनाहयं॑
॥ सꣳशितोऽअप्स्वुप्सुजाब्रह्मासोमपुरोगवꣳ १४ स्वयंवाजिन्॥
स्वयंवाजिंस्तन्वृङ्कल्पयस्वस्वयंरुषंजस्वस्वयजुंषस्व ॥ मुहिमाते
न्येनुनसुन्नशे १५ नवै ॥ नवाऽउऽएतन्म्रियसेनरिष्यसिदेवा ॥
ऽइदेषिपथिभिः॑सुगेभिः ॥ यत्रासंतेसुकृतोयत्रतेयुयुस्तत्रत्वादेवःस
वितादधातु १६ अग्निःपशुः ॥ अग्निःपशुरासीत्तेनायजन्तुसऽएतं १७

ल्लोकमजयद्यस्मिन्नग्निःसतेलोकोभविष्ष्यतितञ्जेष्ष्यसिपिबैता

ऽअपः ॥ वायुःपशुरासीत्तेनायजन्तसऽएतंल्लोकमजयद्यस्मिन्वा

युःसतेलोकोभविष्ष्यतितञ्जेष्ष्यसिपिबैताऽअपः ॥ सूर्य्यःपशुरा

सीत्तेनायजन्तसऽएतंल्लोकमजयद्यस्मिन्त्सूर्य्यःसतेलोकोभवि

ष्ष्यतितञ्जेष्ष्यसिपिबैताऽअपः १७ प्राणायस्वाहा ॥ पानायस्वा

हाव्यानायस्वाहा ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालिकेनमानयतिकश्चन ॥

ससस्त्यश्वकःसुभद्रिकाङ्काम्पीलवासिनीम् १८ गणानान्त्वा ॥

गणपतिꣳहवामहेप्प्रियाणान्त्वाप्प्रियपतिꣳहवामहेनिधीनान्त्वानि

धिपतिꣳहवामहेवसोमम ॥ आहमजानिगर्ब्भधमात्वमजासिगर्ब्भ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धम् १९ ताऽउभौचतुरं÷पुदःसुम्प्रसांरयावस्वुर्गैलोकेप्प्रोणणुंवाथां
वृषांवाजीरेंतोधारेतोंदधातु २० [३] उत्संकथ्याऽअवंगुदन्धेंहिस
मुञ्जिश्वांरयावृषन् ॥ यस्त्रीणाजींवभोजंनः २१ यकासुकौ ॥ शंकु
न्तिकाहलुगितिवञ्चंति आहंन्तिगभेपसोनिगंल्गलीतिधारंका २२
यकोसकौ ॥ शंकुन्तकऽआहलगितिवञ्चंति ॥ विवंक्षतऽइवतेमुख
मह्नूरुर्योमानुस्त्वमभिभांषथाः २३ माताचं॥तेपिताचतेग्ग्रंवृक्षस्यं
रोहतः ॥ प्रतिलामीतितेपिताग भेमुष्टिमंतऽसयत २४ माताचं ॥ ते
पिताचतेग्ग्रेवृक्षस्यंक्रीडतः ॥ विवंक्षतऽइवतेमुखम्बहमन्मात्वंवदो
बहु २५ ऊर्ह्वामेनाम् ॥ ऊर्ह्वामेनामुछ्रांपयगिरौभारंऽहरंन्निव ॥ अ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

थांस्यैमद्धृयंमेधताॐशीतेवातेपुन्निव २६ ऊर्ध्वमेनम् ॥ ऊर्ध्वमेनमु
च्छ्रंयताद्गिरौभारंहरन्निव ॥ अथांस्यमद्धृयंमेजतुशीतेवातेपुन्नान्निव
२७ यदंस्याः ॥ यदंस्याऽअंहुभेद्याः कृधुस्थूलमुपातंसत् ॥ मुष्का
विदंस्याऽएजतोगोशफेशकुलाविव २८ यद्देवासः ॥ यद्देवासोललाम
मंगुम्प्रविष्टीमिनमाविषुः ॥ सक्थांदेदिश्यतेनारीसत्यस्याक्षिभुवो
यथा २९ यद्धरिणः ॥ यद्धरिणोयवमत्तिनपुष्टम्पशुमन्यंते ॥ शूद्रा
यदर्य्यजारानपोषायधनायति ३० यद्धरिणोयवमत्तिनपुष्टम्बहुम
न्यंते ॥ शूद्रोयदर्य्यायैजारोनपोषमनुमन्यते ३१ दधिक्राव्णोऽअ
कारिषञ्जिष्णोरश्वस्यवाजिनः ॥ सुरभिनोमुखाकरत्प्रणऽआ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यूंथंपितारिषत् ३२ [१२] गायत्रीत्रिष्टुप् ॥ गायत्रीत्रिष्टुब्जगत्य
नुष्टुप्पङ्क्त्यासह ॥ बृहत्युष्णिहाकुकुप्सूचीभिंःशम्म्यन्तुत्वा ३३
द्विपदायाः ॥ द्विपदायाश्चतुष्पदास्त्रिपदायाश्चषट्पदाः ॥ विछन्दा
याश्चसच्छन्दाःसूचीभिंःशम्म्यन्तुत्वा ३४ महानाम्म्योरेवत्यंः॥म
हानाम्म्योरेवत्योविश्श्वाऽआशाःप्प्रभूवरीः ॥ मेघींविद्युतोवाचंः
सूचीभिंःशम्म्यन्तुत्वा ३५ नार्य्यस्तेपत्क्वयोलोमविचिन्वन्तुमनी
षया ॥ देवानाम्पत्क्वयोदिशंःसूचीभिंःशम्म्यन्तुत्वा ३६ रजताहरि
णीः ॥ सीसायुजोयुज्ज्यन्तेकम्म्र्मभिः ॥ अश्श्वस्यवाजिनंस्त्वचि
सिमाःशम्म्यन्तुशम्म्यन्तीः ३७ कुविदङ्ग ॥ यवंमन्तोयवंश्चिद्यथा १९

For Private and Personal Use Only

दान्त्यंनूपूर्वविद्वियूयं ॥ इहेहैषाङ्कणुहिभोजनानिषेबुहिषोनमंऽउक्तिरुष
जंन्ति ३८ [८] कस्त्वा ॥ कस्त्वाछ्यंतिकस्त्वाविशास्तिकस्ते
गात्राणिशम्म्यति ॥ कउतेशमिताकुविः ३९ ऋतवस्ते ॥ ऋतवस्त
ऽऋतुथापर्वंशमितारोविशासतु ॥ संवत्सरस्यतेजंसाशमीभिःशम्म्य
न्तुत्वा ४० अर्द्धमासाःपरूंषितेमासाऽआछ्यन्तुशम्म्यन्तः ॥ अ
होरात्राणिमरुतोविलिष्टंसूदयन्तुते ४१ दैव्याऽअद्ध्वर्यवः ॥ स्त्वा
छ्यन्तुविचंशासतु ॥ गात्राणिपर्वशस्तोसिमाःकृण्वन्तुशम्म्यन्तीः
४२ द्यौस्तेपृथिव्यन्तरिक्षंवायुश्छिद्रंपृणातुते ॥ सूर्यस्तेनक्षत्रैःसह
लोकङ्कृणोतुसाधुया ४३ शन्ते ॥ शन्तेपरेभ्योगात्रेभ्यःशमस्त्ववरे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. भ्यः॥शमस्त्वथभ्यो॑मज्जभ्यःशम्म्वंस्तुतन्न्वैतवं४४[६]कःस्वित्॥ उ.अ
२० कःस्विदेकाकीचंरतिकऽउंस्विज्जायतेपुनं÷ ॥ किंᳬस्विद्धिमस्यंभेष २३
जङ्किम्म्वावपंनम्महत् ४५ सूर्य्यंऽएकाकी ॥चंरतिचन्द्रमांजायतेपु
नं÷ ॥ अग्निर्हिमस्यंभेषजम्भूमिरावपंनम्महत् ४६ किंᳬस्वित् ॥
किंᳬस्वित्सूर्य्यंसमञ्ज्योतिःकिंᳬसंमुद्रसंमᳬसरं÷ ॥ किंᳬस्वित्पृथि
व्यैवर्षीयःकस्यमात्रानविद्यते ४७ ब्रह्मसूर्य्यंसमम् ॥ ब्रह्मसूर्य्यं
समञ्ज्योतिर्द्यौःसंमुद्रसंमᳬसरं÷॥ इन्द्रं÷पृथिव्यैवर्षीयान्गोस्तुमात्रान
विद्यते ४८ पृच्छामित्वा ॥ चितयेंदेवसखयदित्वमत्रमनंसाजग २०
न्थं ॥ येषुविष्णुस्त्रिषुपदेष्ष्वेष्टस्तेषुविश्श्वम्भुवंनमाविंवेशा३ ४९

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अर्पितेषु ॥ त्रिषुपदेष्ष्वंस्मिन्येषुविश्श्वम्भुवंनमाविवेशं ॥ सुयःप
ऽयैमिपृथिवीमुतद्यामेकेनाङ्गेनदिवोऽअस्यपृष्ठम् ५० केष्ष्वन्तः ॥
पुरुषऽआविवेशकान्यन्तःपुरुषेऽअर्प्पितानि ॥ एतद्ब्रह्मन्नुपवल्हा
मसित्वाकिꣳस्विन्नःप्रतिवोचास्यत्रं ५१ पञ्चस्वन्तः ॥ पुरुषऽआ
विवेशतान्यन्तःपुरुषेऽअर्प्पितानि ॥ एतत्वात्रंप्रतिमन्वानोऽअं
स्मिन्नमायया भवस्युत्तरोमत् ५२ [८] कास्वित् ॥ कास्विदासी
त्पूर्वचित्तिःकिꣳस्विदासीद्बृहद्वयः ॥ कास्विदासीत्पिलिप्पिलाका
स्विदासीत्पिशङ्गिला ५३ द्यौरासीत्॥द्यौरासीत्पूर्वचित्तिरश्श्वंऽआ
सीद्बृहद्वयः ॥ अविरासीत्पिलिप्पिलारात्रिरासीत्पिशङ्गिला ५४का

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽईम् ॥ काऽईमरेपिशङ्गिलाकाऽईंकुरुपिशङ्गिंला ॥ कऽईमास्कन्दंम
र्षतिकऽइम्पन्थांविसंर्प्पति ५५ अजारें ॥ पिशङ्गिलाश्श्वाविल्कुरु
पिशङ्गिला ॥ शशऽआस्कन्दंमर्षत्यहिःपन्थांविसर्प्पति ५६ कत्यं
स्य ॥ विष्ठाःकत्यक्षराणिकतिहोमासःकतिधासमिद्धः॥ सज्ञस्यंत्वा
विदथांपृच्छमत्रकतिहोतांरऽऋतुशोयंजन्ति ५७ षडंस्य ॥ विष्ठाःशु
तमक्षराण्ण्यशीतिर्होमाःसमिधोहतिस्रः ॥ सज्ञस्यंतेविदथाप्प्रब्रंवी
मिसप्तहोतांरऽऋतुशोयंजन्ति ५८ कोऽअस्य ॥ वेदभुवंनस्यना
भिङ्कोद्यावांपृथिवीऽअन्तरिक्षम् ॥ कःसूर्यस्यवेदबृहतोजनित्रङ्को

वेदचन्द्रमंसंरुयतोजाः ५९ वेदाहम् ॥ वेदाहमस्यभुवंनस्यनाभिंवे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्द्यावांपृथिवीऽअन्तरिक्षम् ॥ वेदसूर्ष्र्यस्यबृहतोजनित्रमथोवेदचु
न्द्रमंसंर्षतोजाः ६० पृच्छामित्वा ॥ पृच्छामित्वापरमन्तम्पृथि
व्याःपृच्छामियत्रभुवंनस्यनाभिः ॥ पृच्छामित्वावृष्णोऽअश्श्वंस्य
रेतःपृच्छामिवाचःपरमंव्योम ६१ इयंवेदिः ॥ इयंवेदिःपरोऽअ
न्तःपृथिव्याऽअयंर्यज्ञोभुवंनस्यनाभिः ॥ अयꣳसोमोवृष्णोऽअ
श्श्वंस्यरेतोब्रह्मायंवाचःपरमंव्योम ६२ [१०] सुभूःस्वयंम्भूः ॥
प्प्रंथमोन्तम्र्महत्यर्णवे ॥दधेहगर्भमृत्वियंर्यतोजातःप्प्रजापतिः
६३ होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्प्रजापतिꣳसोमंस्यमहिम्नः ॥ जुषता
म्पिबंतुसोमꣳहोतर्यजं ६४ प्रजापतेन ॥ त्वदेतान्यन्योविश्श्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रूपाणिपरितावंभूव ॥ यत्कांमास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्तुवयᳬस्यामु
पतंयोरयीणाम् ६५ [३] इतिश्रीवाजसनेयीसंहितायांदीर्ग्घपाठे
त्रयोविंशोऽध्यायः २३ अश्वस्तूपरोधूम्रान्वसंतायसमुद्रायशिशुमा
रान्मयुःप्राजापत्योदशकाश्चत्वारश्चत्वारिᳬशत् ॥ अश्श्वंस्तूपरः ॥
अश्श्वंस्तूपरोगोमृगस्तेप्प्रांजापत्याःकृष्णग्ग्रीवऽआग्नेयोरराटे
पुरस्तात्सारस्वतीमेष्युधस्ताद्धन्वोराश्श्विनावधोरांमौबाह्वोःसौ
मापौष्णःश्यामोनाभ्यांᳬसौर्यंयामौश्श्वेतश्चंकृष्णश्चंपा
श्श्वंयोस्त्वाष्ट्रौलोमशसंक्थौसक्थ्योर्वायव्य÷श्वेतःपुच्छऽइन्द्रांय २२
स्वपस्यायवेहद्वैष्णवोवांमनः १ रोहितोधूम्म्ररोहितः ॥ कर्कन्धु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रोहितस्तेसौम्म्याबभ्रुररुणवंभ्रुः शुकंबभ्रुस्तेवारुणाःशितिरन्ध्रो
न्यतंःशितिरन्ध्रःसमन्ताशितिरन्ध्रस्तेसावित्राः शितिबाहुरन्यतं ः
शितिबाहुःसमन्तशितिबाहुस्तेबार्हस्पत्याः पृषतीक्षुद्रपृषतीस्थूल
पृषतीतामैत्रावरुण्यः २ शुद्धवालःसर्वशुद्धवालोमणिवालस्तऽआ
श्विनाः श्येतःश्येताक्षोरुणस्तेरुद्रायपशुपतयेकर्णायामाऽअव
लिप्तारौद्रानभोरूपाःपार्ज्जन्याः ३ पृश्निस्तिरश्चीनपृश्निः॥ पृ
श्निस्तिरश्चीनपृश्निरूर्द्ध्वपृश्निस्तेमारुताः फल्गूर्लोहितोर्णीपलक्षी
ताःसारस्वत्यःप्लीहाकर्णःशुण्ठाकर्णोद्ध्यालोहकर्णस्तेत्वाष्ट्राः
कृष्णग्रीवःशितिकक्षोंजिसक्थस्तऽऐन्द्राग्न्याःकृष्णाजिरल्पो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. ञ्जिर्म्महाञ्जिस्तऽउषस्याः ४ शिल्पावैश्श्वदेव्यः ॥ शिल्पावैश्श्व उ.अ.
२३ देव्योरोहिण्यस्त्र्यवयोव्वाचेविज्ञाताऽअदित्यैसरूपाधात्रेव्वत्सतर्य्यो २४
देवानाम्पत्नीभ्यः ५ कृष्णग्ग्रीवाआग्नेयाः ॥ शितिभ्रवोव्वसू
नांरोहितारुद्द्राणांश्वेताऽअवरोकिणऽआदित्यानान्नभोरूपाः
पार्ज्जन्याः ६ उन्नतऽऋषभः ॥ उन्नतऽऋषभोव्वामनस्तऽऐन्द्रावै
ष्णवाऽउन्नतः शितिबाहुः शितिपृष्ठस्तऽऐन्द्राबार्हस्पत्याः शुकरूपा
व्वाजिनाः कल्माषाऽआग्निमारुताः श्यामाः पौष्णाः ७ एताऽऐ
न्द्राग्नाः ॥ एताऽऐन्द्राग्नाद्विरूपाऽअग्नीषोमीयाव्वामनाऽअनड्वाह २३
ऽआग्नावैष्णवाव्वशामैत्रावरुण्योन्यतऽएन्योमैत्र्यः ८ कृष्णग्ग्री

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वाऽआग्नेयाः ॥ कृष्णग्ग्रीवाऽआग्नेयाबुभ्रवं÷सौम्म्याःश्वेता
वायव्याऽअविज्ञाताऽअदित्यैसरूपाधात्रेवत्सतुर्योदेवानाम्पत्नी
भ्यः ९ कृष्णाभौमाः ॥ कृष्णाभौमाधूम्म्राआन्तरिक्षाबृहन्तो
दिव्याःशबलावैद्युताःसिध्मास्तारकाः १० [१०] धूम्म्रान्वसु
न्तायं ॥ धूम्म्रान्वसन्तायालभंतश्वेतान्ग्रीष्ष्मायंकृष्णान्वर्षा
भ्योरुणाञ्छरदेपृषतोहेमन्तायंपिशङ्गाञ्छिशिराय ११ त्र्यवयोगा
यत्र्यै ॥ पञ्चावयस्त्रिष्टुभेदित्यवाहोजगत्यैत्रिवत्साऽअनुष्टुभेतुर्य्यवा
हऽउष्णिहे १२ पष्ठवाहोविराजे॥पष्ठवाहोविराजऽउक्षाणोबृहत्याऽऋ
षभाःककुभेनड्वाह÷पङ्क्त्यैधेनवोतिच्छन्दसे १३ कृष्णग्ग्रीवाऽआ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ग्नेयाः ॥ कृष्णग्ग्रीवाऽआग्नेयाबुभ्रवं÷सौम्म्याऽउपद्ध्वस्ताःसा
वित्राव्वत्सतुर्ष्य÷सारस्वत्य÷श्यामाःपौष्ष्णाःपृश्श्नयोमारुताबंहुरूपा
वैश्श्वदेवाव्वशाद्यावापृथिवीयां÷ १४ उक्काःसंश्चराः ॥ उक्काःसंश्च
राऽएताःऽऐन्द्राग्ग्नाःकृष्ष्णाव्वारुणाःपृश्श्नयोमारुताःकायास्तूपराः
१५ अग्ग्नयेनीकवते ॥ प्प्रथमजानालंभतेमरुद्भ्यं÷सान्तपनेभ्यं÷
सवात्यान्मरुद्भ्योगृहमेधिभ्योबष्ष्किहान्मरुद्भ्यं÷क्क्रीडिभ्यं÷सꣳ
सृष्टान्मरुद्भ्युःस्वतवद्भ्योनुसृष्टान् १६ उक्काःसंश्चराः ॥ उक्काःसं
श्चराऽएताःऽऐन्द्राग्ग्नाःप्प्राशृङ्गामाहेन्द्राबंहुरूपावैश्श्वकर्म्मणाः १७ २४
धूम्म्राबभ्रुनीकाशाः ॥पितृणाꣳसोमवताम्बभ्रवोधूम्म्रनीकाशाः

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पितॄणांबर्हिषदांकृष्णाबभ्रुनीकाशाः पितॄणामग्निष्वात्तानांकृ
ष्णाःपृषन्तस्त्रैयम्बकाः १८ उक्ष्णाःसंचराः ॥उक्ष्णाःसंचराऽएताः
शुनासीरीयाःश्वेतावायव्याःश्वेताःसौर्याः १९ वसन्तायकपिञ्ज
लान॥ वसन्तायकपिञ्जलानालभतेग्रीष्मायकलविङ्कान्वर्षाभ्य
स्तित्तिरीञ्छरदेवर्तिकाहेमन्तायककरान्छिशिरायविककरान् २०
[१०] समुद्रायशिशुमारान् ॥ समुद्रायशिशुमारानालभतेपर्जन्या
यमण्डूकानद्भ्योमत्स्यान्मित्रायकुलीपयान्वरुणायनाक्रान् २१
सोमायहंसान् ॥ सोमायहंसानालभतेवायवेबलाकाऽइन्द्राग्नि
भ्यांक्रुञ्चान्मित्रायमद्गून्वरुणायचक्रवाकान्२२अग्नयेकुटरून॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. अग्नयेकुटरूनालंभतेवनस्पतिभ्यउलूकानग्नीषोमाभ्यांचा उ.अ.
२५ षानश्विभ्यांमयूरान्मित्रावरुणाभ्यांकपोतान् २३ सोमायल २४
बान् ॥ सोमायलबानालंभतेत्वष्ट्रेकौलीकान्गोषादीर्देवानाम्पत्नी
भ्यःकुलीकांदेवजामिभ्योग्नयेगृहपतयेपारुष्णान् २४ अन्हे
पारावतान् ॥ अन्हेपारावतानालंभतेरात्र्यैसीचापूरहोरात्रयोः सु
न्धिभ्योजतूर्म्मासेभ्योदात्यौहान्त्संवत्सरायमहतःसुपर्णान् २५
भूम्म्याऽआखून् ॥ भूम्म्याऽआखूनालंभतेन्तरिक्षायपाङ्क्त्रान्दिवेक
शान्दिग्भ्योनकुलान्बभ्रुकानवान्तरदिशाभ्यः २६ वसुभ्यऋ २५
श्यान्॥वसुभ्यऋश्यानालंभतेरुद्रेभ्योरुरून्नादित्येभ्योन्यङ्कून्वि

For Private and Personal Use Only

श्वेभ्योदेवेभ्यः÷पृषतान्त्साध्येभ्यः÷कुलुङ्गान् २७ ईशानायपरं
स्वतः ॥ ईशानायपरस्वतऽआलभतेमित्रायगौरान्वरुणायमहिषा
न्बृहस्पतयेगवयाँस्त्वष्ट्रऽउष्ट्रान् २८ प्रजापतयेपुरुषान् ॥ प्रजाप
तयेपुरुषान्हस्तिनऽआलभतेवाचेप्लुषीँश्चक्षुषेमशकाञ्छ्रोत्राय
भृङ्गाः २९ शतम् १४०० प्रजापतयेच ॥ वायवेचगोमृगोवरुणा
यारण्योमेषोयमायकृष्णोमनुष्यराजायमर्कटः÷शार्दूलायरोहिद्
ऋषभायगवयीक्षिप्रश्येनायवर्तिकानीलङ्गोःक्रिमिः÷समुद्रायशिशुमा
रोहिमवतेहस्ती ३० [१०] मयुःप्राजापत्यः ॥ मयुःप्राजाप
त्यऽउलोहलिक्ष्णोवृषदꣳशस्तेधात्रेदिशाङ्कङ्कोधुङ्क्षाग्नेयीकलविङ्को

लोहिताहिःपुष्करसादस्तेत्वाष्ट्रावाचेक्रुञ्चं÷ ३१ सोमायकुलङ्गः॥
सोमायकुलङ्गऽआरण्योजोनकुलःशकातेपौष्णाःक्रोष्टामायोरि
न्द्रस्यगौरमृगःपिद्वोन्यङ्कुं÷ कक्कटस्तेनुमत्यैप्रतिश्रुत्कायैचक्रवा
कः ३२ सौरीबलाका ॥शार्गःसृजयःशयाण्डकस्तेमैत्राःसरस्व
त्यैशारिं÷पुरुषवाक्श्वाविद्भौमीशार्दूलोवृकःपृदाकुस्तेमन्यवेसर
स्वतेशुकं÷पुरुषवाक् ३३ सुपर्णःपार्जन्यः ॥ सुपर्णःपार्जन्य
ऽआतिर्वाहसोदर्विदातेवायवेबृहस्पतयेवाचस्पतयेपैङ्गराजोलज
ऽआन्तरिक्षःप्लवोमद्गुर्मत्स्यस्तेनदीपतयेद्यावापृथिवीयं÷कूर्म्म ः
३४पुरुषमृगश्चन्द्रमसः ॥ पुरुषमृगश्चन्द्रमसोगोधाकालकादा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

व्वाघ्राटस्तेव्वनस्प्पतीनाङ्कृकवाकुं÷ सावित्रोहऽसोव्वातंस्यनाक्रोमकं
रःकुलीपयुस्तेकूंपारस्यन्हियैशल्यंकः ३५ एण्ण्यन्हे ÷ ॥ एण्ण्य
न्होमुण्डूकोमूषिकातित्तिरिस्तेसुप्पीणांल्लोपाशऽआश्श्विन ः कृ
ष्णोरात्र्याऽऋक्षोजतूःसुपिलीकातऽईतरजनानाजहंकावैष्णवी
३६ अन्यवापोर्द्धमासानाम् ॥ अन्यवापोर्द्धमासानामृश्योमयूरं÷
सुपर्णस्तेगन्धर्व्वाणामपामुद्रोमासाङ्कश्यपोरोहित्कुंण्डृणाचीगोल
त्तिकातेप्प्सरसाम्मृत्यवेसितः ३७ व्वर्षाहूर्कूतुनाम॥ व्वर्षाहूर्कूतुना
माखुःकशोमान्थालस्तेपितृणाम्बलायाजगरोव्वसुनाङ्कपिजंलःकु
पोतऽउलूंकःशुशस्तेनिर्ऋत्यैव्वरुणायारण्योमेषः ३८ श्श्विन्नऽआदि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्यानाम् ॥ श्वित्रऽआदित्यानामुष्ट्रोघृणीवान्वार्ध्रीनसस्तेमत्याऽअ
२७ रण्यायसृमरोरुरूरौद्रः क्वयिः कुटरुर्दात्यौहस्तेवाजिनाङ्कामायपि २९
कः ३९ खड्गोवैश्वदेवः ॥ श्वाकृष्णःकर्णोगर्दभस्तरक्षुस्तेरक्ष
सामिन्द्रायसूकरःसिंहोमारुतःकृकलासःपिप्पकाशकुनिस्तेशर
व्यायैविश्वेषान्देवानाम्पृषतः४०[४]इतिश्रीवाजसनेयसंहितायां
दीर्घपाठेचतुर्विंशोऽध्यायः २४शादंदद्भिर्नवैकैकाहिरण्यगर्भश्चतस्र
आनोदशमानोमित्रोयद्श्वस्याष्टकौयत्तेषडिमानुकंद्वेपंचदशसप्तच
त्वारिंशत् ॥ ॐम् ॥ शादन्दद्भिः ॥ शादन्दद्भिरवकान्दन्तमूलैर्मृद २७
म्बस्वैस्तेगान्दंष्ट्राभ्याꣳसरस्वत्याऽअग्रजिह्वंजिह्वायाऽउत्साद

For Private and Personal Use Only

मवक्रन्देनतालुवाजꣳहनुभ्यामपऽआस्येऽनुवृषणमाण्डाभ्यामा
दित्याँश्मश्रुभिःपन्थानम्भ्रूभ्यान्द्यावापृथिवीवर्त्तोभ्यांविद्युतङ्क
नीनकाभ्याꣳशुक्लायस्वाहाकृष्णायस्वाहापाऽर्याणिपक्ष्माण्य
वाऽर्याऽइक्षवोवाऽर्याणिपक्ष्माणिपाऽर्याऽइक्षवः॥१॥[१]वातम्प्राणेन
॥वातम्प्राणेनापानेननासिकेऽउपयाममधरेणौष्ठेनसदुत्तरेणप्रकाशे
नान्तरमनूकाशेनबाह्यन्निवेष्यम्मूर्ध्नास्तनयित्नुन्निर्बाधेनाशनिं
म्मस्तिष्केणविद्युतङ्कनीनकाभ्याङ्कर्णाभ्याꣳश्रोत्रꣳश्रोत्राभ्या
ङ्कर्णौतेदनीमधरकण्ठेनापःशुष्ककण्ठेनचित्तम्मन्याभिरदितिꣳशी
र्ष्णानिर्ऋतिन्निर्जर्जल्पेनशीर्ष्णासङ्क्रोशैःप्राणान्रेष्माणꣳस्तुपे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. नं २[१]मशकान्केशैः ॥ मशकान्केशैरिन्द्रꣳस्वपसावहेनबृहस्पतिं उ.अ.
२८ ꣳशकुनिसादेनकूर्म्माञ्छफैराक्रमणꣳस्थूराभ्यांमृक्षलाभिःकपि २५
ञ्जलाञ्जवञ्जङ्घाभ्यामध्वानम्बाहुभ्याञ्जाम्बीलेनारण्यमग्निमतिरु
ग्भ्याम्पूषणन्दोर्भ्यामश्विनावꣳसाभ्याꣳरुद्रꣳरोराभ्याम्
३[१]अग्नेःपक्षतिः ॥ अग्नेःपक्षतिर्वायोर्न्निपक्षतिरिन्द्रस्यतृतीयासो
मस्यचतुर्त्थ्यदित्यैपञ्चमीन्द्राण्यैषष्ठीमरुताꣳसप्तमीबृहस्पतेरष्ट
म्म्यर्य्यम्णोनवमीधातुर्दशमीन्द्रस्यैकादशीवरुणस्यद्वादशीयमस्य
त्रयोदशी ४[१] इन्द्राग्न्योःपक्षतिःसरस्वत्यैनिपक्षतिर्म्मित्रस्यतृ २८
तीयापाञ्चतुर्त्थीनिर्ऋत्यैपञ्चम्यग्नीषोमयोःषष्ठीसर्प्पाणाꣳसप्तमी

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

विष्ष्णोरष्टमीपूष्ष्णोनवमीत्वष्टुर्द्दशमीन्द्रस्यैकादशीवरुणस्यद्वादशी
यम्म्यैत्रयोदशीद्यावापृथिव्योर्द्दक्षिणम्पार्श्वंविश्वेषान्देवानामुत्त
रम्५[१]मरुताᳬस्कन्धाः॥मरुताᳬस्कन्धाविश्वेषान्देवानाम्प्रथ
माकीकसारुद्राणान्द्वितीयादित्यानान्तृतीयावायोः पुच्छमग्नीषोम
योर्भासदौक्रुञ्चौश्श्रोणिभ्यामिन्द्राबृहस्पतीऽऊरुभ्याम्मित्राव
रुणावल्गाभ्यामाक्रमणᳬस्थूराभ्याम्बलङ्कुष्ठाभ्याम् ६[१] पू
षणंवनिष्ठुनान्धाहीन्स्थूलगुदयासर्प्पान्गुदाभिर्विह्रुतऽआन्त्रैरपोव
स्तिनावृषणमाण्डाभ्यांवाजिनᳬशेपेनप्रजाᳬरेतसाचाषान्पित्ते
नप्प्रदरान्पायुनाकूश्मान्छकपिण्डैः७[१] इन्द्रस्यक्रोडः॥इन्द्रस्य

क्रोडोदित्यैपाजस्यन्दिशाञ्जत्रवोदित्यैभसज्जीमूतान्हृदयौपशेनान्त
रिक्षम्पुरीततानभंऽउदर्य्यैणचक्रवाकौमतंस्नाभ्यान्दिवंवृक्काभ्यां
ङ्गिरीन्प्लाशिभिरुपलान्प्लीह्नावल्मीकान्क्लोमभिर्ग्लौभिर्गुल्मा
न्हिराभिःस्रवन्तीर्ह्रदान्कुक्षिभ्यांसमुद्रमुदरेणवैश्वानरम्भस्म
ना ८ [१] विधृतिन्नाभ्यां॥ घृतंरसेनापोयूष्णामरीचीर्विप्रुड्भि
र्नीहारमूष्मणाशीनंवसयाप्रुष्वाऽअश्रुभिर्ह्रादुनीर्दूषीकाभिर
स्नारक्षांसिचित्राण्यङ्गैर्नक्षत्राणिरूपेणपृथिवीन्त्वचाजुम्बकाय
स्वाहा९[१]हिरण्यगर्भःसम॥ हिरण्यगर्भःसमवर्त्तताग्रेभूतस्यजा २९
तःपतिरेकऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्मैदेवायहवि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षांविधेम १० यःप्प्राणतः ॥ यःप्प्राणतोनिंमिषतोमंहित्वैकइद्रा
जाजगंतोबभूव ॥ यईशेंअस्यद्विपदश्चतुष्पदःकस्मैदेवायंह
विषांविधेम ११ यस्येमे ॥ हिमवंन्तोमहित्वायस्यंसमुद्रंरसयांस
हाहुः ॥ यस्येमाःप्प्रदिशोयस्यंबाहूकस्मैदेवायंहविषांविधेम १२
यआंत्मदाः ॥ यआत्मदांवंलदायस्यविश्वंउपासंतेप्प्राशिषं
यस्यंदेवाः ॥ यस्यंछायामृतंयस्यंमृत्युःकस्मैदेवायंहविषांवि
धेम१३[४]आनंः॥आनोंभद्राःक्रतंवोयन्तुविश्वतोदंब्धासोअप
रीतासउद्भिदंः॥देवानोयथासदमिद्वृधेअसन्नप्प्रांयुवोरक्षितारोंदि
वेदिवे १४ देवानांम्भद्रा॥सुमतिंर्ऋजूयतान्देवानां रातिरभिनो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

निर्वर्त्तताम् ॥ देवानांᳪसख्यमुपसेदिमाव्वयन्देवानऽआयुःप्रतिर
न्तुजीवसे १५ तान्पूर्व्वयानिविदाहूमहेव्वयम्भगम्मित्रमदितिन्दक्षमु
स्रिधम् ॥ अर्य्यमणंव्वरुणᳪसोममश्श्विनासरस्वतीनःसुभगामय
स्करत् १६ तन्नः ॥ तन्नोव्वातोमयोभुव्वातुभेषजन्तन्मातापृथिवीत
त्पिताद्द्यौः ॥ तद्ग्रावाणःसोमसुतोमयोभुवस्तदश्श्विनाशृणुतान्धि
ष्ण्यायुवम् १७ तमीशानम् ॥ तमीशानञ्जगतस्तस्थुषस्पतिन्धि
यञ्जिन्न्वमवसेहूमहेव्वयम् ॥ पूषानोयथाव्वेदसामसद्वृधेरक्षितापायुर
दब्धःस्वस्तये १८ स्वस्तिनः ॥ स्वस्तिनऽइन्द्रोवृद्धश्श्रवाःस्वस्ति ३०
नःपूषाविश्श्ववेदाः ॥ स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअरिष्टनेमिःस्वस्तिनोबृह

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्पतिर्दधातु १९ पृषदश्वामरुतः ॥ पृषदश्वामरुतःपृश्निमात
रःशुभंयावानोविदथेषुजग्मयः ॥ अग्निजिह्वामनवःसूरचक्षसो
विश्वेनोदेवाऽअवसागमन्निह २० भद्रङ्कर्णेभिःशृणुयामदेवाभद्र
म्पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥ स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवा ६ संस्तनूभिर्व्यशेमहिदे
वहितंयदायुः २१ शतमित् ॥ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदेवायत्रान
श्चक्राजरसन्तनूनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरोभवन्तिमानोमद्ध्यारी
रिषतायुर्गन्तोः २२ अदितिर्द्यौरदितिरन्तरिक्षमदितिर्म्मातासपि
तासपुत्रः॥विश्वेदेवाऽअदितिःपञ्चजनाऽअदितिर्ज्जातमदितिर्ज्जनि
त्वम् २३[१०]मानः॥मानोमित्रोवरुणोऽअर्यमायुरिन्द्रऽऋभुक्षाम

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रुतंऽपरिंक्ख्यन्॥ यद्वाजिनोदेवजांतस्यसप्तेंःप्प्रवक्ष्यामोविदथेंवी
र्य्याणि २४ यन्निर्णिजां ॥ यन्निर्णिजारेक्णंसाप्प्रावृतंतस्यरातिङ्गृं
भींताम्मुखतोनयंन्ति ॥ सुप्प्राङ्जोमेम्म्यंद्विश्श्वरूपऽइन्द्रापूष्णोः
प्प्रियमप्प्येंतिपाथंः २५ एषच्छागंः॥पुरोऽअश्श्वेंनवाजिनांपूष्णो
भागोनींयतेव्विश्श्वदेंव्यंः ॥ अभिप्प्रियंय्यत्पुरोडाशमर्व्वतात्वष्टेदेंनं
सौश्श्रवसायंजिन्वति २६ यद्धविष्ष्यम् ॥ यद्धविष्ष्यमृतुशोदेंव
यानन्त्रिम्मानुंषाःपर्य्यश्श्वन्नयंन्ति ॥ अत्रांपूष्णःप्प्रथमोभाग
ऽएंतियज्ञन्देवेब्भ्यंः प्प्रतिवेदयंन्नुजः २७ होतांद्ध्वर्य्युः ॥ होतांद्ध्व
र्य्युरावंयाऽअग्निमिन्धोग्ग्रांवग्ग्राभऽउतशंᳪस्तासुविंप्प्रः ॥ तेनंय

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ज्ञेनस्वरकृतेनस्विष्टेनवक्षणाऽआपृणध्वम्२८ यूपव्रस्काऽउत ॥ येयू
पवाहाश्चषालंयेऽअश्वयूपायतक्षति ॥ येचार्वतेपचनंसम्भर
न्त्युतोतेषामभिगूर्तिर्नऽइन्वतु २९ उपप्र ॥ उपप्रागात्सुमन्मेधा
यिमन्मदेवानामाशाऽउपवीतपृष्ठः ॥ अन्वेनंविप्राऽऋषयोमदन्ति
देवानांपुष्टेचकृमासुबन्धुम् ३० यद्वाजिनः ॥ यद्वाजिनोदामसं
न्दानमर्वतोयाशीर्षण्यारशनारज्जुरस्य ॥ यद्वाघास्यप्रभृतमास्येतृ
णंसर्वाताते ऽअपिदेवेष्वस्तु३१[८] यदश्वस्यक्रविषोम॥क्षिका
शयद्वास्वरौस्वधितौरिप्तमस्ति ॥ यद्धस्तयोःशमितुर्यन्नखेषुसर्वा
ताते ऽअपिदेवेष्वस्तु ३२ यदूवध्यम् ॥ यदूवध्यमुदरस्यापवातिय

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽआमस्यंक्रविषोंगन्धोऽअस्तिं ॥ सुकृतातच्छंमितारंःकृण्वन्तूतमे
धंᳪशृतपाकंम्पचन्तु ३३ यत्तें ॥ यन्तेगात्रांदग्निनांपच्यमांनादभि
शूलन्निहंतस्यावधावंति ॥ मातद्भूम्म्यामाश्रिषन्मातृणेषुदेवेभ्य
स्तदुशद्भ्योरातमंस्तु ३४ येवाजिनम् ॥ येवाजिनम्परिपश्यंन्तिपक्वं
यऽईमाहुःसुरभिर्न्निर्हरेति ॥ येचार्वतोमाᳪसभिक्षामुपासंतऽउतो
तेषांमभिगूर्त्तिर्न्नऽइन्वतु ३५ यन्नीक्षंणम् ॥ यन्नीक्षंणम्माँस्पच
न्याऽउखायायापात्रांणियूष्णऽआसेचंनानि ॥ ऊष्मण्यापिधा
नांचरूणामङ्काःसूनाःपरिभूषन्त्यश्वम् ३६ मात्वां ॥ मात्वाग्निर्द्ध
नयीद्धूमगंन्धिर्म्माखाभ्राजन्त्यभिविंक्तजग्घ्रिः ॥ इष्टंवीतमभि

For Private and Personal Use Only

गूर्तुंघषेट्टतुन्तन्देवासुंऽप्रतिंगृ॒भ्णुन्त्यश्श्वंम् ३७ निक्रमंणान्निषदं
नम् ॥ निक्रमंणन्निषदंनांव्विवर्तनुंयञ्चुपड्वींशमर्वतः ॥ यच्चंपुपौयच्चं
घासिजुघासुसर्व्वातते्ऽअपिंदेवेष्ष्वस्तु ३८ यदश्श्वाय ॥ यदश्श्वां
युवासंऽउपस्तृणन्त्यंधीवासंय्याहिरंण्यान्यस्म्मै ॥ सुन्दानुमर्वन्त
म्पड्वींशम्प्रियादेवेष्ष्वायांमयान्ति ३९[८]यत्तें॥सादेमहेसाशूकृंतस्य
पाष्ष्णर्यावाकशंयावातुतोदं ॥ स्रुचेवुताहविषोंऽअहूरेषुसर्व्वाताते्ब्र
ह्मंणासूदयामि ४० चतुंस्त्रिᳫंशह्वाजिनः ॥ चतुंस्त्रिᳫंशह्वाजिनोंदेव
बंन्धोर्व्वङ्क्रीरश्श्वंस्यस्वाधिंतिःसमेंति ॥ अच्छिद्राागात्राांव्वयुनांकृणो
तुपरुंष्ष्परुरनुघुष्ष्या्विशंस्त ४१ एकुस्त्वष्टुंः ॥ एकुस्त्वष्टुरश्श्वं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. स्याविशस्ताह्वासन्तारांभवतस्तथऽऋतु ॥ यातेगात्राणामृतुथाकृ उ.अ.
३३ णोमितातापिण्डानाम्प्रजुहोम्म्यग्नौ ४२ मात्वांतयत्प्रियऽआत्मा २५
पियन्तम्मास्वधितिस्तन्वऽआतिष्ठिपत्ते ॥ मातेगृध्नुरविशस्तातिहा
यच्छिद्रागात्राण्यसिनामिथूकः ४३ नवै ॥ नवाऽउऽएतन्म्रियसेनरि
ष्यसिदेवाः ॥ इदेषिपथिभिःसुगेभिः ॥ हरीतेयुञ्जापृषतीऽअभूता
मुपास्थाद्वाजीधुरिरासभस्य ४४ सुगव्यन्नः ॥ सुगव्यन्नोवाजीस्व
श्व्यम्पुंसःपुत्राः ॥ उतविश्वापुषंरयिम् ॥ अनागास्त्वन्नोऽअ
दितिःकृणोतुक्षत्रन्नोऽअश्वोवनताहविष्मान४५[६]इमानु॥कु ३३
म्भुवनासीषधामेन्द्रश्चविश्वेचदेवाः ॥ आदित्यैरिन्द्रःसगणोमरु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्भिरुस्म्मभ्यम्भेषुजाकरत्॥सुन्न श्चेनस्तन्त्व श्चप्पुजाश्चादित्यैरिन्द्रंः
सुहसीषधाति ४६ अग्नेत्वन्नोऽअन्तं ॥ मऽउतत्राताशिवोभवावरु
थ्य्यः ॥ वसुरग्निर्वसुश्श्रवाऽअच्छानक्षिद्युमत्तमᳬरयिन्दाः ॥तन्त्वा
शोचिष्ठदीदिवःसुम्नायनूनमीमहेसखिभ्यः४७[२] इतिसंहितायां
पंचविंशोऽध्यायः २५ [१५] अग्निश्चपंचदशोध्यातएकादशद्वौषड्वि
ंशतिः॥ अग्निश्च ॥ पृथिवीचसन्नंतेतेमेसन्नमतामुदोवायुश्चान्त
रिक्षञ्चसन्नंतेतेमेसन्नंमतामदऽआदित्यश्चद्यौश्चसन्नंतेतेमेसन्नमता
मदऽआपश्चवरुणश्चसन्नंतेतेमेसन्नमतामदः॥सप्तसᳬसदोऽअष्टमी
भूतसाधनी ॥ सकामाः॥ऽअद्ध्वनस्कुरुसनमस्तुमेमुना १ यथेमाम्॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षथेमांवाचङ्कल्याणीमावदानिजनेभ्यः ॥ ब्रह्मराजन्याभ्या᳕ं
३४ शूद्रायुचार्य्यायचुस्वायुचारणायच ॥ प्प्रियोदेवानान्दक्षिणायैदा २६
तुरिहभूयासमयम्मेकामः समृद्ध्यतामुपमादोनमतु २ बृहस्प्पतेऽअ
ति ॥ बृहस्प्पतेऽअतियदर्य्योऽअर्हाद्द्युमद्विभातिक्क्रतुमज्जनेषु ॥ ष
दीदयुच्छवसऽऋतप्प्रजाततदस्म्मासुद्द्रविणन्धेहिचित्त्रम् ॥ उपयाम
गृहीतोसिबृहस्प्पतयेत्वैषतेयोनिर्बृहस्प्पतयेत्वा ३ इन्द्रगोमन् ॥ इ
न्द्रगोमन्निहायाहिपिबासोम᳖ंशतक्क्रतो । विद्याद्भिर्ग्ग्रावभिः सुतम् ॥
उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वागोमतऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वागोमते ४इ ३४
न्द्रायाहि ॥ इन्द्रायाहिवृत्त्रहन्पिबासोम᳖ंशतक्क्रतो ॥ गोमद्भिर्ग्ग्राव

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भिꣳसुतम् ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्वागोमंतऽएषतेयोनिरिन्द्रांय
त्वागोमंते ५ ऋतावांनंवैश्श्वानरम् ॥ ऋतावांनंवैश्श्वानरमृतस्य
ज्ज्योतिषस्पतिम्॥अजंस्रङ्घर्म्ममीमहे ॥ उपयामगृंहीतोसिवैश्श्वा
नरायंत्वैषतेयोनिर्वैश्श्वानरायंत्वा ६ वैश्श्वानरस्यंसुमतौ ॥ स्यां
मराजाहिकम्भुवंनानामभिश्श्री ॥ इतोजातोविश्श्वंमिदंविचंष्टेवै
श्श्वानरोयंततेसूर्य्येण ॥ उपयामगृंहीतोसिवैश्श्वानरायंत्वैषतेयो
निर्वैश्श्वानरायंत्वा ७ वैश्श्वानरोनं÷ ॥ वैश्श्वानरोनंऽऊतयऽआ
प्प्रयांतुपरावतं÷ ॥ अग्निरुक्थेनवाहंसा॥उपयामगृंहीतोसिवैश्श्वा
नरायंत्वैषतेयोनिर्वैश्श्वानरायंत्वा ८ अग्निर्ऋषिं÷ ॥ अग्निर्ऋषि॥ꣳ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पवंमानऽपाञ्चंजन्न्यऽपुरोहितंः ॥ तमींमहेमहागयम् ॥ उपयामगृं
हीतोस्युग्ग्नयेत्वाब्बर्च्चसऽएषतेयोनिरुग्ग्नयेत्वाब्बर्च्चसे ९ मुहाँ ॥ ऽइ
न्द्रंः ॥ मुहाँ२ ॥ ऽइन्द्रोब्वज्रंहस्तंऽषोडुशीशर्म्मयच्छतु ॥हन्तुंपाप्प्मा
नंठ्योस्म्मान्द्वेष्टि ॥ उपयामगंहीतोसिमहेन्द्रायंत्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रा
यंत्वा १० तंब्वंः ॥ तंब्वोदस्म्ममृतीषहंब्वसोर्म्मदानमन्धसंः ॥ अभि
वत्सन्नस्वसंरेषुधेनवऽइन्द्रंङ्गीर्भिर्न्नवामहे ११ यद्वाहिष्ठम् ॥ यद्वा
हिष्ठन्तदग्ग्नयेबृहदर्च्चंब्विभावसो ॥ महिंषीवत्वद्रयिस्त्वद्वाजाऽउदीरते
१२ एहिं ॥ एह्यूषुब्रवांणितेग्ग्नऽइत्थेतंरागिरंः ॥ एभिर्वर्द्धासऽइन्दुं
भिंः १३ ऋतवंस्ते ॥ ऋतवंस्तेयज्ञंव्वितंन्वन्तुमासारक्षन्तुंतेहविंः ॥

For Private and Personal Use Only

सुंवत्सुरस्तेंयुज्ञन्दंधातुनःप्पुजाश्चुपारिंपातुनः १४ उपुह्वरेगिरीुणा
म् ॥ उपुह्वरेगिंरीुणाध्ंसंङ्गुमेचंनुदीनांम्॥ धियाविप्प्रोंऽअजायत
१५ [१५] उच्चातें ॥ उच्चातेंजुातमन्धंसोदिविसद्भूम्म्यादंदे ॥ उ
ग्ग्रध्शर्म्मुमहिश्श्रवंः १६ सनंः ॥ सनुऽइन्द्रांयुयज्ज्यंवेंवरुंणायम
रुद्भ्यः ॥ वरिवोवित्पारिंस्रव १७ एनाविश्श्वानि ॥ एनाविश्श्वां
न्युर्य्यऽआद्युम्म्नानिमानुंषाणाम् ॥ सिषांसन्तोवनामहे १८ अनुं
वीरैः ॥ अनुंवीरैरनुंपुष्ष्यास्म्मुगोभिरन्वश्श्वेरनुसर्व्वेणपुष्टैः ॥ अ
नुद्विपुदानुचतुंष्पदावयन्देवानोंयुज्ञमृंतुथानंयन्तु १९ अग्नेपत्क्रीः
॥ अग्नेपत्क्रींरिहावंहदेवानांमुशतीरुप ॥ त्वष्टांरुध्सोमंपीतये २०

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सांहि. अभियज्ञम् ॥ अभियज्ञङ्गृणीहिनोग्ग्नावोनेष्टःपिबऽऋतुना ॥ त्वᳪ उ.अ.
३६ हिरत्नधाऽअसि २१ द्रविणोदाःपिपीषति । जुहोतप्रचतिष्ठत॥ने २६
ष्ट्रादृतुभिरिष्यत २२ तवायम् ॥ तवायᳪसोमस्त्वमेह्यर्वाङ्श्श्वत्त
मᳪसुमनाऽअस्यपाहि ॥ अस्मिन्यज्ञेबर्हिष्ष्यानिषद्यादधिष्वेम
ञ्जठरऽइन्दुमिन्द्र २३ अमेवंनः ॥ अमेवंनःसुहवाऽआहिगन्तंन
निबर्हिषिसदतनारणिष्ठन ॥ अथामन्दस्वजुजुषाणोऽअन्धसस्त्वष्ट
र्देवेभिर्ज्जनिभिःसुमद्गणः २४ स्वादिष्ठयामदिष्ठया ॥ स्वादिष्ठयाम
दिष्ठयापवस्वसोमधारया ॥ इन्द्रायपातवेसुतः २५ रक्षोहाविश्श्व ३६
चर्षणिरभियोनिमयोहते ॥ द्रोणसधस्थमासदत् २६ [११]॥२॥इति

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहितायांषाड्विंशतिमोऽध्यायः २६ समास्त्वादशोर्न्हाअस्यपीवोअ
न्वाद्वादशकावभित्वेकादशचत्वारःपंचचत्वारिंशत् ॥ समांस्त्वा ॥
समांस्त्वाग्नऽऋतवोवर्द्धयन्तुसंवत्सराऽऋषयोयानिसत्या ॥ सन्दि
व्येनदीदिहिरोचनेनविश्वाऽआभाहिप्प्रदिशश्चतस्रः १ सञ्चेद्ध्य
स्वाग्नेप्प्रचबोधयैनमुच्चतिष्ठमहतेसौभगाय ॥ माचरिषदुपसत्तातेऽ
अग्नेब्रह्माणस्तेयशसः सन्तुमान्ये २ त्वामग्ने ॥ त्वामग्नेवृणते
ब्राह्मणाऽइमेशिवोऽअग्नेसंवरणेभवानः ॥ सपत्नहानोऽअभिमा
तिजिच्चस्वेगयेजागृह्यप्प्रयुच्छन् ३ इहैव ॥ इहैवाग्नेऽअधिधार
यारयिम्मात्वानिक्रन्पूर्वचितोनिकारिणः ॥ क्षत्रमग्नेसुयमस्तु

For Private and Personal Use Only

न्यंमुपसत्तावर्द्धतान्तेऽअनिष्टृतः ४ क्षत्रेणाग्ने ॥ क्षत्रेणाग्नेस्वायुः
सꣳरभस्वमित्रेणाग्नेमित्रधेयेयतस्व ॥ सजातानांम्मद्ध्यमस्थाऽए
धिराज्ञामग्नेविहव्योदीदिहीह ५ अतिनिहः ॥ अतिनिहोऽअति
स्रिधोत्याचित्तिमत्यरातिमग्ने ॥ विश्श्वाह्यग्नेदुरितासहस्वाथास्म्म
भ्यꣳसहवीराꣳरयिन्दाः ६ अनाधृष्योजातवेदाः ॥ अनाधृ
ष्योजातवेदाऽअनिष्टृतोविराडग्नेक्षत्रभृद्दीदिहीह ॥ विश्श्वाऽआशाः
प्प्रमुञ्चन्मानुषीर्भियःशिवेभिरद्यपरिपाहिनोवृधे ७ बृहस्पतेस
वितः ॥ बृहस्पतेसवितर्बोधयैनꣳसꣳशितञ्चित्सन्तराꣳसꣳशिशा
धि ॥ वर्द्धयैनम्महतेसौभगायविश्श्वेऽएनमनुमदन्तुदेवाः ८ अमु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्रभूयादघं ॥ अमुत्रभूयादघयद्यमस्यबृहंस्पतेऽअभिशंस्तेरमुंञ्चः॥
प्रत्यौहतामश्श्विनांमृत्युमंस्म्माद्देवानांमग्नेभिषजाशचींभिः ९ उद्व
यम् ॥ उद्वयन्तमंसस्प्पारिस्वःपश्यंन्तऽउत्तंरम् ॥ देवन्देवत्रासूर्य्यम
गंन्मज्ज्योतिरुत्तमम् १० [१०] ऊर्द्ध्वाऽअंस्यसमिधोंभवन्त्यूर्द्ध्वा
शुक्राशोचींष्यग्नेः ॥ द्युमत्तंमासुप्प्रंतीकस्यसूनोः ११ तनूनपाद
सुंरः ॥ तनूनपादसुंरोविश्श्ववेंदादेवोदेवेषुदेवः ॥ पथोऽअंनक्तुमद्ध्वां
घृतेनं १२ मद्ध्वांयज्ञम्॥ मद्ध्वांयज्ञन्नंक्षसेप्प्रीणानोनराशःसोऽअग्ने॥
सुकृद्देवःसंविताविश्श्ववांरः १३ अच्छायम् ॥ अच्छायमेंति । श
वंसाघृतेनेंडानोवन्हिर्न्नमंसा ॥ अग्निःस्रुचोंऽअद्ध्वरेषुंप्प्रयत्सुं १४

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सयंक्षत् ॥ सयंक्षदस्यमहिमानमग्नेःसऽईम्मन्द्रासुप्प्रयसः ॥ वसु
 श्चेतिष्ठोवसुधातमश्च १५ द्वारोदेवीः ॥ द्वारोदेवीरन्वस्यविश्श्वेव्र
तादन्तेऽअग्नेः ॥ उरुव्यचसोधाम्नापत्यमानाः १६ तेऽअस्य ॥
तेऽअस्ययोषणेदिव्येनयोनाऽउषासानक्ता ॥ इमंयज्ञमवतामध्वर
न्नः १७ दैव्याहोतारा ॥ ऽऊर्ध्वमध्वरन्नोग्नेर्जिह्वामभिगृणीतम् ॥ कृ
णुतन्नःस्विष्टिम् १८ तिस्रोदेवीः ॥ तिस्रोदेवीर्बर्हिरेदꣳसदन्त्विडास
रस्वतीभारती ॥ महीगृणाना १९ तन्नः ॥ तन्नस्तुरीपमद्भुतम्पुरुक्षु
त्वष्टासुवीर्यम् ॥ रायस्प्पोषंविष्ष्यतुनाभिमस्म्मे २० वनस्प्प
तेवसृजाररराणस्त्मनादेवेषु ॥ अग्निर्हव्यꣳशमितासूदयाति २१ अ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ग्नेस्वाहा ॥ कृणुहिजातवेदऽइन्द्रायहव्यम् ॥ विश्वेदेवाहविरिद
ञ्जुषन्ताम् २२ [१२] पीवोऽअन्नारयिवृधं ÷ ॥ सुमेधाःश्वेतः
सिषक्तिनियुतामभिश्रीः ॥ तेवायवेसमनसोवितस्थुर्विश्वेन्नरं ÷
स्वपत्यानिचक्रुः २३ रायेनु ॥ यञ्जज्ञतूरोदसीमेरायेदेवीधिषणाधा
तिदेवम् ॥ अधवायुन्नियुतंसश्चतस्वाऽउतश्वेतंवसुधितिन्निरेके
२४ आपोह॥आपोहयद्बृहतीर्विश्वमायन्गर्भन्दधानाजनयन्तीर
ग्निम्॥ततोदेवानाथ्ंसमवर्त्ततासुरेकःकस्मैदेवायहविषाविधेम२५
यश्चित ॥ यश्चिदापोमहिनापर्य्यपश्यद्दक्षन्दधानाजनयन्तीर्य्यज्ञ
म् ॥ योदेवेष्वधिदेवऽएकऽआसीत्कस्मैदेवायहविषाविधेम २६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्रयाभिः÷ ॥ प्रयाभिर्यासिदाश्वाꣳसमच्छानियुद्भिर्वायविष्टयेदु
३९ रोणे ॥निनोरयिꣳसुभोजसंꣳयुवस्वनिवीरङ्गव्यमश्व्यंꣳराधः÷२७ २७
आनः÷ ॥ आनोनियुद्भिः÷शतिनीभिरध्वरꣳसंहस्रिणीभिरुपयाहियज्ञ
म्॥वायोऽअस्मिन्त्सवनेमादयस्वयूयम्पातस्वस्तिभिःसदानः २८
नियुत्वान्वायो ॥ नियुत्वान्वायवागह्ययꣳशुक्रोऽअयामिते ॥ग
न्तासिसुन्वतोगृहम् २९ वायोशुक्रः ॥ वायोशुक्रोऽअयामितेम
ध्वोऽअग्रन्दिविष्टिषु ॥ आयाहिसोमपीतयेस्पार्होदेवनियुत्वता ३०
वायुरग्रेगाः॥वायुरग्रेगायज्ञप्रीःसाकङ्गन्मनसायज्ञम् ॥ शिवो २९
नियुद्भिः÷शिवाभिः÷ ३१ वायोये ॥ तेसहस्रिणोरथासस्तेभिरागहि॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नियुत्वान्त्सोमपीतये ३२ एकयाच ॥ दशभिश्चस्वभूतेद्वाभ्यामि
ष्टयेविंशतीचं ॥ तिसृभिश्चवहसत्रिंशतांचनियुद्भिर्वायविहता
विमुंच ३३ तववायो ॥ तववायवृतस्पतेत्वष्टुर्जामातरद्भुत ॥ अ
वांस्यावृणीमहे ३४ [१२] अभित्वा ॥ शूरनोनुमोदुग्धाइव
धेनवः ॥ ईशानमस्यजगतःस्वर्दृशमीशानमिन्द्रतस्थुषः ३५ न
त्वावान् ॥ नत्वावाँ २ ॥ अन्योदिव्योनपार्थिवोनजातोनजनि
ष्यते ॥ अश्वायन्तोमघवन्निंद्रवाजिनोगव्यन्तंस्त्वाहवामहे ३६
त्वामित् ॥ त्वामिद्धिहवामहेसातौवाजस्यकारवः ॥ त्वांवृत्रेष्विन्द्र
सत्पतिन्नरस्त्वाङ्काष्ठास्वर्वतः ३७ सत्वम् ॥ सत्वन्नश्चित्रवज्रहस्त

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धृष्णुयामुहस्तंवानोऽअद्रिवः ॥ गामश्वंरत्थ्यमिन्द्रसङ्किरसत्रा
वाजन्नजिग्युषे ३८ कयानः ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसदावृ
धःसखा ॥ कयाशचिंष्ठयावृता ३९ कस्त्वा ॥ सत्योमदानाम्मर्ठहि
ष्ठोमत्सदन्धसः ॥ दृढाचिदारुजेवसु ४० अभीषुणः ॥ अभीषुणः
सखीनामविताजरितॄणाम् ॥ शतम्भवास्यूतये ४१ यज्ञायज्ञावः ॥
यज्ञायज्ञावोऽअग्नयेगिरागिराचदक्षसे॥प्रप्रवयममृतञ्जातवेदसम्प्रि
यम्मित्रन्नशर्ठसिषम् ४२ पाहिनः ॥ पाहिनोऽअग्नऽएकयापाह्युत
द्वितीयया॥पाहिगीर्भिस्तिसृभिरूर्जाम्पतेपाहिचतसृभिर्वसो४३
ऊर्जोनपातम् ॥ ऊर्जोनपातर्ठसहिनायमस्मयुर्दाशेमहव्यदातये ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भुवद्वाजेष्ष्वविताभुवंद्रुधऽउतत्रातातनूनाम् ४४ संवत्सरोसि ॥ प
रिवत्सरोसीदावत्सरोसीद्वत्सरोसि ॥ उषसंस्तेकल्पन्तामहोरात्रा
स्तेकल्पन्तामर्द्धमासास्तेकल्पन्ताम्मासास्तेकल्पतामृतवस्तेक
ल्पन्ताᳫंसंवत्सरस्तेकल्पताम् ॥ प्रेत्याऽएत्यैसञ्चाचप्रचसारय॥
सुपर्णाचिदसितयादेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवःसीद ४५ [११] इतिसंहिता
यांसप्तविᳫंशोऽध्यायः २७ होतायक्षदेकादशदेवंबर्हिद्दादशपुनरप्येवं
चत्वारःषट्चत्वारिᳫंशत् ॥ होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्समिधेन्द्रमिड
स्पदेनाभापृथिव्याऽअधि ॥ दिवोवर्ष्मन्त्समिध्यतऽओजिष्ठश्चर्ष
णीसहांवेत्वाज्यस्यहोतर्यज १ होतायक्षत्तनूनपातमूतिभिः॥ हो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तांयक्षत्तनूनपातमूतिभिर्ज्जेतारमपराजितम् ॥ इन्द्रन्देवꣳस्वर्विदम्पु
थिभिर्म्मधुमत्तमैर्न्नराशꣳसेनतेजसाव्वेत्वाज्ज्यस्यहोतर्यजं २ होता
यक्षदिडाभिरिन्द्रम् ॥ होतायक्षदिडाभिरिन्द्रमीडितमाजुह्वानममर्त्य
म् ॥ देवोदेवैःसवीर्यौव्वज्रहस्तःपुरन्दरोव्वेत्वाज्ज्यस्यहोतर्यज ३
होतायक्षद्बर्हिषीन्द्रम्॥ होतायक्षद्बर्हिषीन्द्रन्निषद्वरंव्वृषभन्नर्यापसम्॥
व्वसुभीरुद्रैरादित्यैःसयुग्भिर्बर्हिरासदद्वेत्वाज्ज्यस्यहोतर्यजं ४ हो
तायक्षदोजोनवीर्यꣳसहोद्वारऽइन्द्रमवर्द्धयन्॥ सुप्रायणाऽअस्मि
न्यज्ञेव्विश्रयन्तामृतावृधोद्वारऽइन्द्रायमीढुषेव्यंत्वाज्ज्यस्यहोतर्य
जं ५ होतायक्षदुषेऽइन्द्रस्य ॥ धेनूसुदुघेमातरामही ॥ सवातरौनते ४१

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जंसाबृत्समिन्द्रंमवर्द्धतांबीतामाज्यंस्यहोतुर्यजं६ होतांयक्षुद्दैव्या
होतांरा ॥ भिषजासखांयाहविषेन्द्रम्भिषज्यतः ॥ कुवीदेवोप्प्रचे
तसाविन्द्रांयधन्तऽइन्द्रियंबीतामाज्यंस्यहोतुर्यजं ७ होतांयक्ष
त्तिस्रोदेवीः ॥ होतांयक्षत्तिस्रोदेवीर्न्नभेषजन्त्रयंस्त्रिधातवोपसऽइडा
सरस्वतीभारतीमही ः ॥ इन्द्रंपत्नीर्हविष्म्मंतीर्व्यन्त्वाज्यंस्यहोत
र्यजं ८ होतांयक्षुत्वष्टांरमिन्द्रम् ॥ होतांयक्षुत्वष्टांरमिन्द्रन्देवम्भि
षजंᳬसुयजंङ्घृतश्श्रियंम् ॥ पुरुरूपंᳬसुरेतंसम्मघोनमिन्द्रांयत्वष्टाद
धंदिन्द्रियाणिवेत्वाज्यंस्यहोतुर्यजं ९होतांयक्षद्वनस्पतिंᳬशमिता
रंम् ॥ होतांयक्षद्वनस्पतिंᳬशमितारंᳬशतक्क्रतुन्धियोजोष्टांरमिन्द्रि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. यम् ॥ मन्द्वांसमुजन्पथिभिंःसुगेभिःस्वदांतिषज्ञम्मधुनाघृतेनवेत्वा उ.अ.
४२ ज्यंस्यहोतुर्ष्षजं १० होतांषक्षदिन्द्रंस्वाहां ॥ होतांषक्षदिन्द्रं २८
स्वाहाज्यंस्यस्वाहामेदंसःस्वाहांस्तोकानांस्वाहास्वाहांकृतीनां
स्वाहांहव्यसूक्तीनाम् ॥ स्वाहांदेवाऽआंज्यपाजुषाणाऽइन्द्रऽआ
ज्यंस्यव्यन्तुहोतर्ष्षजं ११ [११] देवम्बर्हिरिन्द्रंसुदेवन्देवैर्वीर
वंत्स्तीर्णंवेद्यामवर्द्धयत् ॥ वस्तोर्वृतम्प्राक्तोभृतंरायाबर्हिष्मतो
त्यंगाद्वसुवनेंवसुधेयंस्यवेतुष्षजं १२ देवीर्द्वारः ॥ देवीर्द्वारऽइन्द्रंस
ङ्घातेवीड्वीर्यामंन्नवर्द्धयन् ॥ आवत्सेनतरुणेनकुमारेणंचमीवतापा ४२
र्वाणंरेणुकंकाटन्नुदन्तांवसुवनेंवसुधेयंस्यव्यन्तुषजं १३ देवीऽउ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षासानक्ता ॥ देवीऽउषासानक्तेन्द्रंऽवयसाबृहन्तिंगिर्वाहसं । इन्द्रायासिद्धैऽ षसुव्यवसरतिबदूधवयः वसुपस्तिब्बृहतीविषुवायऽस्वन्द्रशोजोऽबाऽ। ००००००

षासानक्ता ॥ देवीऽउषासानक्तेन्द्रंऽवसुज्ञेष्प्रंयुत्यह्वेताम् ॥ देवीर्विशः प्प्रायांसिष्टांऽसुप्प्रीतेसुधितेव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यवीतांऽयज १४ दे वीजोष्ट्री ॥ देवीजोष्ट्रीव्वसुधितीदेवमिन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ अयाव्यन्या घाद्वेषांऽस्यान्यावक्षद्वसुवाऽर्योणियजंमानायशिक्षितेव्वसुवनेव्वसु धेयंस्यवीतांऽयज १५ देवीऽऊर्ज्जाहुती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहूतीदुघेसुदुघे पयसेन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ इषमूर्ज्जमन्यावक्षत्साग्धिऽसपीतिमन्यानवे नपूर्व्यन्दयंमानेपुराणेनवमधातामूर्ज्जमूर्ज्जाहुतीऽऊर्ज्जयंमानेव्वसुवा र्योणियजंमानायशिक्षितेव्वसुवनेव्वसुधेयंस्यवीतांऽयज १६ देवा दैव्या ॥ देवादैव्याहोतारादेवमिन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ हताघंशऽसावाभा

संहि. ४३ उ.अ. २८

द्वांवसुवारुर्षाँणिषजंमानायशिक्षितौवंसुवनेवसुधेयंस्यवीतांरुषजं॥
१७ देवीस्तिस्रः । देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीःपतिमिन्द्रमवर्द्धयन् ॥ अ
स्पृक्षद्भारतीदिवंरुद्रैर्यज्ञंसरस्वतीडावसुमतीगृहान्वंसुवनेवसुधे
यंस्यव्यन्तुषजं १८ देवऽइन्द्रः ॥ देवऽइन्द्रोनराशंसंस्त्रिवरूथस्त्रिब
न्धुरोदेवमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ शतेनंशितिपृष्ठानामाहितःसहस्रेणप्प्रवं
र्त्तेमित्रावरुणेदस्यहोत्रमर्हतोबृहस्पतिस्तोत्रमश्विनाध्वर्यवंवसु
वनेवसुधेयंस्यवेतुषजं १९ देवोदेवैः ॥ देवोदेवैर्वनस्पतिर्हिरण्यप
र्णोमधुशाखःसुपिप्पलोदेवमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ दिवमग्रेणास्पृक्षदा
न्तरिक्षम्पृथिवीमदृंहीद्वसुवनेवसुधेयंस्यवेतुषजं २० देवम्बर्हिः ॥

४३

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देवम्बुर्हिर्बारितीनान्देवमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ स्वासुस्त्थमिन्द्रेणासंन्नमु
न्त्याबर्हीᳬंष्युभ्यभूद्वसुवनेंबसुधेयंस्यबेतुयज २१ देवोऽअग्निः ॥
देवोऽअग्निःस्विष्टकृद्देवमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ स्विष्टङ्कुर्वन्त्स्विष्टकृत्स्विष्ट
मद्यकरोतुनोवसुवनेंवसुधेयंस्यवेतुयजं २२ अ॒ग्निमद्यहोतारमवृ
णीतायंयजमानःपचन्पक्तीःपचंन्पुरोडाशंम्बध्नन्निन्द्रायच्छागंम्
॥ सूपस्त्थाऽअद्यदेवोवनस्पतिरभवदिन्द्रायच्छागेन ॥ अघत्तम्मेद
स्तःप्रतिपचताग्ग्रंभीदवीवृधत्पुरोडाशेन॥त्वामद्यऽऋषेर३[१२]हो
तायक्षत् ॥ होतायक्षत्समिधानम्महद्यशःसुसमिद्धंवरेण्यमग्निमिन्द्रं
वयोधसम् ॥ गायत्रीञ्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यविङ्गांवयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्य

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

होतुर्यजं २४ होतायक्षत्तनूनपातमुद्भिदंम्॥होतायक्षत्तनूनपातमु उ.अ.
द्भिदंय्यङ्गर्भमदितिर्दधेशुचिमिन्द्रंव्वयोधसंम् ॥ उष्णिहञ्छन्दऽइ २८
न्द्रियन्दित्यवाहङ्गांव्वयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्यहोतुर्यजं २५ होतायक्षदी
डेन्यमीडितम् ॥ होतायक्षदीडेन्यमीडितंवृत्रहन्तमामिडाभिरीड्यꣳ
सहꣳसोमामिन्द्रंव्वयोधसंम् ॥अनुष्टुभञ्छन्दऽइन्द्रियम्पञ्चाविङ्गांव्वयो
दधद्वेत्वाज्ज्यस्यहोतुर्यजं २६ होतायक्षत्सुबर्हिषम्पूषण्वन्तंम्॥हो
तायक्षत्सुबर्हिषम्पूषण्वन्तममर्त्यꣳ सीदन्तम्बर्हिषिप्रियेमृतेन्द्रंव्व
योधसंम् ॥ बृहतीञ्छन्दऽइन्द्रियन्त्रिवत्सङ्गांव्वयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्यहो
तुर्यजं २७ होतायक्षद्व्यचस्वतीः सुप्रायणाः ॥ होतायक्षद्व्य ४४

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चंस्वती ३ सुष्प्रायुणाऽऋंतावृधोद्वारोंदेवीर्हिरण्ययींर्ब्रह्मणामिन्द्रंव
योधसंम ॥ पङ्क्तिश्छन्दंऽइहेन्द्रियन्तुर्यवाहङ्गावयोदधुद्व्यन्त्वाज्य
स्यहोतुर्यजं २८ होतांयक्षत्सुपेशंसासुशिल्पे ॥ वृहतीऽउभेनक्तो
षासानदंर्शतेविश्श्वमिन्द्रंवयोधसंम ॥ त्रिष्टुभुञ्छन्दंऽइहेन्द्रियम्पष्ठ
वाहङ्गावयोदधंद्वीतामाज्यंस्यहोतुर्यजं २९ होतांयक्षत्प्रचेतसादे
वानांमुत्तमंयशोहोतारादैव्याकवीसयुजेन्द्रंवयोधसंम ॥ जगती
ञ्छन्दंऽइन्द्रियमनड्वाहङ्गांवयोदधंद्वीतामाज्यंस्यहोतुर्यजं ३० हो
तांयक्षत्पेशंस्वतीस्तिस्रः ॥ होतांयक्षत्पेशंस्वतीस्तिस्रोदेवीर्हिरण्य
यीर्भारंतीर्बृहतीर्म्महीःपतिमिन्द्रंवयोधसंम ॥ विराजुञ्छन्दंऽइहे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. न्द्रियन्धेनुङ्गान्नवयोदधद्व्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतर्य्यज ३१ होताषक्षत्सु उ.अ.
४५ रेतंसुन्त्वष्टारम् ॥ होताषक्षत्सुरेतंसुन्त्वष्टारम्पुष्टिवर्द्धनꣳरूपाणिबि २८
ꣳभ्रतम्पृथक्पुष्टिमिन्द्रंवयोधसम् ॥ द्विपदञ्छन्दऽइन्द्रियमुक्षाणङ्गा
न्नवयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्यहोतर्य्यज ३२ होताषक्षद्वनस्पतिꣳशमिता
रम् ॥ होताषक्षद्वनस्पतिꣳशमितारꣳशतक्क्रतुꣳहिरण्यपर्णमुक्थिनं
ꣳरशनाम्बिꣳभ्रतंवशिम्भगमिन्द्रंवयोधसम् ॥ ककुभञ्छन्दऽइहेन्द्रि
यंवशांवेहतङ्गांवयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्यहोतर्य्यज ३३ होताषक्षत्स्वा
हाकृतीरग्निम् ॥ होताषक्षत्स्वाहाकृतीरग्निङ्गृहपतिम्पृथग्वरुणम्भे ४५
षजङ्कविङ्क्षत्रमिन्द्रंवयोधसम् ॥ अतिच्छन्दसञ्छन्दऽइन्द्रियम्बृहद

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षुभङ्गांव्वयोदधद्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतर्य्यज ३४ [११] देवम्बुर्हिः ॥
देवम्बुर्हिर्व्वयोधसंन्देवमिन्द्रंमवर्द्धयत् ॥ गायुत्र्याच्छन्दंसेन्द्रियञ्च
क्षुरिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्वसुधेयस्यवेतुयज ३५ देवीर्द्वारंः ॥ देवीर्द्वा
रोंव्वयोधसुᳯशुचिमिन्द्रंमवर्द्धयन् ॥ उष्णिहाच्छन्दंसेन्द्रियम्प्राण
मिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंवसुधेयंस्यव्यन्तुयज ३६ देवीऽउषासानक्ता॥
देवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ अनुष्टुभाच्छन्दंसेन्द्रियम्ब
लमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंव्वसुधेयंस्यव्वीतांय्यज ३७ देवीजोष्ट्री ॥ दे
वीजोष्ट्रीव्वसुधितीदेवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ बृहत्या
च्छन्दसेन्द्रियᳯश्रोत्रमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेंवसुधेयंस्यव्वीतांय्यज ॥

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

३८ देवीऽऊर्ज्जाहुती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदुघेपयसेन्द्रंवयोधसं
न्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ पङ्क्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳशुक्रमिन्द्रेवयोदधंद्वसु
वनेवसुधेयंस्यवीतांऽयज ३९ देवादैव्या ॥ देवादैव्याहोतारादेवमि
न्द्रंवयोधसंन्देवौदेवमंवर्द्धताम् ॥ त्रिष्टुभाछन्दसेन्द्रियत्विषिमिन्द्रेव
योदधंद्वसुवनेवसुधेयंस्यवीतांऽयज ४० देवीस्तिस्रः ॥ देवीस्तिस्र
स्तिस्रोदेवीर्वयोधसम्पतिमिन्द्रमवर्द्धयन् ॥ जगत्याच्छन्दसेन्द्रिय
ꣳशूषमिन्द्रेवयोदधंद्वसुवनेवसुधेयंस्यद्यन्तुयज ४१ देवोनराशꣳ
सः ॥ देवोनराशꣳसोदेवमिन्द्रंवयोधसंन्देवोदेवमंवर्द्धयत् ॥ विरा
जाच्छन्दसेन्द्रियꣳरूपमिन्द्रेवयोदधंद्वसुवनेवसुधेयंस्यवेतुयज ४२ ४६

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देवोवनस्पतिं ÷ ॥ देवोवनस्पतिर्द्देवमिन्द्रंवयोधसन्देवोदेवमंवर्द्ध
यत् ॥ द्विपदाच्छन्दसेन्द्रियम्भगमिन्द्रेवयोदधद्वसुवनेवसुधेयस्यवे
तुयज ४३ देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्वारितीनान्देवमिन्द्रंवयोधसन्देव
न्देवमंवर्द्धयत् ॥ ककुभाच्छन्दसेन्द्रियंरुयशःऽइन्द्रेवयोदधद्वसुवनेव
सुधेयस्यवेतुयज ४४ देवोऽअग्निः ॥ स्विष्टकृद्देवमिन्द्रंवयोधसन्दे
वोदेवमंवर्द्धयत् ॥ अतिच्छन्दसाच्छन्दसेन्द्रियक्षत्रमिन्द्रेवयोदधद्
सुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ४५ अग्निमद्यहोतारमवृणीतायंरुयजमा
नःपचन्पक्तीःपचन्पुरोडाशम्बधान्निन्द्रायवयोधसेच्छागम् ॥ सू
पस्थाऽअद्यदेवोवनस्पतिरभवदिन्द्रायवयोधसेच्छागेन ॥ अघत

For Private and Personal Use Only

म्मैदुस्तऽप्प्रतिंपचुताग्ग्रभीदर्व्वीवृंघत्पुरोडाशैन ॥ त्वामुद्द्यऽऋंषे ४६ उ.अ
[१२]४ इतिसंहितायांऽअष्टाविंᳬशोऽध्यायः२८समिद्धोअंजन्नेकाद २९
शषदकंदस्त्रयोदशसमिद्धोअद्यद्वादशकेतुंकृण्वंश्चतुर्विंᳬशतिश्चत्वारःष
ष्टिः ॥ समिंद्धोऽअञ्जन् ॥ समिंद्धोऽअञ्जन्कृदंरम्मतीनाङ्घृतमंग्ग्नेमधु
मत्पिन्वंमानऽ ॥ वाजीवहंन्वाजिनंञ्जातवेदोदेवानांवक्षिप्प्रियमा
सधस्त्थंम् १ घृतेनाञ्जन् ॥ घृतेनाञ्जन्त्सम्पथोदेवयानांन्प्रजानन्वा
ज्ज्यप्प्येतुदेवान् ॥ अनुंत्वासप्प्ते प्प्रदिशंः सचन्ताᳬस्वधामस्म्मैय
जंमानायधेहि २ ईड्यश्च ॥ ईड्यश्चासिवन्द्यश्चवाजिन्नाशुश्चासि ४७
मेद्ध्यश्चसप्प्ते ॥ अग्निष्ट्वांदेवैर्व्वसुंभिःसजोषाःप्प्रीतंवन्हिंवहतुजात

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वेदाः ३ स्तीर्म्बर्हिः सुष्टरीमाजुषाणोरुपृथुप्प्रथमानम्पृथिव्या
म् ॥ देवेभिर्युक्तमदितिःसजोषाःस्स्योनङ्कृण्वानासुवितेदधातु ४
एताऽउवः ॥ सुभगाविश्श्वरूपाविपक्षोभिः श्रयमाणाऽउदातैः॥ऋ
ष्वाःसुतीःकवषःशुम्भमानाद्वारोदेवीःसुप्प्रायणाभवन्तु ५ अन्तु
रामित्रावरुणा ॥ अन्तरामित्रावरुणाचरन्तीमुखंयज्ञानामभिसंवि
दाने ॥ उषासावाᳫंसुहिरण्येसुशिल्पेऽऋतस्ययोनाविहसादया
मि ६ प्रथमावाम् ॥ प्रथमावाᳫंसरथिनासुवर्णादेवौपश्यन्तौभुवना
निविश्श्वा ॥ अपिप्प्रयञ्चोदनावाम्मिमानाहोताराज्योतिःप्प्रदि
शादिशन्ता ७ आदित्यैर्न्नः ॥ आदित्यैर्न्नोभारतीवष्टुयज्ञᳫंसरस्वती

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुहरुद्रैर्न्नैऽआवीत् ॥ इडोपहूताव्वसुभिःसुजोषायुज्ञन्नोदेवीरमृतेषुध
त्त ८ त्वष्टांव्वीरम् ॥ त्वष्टांव्वीरन्देवकामञ्जतानुत्वष्टुरर्व्वाजायतऽआशु
रश्श्वः ॥ त्वष्टेदंव्विश्श्वम्भुवनञ्जजानबुहोःकुर्तारमिहयक्षिहोतः ९
अश्श्वोघृतेनुत्मन्न्यासमक्तुऽउपदेवाः ॥ ऽऋतुशःपाथंऽएतु ॥ व्वनस्प
तिर्देवलोकम्प्रंजानन्नग्निनाहृव्यास्वंदितानिव्वक्षत् १० प्रजापतेस्त
पंसा ॥ व्वावृधानःसुद्योजातोदधिषेयुज्ञमग्ने ॥ स्वाहाकृतेनहुविषा
पुरोगायाहिसाद्ध्याहृविरंदन्तुदेवाः ११ [११] यदक्रन्दः ॥ प्प्रथ
मञ्जायमानऽउद्यन्त्समुद्राद्रुतवापुरीषात् ॥ श्येनस्यपक्षाहरिणस्यबा
हूऽउपस्तुत्यम्महिजातन्तेऽअर्व्वन् १२ यमेनदत्तम् ॥ यमेनदुत्तन्त्रित

For Private and Personal Use Only

ऽऐनमायुनगिन्द्रंऽएणम्प्रथमोऽअद्ध्यंतिष्ठत् ॥ गन्धर्वोऽअंस्यरशु
नामंगृभ्णात्सूरादश्श्वंवसवोनिरंतष्ट १३ असिंषमः॥ असिंषमो
ऽअस्यादित्योऽअंर्वन्नसिंत्रितोगुह्येनव्रतेनं ॥ असिसोमेंनसमयाविं
पृंक्तऽआहुस्तेत्रीणिंदिविबन्धंनानि १४ त्रीणिंते ॥ त्रीणिंतऽआहु
र्दिविबन्धंनानित्रीण्युप्प्सुत्रीण्यंतःसंमुद्रे ॥ उतेवंमेवरुंणश्छन्त्स्यर्व
न्यत्रांतऽआहुःपंरमञ्जनित्रंम् १५ इमातेंवाजिन्नवमार्ज्जनानीमाश
फानांᳩंसनितुर्न्निधानां ॥ अत्रांतेभुद्रारंशनाऽअंपश्यमृतस्युयाऽअं
भिरक्षन्तिगोपाः १६ आत्मानंन्ते ॥ आत्मानंन्तेमनंसारादंजानाम्
वोदिवापुतयंन्तम्पतङ्गम् ॥ शिरोंऽअपश्यपुथिभिःसुगेभिंररेणुभिर्ज्जे

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हमानम्पतत्रि १७ अत्रांते ॥रूपमुंत्तममंपश्युजिगीषमाणमिषऽआ
पदेगोः ॥ सुदातेमर्तोऽअनुभोगमानुडादिद्दुसिंष्ठुऽओषंधीरजीगः १८
अनुंत्वा ॥ अनुंत्वारथोऽअनुमरुर्य्योऽअर्वुन्ननुगावोनुभगंःकुनीनाम्
॥ अनुव्रातांसस्तवंसुकख्यमीयुरनुदेवामंमिरेवीर्युंर्सन्ते १९ हिरंण्य
शृगोयंः ॥ हिरंण्यशृङ्गायोऽअस्यपादामनोजवाऽअवंरऽइन्द्रंआसी
त् ॥ देवाऽइदंस्यहविरद्यमायन्योऽअर्वन्तम्प्रथमोऽअुद्ध्यतिष्ठत् २०
ईर्म्मान्तासःसिलिकमद्ध्यमासः ॥ ईर्म्मान्तासःसिलिकमद्ध्यमा
सःसंशूरंणासोदिव्यासोऽअत्यां ः ॥ हुंसाऽईवश्रेणिशोयंतन्तेस
दाक्षिषुर्दिव्यमज्ममश्वाःर्२१तवशरीरम् ॥ तवशरीरम्पतयिष्ण्व

For Private and Personal Use Only

र्वृन्तवांचित्तंवातंऽइवध्रजींमान् ॥ तवशृङ्गांणिविष्ठिंतापुरुत्रारंण्येषु जर्भुराणाचरन्ति २२ उपप्र ॥ उपप्रागाच्छसंनंवाज्यर्वादेवद्री चामर्नसादीद्ध्यांनः ॥ अजःपुरोनीयतेनाभिरस्यानुंपश्चात्कवयो यन्तिरेभाः २३ उपप्र ॥ उपप्रागांत्परमंयत्सधस्थमर्वाः ॥ ऽअ च्छांपितरम्मातरंञ्च ॥ अद्यादेवाजुष्टतमोहिगम्म्याऽअथाशांस्तेदा शुषेवार्य्याणि २४ [१३] समिद्धोऽअद्य ॥ मनुषोदुरोणेदेवोदेवा न्यंजासिजातवेदः ॥ आचवहंमित्रमहश्चिकित्वान्त्वन्दूतःकविरं प्रचेताः २५ तनूंनपात्पथः ॥ तनूंनपात्पथऽऋतस्ययानान्मध्वांस मञ्जन्त्स्वदयासुजिह्व ॥ मन्मांनिधीभिरुतयज्ञमृन्धंदेवत्राचंकृणुह्य

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

५० हुर्नः २६ नराशꣳसस्यमहिमानम् ॥ नराशꣳसस्यमहिमानमेषा
मुपस्तोषामयजतस्ययज्ञैः ॥ येसुक्रतवꣳशुचयोधियन्धाःस्वदन्ति २९
देवाऽउभयानिहव्या २७ आजुह्वानऽईड्यः ॥ आजुह्वानऽईड्योव
न्द्यश्चायाह्यग्नेवसुभिꣳसजोषाः ॥ त्वन्देवानामसियह्वहोतासऽएना
न्यक्षीषितोयजीयान २८ प्राचीनम्बर्हिःप्रदिशापृथिव्यावस्तोरस्या
वृज्यतेऽअग्रेऽअह्नाम् ॥ व्युप्रथतेवितरंवरीयोदेवेभ्योऽअदितये
स्योनम् २९ व्यचस्वतीरुर्विया ॥ विश्रयन्ताम्पतिभ्योनजनयः
शुम्भमानाः ॥ देवीर्द्वारोबृहतीर्विश्वमिन्वादेवेभ्योभवतसुप्राय ५०
णाः ३० आसुष्वयन्ती ॥ यजतेऽउपाकेऽउषासानक्तासदतान्नि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

योनौ॥ द्विह्येसोषणेबृहतीसुरुक्मेऽअधिश्श्रियंᳬशुक्रपिशन्दधानेᳬ३१
दैव्याहोतारा ॥ प्रथमासुवाचामिमंनासुज्ञम्मनुषोसजध्यै॥ प्रचो
दयन्ताविदथेषुकारूप्राचीनज्योतिःप्रदिशादिशन्ता ३२ आनः॥
आनोसुज्ञम्भारतीतूयमेत्विडामनुष्ष्वदिहचेतयन्ती ॥ तिस्रोदेवीर्ब
र्हिरेदᳬस्योनᳬसरस्वतीस्वपसःसदन्तु ३३ यऽइमे ॥ द्यावापृथिवी
जनित्रीरूपैरपिᳬशद्भुवना विश्वा ॥ तमद्यहोतरिषितोयजीया
न्देवन्त्वष्टारमिहयक्षिविद्वान् ३४ उपावसृजत्मन्या॥ समञ्जन्देवाना
म्पाथऽऋतुथाहवीᳬषि ॥ वनस्पतिःशमितादेवोऽअग्निःस्वदन्तुह
व्यम्मधुनाघृतेन ३५ सद्योजातः॥ सद्योजातोव्यमिमीतयज्ञमग्नि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

देवानामभवत्पुरोगाः ॥ अस्यहोतुःप्प्रदिश्यृतस्यंवाचिस्वाहाकृतꣳ
हविरदन्तुदेवाः ३६[१२] केतुङ्कृण्वन् ॥ केतुङ्कृण्वन्नकेतवेपेशोमर्या
ऽअपेशसे ॥ समुषद्भिरजायथाः ३७ जीमूतस्येवभवति ॥ जीमूत
स्येवभवतिप्प्रतीकंयद्वर्म्मीयातिसमदामुपस्थे ॥ अनाविद्धयात
न्वाजयत्वꣳसत्वावर्म्मणोमहिमापिपर्त्तु ३८ धन्न्वनागाः ॥ धन्न्व
नागाधन्न्वनाजिञ्जयेमधन्न्वनातीव्राःसमदोजयेम ॥ धनुःशत्रोरप
कामङ्कृणोतिधन्न्वनासर्वाःप्प्रदिशोजयेम ३९ वक्ष्यन्तीवेत् ॥ वक्ष्य
न्तीवेदागनीगन्तिकर्ण्णम्प्रियꣳ सखायम्परिषस्वजाना ॥ योषेव
शिङ्क्ते वितताधिधन्न्वञ्ज्याऽइयꣳसमनेपारयन्ती ४० तेऽआचरन्ती ॥

For Private and Personal Use Only

तेऽआचरन्तीसमनेवयोषामातेवपुत्रम्बिभृतामुपस्थे ॥ अपशत्रून्
न्विद्ध्यताᳪसंविदानेऽआर्त्नीऽइमेविष्फुरन्तीऽअमित्रान् ४१ ब
ह्वीनाम्पिता ॥ बहुरस्यपुत्रश्चिश्चाकृणोतिसमनावगत्य ॥ इषुधिः
सङ्काःपृतनाश्चसर्वाःपृष्ठेनिनद्धोजयतिप्रसूतः ४२ रथेतिष्ठन् ॥ र
थेतिष्ठन्नयतिवाजिनःपुरोयत्रयत्रकामयतेसुषारथिः ॥ अभीशूना
म्महिमानम्पनायतमनःपश्चादनुयच्छन्तिरश्मयः ४३ तीव्रान्घो
षान् ॥ तीव्रान्घोषान्कृण्वतेवृषपाणयोश्वारथेभिः सहवाजय
न्तः ॥ अवक्रामन्तःप्रपदैरमित्रान्क्षिणन्तिशत्रूँ१ ॥ रनपव्ययन्तः
४४ रथवाहनᳪहविः ॥ रथवाहनᳪहविरस्यनामयत्रायुधन्निहितम

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्युवर्म्म ॥ तन्त्रारथमुपशग्म ऽसंदेमाविश्श्वाहांवयऽसुमनस्यमानाः
४५ स्वादुषऽसदःपितरः ॥ स्वादुषऽसदःपितरोवयोधाःकृच्छ्रेश्श्रि
तःशक्तीवन्तोगभीराः॥ चित्रसेनाऽइषुबलाऽअमृद्धाःसतोवीराऽउर
वोव्रातसाहाः ४६ ब्राह्मणासःपितरः ॥ ब्राह्मणासःपितरःसो
म्म्यासःशिवेनोद्यावापृथिवीऽअनेहसा ॥ पूषान्नःपातुदुरितादृतावृ
धोरक्षामाकिन्नोऽअघशऽसऽईशत ४७ सुपर्णवस्ते ॥ मृगोऽअस्या
दन्तोगोभिःसन्नद्धापततिप्प्रसूता ॥ यत्रानरःसञ्चविचद्रवन्तितत्रा
स्म्मभ्यमिषवःशर्म्मयऽसन् ४८ ऋजीतेपरि ॥ वृङ्धिनोश्म्माभव
तुनस्तनूः ॥ सोमोऽअधिब्रवीतुनोदितिःशर्म्मयच्छतु ४९आजङ्घ ५२

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्ति ॥ आजङ्घन्तिसान्वेषाञ्जघनाः ॥ ऽउपंजिघ्नते ॥ अश्श्वाँज
निष्प्रचेतसोऽश्श्वान्त्समत्सुचोदय ५० अहिरिवभोगैःपर्य्येतिबाहु
ञ्ज्यायाहेतिम्परिबाधमानः ॥ हस्तघ्नोविश्श्वाँवयुनानिविद्वान्पुमा
न्पुमाꣳसम्परिपातुविश्श्वतः ५१ वनस्प्पतेवीड्वङ्गः ॥ वनस्प्पतेवीड्व
ङ्गोहिभूयाऽअस्म्मत्सखाप्प्रतरणःसुवीरः ॥ गोभिःसन्नद्धोऽअसि
वीडयस्वास्थातातेजयतुजेत्त्वानि ५२ दिवःपृथिव्याः ॥ दिवःपृ
थिव्याःपर्य्योजऽउद्धृतंवनस्प्पतिभ्यःपर्य्याभृतꣳसहः ॥ अपामो
ज्म्मानम्परिगोभिरावृतमिन्द्रस्यवज्रꣳहविषारथंयज ५३ इन्द्र
स्यवज्रः ॥ इन्द्रस्यवज्रोमरुतामनीकम्मित्रस्यगर्भोवरुणस्यना

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सं॰हि॰ भिः ॥ सेमान्नोहव्यदातिञ्जुषाणोदेवरथप्प्रतिहव्यागृभाय ५४ उपं उ.अ.
५३ श्श्वासय ॥ पृथिवीमुतद्याम्पुरुत्रातेमनुतांविष्ठितञ्जगत् ॥ सदुन्दुभे २९
सजूरिन्द्रेणदेवैर्दूराद्दवीयोऽअपसेधशत्रून् ५५ आक्रन्दय ॥ आक्र
न्दयबलमोजोनऽआधानिष्टनिहिदुरिताबाधमानः ॥ अपप्प्रोथदु
न्दुभेदुच्छुनाऽइतऽइन्द्रस्यमुष्टिरसिवीडयस्व ५६ आमूः ॥ आमूरं
जप्प्रत्त्यावर्त्तयेमाःकेतुमद्दुन्दुभिर्वावदीति ॥ समश्श्वपर्णाश्श्चरन्ति
नोनरोस्म्माकमिन्द्ररथिनोजयन्तु ५७ आग्नेयःकृष्ष्णग्ग्रीवः॥ सा
रस्वतीमेषिबभ्रुःसौम्म्यःपौष्ष्णःश्यामःशितिपृष्ठोबार्हस्पत्त्यः ॥ ५३
शिल्प्पोवैश्श्वदेवऽऐन्द्रोरुणोमारुतःकल्म्माषऽऐन्द्राग्नःसंहितोधो

For Private and Personal Use Only

रांमःसावित्रोवारुणःकृष्णऽएकशितिपात्पेत्वः ५८ अग्नयेनीकव
ते ॥ अग्नयेनीकवतेरोहिताञ्जिरनड्वानुधोरांमौसावित्रौपौष्णौरंजु
तनाभीवैश्वदेवौपिशङ्गौतूपरौमारुतः कल्माषऽआग्नेयःकृष्णो
जःसारस्वतीमेषीवारुणःपेत्वः ५९ अग्नयेगायत्राय ॥ त्रिवृतेराथ
न्तरायाष्टाकपाल ऽ इन्द्रायत्रैष्टुभायपञ्चदशायबार्हतायैकादशकपा
लोविश्वेभ्योदेवेभ्योजागतेभ्यः सप्तदशेभ्योवैरूपेभ्योद्वाद
शकपालोमित्रावरुणाभ्यामानुष्टुभाभ्यामेकविंशाभ्यांवैराजा
भ्यांपयस्याबृहस्पतयेपाङ्क्तायत्रिणवायशाक्वरायचरुः सवित्र
ऽऔष्णिहायत्रयस्त्रिंशायरैवतायद्वादशकपालःप्राजापत्यश्चरु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

 रदित्यैविष्णुंपत्न्यैचरुरग्नयेवैश्वानरायद्वादशकपालोनुमत्याऽअ
 ष्टाकंपालः ६० [२४] ॥४॥ इतिसंहितापाठेएकोनत्रिंशोऽध्यायः २९
देवसावितःषट्तपसेकौलालंषोडशद्वौद्वाविंशतिः ॥ देवंसवितः ॥
देवंसवितःप्रसुवयज्ञम्प्रसुवयज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्योगन्धर्वःकेत
पूःकेतन्नःपुनातुवाचस्पतिर्वाचंन्नःस्वदतु १ तत्सवितुः ॥ तत्स
वितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्यधीमहि॥धियोयोनःप्रचोदयात्२विश्वा
निदेव ॥ सवितर्दुरितानिपरासुव ॥ यद्भद्रन्तन्नऽआसुव ३ विभक्ता
रंहवामहे॥ विभक्तारंहवामहेवसोश्चित्रस्यराधसः ॥ सवितारं
नृचक्षसम् ४ ब्रह्मणेब्राह्मणम् ॥ ब्रह्मणेब्राह्मणक्षत्रायराजन्य

For Private and Personal Use Only

म्मुरुद्ध्योग्वैश्यन्तपंसेशूद्रन्तमंसेतस्करन्नारकायंवीरहणंम्पाप्मनेक्ली
बमांक्रयायांऽअयोगूङ्कामांयपुँश्चलूमतिक्रुष्टायमागधम् ५ नृत्तायं
सूतम् ॥ नृत्तायंसूतङ्गीतायंशैलूषन्धर्म्मायसभाचरन्नरिष्ठांयैभीमल
न्नर्म्मायंरेभꣳहसांयकारिमानन्दायंस्त्रीषखम्प्रमदे कुमारीपुत्रम्मेधा
यैरथकारन्धैर्य्यायतक्षाणम् ६ [६] तपंसेकौलालम् ॥ तपंसेकौ
लालम्मायायैकर्म्मारꣳरूपायंमणिकारꣳशुभेवपꣳशरव्यायाऽइषु
कारꣳहेत्यैधंनुष्कारङ्कर्म्मणेज्याकारन्दिष्टायंरज्जुसर्ज्जम्मृत्यवेमृगयु
मन्तकायश्श्वनिनंम् ७ नदीभ्यंःपौञ्जिष्ठम् ॥ नदीभ्यंःपौञ्जिष्ठमृ
क्षीकांभ्योनैषादम्पुरुषव्याघ्रायंदुर्म्मदङ्गन्धर्वाप्सरोभ्योव्रात्यंम्प्र

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

युग्भ्य॑ऽउन्मत्त॑ᳪ सर्प्पदेवजनेब्भ्योऽप्प्रतिपदमयेब्भ्यः कितवमीर्य्यं
ताया ऽअकितवम्पिशाचेब्भ्यो विदलकारीं यातुधानेब्भ्यः कण्टकी
कारीम् ८ सन्धयें जारम् ॥ सन्धयें जारङ्गेहायोपपतिमार्त्यै परिवि
त्तन्निर्ऋत्यै परिविविदानमराध्द्या ऽएदिधिषुःपतिन्निष्कृत्यै पेशस्कारी
ᳪ संज्ञानाय स्मरकारीम्प्रकामोद्यायोपसदं वर्णायानुरुधम्बलाय
पदाम् ९ उत्सादेब्भ्यः कुब्जम् ॥ उत्सादेब्भ्यः कुब्जम्प्रमुदे वामन
न्द्वाब्भ्यः स्रामᳪ स्वप्नायान्धमधर्म्माय बधिरम्पवित्राय भिषजम्प्रज्ञा
नाय नक्षत्रदर्शमाशिक्षायै प्रश्निनमुपशिक्षाया ऽअभिप्रश्निनम्म
र्य्यादायै प्रश्नविवाकम् १० अर्म्मेब्भ्यो हस्तिपम् ॥ अर्म्मेब्भ्यो

For Private and Personal Use Only

हस्तिपञ्जवायांश्श्वपम्पृष्ट्यैंगोपालंबोऽर्षायाविपालन्तेजंसेजया
लमिरांयैकीनाशङ्कीलालांयसुराकारम्भद्रायंगृहप ७ श्रेयसेवित्तय
माध्द्यंक्ष्यायानुक्षत्तारम् ११ भायैदाबाहुरम् ॥ भायैदाबाहुरम्पु
भायांऽअग्न्येधम्बधस्यांविष्टपायाभिषेक्तारंबर्षिष्ठायनाकायपरिवे
ष्टारन्देवलोकायपेशितारम्मनुष्यलोकायप्रकरितार ६ सर्वेभ्यो
लोकेभ्यंऽउपसेक्तारमवऽऋत्यैबधायोपमन्थितारम्मेधायवासः प
ल्पूलीम्प्रकामायरजयित्रीम् १२ ऋतयैस्तेनहृदयम् ॥ ऋतयैस्ते
नहृदयंवैरंहत्यायपिशुनंविविक्त्यैक्षत्तारमौपद्रष्ट्र्यायानुक्षत्तारम्ब
लायानुचरम्भूम्नेपरिष्कन्दम्प्रियायप्रियवादिनमरिष्ट्याऽअश्व

सादᳪस्वर्गायलोकायभागदुघंवर्षिष्ठायनाकायपरिवेष्टारम् १३ म
न्यवेंयस्तापम् ॥ मन्यवेंयस्तापङ्क्रोधायनिसरंयोगाययोक्तारᳪशो
कायाभिसर्तारङ्क्षेमायविमोक्तारमुत्कूलनिकूलेभ्यंस्त्रिष्ठिनंवपुषेमा
नस्कृतᳪशीलायांजनीकारीन्निर्ऋत्यैकोशकारींयमायासूम् १४ य
मायंयमसूम् ॥ यमायंयमसूमथर्वभ्योवंतोकाᳪसंवत्सरायपर्या
यिणीम्परिवत्सरायाविजातामिदावत्सरायातीत्वरीमिद्वत्सरायाति
ष्कद्वरींवत्सरायविजंर्जराᳪसंवत्सरायपलिक्नीमृभुभ्योंजिनसन्ध
ᳪसाध्येभ्यंश्चर्म्मम्नम् १५ सरोभ्योधैवरम् ॥ सरोभ्योधैवरमु
पस्थावंराभ्योदाशंवैशन्ताभ्योबैन्दन्नड्वलाभ्यःशौष्कम्पारायमा

ग्गुरमंवारायंकेवर्त्तन्तीर्थेभ्यऽआन्दंव्विषमेभ्योमैनालꣳस्वनेभ्यः
पर्णकङ्गुहाभ्यः किरातꣳ सानुभ्योजम्भकम्पर्वतेभ्यः किम्पू
रुषम् १६ बीभत्सायैपौल्कसम् ॥ बीभत्सायैपौल्कसंव्वर्णायहि
रण्यकारन्तुलायैव्वाणिजम्पश्चादोषायंग्लाविनंव्विश्वेभ्योभूते
भ्यः ÷ सिध्मलम्भूत्यैजागरणमभूत्यैस्वपनमार्त्यैजनवादिनंव्यृ
द्ध्याऽअपगल्भꣳसꣳशरायंप्रच्छिदम् १७ अक्षराजायंकितवम् ॥
अक्षराजायंकितवङ्कृतायादिनवदर्शन्त्रेतायैकल्पिनन्द्वापरायाधि
कल्पिनमास्कन्दायंसभास्थाणुम्मृत्यवेगोव्यच्छमन्तकायगोघा
तङ्क्षुधेयोगांव्विकृन्तन्तम्भिक्षमाणऽउपतिष्ठतिदुष्कृतायचरकाचार्य

म्पाप्मनेंसैलगम् १८ प्रतिश्श्रुत्कांयाऽअर्त्तनम् ॥ प्रतिश्श्रुत्कां
याऽअर्त्तनङ्घोषांयभषमन्तांयबहुवादिनंमनन्तायमूकꣳ शब्दांयाड
म्बराघातम्महंसेवीणावादङ्क्रोशांयतूणवध्ममंवरस्पुरायंशङ्खध्ममंव
नांयवनपमन्यतोंरण्यायदावपम् १९ नर्म्मायंपुँश्चलूम् ॥ नर्म्मायं
पुँश्चलूꣳ हसांयकारिंय्यादंसेशाबल्याङ्ग्रामण्यङ्गणंकमभिक्क्रोशंकु
न्तान्महंसेवीणावादम्पांणिघ्नन्तूंणवध्ममन्तान्नृत्तायांनन्दायंतलव
म् २० अग्नयेपीवांनम् ॥ अग्नयेपीवांनम्पृथिव्यैपीठसर्प्पिणंवाय
वेंचाण्डालमन्तरिक्षायवꣳशनर्त्तिनंदिवेखलतिꣳसूर्य्यांयहर्य्यक्षन्नक्ष
त्रेभ्यःकिर्म्मिरञ्चन्द्रमंसेकिलासमन्हेंशुक्लम्पिङ्गाक्षꣳ रात्र्यैकृष्णं

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

म्पिङ्गाक्षम् २१ अथैतान् ॥ अथैतानुष्टौविरूपानालंभतेतिंदीर्घंश्चा
तिंन्हस्वञ्चातिंस्थूलञ्चातिंकृशञ्चातिंशुक्लञ्चातिंकृष्णञ्चातिंकुल्व
ञ्चातिंलोमशञ्च ॥ अशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्प्राजापत्याः ॥ मागधः
पुँश्चुलीकितवःक्लीबोशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्प्राजापत्याः २२ [१६]
इतिसंहितापाठेत्रिंशत्तमोऽध्यायः ३० सहस्रशीर्षाषोडशाङ्गःसंभूतः
षट्द्वौद्वाविंᳬशतिः ॥ सहस्रंशीर्षापुरुंषः ॥ सहस्राक्षःसहस्रंपात् ॥ स
भूमिंᳬसर्व्वतंस्पृत्वात्यंतिष्ठद्दशाङ्गुलम् १ पुरुंषऽएव ॥ पुरुषएवेदंᳬस
र्व्वंयद्भूतंयच्चभाव्यम् ॥ उतामृतत्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति २ ए
तावानस्य ॥ महिमातोज्ज्यायाँश्चपूरुंषः ॥ पादोस्यविश्श्वाभूतानि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. त्रिपादस्यामृतन्दिवि ३ त्रिपादूर्द्ध्वः ॥ त्रिपादूर्द्ध्वऽउदैत्पुरुषः पादोस्ये उ.अ.
५८ हाभवत्पुनः ॥ ततोविष्ष्वङ्व्यक्क्रामत्साशनानशनेऽअभि ४ ततोवि ३१
राट् ॥ ततोविराडजायतविराजोऽअधिपूरुषः ॥ सजातोऽअत्यरि
च्यतपश्चाद्भूमिमथोपुरः ५ तस्माद्यज्ञात् ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतः स
म्भृतम्पृषदाज्ज्यम् ॥ पशूँस्ताँश्चक्क्रेव्वायव्यानारण्याग्ग्राम्म्याश्च्च ये ६
तस्म्माद्यज्ञात् ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतऽऋचः सामानिजज्ञिरे ॥ छन्दां
ꣳसिजज्ञिरेतस्म्माद्यजुस्तस्म्मादजायत ७ तस्म्मादश्श्वाः ॥ त
स्म्मादश्श्वाऽअजायन्तयेकेचोभयादतः ॥ गावोहजज्ञिरेतस्म्मात्त ५८
स्म्माज्जाताऽअजावयः ८ तंय्यज्ञम् ॥ तंय्यज्ञम्बर्हिषिप्प्रौक्षन्न्पुरुष

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जातमंग्रतः॥तेनदेवाऽअयजन्तसाध्याऽऋषयश्चये ९ सत्पुरुषम् ॥
सत्पुरुषंयदधुःकतिधाव्यकल्पयन् ॥ मुखङ्किमस्यासीत्किम्बाहू
किमूरूपादाऽउच्यते १० ब्राह्मणोस्य ॥ ब्राह्मणोस्यमुखमासी
द्वाहूराजन्यःकृतः ॥ ऊरूतदस्ययद्वैश्यःपद्भ्याᳪशूद्रोऽअजायत ११
चन्द्रमामनसः ॥ चन्द्रमामनसोजातश्चक्षोःसूर्योऽअजायत ॥
श्रोत्राद्वायुश्चप्राणश्चमुखादग्निरजायत १२ नाभ्याऽआसीत्॥
नाभ्याऽआसीदन्तरिक्षᳪशीर्ष्णोद्यौःसमवर्त्तत ॥पद्भ्याम्भूमिर्दिशः
श्रोत्रात्तथालोकाः॥ ऽअकल्पयन् १३ सत्पुरुषेण ॥ हविषादेवा
यज्ञमतन्वत ॥ वसन्तोस्यासीदाज्यङ्ग्रीष्मऽइध्मःशरद्धविः १४

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुप्तास्स्यासन् ॥ सुप्तास्स्यांसन्न्परिधयुस्त्रिःसुप्तसुमिधंःकृताः ॥
देवायद्युज्ञन्तंन्वानाऽअबंध्नुन्न्पुरुंषम्पुशुम् १५ युज्ञेनंयुज्ञम् ॥ युज्ञेन
युज्ञमंयजन्तदेवास्तानिधर्म्माणिप्प्रथुमान्न्यांसन् ॥ तेहुनाकंम्महि
मानंःसचन्तुयत्रुपूर्वेसाद्ध्याःसन्तिदेवाः १६ [१६] अुद्ध्यःसम्भृ
तः ॥ पृथिव्व्यैरसांच्चविश्श्वकंर्म्मणुःसमंवर्तुताग्ग्रे ॥ तस्स्युत्वष्टाविु
दधंद्रूपमैतितन्न्मर्त्यस्स्यदेवुत्वमाजानुमग्ग्रे १७ वेदाहम् ॥ वेदाहमे
तम्पुरुंषम्मुहान्तंमादित्यवंर्ण्णन्तमंसःपुरस्तांत् ॥ तमेवविदित्वाति
मृत्युमैतिनान्न्यःपन्थांविद्युतेयंनाय १८ प्रजापंतिश्च्चरति ॥ प्रजा ५९
पंतिश्च्चरतिगर्ब्भेअुन्तरजांयमानोबहुधाविजांयते ॥ तस्स्युयोनिम्प

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रिंपश्यन्तिधीरास्तस्मिन्हतस्थुर्भुवनानिविश्वा १९ योदेवेभ्यः
॥ योदेवेभ्यऽआतपतियोदेवानाम्पुरोहितः ॥ पूर्वोयोदेवेभ्योजा
तोनमोरुचायब्राह्मये २० रुचम्ब्राह्मम् ॥ रुचम्ब्राह्ममज्जनयन्तो
देवाऽअग्रेतदब्रुवन् ॥ यस्त्वैवम्ब्राह्मणोविद्यात्तस्यदेवाऽअसन्वशे
२१ श्रीश्च ॥ श्रीश्चतेलक्ष्मीश्चपत्न्यावहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणि
रूपमश्विनौव्यात्तम् ॥इष्णन्निषाणामुम्मऽइषाणसर्वलोकम्मऽइ
षाण २२[६]॥२॥इतिसंहितायांएकत्रिंशोऽध्यायः३१तदेवसप्तवेनस्त
न्नवद्वौषोडश ॥ तदेव ॥ तदेवाग्निस्तदादित्यस्तद्वायुस्तदुचन्द्रमाः ॥
तदेवशुक्रन्तद्ब्रह्मताऽआपःसप्रजापतिः १ सर्वेनिमेषाः ॥ सर्वेनि

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मेषाजंज्ञिरेव्विद्युतःपुरुषादधिं ॥ नैनंमूर्द्धंन्नतिर्र्यंश्चन्नमद्धेपरिंज
ग्ग्रभत् २ नतस्स्यं ॥ प्प्रातिमाऽअस्तियस्युनामंमुहद्यशंः ॥ हिरण्यु
गर्भऽइत्येषमामांहिंसीदित्येषायस्म्मान्नजातऽइत्येषः ३ एषोहं॥
देवःप्प्रदिशोनुसर्व्वाःपूर्वोहजातःसऽउगर्भंऽअन्तः ॥ सऽएवजातः
सजंनिष्ष्यमाणःप्प्रत्यङ्नांस्तिष्ठतिसर्व्वतोमुखः ४ यस्म्मांज्जातम॥
यस्म्मांज्जातन्नपुराकिञ्चनैवयऽआंबभूवभुवनानिविश्श्वा ॥ प्रजा
पतिःप्प्रजयासंरराणस्त्रीणिज्ज्योतींषिसचतेसषोडशी ५ येन
द्यौः ॥ येनद्यौरुग्ग्रापृथिवीचंदृढायेनस्स्वस्तभितंयेननाकंः ॥ यो
ऽअन्तरिक्षेरजंसोविमानःकस्म्मैदेवायंहविषाविधेम ६ यङ्क्रन्दसी ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षङ्क्रन्दसीऽअवंसातस्तभानेऽअभ्यैक्षेताम्मनंसारेजमाने ॥ षत्राधि
सूरऽउदितोविभातिकस्मैदेवायंहविषाविधेम ॥ आपोहषद्बृहतीर्व्वि
श्चुदापंः ७ [७] वेनस्तत् ॥ वेनस्तत्पंश्यन्निहितङ्गुहासद्यत्रवि
श्श्वम्भवत्येकंनीडम्॥तस्मिन्निदंᳬसञ्चविचैतिसर्व्वंᳬसऽओतःप्रो
तंश्चविभूःप्प्रजासु ८ प्रतत् ॥ प्रतद्वोचेदमृतन्नुविद्वान्गन्धर्वोधाम
विभृतङ्गुहासत् ॥ त्रीणिपदानिनिहितागुहास्यषस्तानिवेदसपितुः
पितासत् ९ सनः ॥ सनोबन्धुर्ज्जनितासविधाताधामानिवेदभुवना
निविश्श्वा ॥षत्रदेवाऽअमृतमानशानास्तृतीयेधामन्नध्यैरयन्त १०
परीत्यभूतानि ॥ परीत्यलोकान्परीत्यसर्व्वाःप्प्रदिशोदिशश्च ॥ उ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पुरुस्थायंप्प्रथमुजामृतस्स्यात्क्मनात्क्मानमुभिसंव्विवेश ११ परि
द्यावांपृथिवी ॥ सुद्यऽइत्वापरिंलोकान्परिदिशुःपरिस्स्वः ॥ ऋत
स्यतन्तुंविततंव्विचृत्युतदंपश्युत्तदंभवुत्तदांसीत् १२ सदंसुस्प्पतिम्॥
सदंसुस्प्पतिमद्भुतम्प्रियमिन्द्रंस्युकाम्म्यंम् ॥ सुनिम्मेधामंयासिषु
ᳪस्स्वाहा १३ याम्मेधाम् ॥याम्मेधान्देंवगुणाःपितरश्श्चोपासंते॥
तयामामुद्यमेधयाग्नेमेधाविनङ्कुरुस्वाहा १४ मेधाम्मे ॥ मेधाम्मेव्व
रुंणोददातुमेधामुग्निःप्प्रजापंतिः ॥ मेधामिन्द्रंश्श्चव्वायुश्श्चंमेधान्धा
तादंदातुमेस्स्वाहा १५ इदम्मे॥इदम्मेब्रह्मंचक्षुत्रश्चोभेश्श्रियंमश्श्नु
ताम्॥मयिंदेवादंधतुश्श्रियमुत्तमांत्तस्स्यैतुस्स्वाहा १६[९]॥२॥ इति

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहितायांद्वात्रिंशोऽध्यायः ३२ अस्याजरासःसप्तदशापश्चितूद्वादश
विभ्राट्चतुर्दशपवावृजएकादशप्रवायुंप्रवीरयापंचदशकावानस्त्रयो
दशासप्तसप्तनवतिः ॥ अुस्स्याजरांसः ॥ अुस्स्याजरांसोदुमामुरि
त्रांऽअुर्च्चंद्धमासोऽअुग्नयंःपावुकाः ॥ श्विुतीचयंःश्वात्रासोभुर
ण्यवोवनुर्षदोवायवुोनसोमाः १ हरंयोधूमकेतवः ॥ हरंयोधूमके
तवोुवातंजूताऽउपुद्यवि ॥ यतंन्तेवृथंगुग्नयंः २ यजांनः ॥ यजांनो
मित्रावरुंणायजांदेवाः ॥ ऋुतम्बृहत् ॥ अग्नुेयक्षिुस्स्वन्दमंम् ३ सु
सुवक्ष्वाहि ॥ देवुहूतंमाः॥ऽअश्वांः ॥ ऽअग्नेरुथीरिव ॥ निहोतां
पूर्व्यःसंदः ४ द्वेविरूपे ॥ चरतःस्वर्थेऽअुन्यान्यांवुत्समुपंधापयेते॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हरिरन्यस्याम्भवेतिस्वधावांञ्छुक्रोऽअन्यस्यांन्ददृशेसुवर्च्चाः ५ श
तम् १७०० अयमिह ॥ प्प्रंथमोधायिधातृभिर्होताषजिष्ठोऽअद्धूरे
ष्ष्वीड्यं ॥ यमप्नंवानोभृगंवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे
६ त्रीणिशता ॥ त्रीसहस्राण्यग्निंत्रिᳬंशच्चदेवानवंचासपर्य्यन् ॥ औ
क्षंन्घृतैरस्तृंणन्बर्हिरस्म्माऽआदिद्धोतांरन्न्यसादयन्त ७ मूर्द्धानंन्दि
वः ॥ मूर्द्धानंन्दिवोऽअंरतिम्पृथिव्याव्वैश्वानरमृतऽआजातमग्निम्
॥ कविᳬंसम्म्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रंजनयन्तदेवाः ८ अ
ग्निर्वृत्राणि ॥ जङ्घनद्द्रविणस्युर्विपन्यया ॥ समिद्धःशुक्रऽआहुतः ६२
९ विश्वेभिःसोम्म्यम॥विश्वेभिःसोम्म्यम्मद्ध्वग्नऽइन्द्रेणवायुना॥

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पिबामित्रस्यधामभिः १० आयत ॥ आयद्दिषेनृपतिन्तेजऽआन
ट्छुचिरेतोनिषिक्तन्द्यौरभीके ॥ अग्निःशर्द्धमनवद्यंᳪयुवानᳪस्वाध्य
ञ्जनयत्सूदयच्च ११ अग्नेशर्द्ध ॥ महतेसौभगायतवद्युम्नान्युत्तमा
निसन्तु ॥ सञ्जास्पत्यᳪसुयममाकृणुष्वशत्रूयतामभितिष्ठामहा
ᳪसि १२ त्वाᳪहि ॥ मन्द्रतममर्कशोकैर्ववृमहेमहिनःश्रोष्यग्ने ॥
इन्द्रन्नत्वाशवसादेवतावायुम्पृणन्तिराधसानृतमाः १३ त्वेऽअग्ने ॥
स्वाहुतप्रियासःसन्तुसूरयः ॥ यन्तारोयेमघवानोजनानामूर्वान्द
यन्तगोनाम् १४ श्रुधिश्रुत्कर्ण्ण ॥ श्रुधिश्रुत्कर्णवह्निभिर्देवैर
ग्नेसयावभिः ॥ आसीदन्तुबर्हिषिमित्रोऽअर्यमाप्रातर्यावाणो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽअन्दूरम् १५ विश्श्वैषामदितिः ॥ विश्श्वैषामदितिरुर्यज्ञियानांवि
श्श्वैषामतिथिर्म्मानुषाणाम् ॥ अग्निर्देवानामवंऽआवृणानःसुमृडी
कोभंवतुजातवेदाः १६ महोऽअग्नेः ॥ संमिधानस्यशर्म्मण्यनांग
मित्रेवरुणेस्वस्तये ॥ श्रेष्ठेस्यामसवितुःसवीमनितद्देवानामवोऽअद्या
वृणीमहे १७ [१७] आपंश्चित् ॥ आपंश्चित्पिप्युस्तुर्य्योनगावो
नक्षंन्नृतंजरितारंस्तऽइन्द्र ॥ याहिवायुर्न्ननियुतोनोऽअच्छात्वᳪहिधी
भिर्दयंसेविवाजांन् १८ गावऽउपं ॥ गावऽउपांवतावतम्महीयज्ञ
स्यंरप्प्सुदा ॥ उभाकर्णाहिरण्यया १९ यदद्य ॥ सूरऽउदितेनांगा
मित्रोऽअर्य्यमा ॥ सुवातिसविताभगः २० आसुतेसिञ्चतश्श्रियᳪ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रोदस्योरभिश्रियम् ॥ रसादधीतवृषभम् ॥ तम्प्रत्नकथायंवेनः २१
आतिष्ठन्तम्परि ॥ आतिष्ठन्तम्परिविश्वेऽअभूषञ्छ्रियोवसानश्च
रतिस्वरोचिः ॥ महतद्वृष्णोऽअसुरस्यनामाविश्वरूपोऽअमृतानि
तस्थौ २२ प्रवः ॥ प्रवोमहेमन्दमानायान्धसोर्चाविश्वानराय
विश्वाभुवे ॥ इन्द्रस्ययस्यसुमखᳬसहोमहिश्रवोनृम्णञ्चरोदसी
सपर्यतः २३ बृहन्नित् ॥ बृहन्निदिध्मऽएषाम्भूरिशस्तम्पृथुःस्व
रुः ॥ येषामिन्द्रोयुवासखा २४ इन्द्रेहि ॥ इन्द्रेहिमत्स्यन्धसोविश्वे
भिःसोमपर्वभिः ॥ महाः ॥ ऽअभिष्टिरोजसा २५ इन्द्रोवृत्रम् ॥ इ
न्द्रोवृत्रमवृणोच्छर्द्धनीतिःप्रमायिनाममिनाद्वर्पणीतिः ॥ अहन्व्यᳬ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

समुशधुग्ग्वनैष्ष्वाुविद्धैनाऽअकृणोद्वाम्म्याणाम् २६ कुतुस्त्वम् ॥
कुतुस्त्वमिन्द्रुमाहिंनुंःसन्नेकोंषासिसत्पतेुकिन्तंऽइत्था ॥ सम्पृंछसे
समराणःशूंभानैवोंचेस्तन्नोहरिवोुयत्तेऽअस्म्मे ॥ मुहाः ॥ ऽइन्द्रोुष
ऽओजंसाकुदाचुनस्तुरीरंसिकुदाचुनप्प्रयुंछासि २७ आतत्तंऽइन्द्रा
यवंःपनन्ताभियऽऊर्वङ्गोमंन्तान्तितृंत्सान् ॥ सुकृत्स्वुंऽयेपुंरुपुत्राम्मु
हींछंसुहस्रंधाराम्बृहतीन्दुदुंक्षन् २८ इमान्तें ॥ इमान्तेुधियुम्प्रभंरे
मुहोमुहीमुस्यस्तोत्रेधिुषणायत्तंऽआनुजे ॥ तमुंत्सुवेचप्प्रसुवेचंसा
सुहिमिन्द्रंन्देवासुःशवंसामदुन्ननुं २९ [१२] विभ्राड्बृहत् ॥ वि
भ्राड्बृहत्पिबतुसोम्म्यम्मद्वायुर्दधंद्यज्ञपंतावविंन्हुतम् ॥ वातंजूतो ६४

जोऽअंभिरक्षंतित्क्मनाप्प्रजाःपुंपोषपुरुधाव्विरांजति ३० उदुत्यम्॥
उदुत्यञ्जातवेदसन्देवंव्वंहन्तिकेतवं÷ ॥ दृशेव्विश्श्वांयसूर्य्यंम् ३१ ये
नांपावक ॥ येनांपावकचक्षंसाभुरण्यन्तञ्जनाँ२ ॥ ऽअनु ॥ त्वंव्वरु
णपश्यंसि ३२ दैव्व्यांवद्ध्वर्य्यू ॥ दैव्व्यांवद्ध्वर्य्यूऽआगंतु॑रथेंनसूर्य्यंत्व
चा ॥ मद्ध्वायज्ञ॑समंञ्जाथे ॥ तम्प्रत्क्कथायंव्वेनाश्चित्रन्देवानांम् ३३
आनं÷ ॥ आनऽइडांभिर्व्विदथेंसुशस्तिव्विश्श्वानंरःसवितादेवऽएंतु ॥
अपियथांयुवानोमत्संथानोव्विश्श्वञ्जगंदभिपित्वेमंनीषा ३४ यद
द्य ॥ कच्चंवृत्रहन्नुदगांऽअभिसूर्य्यं ॥ सर्व्वन्तदिन्द्रतेव्वशें ३५ तरणिं
र्व्विश्श्वदर्शतः ॥ तरणिंर्व्विश्श्वदर्शतोज्ज्योतिष्क्कृदंसिसूर्य्यं ॥ व्विश्श्व

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

माभोसिरोचनम् ३६ तत्सूर्य्यस्य ॥ देवत्वन्तन्महित्वम्मध्याकर्तो
र्वितंतꣳसजभार ॥ यदेदयुंक्तहरितः सधस्थादाद्रात्रीवासस्तनुतेसि
मस्मै ३७ तन्मित्रस्य ॥ तन्मित्रस्यवरुणस्याभिचक्षेसूर्योरूप
ङ्कृणुतेद्योरुपस्थे ॥ अनन्तमन्यद्रुशदस्यपाजः कृष्णमन्यद्धरितः
सम्भरन्ति ३८ बण्महान् ॥ बण्महाꣳ ॥ ऽअसिसूर्य्यबडादित्यम
हाꣳ ॥ ऽअसि ॥ महस्तेसतोमहिमापनस्यतेद्धादेवमहाꣳ ॥ ऽअसि
३९ बट्सूर्य्यश्रवसामहाꣳ ॥ ऽअसिसत्रादेवमहाꣳ ॥ ऽअसि ॥ मन्हा
देवानामसुर्य्यः पुरोहितोविभुज्ज्योतिरदाभ्यम् ४० श्रायन्तऽइवसू
र्य्यम् ॥ श्रायन्तऽइवसूर्य्यंविश्वेदिन्द्रस्यभक्षत ॥ वसूनिजातेजने

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मानुऽओजेसाप्प्रतिंभागन्नदीधिम ४१ अद्द्यादेवाः ॥ अद्द्यादेवा
ऽउदितासूर्य्यस्यनिरंहसःपिपृतानिरवद्द्यात् ॥ तंनोमित्रोवरुणोमा
महन्तामदितिःसिन्धुःपृथिवीऽउतद्यौः ४२ आकृष्णेनं ॥ आकृ
ष्णेनरजसावर्त्तमानोनिवेशयन्नमृतम्मर्त्यञ्च ॥ हिरण्ययेनसविता
रथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ४३ [१४] प्रवावृजे ॥ सुप्प्रयावा
र्हिरेषामाविश्श्पतीववीरिटऽइयाते ॥ विशामक्तोरुषसःपूर्वहूतौवायुः
पूषास्वस्तयेनियुत्वान् ४४ इन्द्रवायूबृहस्पतिम् ॥ इन्द्रवायूबृहस्प
तिम्मित्राग्निम्पूषणम्भगम् ॥ आदित्यान्मारुतङ्गणम् ४५ वरुणः
प्प्राविता ॥ भुवन्मित्रोविश्श्वाभिरूतिभिः ॥ करतान्नःसुराधसः ४६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अधिंनः ॥ आधिंनऽइन्द्रैषांव्विष्णोसजात्यानाम् ॥ इतामरुंतोऽअ
श्श्विना ॥ तम्प्रत्नकथायंव्वेनोयेदेवासुऽआनुऽइडाभिर्व्विश्श्वेभिःसो
म्म्यम्मद्धोमांसश्श्चर्षणीधृतः ४७ अग्नऽइन्द्र ॥ व्वरुंणमित्रदेवाःश
र्द्धःप्प्रयंन्तमारुंतोतव्विष्णो ॥ उभानासंत्यारुद्रोऽअंधग्नाःपूषाभ
गःसरंस्वतीजुषन्त ४८ इन्द्राग्नीमित्रावरुंणा ॥ इन्द्राग्नीमित्रावरु
णादितिंश्स्वःपृथिवीन्द्याम्मरुतःपर्व्वताः ॥ अपः ॥ हुवेव्विष्णुम्पू
षणम्ब्रह्मणस्प्पतिम्भगन्नुशंसंसवितारमूतयें ४९ अस्म्मेरुद्राः॥
अस्म्मेरुद्रामेहनापर्व्वतासोवृत्रहत्येभरंहूतौसजोषाः ॥ यःशंसंतेस्तु
वतेधायिंपज्जऽइन्द्रंज्ज्येष्ठाऽअस्म्माँ ॥ अंवन्तुदेवाः ५० अर्व्वाञ्चो ६६

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽअद्य ॥ अर्वाञ्चौऽअद्याभवतायजत्राऽआवोहार्द्दिभयमानोव्ययेय
म् ॥ त्राद्ध्वन्नोदेवानिजुरोवृकस्युत्राद्ध्वकृर्त्तादवपदोयजत्राः ५१ वि
श्श्वेऽअद्य ॥ मरुतोविश्श्वऽऊतीविश्श्वेभवन्त्वग्नयःसमिद्धाः॥ वि
श्श्वेनोदेवाअवसागमन्तुविश्श्वमस्तुद्रविणंवाजोऽअस्मे ५२ वि
श्श्वेदेवाः ॥ शृणुतेमँहवम्मेयेऽअन्तरिक्षेयऽउपद्यविष्ठ ॥ येऽअग्नि
जिह्वाऽउतवायजत्राऽआसद्यास्मिन्बर्हिषिमादयद्ध्वम् ५३ देवेभ्यो
हि ॥ प्रथमंयज्ञियेभ्योमृतत्वँसुवसिभागमुत्तमम् ॥ आदिद्दा
मानँसवितर्व्यूर्णुषेनूचीनाजीवितामानुषेभ्यः ५४ [११] प्रवा
युम् ॥ प्रवायुमच्छाबृहतीमनीषाबृहद्रयिंविश्श्ववारँरथप्राम् ॥ द्यु

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तद्यामानियुतꣳपत्यमानःकुविःकुविमियक्षसिप्प्रयज्ज्यो ५५ इन्द्रं
वायूऽइमे ॥ सुताऽउपप्प्रयोभिरागतम् ॥ इन्द्वोवामुशन्तिहि ५६
मित्राꣳहुवे ॥ पूतदक्षंवरुणश्चरिशादसम् ॥ धियंघृताचीꣳसाधन्ता
५७दस्रासुवाकंवꣳ॥सुतानासत्याबृक्तवर्हिषꣳ॥आयातꣳरुद्रवर्तनी ॥
तम्प्रत्नथायंवेनः५८विदद्यादिं॥ विदद्यदीसरमारुगणमद्रेम्महिपाथः
पूर्व्यꣳसध्र्यक्कः ॥ अग्रन्नयत्सुपद्यक्षराणामच्छारवम्प्रथमाजानतीगा
त् ५९ नहिस्प्पशम् ॥ नहिस्प्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्श्वानरात्पु
रऽएतारमग्नेः ॥ एमेनमवृधन्नमृताऽअमर्त्यंवैश्श्वानरङ्क्षेत्रजित्यायदे ६७
वाः ६० उग्राविघनिना ॥ उग्राविघनिनामृधऽइन्द्राग्नीहवामहे ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तानोमृडातऽईदृशें ६१ उपांस्मै ॥ गायतानरुंपवमानायेन्दवे ॥अ
भिदेवाः ॥ ऽइयंक्षते ६२ षेत्वां ॥ हिहत्यैमघवन्नवृत्रंर्द्धुन्येशांम्बुरेहं
रिवोषेगविंष्टौ ॥ षेत्वांनूनमंनुमदंन्तिविप्प्राः पिबेन्द्रसोमुंसगंणो
मरुद्भिः ६३ जनिष्ठाऽउग्रः ॥ सहंसेतुरायंमुन्द्रऽओजिष्ठोबहुलाभिं
मानः ॥ अवंर्द्धन्निन्द्रंम्मुरुतंश्चिदत्रंमातायद्वीरन्दधनुद्धनिष्ठा ६४
आतु ॥ आतनंऽइन्द्रवृत्रहन्नुस्म्माकंमुर्द्धमागंहि ॥ महान्मुहीभिंरू
तिभिंः ६५ त्वमिंन्द्र ॥ त्वमिंन्द्रप्प्रतूंर्तिष्ष्वभिविश्श्वांऽअसिस्पृ
धंः ॥ अशस्तिहाजंनिताविश्श्वतूरंसित्वन्तूंर्यतरुष्ष्यतः ६६ अ
नुंते ॥ अनुंतेशुष्मंन्तुरयंन्तमीयतुःक्षोणीशिशुन्नमातरां ॥ विश्श्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सांहि. स्तेस्पृधं÷श्नथयन्तमुन्यवेंवृत्रंऽस्वदिन्द्रतूर्वसि ६७ सुज्ञोदेवानाम् ॥ उ.अ.
६८ सुज्ञोदेवानाम्प्रत्येतिसुम्नमादित्यासोभवतामृडयन्तं÷ ॥ आवोर्वा
चीसुमतिर्ववृत्यादꣳहोश्चिद्यावरिवोवित्तरासत् ६८ अदब्धेभिꣳस
वितꣳ ॥ पायुभिष्ट्वꣳशिवेभिरद्यपरिपाहिनोगयम् ॥ हिरण्यजिह्वꣳसु
वितायनव्यसेरक्षामाकिर्नोऽअघशꣳसऽईशत ६९ [१५] प्रवीरया
॥ शुचंयोदद्रिरवामन्दुऽसुभिर्मधुमन्तꣳसुतास÷ ॥ वहेवायोनियुतो
याह्यच्छापिबासुतस्यान्धसोमदाय ७० गावऽउप ॥ गावऽउपाव
तावतम्महीयज्ञस्यरप्सुदा ॥ उभाकर्णाहिरण्यया ७१ काव्ययोरा ६८
जानेषु ॥ काव्ययोराजानेषुक्रत्वादक्षस्यदुरोणे ॥रिशादसासधस्थ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽआ ७२ दैह्यांवर्द्दूरुर्ष्र ॥ दैह्यांवर्द्दूरुर्ष्रऽआगंतर्द्रथैनसूरुर्षत्वचा ॥
मर्द्दांयुज्ञ्सम्ंज्ञाथे ॥ तम्प्रुत्कथायंर्द्दुनः ७३ तिरुश्चीनोविततंतः ॥
तिरश्चीनोवितंतोरुश्मिमरैषामुधःस्विदासी ३ दुपरिस्विदासी ३ त॥
रेतोधाऽआंसन्मह्मिमानंऽआसन्त्स्वधाऽअवस्तात्प्रयंतिःपरस्तात्॥
७४ आरोदंसी ॥ अपूणदास्वंम्मुंहज्जातंरुषदैनमुपसोऽअधारयन् ॥
सोऽअंर्द्दूरायपरिंणीयतेकुविरत्योनवाजंसातयेचनोंहितः ७५ उ
ष्क्कैभिर्वृत्रहन्तंमा ॥ उष्क्कैभिर्वृत्रहन्तंमायामंन्दानाचिदागिरा ॥
आङ्गुषैराविवांसतः ७६ उपंनः ॥ सूनवोगिरंःशृण्वन्त्वमृतंस्युषे॥
सुमृडीकाभंवन्तुनः ७७ ब्रह्मांणिमे ॥ मतयुःशर्सुतासुःशुष्मंऽइ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

यतिंप्प्रभृतोमेऽअद्रि ÷ ॥ आशासतेप्प्रतिहर्य्यन्त्युष्क्थमाहरीविहतु
स्तानोऽअर्छ ७८ अनुत्तमातें ॥ मघवन्नाकिर्न्नुनत्वावाँ२ ॥ ऽअस्ति
देवताविदांन३ ॥ नजायमानोनशंतेनजातोयानिकरिष्प्याकृणुहि
प्प्रवृद्ध ७९ तदित् ॥ तदिदासभुवनेषुज्ज्येष्ठंर्यतोजज्ञऽउग्रस्त्वेषनृ
म्मण३ ॥ सुद्योजज्ञानोनिरिंणातिशत्रूननुयंविश्श्वेमदन्त्यूमा३ ८० इ
माऽउत्वा ॥ पुरूवसोगिरोवर्द्धन्तुयाममं ॥ पावकवर्णा३शुचयोवि
पश्चितोभिस्तोमैरनूषत ८१ यस्यायम् ॥ यस्यायंविश्श्वऽआर्य्यो
दास÷शेवधिपाऽअरि३ ॥ तिरश्चिदर्य्येरुशमेपवीरवितुभ्यमेत्सोऽअं
ज्ज्यतेरयि३ ८२ अयर्ंसुहस्त्रम् ॥ अयर्ंसुहस्त्रमृषिभि३सहस्कृत३स ६१

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मुहऽइवपप्प्रथे ॥ सत्यःसोऽअस्यमहिमागृणेशवोयज्ञेषुविप्प्रराज्ज्ये
८३ अदब्धेभिःसवितः ॥ पायुभिष्ट्वंशिवेभिरद्यपरिपाहिनोगयम्
॥ हिरण्यजिह्वःसुवितायनव्यसेरक्षामाकिन्नोऽअघशंसऽईशत ८४
[१५] आनः ॥ आनोयज्ञन्दिविस्पृशंवायोयाहिसुमन्मभिः ॥ अ
न्तःपवित्रंऽउपरिश्श्रीणानोयंशुक्रोऽअयामिते ८५ इन्द्रवायूसुस
न्दृशा ॥ सुहवेहहवामहे ॥ यथानःसर्वऽइज्जनोनमीवःसङ्गमेसुमना
ऽअसत् ८६ ऋधगित्था॥समर्त्यःशशमेदेवतातये ॥ योनूनम्मित्राव
रुणावभिष्टयऽआचक्रेहव्यदातये८७ आयातम् ॥ आयातमुपभूषत
म्मद्ध्वःपिवतमश्श्विना॥ दुग्धम्पयोवृषणाजेन्यवसमानोमर्द्धिष्टमा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

गंतम् ८८ प्रेतुं ॥ प्रेतुब्ब्रह्मणस्प्पतिः प्प्रदेव्येतुसूनृता ॥ अच्छांवीरन्नर्य्यं
म्पङ्क्तिराधसन्देवायज्ञन्नयन्तुनः ८९ चन्द्रमाऽअप्प्सु ॥ चन्द्रमाऽअ
प्स्वन्तरासुपर्णोधावतेदिवि ॥ रयिम्पिशङ्गम्बहुलम्पुरुस्पृहꣳहरिरे
तिकनिक्रदत् ९० देवन्देवब्वः ॥ देवन्देवंवोवसेदेवन्देवमभिष्टये ॥ देव
न्देवꣳहुवेमवाजसातयेगृणन्तोदेव्याधिया ९१ दिविपृष्टः ॥ दिविपृष्टो
ऽअरोचताग्निर्वैश्वानरोबृहन् ॥ क्ष्मयावृधानऽओजसाचनोहितो
ज्योतिषाबाधतेतमः ९२ इन्द्राग्नीऽअपात् ॥ इन्द्राग्नीऽअपादियम्पूर्व्वा
गात्पद्वतीभ्यः ॥ हित्वीशिरोजिह्वयावावदच्चरत्त्रिꣳशत्पदान्न्यक्रमीत्
९३ देवासोहिष्म्मा ॥ मनवेसमन्यवोविश्श्वेसाकꣳसरातयः ॥ तेनो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽअद्यतेऽअंपरन्तुचेतुनोभवंन्तुवरिवोविदंः १४अपांधमत्॥ अपांध
मदभिशंस्तीरशस्तिहाथेन्द्रोद्युम्न्याभंवत् ॥ देवास्तंऽइन्द्रसुख्यायं
येमिरेबृहंद्भानोमरुंद्गण १५ प्रवंः॥ प्रवऽइन्द्रांयबृहतेमरुतोब्रह्मार्च्च
त ॥ वृत्रंहनतिवृत्रहाशतक्रतुर्वज्रेणशतपर्वणा १६ अस्येत् ॥ अ
स्येदिन्द्रोवावृधेवृष्ण्यंशवोमदेसुतस्यविष्णवि ॥ अद्यातमंस्य
महिमानंमायवोनुंष्टुवन्तिपूर्वथा ॥ इमाऽउंत्वासस्यायमुय सुहस्र
मूर्द्धऽउषुणंः १७ [१३] इतिसंहितापाठेत्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ३३
यज्जाग्रतःपंचनद्यःसोमोधेनुमाकृष्णोनपूषंतवदशकानतदष्टौषडष्टा
पंचाशत् ॥ यज्जाग्रंतः ॥यज्जाग्रंतोदूरमुदैतिदैवन्तदुंसुप्तस्यतथैवै

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ति ॥ दूरङ्गमञ्ज्योतिषाञ्ज्योतिरेकन्तन्मेमनःशिवसङ्कल्पमस्तु १ ये
नकर्म्माणि ॥ येनकर्म्माण्यपसोमनीषिणो ॥ यज्ञेकृण्वन्तिविदथे
षुधीराः ॥ यदपूर्वंय्यक्षमन्तःप्रजानान्तन्मेमनःशिवसङ्कल्पमस्तु
२ यत्प्रज्ञानम् ॥ यत्प्रज्ञानमुतचेतोधृतिश्चयज्ज्योतिरन्तरमृतम्प्रजा
सु ॥ यस्मान्नऽऋतेकिञ्चनकर्म्मक्क्रियतेतन्मेमनःशिवसङ्कल्पम
स्तु ३ येनेदम् ॥ येनेदम्भूतम्भुवनम्भविष्यत्परिगृहीतममृतेनस
र्वम् ॥ येनयज्ञस्तायतेसप्तहोतातन्मेमनः शिवसङ्कल्पमस्तु ४ य
स्मिन्नृचः ॥ यस्मिन्नृचःसामयजूँषियस्मिन्प्रतिष्ठितारथना ७१
भाविवाराः ॥ यस्मिँश्चित्तँसर्वमोतम्प्रजानान्तन्मेमनःशिवसङ्

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ल्पमस्तु ५ सुषारथिरश्वांनिव ॥ सुषारथिरश्वांनिवयन्मनुष्या
न्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिंनऽइव ॥ हृत्प्रतिष्ठन्यदजिरंजविष्ठन्तन्मेम
नंः शिवसङ्कल्पमस्तु ६ पितुन्नु ॥ स्तोषम्महोधर्म्माणन्तविषीम् ॥
यस्यंत्रितोव्योजंसावृत्रंविपर्वमर्दयंत् ७ अन्विन् ॥ अन्विदनुमते
त्वम्मन्यासैशञ्चंनस्कृधि ॥ क्रत्वेदक्षांयनोहिनुप्रणऽआयूंषितारिषः ८ शतम् १८०० अनुंनः ॥ अनुंनोद्यानुंमतिर्युज्ञन्देवेषुंम
न्यताम् ॥ अग्निश्चंहव्यवाहंनोभवंतन्दाशुषेमयंः ९ सिनींवालि
पृथुंष्टुके ॥ सिनींवालिपृथुंष्टुकेयादेवानामसिस्वसां ॥ जुषस्वंहव्य
माहुतम्प्रजान्देविदिड्ढिनः १० [१०] पञ्चंनद्यः ॥ पञ्चंनद्यःसरंस्व

For Private and Personal Use Only

संहि. तीमपियन्तिसस्रोतसः ॥ सरस्वतीतुपंञ्चधासोदेशेभवत्सरित् ११ उ.अ.
७२ त्वमग्ने ॥ प्रथमोऽअङ्गिराऽऋषिर्देवोदेवानामभवःशिवःसखा ॥ त ३४
वव्रतेकवयोविद्मनापसोजायन्तमरुतोभ्राजदृष्टयः १२ त्वन्नः ॥
त्वन्नोऽअग्नेतवदेवपायुभिर्म्मघोनोरक्षतन्वश्च्चवन्द्य ॥ त्रातातोकस्य
तनयेगवामस्यनिमेषꣳरक्षमाणस्तवव्रते १३ उत्तानायामवे ॥ भरा
च्चिकित्वान्सद्यःप्प्रवीताव्वृषणञ्जजान ॥ अरुषस्तूपोरुशदस्यपाज
ऽइडायास्प्पुत्रोव्वयुनेजनिष्ट १४ इडायास्त्वा ॥ पदेव्वयन्नाभापृथि
व्याऽअधि ॥ जातवेदोनिधीमह्यग्नेहव्यायवोढवे १५ प्रमन्महे ॥ श ७२
वसानायशूषमाङ्गूषङ्गिर्व्वणसेऽअङ्गिरस्वत् ॥ सुवृक्तिभिस्तुवतऽऋ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ग्मियायार्च्चांमार्क्केन्नरेविश्श्रुताय १६ प्रवं÷ ॥ प्रवोंमुहेमहिनमोंभर
धमाङ्गूष्ष्यूंशवसानायुसामं ॥ येनांनुःपूर्वेपितरं÷पदज्ञाऽअर्च्चन्तो
ऽअङ्गिरसोगाऽअविन्दन् १७ इछन्तित्वा ॥ सोम्म्यासुःसखायःसु
न्वन्तिसोमन्दधांतिप्प्रयाᳩंसि ॥ तितिक्षन्तेऽअभिशंस्तिजनांनामि
न्द्रत्वदाकश्चनहिप्प्रंकेतः १८ नतें ॥ दूरेपंरमाचिद्रजाᳩंस्यातुप्प्र
यांहिहरिवोहरिंᳩभ्याम् ॥ स्त्थिरायवृष्ष्णेसवंनाकृतेमायुक्काग्ग्रावा
णःसमिधानेऽअग्नौ१९अषांढᳩयुत्सु ॥ पृतंनासुपप्प्रिᳩंस्वर्षामप्प्सां
वृजनंस्यगोपाम् ॥ भरेषुजाᳩंसुक्षितिᳩंसुश्श्रवंसञ्जयंन्तन्त्वामनुंम
देमसोम २० [१०] सोमोंधेनुम् ॥ सोमोंधेनुᳩंसोमोऽअर्व्वन्तमा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

 शुꣳसोमोवीरङ्कर्म्मण्यन्ददाति ॥ सादन्यंविदत्थ्यꣳसभेयम्पितुश्रवं
 णंय्योददाशदस्म्मै २१ त्वमिमाः॥त्वमिमाऽओषधीःसोमविश्श्वा
स्त्वमपोऽअंजनयस्त्वङ्गाः ॥ त्वमाततन्थोर्व्वन्तरिक्षन्त्वञ्ज्योतिषावि
तमोववर्त्थ २२ देवेनंनः ॥ देवेनंनोमनंसादेवसोमरायोभागꣳसंहसा
वन्नभियुंद्ध्य ॥ मात्वातंनदीशिषेवीर्य्यस्योभयेंभ्यःप्प्रचिंकित्सा
गविंष्टौ २३ अष्टौवि ॥अष्टौव्यंक्ख्यत्ककुभंःपृथिव्यास्त्रीधन्वयोज
नासप्तसिन्धून् ॥ हिरण्याक्षःसंवितादेवऽआगाद्दधद्रत्नांदाशुषेवा
र्य्याणि २४ हिरंण्यपाणिःसविता ॥ विचंर्षणिरुभेद्यावांपृथिवीऽअ
न्तरियते ॥ अपामीवाम्बाधतेवेतिसूर्य्यमभिकृष्णेनरजंसाद्यामृ

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

णोति २५ हिरंण्यहस्तोऽअसुरः ॥ सुनीथःसुंमृडीकःस्ववांयात्वर्वा
ङ् ॥ अपसेधंन्त्रक्षसोयातुधानानस्थांद्देवःप्प्रंतिदोषङ्गृंणानः २६ ये
ते ॥ येतेपन्थांःसवितःपूर्व्यासोरेणवःसुकृंताऽअन्तरिंक्षे ॥ तेभिंर्न्नो
ऽअद्यपथिभिंःसुगेभीरक्षांचनोऽअधिंचब्रूहिदेव २७उभापिंबतम्॥
उभापिंबतमश्विनोभानःशर्म्मंयच्छतम् ॥ अविद्रियाभिंरूतिभिंः
२८ अप्नंस्वतीमश्विना ॥ अप्नंस्वतीमश्विनावाचंमस्म्मेकृतन्नो
दस्राबृषणामनीषाम् ॥ अद्यूत्येवंसेनिह्वयेवांबृधेचंनोभवतंवाजंसा
तौ २९ द्युभिंरक्तुभिंः ॥ द्युभिंरक्तुभिःपरिंपातमस्म्मानरिंष्टेभिर
श्विनासौभंगेभिः ॥ तन्नोंमित्त्रोवरुंणोमामहन्तामदिंतिःसिन्धुंः

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पृथिवीऽउतद्यौः ३० [१०] आकृष्णेन ॥ रजंसावर्तमानोनिवेश
यन्नमृतम्मर्त्यंञ्च ॥ हिरण्ययेनसविताथेनादेवोयातिभुवंनानिपश्यं
न ३१ आरात्रि ॥ पार्थिवꣳरजंः पितुरंप्प्रायिधामंभिः ॥ दिवःस
दांꣳसिबृहतीवितिष्ठसऽआत्वेषंवंर्ततेतमंः ३२ उषस्तत् ॥ उषस्त
च्चित्रमाभंरास्मभ्यंवाजिनीवति ॥ येनंतोकञ्चतनंयञ्चधामंहे ३३
प्रातरग्निम् ॥ प्रातरग्निम्प्रातरिन्द्रꣳहवामहेप्प्रातर्म्मित्रावरुंणाप्प्रातर
श्विना ॥ प्रातर्भगंम्पूषणम्ब्रह्मणस्प्पतिम्प्रातःसोमंमुतरुद्रꣳहुवे
म ३४ प्रातर्जितम्भगंम् ॥ प्रातर्जितम्भगंमुग्रꣳहुवेमवयम्पुत्रमदि
तेर्योविधर्ता ॥ आध्रश्चिद्यम्मन्यंमानस्तुरश्चिद्राजांचिद्यम्भगं

For Private and Personal Use Only

म्भुक्षीत्याहं ३५ भगप्रणेतः ॥ भगप्रणेतुर्भगसत्यराधोभगेमा
न्धियमुदवाददन्नः ॥ भगप्रनोजनयगोभिरश्वैर्भगप्रनृभिर्नृव
न्तः स्याम ३६ उतेदानिम् ॥ उतेदानिम्भगवन्तः स्यामोतप्रपित्व
ऽउतमध्येऽअह्नाम् ॥ उतोदितामघवन्त्सूर्यस्यवयन्देवानाᳪसुम
तौस्याम ३७ भगऽएव ॥ भगवाऽअस्तुदेवास्तेनवयम्भगवन्तः
स्याम ॥ तन्त्वाभगसर्वऽइज्जोहवीतिसनोभगपुरऽएताभवेह ३८ स
मध्वरायं ॥ समध्वरायोषसोनमन्तदधिक्रावेवशुचयेपदाय ॥ अर्वा
चीनंवसुविदम्भगन्नोरथमिवाश्वावाजिनऽआवहन्तु ३९ अश्वा
वतीर्गोमतीः ॥ अश्वावतीर्गोमतीर्नऽउषासोवीरवतीः सदमुछ

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्तुभद्राः॥ घृतन्दुहानाविश्श्वतःप्पपीतासूयंपातस्वस्तिभिःसदानः उ अ.
४० [१०] पूषन्तवं ॥ व्रतेवयन्नरिष्ष्येमुकदाचन ॥ स्तोतारस्त ३४
ऽइहस्म्मसि ४१ पथस्प्पंथःपरिपतिम् ॥ पथस्प्पंथःपरिपतिंवच
स्याकामेनकृतोऽअभ्भ्यानडर्कम् ॥ सनोरासच्छुरुधश्श्चन्द्राग्ग्राधि
योन्धियंसीषधातिप्प्रपूषा ४२ त्रीणिपदाविचंक्रमेविष्णुर्गोपा
ऽअदाभ्भ्यः ॥ अतोधर्म्माणिधारयंन् ४३ तद्विप्प्रासः ॥ तद्विप्प्रा
सोविपन्न्यवोजागृवाꣳसःसमिन्धते ॥ विष्ष्णोर्य्यत्परमम्पदम् ४४
घृतवतीभुवंनानाम् ॥ घृतवतीभुवंनानामभिश्श्रयोर्वीपृथ्थ्वीमधुदु ७५
घेसुपेशसा ॥ द्यावापृथिवीवरुणस्यधर्म्मणाविष्कंभितेऽअजरेभूरि

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रेतसा ४५ येनेऽसुपत्काऽअपुतेभंवन्त्विन्द्राग्निभ्यामवबाधामहे
तान् ॥ वसंवोरुद्राऽआदित्याऽउंपरिस्पृशंम्मोग्ग्रञ्चेत्तारमधिराजमं
क्रन् ४६ आनासत्या ॥ त्रिभिरेंकादशैरिहदेवेभिंरुर्यातम्मधुपेयंम
श्विना ॥ प्रायुस्तारिंष्टन्नीरपांॅसिमृक्षतर्ॅसेधंतन्द्वेषोभवंतॅसचा
भुवां ४७ एषवंऽ ॥ एषवुस्तोमोंमरुतऽइयङ्गीम्मांदारुर्यस्यंमान्यस्यं
कारोः ॥ एषायासीष्टतन्वेवुयांविद्यामेषंवृजनंजीरदानुम् ४८ सुह
स्तोंमाःसुहच्छंन्दसः ॥ सुहस्तोंमाःसुहच्छंन्दसऽआवृतंऽसुहप्प्रंमाऽऋ
षयःसुप्तदैव्याः ॥ पूर्वेषाम्पन्थांमनुदृश्युधीराऽअुन्वालेभिरेरुथ्यो
नरुश्म्मीन् ४९ आयुष्यंवर्च्चस्यम् ॥ आयुष्यंवर्च्चस्यॅरायस्पो

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

षमौद्धिंदम् ॥ इदᳪहिरंण्यंवर्च्चस्वज्जैत्रायाविंशतादुमाम् ५० नतत् ॥ उ.अ. ३४
नतद्रक्षांᳪसिनपिंशाचास्तंरन्तिदेवानामोजंःप्रथमजᳪह्येतत्॥यो
विभर्तिंदाक्षायुण ᳪ हिरंण्यᳪसदेवेषुकृणुतेदीर्घमायुᳪसमंनुष्येषुकृ
णुतेदीर्घमायुः ५१ यदाबंध्नन् ॥ यदाबध्नन्दाक्षायुणाहिरंण्यᳪ
शतानीकायसुमनस्यमानाः ॥ तन्मऽआबंध्नामिशतशांरदायायु
ष्मांजरदंष्टिर्यथासम् ५२ उतनं ः ॥ उतनोहिर्बुध्न्यः शृणोत्वज
ऽएकंपात्पृथिवीसमुद्रः ॥ विश्वेदेवाऽकृतावृधोहुवानास्तुतामन्त्राः
कविशस्ताऽअंवन्तु ५३ इमागिरंः ॥ इमागिरंऽआदित्येभ्योघृत ७८
स्नूᳪसनाद्राजंभ्योजुह्वाजुहोमि ॥ शृणोतुंमित्रोऽअंर्यमाभगोन

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्तुविजातोवरुणोदक्षोऽअंशः ५४ सुप्तऽऋषयंयः ॥ सुप्तऽऋषयंयः
प्रतिहिताःशरीरेसुप्तरंक्षन्तिसदमप्रंमादम् ॥ सुप्तापःस्वपंतोलो
कमीयुस्तत्रंजागृतोऽअस्वंप्नजौसत्रुसदौचदेवौ ५५ उत्तिष्ठब्रह्मण
स्पतेदेवयन्तंस्त्वेमहे ॥ उपप्रयंन्तुमरुतंःसुदानंवऽइन्द्रंप्राशूर्भवा
सचां ५६ प्रनूनम् ॥ प्रनूनम्ब्रह्मंणस्पतिर्म्मन्त्रंवदत्युक्थ्यम् ॥ य
स्मिन्निन्द्रोवरुणोमित्रोऽअर्य्यमादेवाऽओकांसिचक्रिरे ५७ ब
ह्मंणस्पते ॥ ब्रह्मंणस्पतेत्वमस्ययन्तासूक्तस्यंबोधितनंयञ्चजि
न्व ॥ विश्श्वन्तद्भुद्रंयदवंन्तिदेवाबृहद्वंदेमाविदथेसुवीराः ॥ यऽइमा
विश्श्वाविश्श्वकंर्म्मायोनंःपितान्नंपतेन्नंस्यनोदेहि ५८ [१८]इति

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहितापाठेचतुस्त्रिंशोऽध्यायः ३४ अपेतोदशापाद्यंद्वादशद्वौद्वावि ६
शतिः ॥ अपेतः ॥ अपेतोयन्तुपणयोसुम्नादेवपीयवः ॥ अस्य
लोकःसुतावतः॥द्युभिरहोभिरक्तुभिर्व्यक्तंरुयमोददात्ववसानमस्मै
१ सवितातें ॥ सवितातेशरीरेभ्यःपृथिव्यांलोकमिच्छतु ॥ तस्मै
युज्यन्तामुस्रियाः २ वायुःपुनातु ॥ सवितापुनात्वग्नेर्भ्राजंसासूं
र्यस्यवर्च्चसा ॥ विमुच्यन्तामुस्रियाः ३ अश्वत्थेवः ॥ अश्व
त्थेवोनिषदनम्पर्णेवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्किलासथयत्सु
नवथपूरुषम् ४ सवितातें ॥ शरीराणिमातुरुपस्थऽआवपतु ॥ त
स्मैपृथिविशम्भव ५ प्रजापतौत्वा ॥ देवतायामुपोदकेलोकेनिदधा ७७

म्म्यसौ ॥ अपंनुःशोशुंचदघम् ६ परंस्मृत्यो ॥ परंस्मृत्योऽअनुपरैं
हिपन्थांऽयस्तैंऽअन्यऽइतंरोदेवयानांत् ॥ चक्षुष्म्मतेशृण्वतेतेंब्रवी
मिमानंःप्प्रजाᳪरींरिषोमोतवीरान् ७ शंवातंः ॥ शᳪहितेघृणिःश
न्तैंभवन्त्विष्टंकाः ॥ शन्तैंभवन्त्वग्नयःपार्थिवासोमात्वाभिशूंशुचन्
८ कल्पंन्तान्ते ॥ दिशुस्तुभ्युमापंःशिवतंमास्तुभ्यंम्भवन्तुसि
न्धंवः ॥ अन्तरिंक्षᳪशिवन्तुभ्युक्कल्प्पंन्तान्तेदिशःसर्वाः ९ अ
श्म्मंन्न्वतीरीयतेसᳪरंभद्ध्वमुत्तिंष्ठतप्प्रतंरतासखायः ॥ अत्रांजहीमो
शिवाषेऽअसंञ्छिवान्वयमुत्तंरेमाभिवाजांन् १० [१०] अपा
घम् ॥ अपाघमपकिल्बिषमपंकृत्यामपोरपंः ॥ अपांमार्गत्वमुस्म्म

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दपंदुःष्वपप्न्यंᳫसुव ११ सुमित्त्रियानंः ॥ सुमित्त्रियानुऽआपुऽओ॑
षंधयःसन्तुदुर्म्मित्त्रियास्तस्म्मैसन्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चंवुयन्द्विष्म्मः
१२ अनुड्वाहंमुन्न्वारंभामहेसौरंभेयᳫस्वुस्तयें ॥ सनुऽइन्द्रंऽइवदेवे
भ्योवह्निःसन्तारंणोभव १३ उद्दुयम् ॥ उद्दुयन्तमंसुस्परिस्स्वुः
पश्यंन्तुऽउत्तंरम् ॥ देवन्देवुत्त्रासूर्र्य्यमगंन्म्मुज्ज्योतिंरुत्तुमम् १४ इम
ञ्जीवेभ्यंः ॥ परिधिन्दंधामिमैषान्नुगादपंरोुऽअर्त्थंमेतत् ॥ शुतञ्जी
वन्तुशरदंःपुरूचीरुन्तम्मृर्त्युन्दंधताम्पर्व्वंतेन १५ अग्नुऽआयूᳫषि
॥ पवसुऽआसुवोर्ज्जमिषंञ्चनः ॥ आरेबांधस्वदुच्छुनाम् १६ आयु ७८
ष्म्मानग्ने ॥ हुविषांवृधानोघृतप्प्रंतीकोघृतयोंनिरेधि ॥ घृतम्पीत्वा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मधुचारुगह्यंम्पितेवंपुत्रमभिरंक्षतादिमान्त्थस्वाहा १७ परीमे ॥ गा
मेनेषतपरुर्युग्निमंत्हषत ॥ देवेष्ष्वंक्रुतुश्श्रवुंःकऽइमाँ २ ॥ ऽआदंधर्ष
ति १८ क्रुह्यादंमग्निम् ॥ क्रुह्यादंमग्निम्प्रहिंणोमिदूरंरुषंमुराज्न्यंङ्ग
छतुरिप्प्रवाहःऽ ॥ इहैवायमितंरोजातवेदादेवेब्भ्योहुह्यंवंहतुप्प्रजा
नन् १९ वहंवपाम ॥ वहंवपाजातवेदःपितृभ्योयत्रैनान्वेत्थानिहिं
तान्परांके ॥ मेदंसःकुह्याऽउपतान्त्थस्त्रंवन्तुसत्याऽएंषामाशिषःस
न्नमताछंस्वाहा २० स्योनापृथिवि ॥ नोभवानृक्षरानिवेशंनी ॥ य
छांनःशर्म्मंसप्प्रथांः ॥ अपंनःशोशुंचदघम् २१ अस्म्मात्वम् ॥ अ
स्म्मात्वमधिंजातोसित्वदयजायताम्पुनः ॥ असौस्वर्गायंलोकाय

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्वाहा २२ [१२] इतिसंहितापाठेपञ्चत्रिᳪशोऽध्यायः ३५ ऋचं
वाचᳪषोडशद्यौःशांतिरष्टौद्वौचतुर्विᳪशतिः ३६ ऋचंवाचंम् ॥ ऋचं
वाचम्प्रपंद्येमनोयजुंःप्रपंद्येसामंप्राणम्प्रपंद्येचक्षुंःश्रोत्रम्प्रपंद्ये॥वा
गोजंःसहौजोमयिंप्राणापानौ १ यन्मे ॥ छिद्रञ्चक्षुषोहृदंयस्यम
नंसोवातितृणम्बृहस्पतिर्म्मेतद्दधातु ॥ शन्नोभवतुभुवंनस्ययस्प
तिंः २ भूर्भुवंः ॥ भूर्भुवःस्वः ॥ तत्संवितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्य
धीमहि ॥ धियोयोनंःप्रचोदयात् ३ कयांनः ॥कयानश्चित्रऽआ
भुंवदूतीसदावृंधःसखा ॥ कयाशचिंष्ठयावृता ४ कस्त्वा ॥ सत्योम
दानाम्मᳪहिंष्ठोमत्सदन्धसः ॥ दृढाचिंदारुजेवसुं ५ अभीषुणंः ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सखीनामविताजरितृणाम् ॥ शतम्भवास्यूतिभिः ६ कयात्वम् ॥ कयात्वन्नऽऊत्याभिप्प्रमन्दसेवृषन् ॥ कयास्तोतृब्भ्यऽआभर ७ इन्द्रोव्विश्श्वस्य ॥ राजति ॥ शन्नोऽअस्तुद्द्विपदेशञ्चतुष्प्पदे ८ शन्नोमित्त्रःशंव्वरुणःशन्नोभवत्वर्य्यमा ॥ शन्नऽइन्द्रोबृहस्प्पतिःशन्नोव्विष्णुरुरुक्क्रमः ९ शन्नोव्वातः ॥ पवताᳫंशन्नस्तपतुसूर्य्यः । शन्नः कनिक्क्रदद्देवःपर्ज्जन्न्योऽअभिवर्षतु १० अहानिशम् ॥ अहानिशम्भवन्तुनःशᳫंरात्त्रीःप्प्रतिधीयताम् ॥ शन्नऽइन्द्राग्नीभवतामवोभिःशन्नऽइन्द्रावरुणारातहव्या ॥ शन्नऽइन्द्रापूषणाव्वाजसातौशमिन्द्रासोमासुविताय्शंय्योः ११ शन्नः ॥ शन्नोदेवीरभिष्टयऽआपोभवन्तु

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्रीतये ॥ शंरुयोरभिस्रवन्तुनः १२ स्योनापृथिवि ॥ नोभवानृक्ष
रानिवेशनी ॥ यच्छानुःशर्म्मसप्प्रथाः १३ आपोहि ॥ ष्ठामयोभुवस्ता
नऽऊर्ज्जेदधातन ॥ महेरणायचक्षसे १४ योवःशिवतमोरसस्तस्य
भाजयतेहनः ॥ उशतीरिवमातरः १५ तस्म्माऽअरंम ॥ तस्म्मा
ऽअरङ्गमामवोयस्यक्षयायजिन्वथ॥आपोजनयथाचनः१६[१६]
द्यौःशान्तिः ॥ द्यौःशान्तिरन्तरिक्षंशान्तिःपृथिवीशान्तिरापःशा
न्तिरोषधयःशान्तिः ॥ वनस्प्पतयःशान्तिर्विश्श्वेदेवाःशान्तिर्ब्रह्म
शान्तिःसर्वंशान्तिःशान्तिरेवशान्तिःसामाशान्तिरेधि१७ दृतेदृंहं
मामित्रस्यमाचक्षुषासर्वाणिभूतानिसमीक्षन्ताम् ॥ मित्रस्याहञ्चक्षु

For Private and Personal Use Only

षासर्वाणिभूतानिसमीक्षे ॥ मित्रस्यचक्षुषासमीक्षामहे १८ दृतेदृꣳ
हंमा ॥ ज्योक्तेंसुन्दृशिंजीव्यासुञ्ज्योक्तेंसुन्दृशिंजीव्यासम् १९ नमं
स्तेहरंसेशोचिषेनमंस्तेऽअस्त्वर्चिषे ॥ अन्याँस्तेऽअस्मत्तंपन्तुहे
तयंःपावकोऽअस्मभ्यꣳशिवोभंव २० नमंस्ते ॥ ऽअस्तुविद्युतेन
मंस्तेस्तनयित्नवें ॥ नमंस्तेभगवन्नस्तुयतंःस्वःसमीहंसे २१ यतो
यतंःसमीहंसेततोनोऽअभंयङ्कुरु ॥ शन्नंःकुरुप्रजाभ्योभंयन्नंःपशु
भ्यंः २२ सुमित्रियानं ः ॥ सुमित्रियानऽआपऽओषंधयःसन्तुदु
र्म्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चंवयन्द्विष्मः २३ तच्चक्षुः ॥
तच्चक्षुर्द्देवहिंतम्पुरस्ताच्छुक्रमुच्चंरत् ॥ पश्येमशरदंःशतञ्जीवेमशरदंः

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शतꣳशृणुयामशरदंः शतम्प्रब्रवामशरदंः शतमदीनाःस्यामशरदंः श
तम्भूयंश्चशरदंः शतात् २४ [८] इतिसंहितायांदीर्घपाठेषट्त्रिꣳशो
ऽध्यायः ३६ देवस्यत्वादशषमायत्वैकादशद्वावेकविꣳशतिः ॥ देव
स्यत्वा॥सवितुःप्प्रसवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥आ
ददेनारिरसि १ युञ्जतेमनंः ॥ युञ्जतेमनंउतयुञ्जतेधियोविप्राविप्र
स्यबृहतोविपश्चितंः ॥ विहोत्रादधेवयुनाविदेकइन्महीदेवस्य
सवितुःपरिष्टुतिः २ देवीद्यावापृथिवी ॥ मखस्यंवामद्यशिरोराद्ध्या
सन्देवयजंनेपृथिव्याः ॥ मखायंत्वामखस्यंत्वाशीष्णे ३ देव्योव
म्म्र्यः ॥ देव्योवम्म्र्योभूतस्यंप्रथमजामखस्यंवोद्यशिरोराद्ध्यासन्दे

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वषजनेपृथिव्याः ॥ मखायंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ४ शतम् १९००
इयत्यग्रे ॥ इयत्यग्रआसीन्मखस्यंतेद्यशिरोराध्यासन्देवयजने
पृथिव्याः ॥ मखायंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ५ इन्द्रस्यौजः ॥ इन्द्र
स्यौजस्स्थमखस्यंवोद्यशिरोराध्यासन्देवयजनेपृथिव्याः ॥ मखा
यंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मखायंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मखा
यंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ६ प्रैतु ॥ ब्रह्मणस्पतिःप्रदेव्येतुसूनृता॥
अछावीरन्नर्यंपङ्क्तिराधसन्देवायज्ञन्नयन्तुनः ॥ मखायंत्वामख
स्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मखायंत्वामखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मखायंत्वामख
स्यंत्वाशीर्ष्णे ७ मखस्यशिरः ॥ मखस्यशिरोसि ॥ मखायंत्व

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखस्युशिरोसि ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशी
र्ष्णे॥मुखस्युशिरोसि ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायं
त्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायं
त्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ८ अश्श्वस्यत्वा ॥ वृष्णंःशुक्काधूंपयामिदे
वयजंनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ अश्श्वस्य
त्वावृष्णंःशुक्काधूंपयामिदेवयजंनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्वामुखस्यं
त्वाशीर्ष्णे॥अश्श्वस्यत्वावृष्णंःशुक्काधूंपयामिदेवयजंनेपृथिव्याः
॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे॥मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥
मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ९

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऋजवेत्वा॥साधवेत्वासुक्षित्यैत्वा॥ मुखायंत्वामुखस्यत्वाशीर्ष्णे॥
मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्वामुखस्यंत्वाशीर्ष्णे १०
[१०] सुमायंत्वा ॥ मुखायंत्वासूर्य्यस्यत्वातपंसे ॥ देवस्त्वांसवि
तामद्ध्वांनक्तुपृथिव्याःसछस्पृशंस्पाहि ॥ अग्चिरंसिशोचिरसितपो
सि ११ अनाधृष्टापुरस्तांत् ॥ अनाधृष्टापुरस्तांदग्नेराधिपत्यऽआ
युंम्मेदाःपुत्रवतीदक्षिणतऽइन्द्रस्याधिपत्येप्रजाम्मेदाः ॥ सुखदा
पश्चाद्देवस्यंसवितुराधिंपत्येचक्षुम्मेदाऽआश्श्रुतिरुत्तरतोधातुरा
धिंपत्येरायस्पोषंम्मेदाः॥विधृतिरुपरिष्ठाद्बृहस्पतेराधिपत्यऽ ओ
जोमेदाविश्श्वाभ्योमानाष्ट्राभ्यंस्पाहिमनोरश्श्वासि १२ स्वाहा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मरुद्भिः ॥ परिंश्रीयस्वादिवःसुंस्पृशंस्पाहि ॥ मधुमधुमधु १३
गर्भोदेवानाम् ॥ गर्भोदेवानाम्पितामतीनाम्पतिःप्रजानाम् ॥ स
न्देवोदेवेनसवित्रागतसंसूर्येणरोचते १४ समग्निः ॥ समग्निरग्नि
नागतसन्देवेनसवित्रासंसूर्येणारोचिष्ट ॥स्वाहासमग्निस्तपसाग
तसन्दैव्येनसवित्रासंसूर्येणारूरुचत १५ धर्तादिवः ॥ धर्तादिवो
विभातितपसस्पृथिव्यान्धर्तादेवोदेवानाममर्त्यस्तपोजाः ॥ वाचम
स्मेनियच्छदेवायुवम् १६ अपश्यङ्गोपाम् ॥ अपश्यङ्गोपामनिपद्य
मानमाचपराचपथिभिश्चरन्तम् ॥ ससध्रीचीःसविषूचीर्वसानआ
वरीवर्तिभुवनेष्वन्तः १७ विश्वासाम्भुवाम् ॥ विश्वासाम्भुवा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्पतेविश्श्वस्यमनसस्प्पतेविश्श्वस्यवचसस्प्पतेसर्व्वस्यवचसस्प
ते ॥ देवश्श्रुत्वन्देवघर्म्मदेवोदेवान्पाह्यत्रप्पावीरनुवान्देववीत
ये ॥ मधुमार्द्धीभ्याम्मधुमाधूचीभ्याम् १८ हृदेत्वा ॥ मनसेत्वा
दिवेत्वासूर्य्यायत्वा ॥ ऊर्द्ध्वोऽअद्धरन्दिविदेवेषुधेहि १९ पितानः ॥
पितानोसिपितानोबोधिनमस्तेऽअस्तुमामाहिꣳसीः ॥ त्वष्ट्टमन्तस्त्वा
सपेमपुत्रान्पशून्मयिधेहिप्प्रजामस्म्मासुधेह्यरिष्टाहꣳसहपत्याभू
यासम् २० अहःकेतुना ॥ जुषताꣳसुज्ज्योतिर्ज्ज्योतिषास्वाहा ॥
रात्रिःकेतुनाजुषताꣳसुज्ज्योतिर्ज्ज्योतिषास्वाहा २१ [११] इति
वाजसनेयसंहितायांदीर्घपाठेसप्तत्रिꣳशोऽध्यायः ३७ देवस्यत्वा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संहि. छौषमायत्वाक्षत्रस्यत्वादशकौत्रयोष्टाविंशतिः ॥ देवस्यंत्वा ॥ देव उ.अ.
८४ स्यंत्वासवितुःप्रंसवेश्विनोर्बाहुभ्यांपूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आ ३८
ददेदित्यैरास्नासि १ इडऽएहि ॥ इडऽएह्यदितुऽएहिसरंस्वत्येहि ॥ अ
सावेह्यसावेह्यसावेहि २ अदित्यैरास्नासीन्द्राण्याऽउष्णीषं÷ ॥
पूषासिघर्म्मायदीष्व ३ अश्विभ्यांपिन्वस्वसरंस्वत्यैपिन्वस्वे
न्द्रायपिन्वस्व ॥ स्वाहेन्द्रवत्स्वाहेन्द्रवत्स्वाहेन्द्रवत् ४ यस्ते ॥
स्तनं÷शशयोयोमयोभूर्यौरत्नधावसुविद्यःसुदत्र÷ ॥ येनविश्वा
पुष्यसिवार्याणिसरंस्वतितमिहधातवेकः ॥ उर्वन्तरिक्षमन्वेमि ८४
५ गायत्रञ्छन्दोसित्रैष्टुभञ्छन्दोसिद्यावापृथिवी

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ऽभ्यान्त्वापरिगृह्णाम्म्यन्तरिक्षेणोपयच्छामि ॥ इन्द्राश्श्विनामधुनः
सारघस्यघर्म्मम्पातवसवोयजतवाट् ॥ स्वाहासूर्य्यस्यरश्श्मयेवृष्टि
वनये ६ समुद्रायत्वा ॥ वातायस्वाहासरिरायत्वावातायस्वाहा ॥
अनाधृष्ष्यायत्वावातायस्वाहाप्प्रतिधृष्ष्यायत्वावातायस्वाहा ॥
अवस्यवेत्वावातायस्वाहाशिमिदायत्वावातायस्वाहा ७ इन्द्रायत्वा॥
वसुमतेरुद्रवतेस्वाहेन्द्रायत्वादित्यवतेस्वाहेन्द्रायत्वाभिमातिघ्नेस्वा
हा ॥ सवित्रेत्वऽऋभुमतेविभुमतेवाजवतेस्वाहाबृहस्प्पतयेत्वाविश्श्व
देव्यावतेस्वाहा ८ [८] यमायत्वाङ्गिरस्वतेपितृमतेस्वाहा ॥ स्वा
हाघर्म्मायस्वाहाघर्म्मःपित्रे ९ विश्श्वाऽआशाः ॥ विश्श्वाऽआशा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दक्षिणसद्भिरश्वान्देवानयाडिह ॥ स्वाहाकृतस्यघर्म्मस्यमधोःपिब
तमश्विना १० दिविधाः॥दिविधाऽइमंयज्ञमिमंयज्ञान्दिविधाः॥
स्वाहाग्नयेयज्ञियायशंय्यजुर्भ्यः ११ अश्विनाघर्म्मंम॥अश्वि
नाघर्म्मम्पातंहार्द्दानमहर्दिवाभिरूतिभिः ॥ तन्त्रायिणेनमोद्यावा
पृथिवीभ्याम् १२ अपातामश्विना ॥ घर्म्ममनुद्यावापृथिवी
ऽअमंसाताम् ॥ इहैवरातयःसन्तु १३ इषेपिन्वस्व ॥ इषेपिन्व
स्वोर्जेपिन्वस्वब्रह्मणेपिन्वस्वक्षत्रायपिन्वस्वद्यावापृथिवीभ्यां
पिन्वस्व ॥ धर्म्मासिसुधर्म्मामेन्यस्मेनृम्णानिधारयब्रह्मधारय
क्षत्रन्धारयविशन्धारय१४स्वाहापूष्णे ॥ शरसेस्वाहाग्रावभ्यः

For Private and Personal Use Only

स्वाहांप्पतिरुवेभ्यं÷ ॥ स्वाहांपितृभ्यंऽऊर्द्धबर्हिभ्योघर्म्मपाव
भ्युःस्वाहाद्यावापृथिवीभ्याꣳस्वाहाविश्वेभ्योदेवेभ्यं÷ १५
स्वाहारुद्रायं रुद्रहूतयेस्वाहासज्ज्योतिंषाज्ज्योतिं÷॥ अहं÷केतुनांजु
षताꣳसुज्ज्योतिर्ज्ज्योतिंषास्वाहा ॥ रात्रिं÷केतुनांजुषताꣳसुज्ज्यो
तिर्ज्ज्योतिंषास्वाहां ॥ मधुंहुतमिन्द्रतमेऽअग्नावश्श्यामंतेदेवघर्म्मंन
मंस्तेऽअस्तुमामाहिꣳसीः १६ अभीमम् ॥ अभीमम्मंहिमादिवंवि
प्प्रोबभूवसप्प्रथाः ॥ उतश्श्रवंसापृथिवीꣳसꣳसीदस्वमहाँ२ ॥ऽअ
सिरोर्चस्वदेववीतंमः ॥ विधूममंग्नेऽअरुषम्मियेद्ध्यसृजप्प्रंशस्तद
र्शतम् १७ यातेघर्म्मदिह्याशुग्ग्यागायत्र्याꣳहंविर्द्धाने ॥ सातुऽआ

प्प्यायतान्निष्ट्यायतान्तस्यैतेस्वाहा ॥ षातेघर्म्मान्तरिक्षेशुग्ग्या
त्रिष्टुब्भ्याग्नीधे ॥ सातुऽआप्प्यायतान्निष्ट्यायतान्तस्यैतेस्वाहा ॥
षातेघर्म्मपृथिव्याᳪशुग्ग्याजगत्याᳪसदस्स्या ॥ सातुऽआप्प्या
यतान्निष्ट्यायतान्तस्यैतेस्वाहा १८ [१०] क्षत्रस्यत्वा ॥ पुरस्पाय
ब्रह्मणस्तन्वम्पाहि ॥ विशस्त्वाधर्म्मणाव्वयमनुक्क्रामामसुविताय
नव्यसे १९ चतुःस्रक्तिर्नाभिः ॥ चतुःस्रक्तिर्नाभिर्ऋतस्यसप्प्र
थाःसनोव्विश्श्वायुःसप्प्रथाःसनःसर्व्वायुःसप्प्रथाः ॥ अपद्वेषोऽअ
पह्वरोन्न्यव्व्रतस्यसश्चिम २० घर्म्मैतत् ॥ घर्म्मैतत्तेपुरीषन्तेनवर्द्ध
स्वचाचप्प्यायस्व ॥ वर्द्धिषीमहिचव्वयमाचप्प्यासिषीमहि २१

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अचिक्रदद्वृषाहरिर्म्महान्मित्रोनदर्शतः ॥ सꣳसूर्य्येणदिद्युतदुदधिर्न्नि
धीः २२ सुमित्रियानः ॥सुमित्रियानऽआपऽओषधयःसन्तुदुर्म्मि
त्रियास्तस्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः २३ उद्वयम् ॥ उद्व
यन्तमसस्परिस्वःपश्यन्तऽउत्तरम् ॥देवन्देवत्रासूर्य्यमगन्मज्ज्यो
तिरुत्तमम् २४ एधोसि ॥ एधोस्येधिषीमहिसमिदसितेजोसितेजो
मयिधेहि २५ यावतीद्यावापृथिवी ॥ यावच्चसप्तसिन्धवोवित
स्थिरे ॥ तावन्तमिन्द्रतेग्रहमूर्जागृह्णाम्म्यक्षितम्मयिगृह्णाम्म्यक्षि
तम् २६ मयित्यत् ॥ मयित्यदिन्द्रियम्बृहन्मयिदक्षोमयिक्रतुः ॥
घर्म्मस्त्रिशुग्विराजतिविराजाज्ज्योतिषासहब्रह्मणातेजसासह२७

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पयंसोरेत ॥ पयंसेरेतऽआभृतन्तस्यदोहमशीमुत्तरामुत्तरा
समाम् ॥ त्विषं÷सुंवृक्त्वेदक्षस्पतेसुषुम्म्णस्पंतेसुषुम्म्णाग्निहुतः ॥
इन्द्रंपीतस्यप्प्रजापंतिभक्षितस्यमधुमतऽउपहूतऽउपहूतस्यभक्षया
मि २८ [१०] इतिअष्टत्रिंशोऽध्यायः ३८ स्वाहाप्राणेभ्यःषड्रग्र
श्वसप्तहौत्रयोदश ॥ स्वाहांप्प्राणेब्भ्यं÷ ॥ स्वाहांप्प्राणेब्भ्युःसाधि
पतिकेब्भ्यः ॥ पृथिव्यैस्वाहाग्नयेस्वाहान्तरिक्षायुस्वाहावायवेस्वा
हा ॥ दिवेस्वाहासूर्यायुस्वाहा १ दिग्भ्यःस्वाहा ॥ चन्द्रायुस्वाहा
नक्षत्रेब्भ्युःस्वाहाद्भ्यःस्वाहावरुणायुस्वाहा ॥ नाभ्यैस्वाहापूताय
स्वाहा २ वाचेस्वाहा ॥ प्प्राणायस्वाहा प्प्राणायस्वाहा ॥ चक्षुषे

For Private and Personal Use Only

स्वाहा चक्षुषे स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा ॥ ३ ॥ मनसः कामम् ॥ मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीय ॥ पशूनाᳪं रूपमन्नस्य रसो यशः श्रीः श्रयतां मयि स्वाहा ४ प्रजापतिः सम्भ्रियमाणः सम्राट्सम्भृतो विश्वेदेवाः सं सन्नो घर्मः प्रवृक्तस्तेज उद्यत आश्विनः पयस्यानीयमाने पौष्णो विष्यन्दमाने मारुतः क्लथन् ॥ मैत्रः शरसि सन्ताय्यमाने वायव्यो ह्रियमाण आग्नेयो हूयमानो वाग्घुतः ५ सविता प्रथमे ॥ हन्नग्निर्द्वितीये वायुस्तृतीय आदित्यश्चतुर्थे चन्द्रमाः पञ्चम ऋतुः षष्ठे मरुतः सप्तमे बृहस्पतिरष्टमे ॥ मित्रो नवमे वरुणो दशम इन्द्र एकादशे विश्वेदेवा द्वादशे ६ उग्रश्च ॥ भीमश्च ह्वा

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

न्तश्चधुनिश्च॥सासह्वाँश्चाभियुग्वाचंविक्षिपःस्वाहा॥७अग्निꣳहृ
८८ दयेन ॥ अग्निꣳहृदयेनाशनिꣳहृदयाग्ग्रेणपशुपतिङ्कृत्स्नहृदयेनभवं ३९
स्यक्ना ॥ शर्वम्मतस्नाभ्यामीशानम्मन्युनामहादेवमन्तःपर्शव्ये
नोग्ग्रन्देवंवनिष्ठुनावसिष्ठहनुःशिङ्गीनिकोश्याभ्याम्॥८उग्ग्रंल्लोहितेन
॥मित्रꣳसौव्रत्येनरुद्रन्दौर्व्रत्येनेन्द्रम्प्रक्रीडेनमरुतोबलेनसाद्ध्यान्प्र
मुदा ॥ भवस्यकण्ठ्यꣳरुद्रस्यान्तःपार्श्व्यम्महादेवस्ययकृच्छर्वस्य
वनिष्ठुःपशुपतेःपुरीतत् ९ लोमभ्यःस्वाहा ॥ लोमभ्यःस्वाहा
त्वचेस्वाहात्वचेस्वाहालोहितायस्वाहालोहितायस्वाहामेदोभ्यः ८८
स्वाहामेदोभ्यःस्वाहा॥माꣳसेभ्यःस्वाहामाꣳसेभ्यःस्वाहास्ना

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

हिरण्णमयेनपात्रेण ॥ सत्यस्यापिहितम्मुखम्॥योसावादित्येपुरुषः
सोसावहम १७ ॐ३ खम्ब्रह्म १८ इतिश्रीवाजसनेयसँहितायान्दी
र्घपाठेचत्वारिंशतिमोध्यायः ॥॥४०॥ ॥ श्रीवेदपुरुषार्पणमस्तु ॥
॥ ॐनमोभगवतेवासुदेवाय ॥ ॐनमोभगवतेशंकराय ॥ ॥
॥ दशाध्यायेसमाख्यातानुवाकाः सर्वसंख्यया ॥ शतंदशानुवाका
श्चनवान्येचमनीषिभिः १ सप्तषष्ठिश्चितोज्ञेयासौत्रेद्वाविंशतिस्तथा
॥ अश्वएकोनपंचाशत्पंचत्रिंशत्खिलेस्मृताः २ शुक्रियेषुतुविज्ञेया
एकादशमनीषिभिः ॥ एकीकृत्यसमाख्यातंत्रिशतंत्र्यधिकंमतं ३
॥ इतिवाजसनेयसंहितायामनुवाकसंमाप्तः ॥ ॥ ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्रति. ॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथप्रतिज्ञामन्त्रब्राह्मणयोर्वेद नामधेयं त सू.
१ स्मिञ्छुक्ले याजुषाम्नाये माध्यन्दिनीयके मन्त्रे स्वरप्रक्रिया ह्यनु
दात्तो मूर्ध्न्युदात्तः श्रुतिमूले स्वरितः एवंजात्यादयोभिहिता ब्राह्मणे
तूदात्तानुदात्तौ भाषिकस्वारीतानस्वराणिछन्दोवत्सूत्राणि ॥१॥ अ
थान्तस्थानामाद्यस्य पदादिस्थस्यान्यहलसंयुक्तस्य संयुक्तस्यापि
रेफोष्मान्त्याभ्यामृकारेण चाविशेषेणादिमध्यावसानेषूच्चारणे ज
कारोच्चारणं द्विर्भावेप्येवमथापरांतस्थस्यायुक्तान्यहलसंयुक्तस्यो
ष्मऽऋकारैरेकारसहितोच्चारणमेवं तृतीयांतस्थस्य क्वचिद्वकारस्य १
तुसंयुक्तासंयुक्तस्याविशेषेण सर्वत्रैवमथान्त्यस्यान्तस्थानां पदा

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दिमध्यान्तस्थस्य त्रिविधंगुरुमध्यमलघुवृत्तिभिरुच्चारणमथो मूर्द्धन्योष्मणोऽसंयुक्तस्य टुमृते संयुक्तस्य च खकारोच्चारणमध्ययनादिकर्मस्वर्थवेलायां प्रकृत्या ॥२॥ अथानुस्वारस्य ँ इत्यादेशः शषसहरेफेषु तस्य त्रैविध्यमाख्यातम् ॥ ह्रस्वदीर्घगुरुभेदैर्दीर्घात्परो ह्रस्वो ह्रस्वात्परो दीर्घो गुरौ परे गुरुः परसवर्णवत्प्रकृत्या चान्यत्र विसर्गेष्वीषद्विरामःपदाद्यस्य संयुक्ताकारस्येषद्दीर्घता च भवती षद्दीर्घता च भवती ॥३॥ ॥ इति कात्यायनपरिशिष्टसूत्रं समाप्तम् ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

इदं पुस्तकं भगीरथात्मज हरिप्रसादेन मोहमय्यां जगदीश्वराख्यमुद्रणालयेमुद्रापितम् ॥ संवत् १९४४ शकाब्दः १८०९ भाद्रपदमासः

पुस्तकमिलनेका ठिकाना

मुंबई-रामवाडी, हरिप्रसाद भगीरथ पुस्तकालय

और पंडित जेष्टाराम मुकुंदजी पुस्तकालय

प्रयाग-मकरकेमेलेमे, हनुमानदास

व्रजवल्लभकी दुकानपर.

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥ इति शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहितास० ॥

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only